

76.422

D. LÁZÁR A.
TÜZPROBA

OSZK

TŰZPRÓBA

REGÉNY

IRTA

DRASCHE LÁZÁR ALFRÉD

BUDAPEST, 1917

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

KIADÁSA

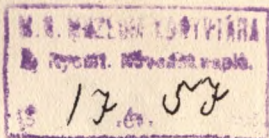
~~P.O. Ludwig.~~
~~55000a~~
~~21~~

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

76422

Neked, a ki mindig megértettel, még akkor is, ha mások nem értettek, neked, édes feleségem, ajánlom e könyvet. A háború előtt írtam. Hogy a hősével azóta mi történt? Nem tudom. Csak annyit tudok, hogy ő is ott volt Uzsoknál.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

I.

— Mikor is utazol, Miki? — kérdezte Magnus grófné a fiától, a ki nagy léptekkel járt-kelt a szegényes ebédlőben, a mely egyúttal szalón, pipázó, dolgozószoba és boudoir is volt.

Miklós, egy magas, hirtelenül szőke, kékszemű katonanövendék, megállt.

— Az öt órai vonattal megyek, — felelte s nagyot szippantott magakészítette cigarettáján. Leszítta a füstöt a mellére s azt ismét lassan kibocsátva magából, folytatta: — Bécsben van csatlakozásom és éjjeltájt ismét Bécsujhelyben leszek. Holnap pedig úgy lesz minden, mintha itt sem lettem volna. Reggel hatkor lovaglás, nyolcztól tizenkettőig teoretikus előadás, aztán menázi s a többi...

A fiatal gróf elgondolkozott kissé, aztán a szoba-leányhoz fordult, a ki éppen leszedte az asztalt:

— Kitisztította már a másik pár cipőmet is?

— Már régen. Bent is van a kufferben.

Ez a válasz láthatólag kielégítette Miklós grófot, mert ismét nagyot szippantott a cigarettáján, aztán újból felvette sétáját a szoba egyik sarkából a másikba.

A grófné egy a felismerhetetlenségig lekoptatott kereveten feküdt s szokása szerint sziesztázott, a

mit egy nem annyira hosszú, mint rosszul szelelő olcsó trafikszivar élvezetével szeretett egybekötni. Most is versenyt szítt a gyermekeivel.

Volt ugyanis még valaki a szobában: Ada, a kis kontesz, a ki csak februárban került ki a Sacré-coeurból. Nem azért, mert elvégezte tanulmányait, a mi különben is az iskolaév közepén szokatlan dolog, hanem annál az egyszerű oknál fogva, mert a nemeslelkű apácák nem bírtak vele. S így Ada visszakerült az anyjához, a ki nem nagyon örült leánya hazajövetelének.

Annyi tény, hogy Ada ismét otthon volt s azon a nevezetes áprilisi délutánon szintén ott ült az ebédlőszalónban vagy jobban mondva, boudoir-pipázóban s részt vett a dohányzóversenyben.

A szép, viruló barna leány, a kinek szemében néha-néha felvillant valami, a mi az embereket, de különösen a férfiakat pillanatra elhallgattatta, ha vele beszéltek, egyszerű angol toaletben az íróasztal előtt ült, a mely a többször említett szobának a dolgozószoba jellegét adta.

De a helyzet, a melyben ült, fiatal leányoknál éppen olyan szokatlan volt, mint érdekes. A jó apácák persze ezt egész egyszerűen szemérmetlen-ségnek nevezték volna. Ada ugyanis úgy ült, mint férfi a nyeregben. Ő ezt nagyon mulatságosnak tartotta, a grófnét nem bántotta, mert bizonyára maga is megtette, ha kedvet kapott hozzá s Miklós-nak — látszólag legalább — amúgy is minden mindegy volt, a mi ebben a házban történt. Egész máshol kellett volna kezdenie a kifogásokkal...

— Nekem is adhatnál egy cigarettát, Miki, — szólt Ada, eldobva azt, a melyet éppen végig szítt. — Neked mindig oly jó bagód van!

Miklós Adához lépett s elébe tartotta ezüst tárczáját.

— Tessék...

— Nem ezekből kérek, — felelte a leány. — Csinálj nekem egyet! Oly nagyszerűen értesz hozzá!

A fiatal gróf komolyan, szó nélkül elővette dohánnyát s hosszú, kissé csontos újjait ügyesen forgatva, egy-kettőre elkészült a cigarettával. Odatartotta a leány elé:

— Megnyálazni már magad nyálazhatod meg.

Ada nevetett, kivette a cigarettát fivére kezéből, megnedvesítette, aztán jóízűen rágyújtott.

— Be kár, hogy ismét el kell menned, Miki! Milyen gyorsan mult el ez a kis husvétii vakáció! — mondta a kontesz.

Miklós vállat vont s újból elkezdett sétálni.

— Az utolsó, hál' Istennek. Augusztus tizen-nyolczadikán vége a komédiának s aztán végre tiszt lesz belőlem! Már alig várom. És mégis még százharminczhárom napom van...

A grófné, nem minden habozás nélkül, azt kérdezte:

— Pünkösdkor nem jössz?

— Nem én! — felelte Miklós nagy határozottsággal. Aztán, mintha ezzel tompítani akarta volna a kijelentését, hozzátette: — Arra a két napra ugyancsak nem érdemes. Az út is sokba kerül.

— Mégis, gyere el, Miki! — mondta Ada hivogató mosolylyal.

— Ne bánts! Hisz látod, hogy nem akar! — szólt a grófné s gyűrött selyempongyoláját, a melyen több volt a lyuk, mint a gomb, indulatos mozdulattal lábai fölött összehajtva, fal felé fordult.

— Ne féljen semmit, mama! — mondta Miklós kicsinylő kézmozdulattal. — Még ha tehetném, akkor sem jönnék. Maga tudja is ezt nagyon jól.

— Miért? Miért? — heveskedett egyszerre a grófné, újból a szoba felé fordulva.

— Miért?

Miklós megállt a kerevet előtt s szólni akart. Aztán eszébe jutott a szobaleány.

— Most nem mondhatom s talán jobb, ha nem is mondom, — felelte.

A grófné elnevette magát, majd rászólt a szobaleányra :

— Még most se kész, Mari? Mi az ördögöt csinál azzal a pár tányérral és pohárral?

— Hisz már megyek is, — morogta a szobaleány s az abroszt lerántva az asztról, hóna alá vette s az edénnyel kiszaladt.

Miklós gúnyos mosolylyal utána nézett, aztán körültekintett a szobában. Minden rendetlen volt, az egyik széken női ruhadarab hevert, az íróasztalon négy óriási struczcztollas kalap, az asztal alól egy pár hirtelenül levetett selyemharisnya kérte, hogy felvegyék.

— Na, nem bánom! — mondta Miklós, aztán a

grófné felé fordulva : — Úgy látom, már nem vagyok kíváncsiak?

— Nem is, — felelte a grófné. — Nem szeretek veled disputálni, mert olyan csavart az eszedjárásod, hogy legfeljebb ismét valami kellemetlent mondanál az embernek. Mihelyest láttam, hogy a cseléd előtt titkaid vannak, már nem érdekelt a dolog.

— Értem, — mondta Miklós keserű mosollyal. — Hisz az a nagy baj, hogy ti ketten csak a kellemes dolgok iránt érdeklődtök s az igazságnak nem mertek a szemébe nézni. Pedig sok bajt kerülhettetek volna ki!

Magnus gróf kiment az előszobába s leszedve oldalfegyverét a fogasról, halkán füttyörészett.

Ada felkelt s utána ment.

— Hová mész? — kérdezte kíváncsian.

— Egy jó barátomhoz. El akarok tőle búcsúzni. Ki tudja, mikor látom ismét.

— Ki az?

— Mondtam, egy jó barátom. Úgy sem ismered. Most huszárönkéntes s szintén itt van Budapesten, szabadságon.

— Fess ember?

— Igen. Még mit akarsz tudni?

— Semmit. Miért nem hozod ide?

Miklós feltette a sapkáját s fehér keztyűt húzott aztán ismét bement a szobába.

— Miért nem hozod hozzánk? — kérdezte Ada másodszor.

— Előbb szedd fel azt a harisnyát, ott az asztal

alól s rakd el a holmidat arról a székről, — felelte Miklós türelmetlenül s a grófnéhoz lépett.

— Ez a mama holmija, — mondta Ada.

A grófné, a ki a beszélgetést az előszobában végighallgatta, kérdezte :

— Az annak a gazdag biharmegyei földbirtokosnak a fia, a kihez méysz?

— Igen, igen.

— Hogy is hívják?

— Nem mondom meg.

— De Miki! Miért vagy ilyen neveletlen?

— Nem vagyok neveletlen, csak óvatos. Még meg találnák pumpolni azt a derék öreg urat!

Ezekkel a szavakkal Miklós kisietett. De ideje is volt, mert a grófné elővette a párnát, a melyen pihent s azt fia után dobta.

Ada hangosan felkaczagott.

— Micsoda szemtelenség ez ettől a fiútól? — kiáltotta a grófné. — Hozd vissza a párnámat.

A kontesz felvette a párnát s a grófnénak a feje alá dugta.

— Isten bizony nem bánom, hogy Miklós ismét elkerül innen, — fakadt ki a grófné s felült. A harmincznyolcz éves asszony, a kinek még a barátnői sem adtak volna harminczat, — ha lettek volna barátnői, mint a hogy nem voltak, — bizonyos gyűlölettel mondta ezeket a szavakat s ebben a pillanatban zöldesszürke szemében határozottan volt valami a vadmacska tekintetéből. Idegesen koromfekete, göndör hajához nyúlt s hófehér kezével rendbehozta a fekvéstől összekóczozott frizurá-

ját. De még a kezénél is fehérebb volt az arczbőre s nem éppen kicsiny, de azért nem csúnya szája, a mely mindig piros volt, úgy festett abban a fehér arcban, mint ananászeper egy tál tejszínben.

Ada nem volt egy véleményen az anyjával. Nagyon szerette a fivérét s úgy érezte, mintha itt-léte bizonyos erőt, támaszt adott volna egész életüknek.

— Hogy mondhat ilyet! — szólt szemrehányólag.

De a grófnéra az ilyenekkel nem lehetett hatni. Ha egyszer elvették a jókedvét, soká tartott, míg ismét visszaesett rendes nembánomságába, felületességébe.

— Nagyszerű! — mondta éles hangon. — Azt csak magad is be fogod látni, hogy a mi körülményeink között nem kellemes, ha valaki folyton itt ül a nyakunkon és minden lépésünkre figyel. Horvátné már kétszer üzent ide, hogy miért nem járok többé hozzá, no meg hogy veled mi van!

Ez volt az a téma, a melytől Ada jobban félt, mint a pestistől. Hisz ezért, ezért sajnálta, hogy Miklós elhagyta őket!

— Mama, kérem, ne is beszéljen nekem erről a rettenetes nőről! — mondta siránkozva. — Én oda többé nem megyek!

— De miért nem? Mi kifogásod van Horvátné ellen? Arról én nem tehetek, hogy viszonyaink nem engedik meg ~~nekünk~~, hogy abba a társaságba járjunk, a melyre nevünk, születésünk predestinált! A mi körülményeink között örülhetünk annak, hogy van olyan víg és mulatságos hely, mint a

milyen Horvátné háza. Mit akarsz tulajdonképpen?

— Ne beszéljen velem úgy, mintha olyan buta volnék, hogy magának ezeket a dolgokat elhigyjem, mama! Azzal már régen tisztában vagyok, hogy mi nem tartozunk az úgynevezett társasághoz! Már a zárdában kinyíltak a szemeim. Barátnőim egymásután elhidegültek tőlem, aztán megjegyzéseket tettek, a melyeket nem tudtam elviselni. Elmondtam magának akkoriban, de maga csak nevetett. Így aztán kénytelen voltam magam segíteni a helyzetemen. Úgy viselkedtem, hogy kitettek az intézetből.

— Most nem erről van szó, — vágott közbe a grófné.

— Tudom, hanem Horvátnéről. Már pedig az az egy bizonyos, hogy Horvátné nem tisztességes nő!

A grófné elnevette magát.

— Mindig ezekkel az ostobaságokkal hozakodol elő! Úgy látszik, hogy az a szerencsétlen Miki ismét egészen megzavarta a fejedet.

— Dehogyan zavarta meg a fejemet!

— Mi az «tisztesség?» Egy fogalom, a melynek reális alapja nincs. Tisztességes az, a ki az emberekkel el tudja hitetni, hogy tényleg tisztességes. A ki nek ez nem sikerül, — akármilyen tisztességes is — az nem tisztességes. Ez az egész.

— Ki nem állhatom, ha nekem így beszél, mama, — felelte Ada s rátette kezét a szomszéd szoba kilincsére. Egyszerűen ott akarta hagyni édesanyját, úgy mint rendszeren tette, ha a grófnő így okoskodott.

— Csak menj, menj, te kis ostoba, — kiáltotta utána Magnus grófné. — Majd még észre térítlek, ne félj! Ada vállat vont s kiment.

Ebben a pillanatban csöngettek. Ez az esemény, ahányszor megtörtént, minden egyes esetben nagy izgatottságot idézett elő Magnuséknál. Pedig nem egyszer csöngettek be napjában hozzájuk.

Mégis oly csodálatos hatással járt az ilyen csöngetés, hogy legott megváltozott a helyzet, akármilyen is volt. De a rendes helyzet az volt, hogy veszekedtek a háznál, a miből önként következik, hogy ha megszólalt a csöngő, nyomban elsimultak az ellentétek.

Most is így történt. A kontesz, a ki még az imént büszkén és daczosan kivonult a szobából, szeliden, mint egy bárányka, ismét bejött a mamájához.

— Csöngettek! Hallotta? — mondta halkan, aggodalomteljesen.

— Hallottam, Adusom — felelte a grófné, majdnem szeretetteljes kedvességgel.

— Vajjon ki lehet?

— Ki legyen? Vagy a szabó vagy a suszter, vagy az ékszerész! Tele van a világ haszontalan emberekkel.

Ezalatt ajtót nyitott a cseléd s gömbölyű, kopasz kis izraelita állított be az előszobába.

— Szerencsés jónapot, lelkem! — mondta s habozás nélkül megcsípte a szobaleány arczát.

— Ne kukoriczazzék itten, — szólt a leány s eltaszította magától az idegent. — Mit tetszik keresni?

— Szabad ilyen gorombának lenni egy szép leánynak? — felelte a másik mosolyogva. — Tettem én magának valamit? Nem tettem semmit sem!

— Kit tetszik keresni?

— A méltóságos grófnét. Magnus grófné öméltóságát. Egy kis beszédem van vele.

— A méltóságos grófné nincs itthon.

— Igen? Akkor jelentsen be. Wottitz Mór vagyok.

— De ha mondom, hogy nincs idehaza!

— Én meg azt mondom magácskának, hogy szabad-e hazudni egy ilyen herczig leánynak?

— Nagyszerű!

Mari habozott kissé. Eddig megtette kötelességét: letagadta úrnőjét, a mint megparancsolták neki még szolgálatbalépése napján. De ez az úr nem akarta neki elhinni.

— Menjen csak, lelkem és jelentsen be. Nincs sok időm, fiam. Mondja csak, hogy itt van Wottitz Mór!

A szobaleány megadta magát s bement az ebédlőbe.

A grófné már az ajtónál fogadta:

— Nem mondtam már ezerszer, hogy az ilyen népséget be se ereszsze az előszobába? — sziszegte halkán, miközben villámgyorsan kivette boutonjait a füléből s a pongyola zsebébe csusztatta.

— Én már beleuntam ebbe a hazugságba! — felelte a szobaleány fenhangon, — három hó...

— Pszt, pszt! — tett a grófné.

— Nekem ne pszteljen a méltósága! — folytatta

a leány. — Három hónap óta ingyen szolgálom, de végre is...

— Hallgasson már!

— ...szegény leány vagyok s szükségem van a pénzemre. Tetszik tudni, hogy holnap elmegyek, hát már semmi kedvem sincs, hogy...

— Mars ki, szentelen teremtés!

— ...hogyan folyton veszekedjek a vendégekkel!

A szobaleány, a ki ezt a megkönnyebbülést már hetek óta nélkülözötte, boldog volt, hogy végre megmondta a véleményét. Kinyitotta az ajtót s diadalmasan szólt Wottitz Mórhoz:

— Tessék besétálni, a méltóságos grófné itt-hon van!

Ezzel eltűnt a konyhában.

Wottitz, a ki a grófné s szolgálója közti kedves eszmecserét örömmel végighallgatta, nyájasan besompolygott az ebédlőbe, Magnus grófné pedig, miután kétszer nagyot nyelt, mozgásba hozta mosolygó izmait s Ada, mindkét kezével fülét befogva, beszaladt a hálósobába, a hol az ágyára vetette magát.

II.

— Remélem, nem vagyok alkalmatlan, kezeit csókolom, aranyos méltóságos asszonykám, — mondta Wottitz Mór, midőn szemközt állt a pongyolás grófnéval, a kinek, a mint az ablak előtt állt, egészen átlátszott az alakja a könnyű ruhadarabban.

— Maga az, kedves barátom? — kiáltotta a

grófné, jól leplezett ellenkező érzelmekkel. — Kérem, parancsoljon helyet foglalni! Lássa milyen ügyetlen egy ilyen falusi leány. Ha tudtam volna!

— Óh, kérem, nem tesz semmit! — erőlködött Wottitz. — Hisz ismerem ezt! Az ember szereti, ha néha békében hagyják!

— Lássa, maga egy okos, felvilágosodott ember, kedves Wottitz. Fogalma sincsen, hogy hányszor napjában zavarnak bennünket! Egészen ismeretlen emberek, kéregetők...

— Képzelem!

— Komolyan mondom! De kérem, ne nézzen rám! Igazán borzasztó, hogy milyen vagyok!

— Ellenkezőleg, el vagyok ragadtatva...

— Persze! Azt úgy sem hiszem el, kedves barátom! De tudja, az embereknek annyi a baja, nemcsak a cselédekkel, hanem az üzletemberekkel is!

— Nekem mondja, méltós...

— Úgy-e? Már vagy négy hete, hogy elküldtem három gyönyörű pongyolámat a tisztítóüzletbe s azt hiszi, hogy kiadnák a gazok? Kétségbe vagyok esve, igazán! Most kénytelen voltam ezt a rongyot felvenni!

A grófné ezalatt leült s ominózus pongyoláját oly ügyesen kezelte, hogy a vele szemközt helyet foglaló Wottitznak állandóan alkalma nyílt, még pedig a szó szoros értelmében nyílt, lábaiban gyönyörködni.

Ez a látvány Wottitz részéről egy önkéntelen «jaj»-t váltott ki. A grófné azonban, mintha nem tudna semmiről, hozzálátott:

— És most mondja meg, kedves barátom, hogy s mint van? Ezer esztendeje, hogy láttam!

— Hogy én hogy vagyok, méltóságos asszonykám? Hát hogy legyek? A magamfajta embernek nincs sok ideje azzal törődni, hogy hogy van. Ha van pénze, mindig jól van, de ha nincs pénze, még akkor is rosszul van, ha jól van. S lássa kérem, méltóságos asszonykám, éppen ezért jöttem el önhöz.

A grófné elkomolyodott s mint a ki sehogysem érti a dolgot, kérdezte :

— Nincs pénze és hozzám jön? No hallja, ez igazán kitűnő!

— Volna pénzem, kérem, ha a grófné végre elhatározná magát arra, hogy megfizesse az adósságát. Legalább egy részét.

Magnus grófné feltekintett, aztán tréfára akarta fordítani a beszélgetést :

— Igazán csodálom magát, kedves Wottitz úr! Maga mindig rendkívül okos ember benyomását tette rám s most mégis ilyen különöset beszél! Mit gondol tulajdonképen : honnét vegyem a pénzt?

— Kérem, én nagyon diszkrét ember vagyok és azzal nem törődöm, hogy honnét veszi a pénzt. Nekem egy korona olyan mint a másik.

— Beszéljünk komolyan, — mondta a grófné halkabban. — Mivel is tartozom jelenleg magának?

— Harmincezer koronával.

— Micsoda? Nem is tudtam. Hisz ez borzasztóan sok pénz!

— Nekem mondja? Reszketek, ha rá gondolok.

— Én is reszketek. De hiszen én ebből össze-

vissza talán csak huszonhárom-huszonnégyezer koronát láttam?

— Körülbelül. Nekem is voltak kiadásaim, aztán a kamat, tetszik tudni, aranyoskám? Az én hasznom, újé! Arról inkább ne beszéljünk.

— Tehát harmincezer korona! Ez rettenetesen sok pénz!

— Ezt már egyszer konstatáltuk, drága kis méltóságám. De itt most arról van szó, hogy mikor fog fizetni?

— Legközelebb.

— Nagyon jól tudja méltóságod, hogy a míg nem volt szükségem a pénzre, nem zaklattam, sőt elnéztem, ha a kamatokat sem fizette meg. A helyzet azonban megváltozott. A Balkánon verekednek a népek s a hitelviszonyok meginogtak. A szerencse pedig hátat fordított nekem, egy jó dolog a másik után csütörtököt mondott s ha holnaputánig nincs annyi pénzem, hogy legalább úszhassak kissé, a bírósággal akad dolgom. Be fogja tehát látni, hogy komolyan kell a pénzem.

Wottitz az utolsó szavakat egész határozottsággal mondta, s miután bevégezte mondani valóját, elővette színes zsebkendőjét s előbb a cipőjét, aztán homlokát törülte meg vele.

A grófné elgondolkozott.

— Belátom, hogy itt tenni kell valamit, — mondta. — Mennyire van szüksége ebben a pillanatban.

— Legalább kétezer koronára.

— Az lehetetlen. Lehetetlen! Honnét vegyem?

Nézzen körül a lakásomban s be fogja látni, hogy itt mind hiába.

Wottitz elsápadt, aztán felkelt s körültekintett.

— Az a szép kép hová lett? — kérdezte kis idő múlva. — Tudja, azok az angyalok a fürdőben, vagy micsoda?

A grófné elmosolyodott.

— Milyen kitűnően emlékszik mindenre! — mondta. — Az a kép... nincs.

— A zálogcédula sincs meg többé?

— Nincs. Azt egy héttel ezelőtt adtam el.

— Valami más képe vagy bútora, ékszere nincs?

— Nincs semmi a világon. Minden, a mit itt lát, ki van kölesönözve.

— Abban a ládában mi van, az előszobában?

— A fiam holmija.

— Boch...!

Wottitz elhallgatott s vakarta a fejét. Nem sokat várt, mikor eljött Magnus grófnéhoz, de hogy az alatt a pár hét alatt, hogy nem látta, ennyire jutott ez a nő, erre igazán nem volt elkészülve. De még mindig volt reménye. Közelebb húzta a széket a grófnéhoz, ismét leült s bizalmasan azt kérdezte:

— Már nem jár... Horvátnéhoz?

A grófné hátrazökkent.

— Szemtelen! — mondta s macskaszeméből olyan szempillantást lövelt Wottitzra, hogy az földre szegezte a tekintetét. De az uzsorás hozzá volt szokva az ilyen kedves kifakadásokhoz. Így szólt:

— Csak nem fogunk bujósdit játszani egymással? Nekem kétezer koronára van szükségem. Teremtse

elő, a hogy akarja, mert ha nem lesz meg, kénytelen leszek a törvényszék előtt bizonyos dolgokat beismerni, a melyek... méltóságod tudja...

Magnus grófné felemelkedett.

— Csak nem volna képes ilyen komisszágra?

— Én nem vagyok egy gavallér, — felelte Wottitz nyugodtan, a legtisztább jargonban. — Nem marad más hátra...

A grófné idegesen toppantott a lábával. Eszébe jutott, hogy tavaly nyáron, Wottitz közvetítésével és segítségével vidéken összevásárolt ezerötszáz métermázsza harmadrendű szalmát, jól bebiztosította, aztán véletlenül elégett az egész hajórakomány.

— Mondja: ezer koronát kaphatok? — kérdezte Wottitz kis idő múlva.

— Mikor?

— Legkésőbb holnap este.

— Megpróbálom.

— Ez egy okos szó, tehát holnap este...

— Talán.

— Nem talán — biztosan! Tudja, mivel játszik!

— Tudom. Azért mégis komisszágra volna az ön részéről...

Wottitz elnevette magát.

— Csak szidjon, a meddig jól esik, — mondta. Aztán halkán, bizalmas mosolylyal hozzátette: — Tudnék én valamit a maga számára!

— Már megint egy üzletet akar nekem ajánlani? — jegyezte meg a grófné bizalmatlanul.

— Nem. De van egy barátom, a báró Rózsahegyi Mór, főrendiházi tag s tudom is én, még micsoda!

Kérem, az csak úgy rajong a szép nemért! Egész bolondja az asszonyoknak! Meg vagyok győződve, hogy évi jövedelmének felét a szerelemnek szenteli, pedig van vagy százhatvan milléje évente...

Magnus grófné leintette az uzsorást :

- Ugyan kérem, hagyja abba!
- Mit nevet? Én komolyan beszélek!
- Ismerem a maga — barátját!
- Hogyan? Ismeri? Így, vagy — úgy?
- Úgy. De ehhez magának semmi köze. Megpróbálok tehát, sikerül-e holnap estig. Van egy kis reményem.

— Száz évig éljen egészségben és boldogságban, ha ez egyszer megtartja a szavát! — kiáltotta Wottitz és felkelt. Kezet csókolt a grófnénak s mielőtt ez megakadályozhatta volna, rányomta duzzadt ajkát az asszony meztelen karjára is.

— No, na! — mondta a grófné, a ki abbeli örömeben, hogy végre lerázhatta a kellemetlen látogatót, készséggel belement a tréfába. Kaczérkodva visszahúzta a karját s megfenyegette Wottitzot.

— Egy olyan régi, jó barátjának, mint én vagyok, csak szabad? — szólt a pénzügynök.

— Ma már nem, — felelte a grófné. — Lássá, én is csak olyan üzletember vagyok, mint maga. Maga pedig tudja, hogy ingyért nem ad a zsidó semmit sem.

— Maga csak nem zsidó?

— Nem. De ingyért — tudja?

— Jó, hogy tudom, — mondta Wottitz ragyogó homlokkal. — Ha még egyszer felülkerekedem, —

üssön meg a guta, ha nem mondok igazat, — magának már nem adok többé kölcsönt, hanem majd mindent megveszek!

— Ha addig még lesz eladni valóm . . .

— Jaj, be herczig kis asszonyka maga! Tudja mit? Ajánlok még egy üzletet! Megszerzi nekem holnap estig azt az egyezer — sage : eintausend — koronát, én pedig a maradványból elengedek magának ötszázat, ha a mai estét nekem szenteli!

Wottitz maga is megijedt kijelentésétől. Bizonyos aggodalommal leste a szava hatását. De a grófné minden várakozás ellenére valóságos nevetőgörcsöt kapott s mintegy erőtlenül ledült a kerevetre.

Ez még jobban provokálta Wottitz vakmerőségét.

— Mit haház, kérem? — mondta. — De várjon csak : nobilis vagyok. Elengedek magának nyolczszáz koronát! Nyolczszáz koronát!

A grófné még jobban kaczagott, aztán lassan magához tért.

— Ha az egész elengedi, akkor sem fogadom el a szíves meghívását.

Wottitz elszomorodott.

— Annyira gőgös? — kérdezte keserűséggel.

— Nem. De vannak elveim.

— Wieso?

— Elvem a készfizes.

Erre a feleletre Wottitz nem volt elkészülve. Belátta, hogy ezen a téren nem bírja ki a versenyt ezzel az asszonynyal. Újból kezét csókolt neki, most már majdnem tisztelettel, újból kérte, ne feledkezzék meg ígéretéről s távozott.

Kint még egyszer meg akarta csipkedni Mari arczát, de a leánynak, az előbb történetek után, már éppenséggel nem volt kedve a hanczurozásra. Jót ráütött Wottitz kezére s becsapta mögötte az ajtót.

A grófné pedig, a mint magára maradt, nagyon elkomolyodott. Gondolkozott a helyzetén, a mely, ehhez nem fért kétség, vígasztalan volt. Gondolatai még sem kötötték le annyira a figyelmét, hogy a boutonjairól megfeledkezett volna. Elővette a zsebéből, rájuk lehelt, megtörülte őket pongyolája egyik sarkával, aztán bétette őket a fülébe.

Tehát ezer koronáról volt szó. Nyomorult ezer koronáról! Egy olyan összegről, a melyet még négy vagy öt évvel ezelőtt a világ legnagyobb flegmájával tízszer adott ki naponta egymásután, ha éppen kedve volt kommissiózni. S most?

Wottitzon pedig feltétlenül kellett segítenie. Már a szalmaügylet végett. Nem hiába gyűlölte mindig a zsidó uzsorást, a ki akarata ellenére belevitte az ilyen dolgokba.

Így vélekedett Magnus grófné ebben a pillanatban s teljesen megfeledkezett róla, hogy a mikor Wottitz első ízben letett előtte tízezer koronát, örömeben majdnem a nyakába borult.

Meg kellett szerezeni az ezer koronát minden áron. Azzal tisztában volt, hogy kölcsönt nem ad neki senki sem. Igen jól ismerték már városszerte a pénzügynökök. Kétezer koronás váltóit tíz koronáért kínálták egymásnak a zuguzsorások.

A rokonai már régen megszakítottak vele minden összeköttetést. A híres Rolánd-pör óta, a melybe

belekeverték a nevét. A rokonoknál tehát még presszióval sem lehetett semmit sem elérni.

Személyének csillaga pedig már szintén nyugvófélben volt. Amióta egyszer azt a könnyelműséget követte el, hogy egy pár bankfiúval nyilvánosan mulatott hónapokon keresztül, minden este másutt, mikor Ada még a kolostorban volt...

Maradt még egy dolog. Már többször jutott eszébe, mióta Wottitz feltárta előtte a helyzetet. De mindannyiszor visszautasította ezt a gondolatot. Hát érdemes volt-e az utolsó kincset is feláldozni ezért a semmiemberért?

Magnus grófné idegesen rágta a kis újját. Majdnem beleharapott. Mintha el akarta volna kábítani lelkiismeretét. A fizikai fájdalom által...

De a szükség erősebb volt minden okoskodásnál.

— Ha elmegyek Horvátnéhoz — így gondolkozott — s annak a bizonyos üzletnek a fejében, Rózsahegyivel, megkérem, adjon előleget? Ha Ada végre megokosodik s belemegy a báró ajánlatába: nyomban kapnék ötvenezer koronát! Ebből csak adhat nekem az az asszony előre nyomorult ezer koronát?

A dolog pillanatról-pillanatra plauzibilisabbnak tűnt neki, aztán így folytatta magában:

— Elmegyek Horvátnéhoz s kijelentem előtte, hogy Ada beleegyezett. S Ada bele fog egyezni. Órült volna, ha nem tenné! Órült!

A grófné tágra nyílt szemekkel bámult maga elé, aztán hirtelenül felugrott s bement a hálószobába.

Ada az ágyán feküdt és aludt.

— Annál jobb! — gondolta magában a grófné. Óvatosan elővette ruháját, egy-kettőre felöltözött, aztán kiment. Előbb még egyszer ránézett a leányára.

— Bájos ez a gyerek! Megér ez többet is...

Ez volt az egyetlen érzés, a mely anyai szívében jelentkezett.

Az ebédlő-boudoirban, vagy a pipázó-szalomban, a hogy tetszik, az íróasztalon fekvő négy kalap közül kiválasztott egyet, a legegyszerűbbet, felvette, még egy tekintetet vetett a tükörbe, aztán elindult.

Mari, a szobaleány, utána nézett. A szegény leánynak fájt a szíve. Bántotta, hogy imént bosszúságot szerzett — jó úrnőjének...

III. Könyv

Ada nem aludt, mialatt az anyja öltözködött. Akkor is ébren volt, mikor a grófné belépett a szobába. De önkéntelenül behunyta a szemét, mert nem akart anyjával beszélni. Annyira fel volt izgatva, hogy attól félt, megfélekedzik minden tiszteletéről s megmondja véleményét annak a nőnek, a kinek a személye, a helyett, hogy szent lett volna, napról-napra ellenszenvesebb lett előtte.

Jóformán csak most ismerkedett meg az anyjával, mióta kikerült a kolostorból. Azalatt, hogy távol volt hazulról, csak ritkán látta s azelőtt még nem volt ítélete. Élte napjait s nem törődött azzal, a mi

körülötte történt. Egyáltalában csak homályosan emlékezett gyermekkorára. Tudta, hogy valamikor vidéken laktak, régi szép kastélyban, hogy lovuk, kocsijuk volt, hogy néha nagy társaság verődött össze náluk s hogy ilyenkor bemutatták annak a sok embernek, Miklóssal együtt. Aztán megint hónapokig csönd volt, a szülőket nem látták s két nevelőnőre voltak bízva, a kiket nem nagyon szerettek.

Aztán, egy szép napon — abban az időben hét éves lehetett — összecsomagoltak mindent s Bécsbe mentek lakni. Ott szép lakásuk volt, atyjuk, a ki katona volt, néha elvitte magával automobilon s minden nap elmentek a Volksgartenba, a hol egy görög templom-féle állt, bent szép szoborral.

Vagy két évig laktak Bécsben, aztán ismét csomagoltak s azt mondták nekik, hogy most Budapestre mennek lakni. Akkor azt hitte, hogy visszamennek a birtokra, de azt a szülei akkoriban már eladták volt. Ezt is csak később tudta meg, de abban az időben még nem értette, hogy ez miért történt . . .

Budapesten nagyon szeretett lenni. Mindenek előtt, mert már nem volt nevelőnője s egyedül járhatott iskolába. A budai oldalon volt egy igen kedves lakásuk, persze, nem olyan szép, mint a bécsi. Automobil sem volt többé s sokat jártak propellerrel, a mi nagyon mulatságos volt. Aztán, nemsokára rá, Miklós elkerült hazulról, a katonai alreáliskolába s most maga maradt otthon. Az atyja, a ki most már polgári ruhában járt, nagyon jó volt hozzá.

Gyakran elvitte sétálni, vagy szép meséket mondott el neki. A mama pedig folyton társaságba járt...

Akkor történt a rettenetes szerencsétlenség s legelőször életében érezte, hogy mi a fájdalom. Éppen az iskolában volt, mikor az inas halálsápadtan érte jött s nyomban hazavitte. Azt mondták neki, hogy atyja nagyon rosszul van. Később pedig, hogy már meghalt. S a temetés után, a melyre Miklós is eljött, megtudta, hogy az atyja agyonlőtte magát. A mint mondták, idegei miatt.

Nagyon sokat sírt akkoriban. A mama is. Feketében jártak, nemsokára rá más lakásba hurczolkodtak, a pesti oldalon. A nyáron pedig elmentek Ostendébe.

Ott megismerkedtek Roland báróval, a ki aztán állandóan velük volt. Tóni bácsinak szólította s nagyon szerette. Jó ember is volt az a Tóni bácsi s mikor aztán ismét otthon voltak, Tóni bácsi mindennapi vendége volt a mamának s gyakran hozott neki Kugler-bonbont.

De egyszer nagy izgalom volt otthon. Tóni bácsi és a mama között heves szóváltás támadt, mire mind a ketten elmentek hazulról. Tóni bácsi azóta nem jött többé. Csak később tudta meg, hogy az a szerencsétlen ember valamit elkövetett, a miért a bíróság elé került. Be is zárták néhány esztendőre. Mikor aztán kikerült a börtönből, kivándorolt Amerikába s azóta nyoma veszett.

Attól az időtől kezdve gyakran panaszkodott a mama, hogy nehéz az élet s hogy nincs pénze.

Sokszor koplaltak is, de aztán hirtelenül megint minden rendben volt. A mama vett neki szép ruhákat, elvitte színházba, kikocsiztak a Városligetbe s igen jókedvűek voltak.

Geroldingen grófra is emlékezett, atyja nagybátyjára. Igen kedves, szép öreg úr volt, hosszú fehér szakállal, monoklival. Mikor Budapestre kerültek, Miklóssal együtt többször nála voltak látogatóban, Andrássy-úti palotájában, de később mind ritkábban vitték el hozzá. A mióta pedig Tóni bácsival történt az a dolog, nem is látta többé. Állítólag Németországba költözött. Csak annyit tudott, hogy Geroldingen gróftól pénzt kaptak, ő és Miklós. Még most is kaptak, csak hogy azt, a mi neki járt, a mama mindig nyomban elköltötte.

Helyzetünk állandóan rosszabbodott, mire aztán betették a Sacré-coeurbe. Ott igen boldog volt s jól érezte magát. Míg egyszerre minden megváltozott. Az apácák is, a leányok is különféle megjegyzéseket tettek előtte, a melyeket eleinte sehogy sem értett. De aztán egyszer megmondta neki egy barátnője, a kivel valamiért összeveszett, hogy vele nem lehet érintkezni, mert az anyja rossz asszony.

Erre ő megütötte azt a leányt, a ki ilyet mert neki mondani s panaszkodott a dignemére-nek. De ez összeszidta, mert a leányhoz nyúlt, a barátnőjének pedig nem lett semmi baja. Mindenki elfordult tőle s a végén elviselhetetlenné vált a helyzete. Büszke természete fellázadt. Daczoskodott, nem felelt, ha kérdeztek tőle valamit, a végén

pedig meggyújtott egy függönyt a hálósobában, mire másnap hazaküldték.

Az anyja is összeszidta, de aztán kibékült vele. Vett neki szép ruhákat, sokat sétáltak együtt s néha társaságba is jártak. Kizárólag férfitársaságba. De mind olyan különösek voltak azok a férfiak, olyan egész mások, mint azok, a kik gyermekkorában atyjával érintkeztek.

Aztán az anyja — Ada nem tudta hol, vagy mikor — megismerkedett Horvátnéval. Ez egy idősebb, festett hajú, hangos, közönséges nő volt, a ki rettenetesen öltözködött, habár olyan toaletteket is viselt, a melyek megértek legalább ötszáz koronát.

Horvátné úgynevezett «intim teákat» rendezett, a melyekre az anyja eleinte csak egyedül járt, míg később őt is elvitte magával.

Ott más nőkkel is találkoztak, de mindig csak futólagosan. Rendszeren egy-két férfival ültek együtt s pezsgöztek. Teát nem igen ittak.

Ada utálta azokat az embereket, elsősorban magát Horvátnét. Nem igen tudta, miért, de néha úgy érezte magát ott, hogy azt gondolta, minden pillanatban el kell ájulnia. Az ott uralkodó tónusban valami határozottan sértő volt. Az urak néha olyan különös megjegyzéseket tettek, a melyeket ugyan meg nem értett, de érezte, hogy az, a mit mondanak, nem való.

A három utolsó alkalommal aztán, hogy anyjával együtt Horvátnénál volt, valami Rózsahegyi báróval voltak sokat együtt, egy kiélt, kopasz, de nagyon jól öltözködő emberrel, a ki határozottan neki akart

udvarolni. Az anyja ilyenkor egyedül hagyta őket s a báró mindjobban belemelegedett a beszédbe. Eleinte csak célzásokat tett, aztán nyíltan szerelmet vallott neki.

Felajánlotta neki, menjen vele hat hétre Angliába, a hol mint huga szerepelne a világ előtt; elutazásuk előtt pedig olyan összeget fizetne le az ő számára valamelyik pénzintézetnél, hogy — a mint mondta — ennél nagyobb hozománya csak kevés leánynak volna Budapesten.

Ada ezt az ajánlatot előbb nevetve, aztán mérgesen visszautasította. Először semmiért a világon sem akart egyedül utazni ezzel az emberrel, a kit ki nem állhatott, aztán pedig a legnagyobb mértékben különösnek találta, hogy Rózsahegy báró nős ember és többszörös atya létere neki egyáltalában mert szerelemről beszélni. Hogy ennek az egész prozopozíciónak valami rossz célja lehetett, azt mindjárt gondolta, de mivel az anyja tudott róla, ezt még sem akarta feltenni.

De még egy oka volt arra, hogy Rózsahegy udvarlását oly határozottan visszautasítsa, éppen úgy, mint visszautasított volna mindenki mást, a ki szerelemről beszélt volna hozzá.

Ugyanis már volt valakije, a ki iránt nagyon érdeklődött. Szerette is talán, de ezt nem tudta biztosan. Aztán különös módon is ismerkedett meg az illetővel.

Ada megszokta volt, hogy minden nap délelőtt nagyobb sétákat tett, egyedül. Az anyja oly gyakran egész félnapokat is töltött távol hazulról, hogy

otthon elunva magát, elment sétálni. Most tavasszal előszeretettel a Városligetbe ment ki s ott, valamelyik félreeső úton, padra ült s olvasgatott.

Már többször észrevette, hogy valaki követi. Jóformán minden nap ugyanazon a helyen találkozott az illetővel, a ki nagyon megnézte, de tiszteletteljesen, nem kihívóan, aztán elhaladva mellette, bizonyos távolságban megfordult s követte.

Vagy harmincz éves, inkább szikár, szőke férfiú volt, egyszerűen, de kiváló ízléssel öltözve. Különösen a czipője mindig olyan volt, mintha «skatulyából vették volna». S Ada erre nagyon sokat adott, mert sohasem tudta elfelejteni, hogy a szegény atyja valamikor azt mondta neki :

«Az úriembert a czipőjéről lehet megismerni . . .»

A fiatalember az első pillanattól kezdve nagyon tetszett neki s mikor másodszor látta, már számított rá, hogy ismét fog vele találkozni. S nem tévedett. Mert ott volt, mindig ugyanazon a helyen, mintha várt volna rá. S a mint őt megpillantotta, elébe jött, elment mellette, szép barna szemével mintegy kérőleg tekintett rá, aztán eltűnt, mire ismét kétszer, háromszor megjelent a láthatáron, ha már ült a padján és olvasott.

Ada ezt a viselkedést meghatónak s egyúttal rendkívül diszkrétnek találta. Később, mikor már majdnem jól ismerték egymást látásból, nem bánta volna, ha valami módon közelebb juthattak volna egymáshoz.

Soká törte az eszét, hogy ezt hogyan tudná megvalósítani, míg végre kigondolt valamit, a mire

nagyon büszke volt. Persze, nem tudta, hogy előtte már legalább százezer leány, a ki ugyanabban a helyzetben volt, mint ő, szakasztott ugyanehhez az eszközhöz folyamodott.

Egyszerű fogása abból állott, hogy mikor ismét közeledett az érdekes ismeretlen, mintegy véletlenül elejtette a könyvét, mire a férfiú természetesen rögtön lehajolt s kalapját megemelve, udvariasan átnyújtotta neki a leejtett tárgyat. A szerencsés véletlen pedig úgy akarta, hogy a könyv éppen beleesett egy az öntözéstől vizes mélyedésbe, a mi alkalmat szolgáltatott arra, hogy az idegen elővéve finom zseb-kendőjét, valóságos kéjjel letörülje a sarat a könyvről.

Ada meghatottan köszönetet mondott az udvarias fiatalembernek, ez válaszolt, Ada ismét mondott valamit s a vége az lett, hogy két órát töltöttek együtt Ada megszokott padján, egy virágzó vadkörtefa oltalma alatt.

A fiatalember még aznap bemutatkozott: Lénárd Viktor bárónak hívták s miniszteri titkár volt, a ki — a mint mondta — szabadságát legszívesebben Budapesten töltötte.

Azóta jóformán nap-nap után találkoztak a ligetben s nem tartott soká, Lénárd báró értésére adta Adának, hogy szereti. Ada sem csinált titkot érzelmeiből, a melyek napról-napra határozottabb alakot öltöttek.

Ez így tartott egészen Miklós eljöveteléig. Akkor kénytelen volt a fivérének szentelni magát s egész idő alatt nem találkozott többé Lénárd báróval. De titokban írt neki egyszer-kétszer pár sort,

hogy megnyugtassa hosszú távolmaradása tekintetében.

Sajnálta, hogy Miklósnak ismét távoznia kellett, mert a fivére oly egész más volt, mint a mamája. Mintha áthidalhatatlan jellembeli különbség lett volna köztük! Bizonyos dolgokról egyáltalában nem is beszéltek s Ada majdnem ösztönszerűleg hallgatta el Miklós előtt Horvátnét s egyáltalában egész életmódjukat.

De Lénárdról sem tett előtte említést.

Wottitz látogatása s a beszélgetés, a melyet akarata ellenére kénytelen volt végighallgatni a szomszédaszobában, ismét egyszer teljes meztelenségében mutatta neki viszonyainak kegyetlen valódiságát.

Mikor aztán inkább sejtette, mint hallotta, hogy az a közönséges, műveletlen pénzügynök milyen hangon mer az anyjával beszélni, mély undor fogta el.

Szeretett volna meghalni, vagy megszökni ebből a környezetből. De inkább megszökni, mint meghalni, mert az életét rettenetesen szerette. Talán majdnem annyira, mint Lénárd Viktort...

A grófné már régen elment hazulról, mikor a kontesz még mindig ott feküdt az ágyán s gondolkozott.

Ekkor hallotta, hogy beszélnek az előszobában. Felugrott, rendbehozta a ruháját s kinézett az ajtón. Miklós volt, a ki a szobaleánynak még néhány utasítást adott, elutazása előtt.

A mint Ada megpillantotta a fivérét, örömfel-

kiáltással a nyakába borult. Még soha sem érezte annyira a szükségét annak, hogy megmutassa Miklósnak nagy szeretetét, ragaszkodását. Mintha érezte volna, hogy útjaik mindjobban el fognak válni egymástól...

Miklós meg volt lepetve ettől a szokatlan fogadtatástól.

— Hát téged mi lelt? — kérdezte. — Csak nem fogunk egymástól érzékenyen elbúcsúzni?

— Sajnálom, hogy itt hagysz bennünket!

— Én is sajnálom... azaz: téged sajnállak itt hagyni, — mondta Miklós. Aztán bevitte az előszobából katonai kézibőröndjét az ebédlőbe, a hol rátette az asztra. Kinyitotta a szekrényt, a melyből elővette ruháit, fehérneműjét s egyéb apróságait, hogy azokat becsomagolja.

— Segíthetek? — kérdezte Ada.

— Köszönöm, — felelte Miklós, — a mint látod, körülbelül már el is készültem a nagy bagázsimmal! Olyan vagyok, mint az ókorbeli bölc: omnia mea mecum porto!

Ada helyet foglalt az asztal előtt s szeretettel, majdnem irigységgel nézett a fivérére. Néha az a gondolata támadt, hogy nem is édes testvérek, olyan más volt az a fiú, mint ő, vagy a mama... Most is erre kellett gondolnia.

A fiatal gróf éppen egy kis csomagot helyezett el a bőröndjében.

— Mi ez? — kérdezte Ada kíváncsian.

— Ez? Titok.

— No, mutasd!

— Jól van, megmutatom. De aztán ne szólj erről senkinek sem! Különösen a mamának nem!

Ada felkelt s jobb kezét felemelve, tréfás komolysággal mondta :

— Esküszöm az élő Istenre!

Miklós óvatosan kibontotta a csomagot s egy mentő-öv félért vett elő.

— Hát ez mire jó? — kíváncsiskodott a kontesz.

— Ez az én találmányom. Egy úszókészülék, a melynek segítségével egy közlegény teljes felszereléssel átúszhatja a legmélyebb, legsebesebb vizet, még ha fogalma sincsen az úszásról.

Ada csodálattal tekintett a fivérére.

— Hisz ez nagyszerű! — mondta. — S ezt igazán te találtad fel?

— Én bizony. Már szabadalmaztattam a dolgot, itt is, Ausztriában is, de már más államokkal is folynak a tárgyalások. A költségeket egy barátom előlegezte. De jó befektetés. Ha a hadügyminiszterium elfogadja, szépen fog jövedelmezni.

Ada szeme ragyogott az örömtől.

— Pompás ember vagy, Miki! Nem is tudtam, hogy te ilyenekkel is foglalkozol! Látod, neked igazán érdemes élni!

Miklósnak látszólag jól esett nővérének elismerése. Keskeny kezével megsimította szőke haját, gondolkozott kissé, aztán, mintegy magában, így szólt :

— Jó dolog, meg vagyok róla győződve. Azért nem szabad előre örülni az eredménynek. A miniszteriumban nehézkesek és bizalmatlanok az emberek

a magamfajta feltalálókkal szemben. Pláne, ha az illető még csak növendék...!

Ada nem figyelt Miklós utolsó szavaira. Hirtelesen egészen más valami jutott eszébe. S ez a gondolat oly vehemensen vett rajta erőt, hogy mindjárt ki is bökkentette:

— Te, Miki!

— Nos?

— Ha elfogadják a találmányodat, gazdag leszel, úgy-e?

— Nem éppen gazdag, de lesz annyim, hogy gázsimmal és avval együtt, a mit Geroldingen nagybátyámtól kapok, egész szépen meg tudok élni.

— Látod, Miki, — akkor elvihetnél magaddal...

Miklós meglepetve hátrált.

— Hová? — kérdezte kissé ridegen. — Fel, Gácsországba, vagy tudja az ég, hová, valamilyen más határszéli garnizonba?

— Veled bárhová elmennék szívesen, — folytatta Ada. — Én vezetném a háztartásodat, rendben tartanám a ruhatáradat, teát főznék neked! Azt hiszem, egészen jól tudnál használni!

Miklós fejét rázta, aztán elnevette magát.

— Ezt csak nem kívánhatod magadnak komolyan, Adus!

— Egész komolyan.

A fiatal gróf ránézett a nővérére. Még sohasem látta Adát ilyen különös, majdnem szentimentális hangulatban. S a mint így nézegette, legelőször tűnt fel neki életében, hogy már nem az a kis csin-

talan leány áll előtte, a kit eddig ismert, hanem egy szép, kifejlett, kívánatos nő.

— Nem, Adus, nem vihetlek el, — mondta Miklós kis idő múlva. — Csak nem élheted napjaid csupa katona között, [mint] a gazdasszonyom? Micsoda idea!

— De én nem akarok mást!

Miklós habozott. Aztán, hogy elüsse ezt a kérdést, látszólag bele ment a dologba, a melyről különben amúgyis tudta, hogy pillanatnyi szeszély az egész.

— Jól van, elfogadom, — jelentette ki egyszerűen.

Ezeknek a szavaknak a hatása leírhatatlan volt. Ada felkiáltott örömében, aztán tánczolva körülugrált a szobában, a végén pedig Miklós nyakába borult.

— Jaj, be boldog vagyok! — kiáltotta. — Jaj, be boldog vagyok!

Miklós csodálattal nézte ezt a jelenetet.

— Te szegény, — mondta aztán, kissé elérzékenyülve. — Hát nem szeretsz itt lenni, a mamánál?

Ada egyszerre elkomolyodott s eleresztette Miklóst.

— Nem, nem! — kiáltotta. — Tudom, hogy ez nem szép tőlem, de nem tehetek róla. Nagyon, nagyon rosszul érzem magamat itthon!

— Értem, — felelte Miklós. — Én sem bírnám itt kitartani. Én sem. Csak az baj, hogy nem segíthetek rajtad . . .

— Majd segítesz, ha kineveztek s ha jövedelmez a találmányod! És ez mikorára várható?

— Az attól függ. De eltarthat még egy évig is . . .

— Lehetetlen! Olyan sokáig?

— Talán még tovább is . . .

Ada lesütötte a szemét s nem szólt semmit.

Szép álmai egyszerre mind szétfoszladoztak. De ez a levertség nem tartott soká. Hirtelenül hátradobta büszke kis fejét és keményen, majdnem férfiasan nézett maga elé. Ki az ablakon.

— Kérek még egy cigarettát, attól majd elmennek ezek az ostoba gondolatok! — mondta nevetve.

Miklós örült, hogy Ada most már a könnyű oldalról fogta fel a dolgot s készséggel csavart neki szivarkát. Ő is rágyújtott.

Nem szerette a nagy ekszplikációkat. Olyanok voltak a családi viszonyok, hogy az ilyen beszédeknek csak kellemetlenség lehetett a vége. Ő járt a maga útján. Nagy czél volt előtte, a melyet csak úgy tudott elérni, ha emanczipálta magát mindentől és mindenkitől. Még a nővérétől is.

Még egy ideig közönyös dolgokról beszélgetett Adával, aztán lezárta a bőröndjét s elbúcsúzott a nővérétől.

Ez a pillanat még kissé kellemetlen volt mindkettőjükre nézve. Érezték, hogy sok mindenről kellett volna még beszélniök . . .

— Mikor látlak ismét? — kérdezte Ada. A hangja alig észrevehetően remegett.

— Ezt most igazán nem tudom megmondani, — felelte Miklós kitérőleg. — Majd csak találkozunk! Talán nemsokára . . .

— Soha! — gondolta Ada.

Megcsókolták egymást s nemsokára rá a fiatal gróf, szerényen, egylovason hajtatott a nyugati pályaudvarra.

Ada még utána nézett az ablakból, de Miklós nem fordult vissza. S Ada, a mint betette az ablakot s ismét egyedül volt a lakásban, gyűlölettel nézett körül.

— El innét! El innét mielőbb! — mondta indulatosan, kétségbeesetten. — Ez a pokol!

Mikor Magnus Miklós gróf ismét a vonaton ült, jóleső érzés fogta el. A milyen kellemetlen érzelmekkel tette be a lábát anyja házába, úgy örült most annak, hogy nevezetesebb izgalmak nélkül hátat fordíthatott ama milieunek, a mely ellen a legnagyobb fokú antipatiával viseltetett.

Azzal tisztában volt, hogy körülbelül utoljára tette meg ezt az utat. Úgy tekintette ezt az utazást, mint gyermeki kegyeletének utolsó tartozását. Ezt most leróta.

Az a nő, a ki megmételyezte egész ifjúságát, elvégre mégis csak az anyja volt, özvegye atyjának, annak az embernek, a kit a rajongásig szeretett és tisztelt.

Volt egy idő, a mikor a kis nővérét is nagyon szerette s remélte, hogy Ada az ő példáját követve, más lesz, mint az az asszony... Legutóbbi látogatása alatt azonban arról kellett meggyőződnie — így vélekedett legalább —, hogy Ada semmivel sem különb az anyjánál s ha arra gondolt, hogy talán nővére is valamikor szégyent fog hozni a családjára, Miklósnak összeszorult a szíve s elfutotta a düh.

Adának, szerinte, kétségtelenül voltak nagyon kedves tulajdonságai is, de jelleme alapjában véve mégis könnyelmű volt s ettől irtózott a fiatal gróf.

Nagy feladatot tűzött maga elé s ennek megoldásában minden fölösleges, kicsinyes érzelgősség csak megakadályozta volna. Kizárólag azokkal haladhatott, a kik az ő zászlajára írt nagy eszmét követték, vakon, engedelmesen, lemondással. És mivel magára maradt a csatában, azt egymaga akarta végigküzdeni.

Ki kellett köszörülnie a csorbát, a melyet nevén mások ütöttek!

Ez lebegett a szeme előtt. Ez a gondolat lelkesítette egyesegyedül, ennek az egy vágynak alárendelt minden egyebet.

Miklós gróf még gyermek volt, mikor szemközt találta magát az élet keserves valóságával. Atyja halála óta nem volt senkije, a kihez bizalommal fordulhatott volna, mikor legelőször támadtak kételeyei, legelőször ütötték meg fülét a családjára vonatkozó pletykák és vádak. Az öreg Geroldingen gróffal csak ritkán találkozott s a viszony köztük nem volt olyan bizalmas, hogy magától feltárta volna előtte szívét.

Így mindent magába fojtott s egyedül alkotta meg magának világnézetét, maga emelt oltárt eszméinek, a melyeknek majdnem rideg önzéssel áldozott.

Korán kellett belátnia, milyen keserves helyzet az, ha az ember előkelő, ősrégi család sarjadéka s mellette egész élete csupa nélkülözésből áll. Pedig

mindig büszke volt a nevére. Tudta, hogy ősei között alig volt egy, a ki a hazának, az uralkodónak szolgálatot ne tett volna. Lázás érdeklődéssel olvasgatott a történelemben s szorgalmasan állította össze az Angliából származó családjára vonatkozó adatokat. Ősei között ott szerepelt Magnus Péter, a ki 1697-ben, a zentai csatában, vértesei élén, magával ragadta a már-már lankadozó csapatokat, vagy Magnus tábornagy, Károly királyi hercegnek, az asperni hősnék bizalmasa, a kit érdemeiért grófi rangra emeltek. Egy sem volt, kinek a nevéhez kisebb-nagyobb érdem nem fűződött volna. Atyja karrierje is szépen indult: huszonnyolcz éves korában már vezérkari kapitány volt s ki tudja, mire vitte volna még, ha a sors össze nem hozza azzal a . . .

Most is, a mint a vonaton ült, eszébe jutottak ezek a dolgok s önkéntelenül egy másik férfira is kellett gondolnia, a ki családja jó hírnevét segítette lerombolni. Talán akaratán kívül, de mégis megtette.

Roland báróra gondolt. Arra a szerencsétlen emberre, a ki hirtelenül felbukkant a láthatatlanból, ősrüthen beleszeretett az akkoriban már özvegy anyjába s minden áron el akarta venni. De szegény ördög volt ő is s még az utolsó pár ezer forintját is odaadta annak a könnyelmű asszonynak, a kinek a kezén rövid néhány esztendő leforgása alatt elűszott kerek egy millió korona!

Roland báró, — vagy a mint beszéltek róla: «Tóni bácsi» is adósságokat csinált, óriási adósságo-

kat s miután a végén elvesztette minden hitelét, azt tette, a mit már sokan tettek előtte s a mit még ezentúl is meg fognak tenni minden időben: váltót hamisított. Rájöttek, följelentették s a bíróság elítélte. Mikor kiszabadult a fogházból, kívándorolt s azóta nem hallatott többé magáról.

Miklós gróf, ha rá gondolt, azt kívánta neki, hogy már meghalt legyen. Mert az ő életfelfogása szerint nem tudott sajnálni olyan embert, a ki képes volt arra, hogy becsület nélkül tovább éljen.

Mélyen bevésődött a fiatal gróf lelkébe azoknak az izgalmas napoknak az emléke, a mikor az esküdtek tárgyalták Roland esetét. Akkoriban már katonai intézetben volt s csak lopva olvasta az ujságok híradásait. S még most is élénk emlékezetében voltak az ügyész szavai ennél a tárgyalásnál.

Azt mondta ugyanis :

— Nem hagyhatom szó nélkül, hogy a törvénykönyv nem nyújt módot arra, hogy a bűn értelmi szerzőjét, azt a nőt, a ki ezt a szerencsétlent hatalmába kerítette, ide idézzem s átadjam az igazságszolgáltatásnak! Vannak bűnök, a melyekre nem gondoltak a törvényhozók s a melyek fölött ítélkezni ma még csak a társadalomnak lehet. Nos hát — így szólt — és most nem mint bíró, hanem mint ember beszélek, vállalom a közvádó szerepét a társadalom fóruma előtt is és rámutatva arra a minden nemesebb érzésekből kivetkőzött lényre, a mely meg nem érdemli, hogy a nő jelzéssel megtiszteljem: követelem a társadalomtól, büntesse meg

saját törvényei szerint azt a gonosztevőt, a ki százszor bűnösebb, mint ez a szerencsétlen, a ki áldozata lett szenvedélyének, vak szerelmének . . . !

Miklós társai az iskolában majdnem félve tekintettek rá s egyik barátja meg is kérdezte tőle, rokona-e az a Magnus grófné, a ki ebben a perben szerepelt?

A fiatal gróf ezt kereken tagadta. S a fiúk elhitték neki, tanárai pedig, a kik szerették és becsülték, hallgattak. Mintha tudták volna, hogy majd később, az igazi élet, kiveszi a maga részét a szegény ártatlan fiú üldözéséből . . .

Nem, igazán nem volt csoda, ha Miklós gróf már mint serdülő ifjú, öröm és társaság helyett a csöndet s a magányt kereste. A mit eleinte csak sejtett s később megtudott, immár öt állandó esztendő óta bántotta lelkét s lidércznyomásként nehezedett rá.

Úgy érezte, mintha ereiben meg lett volna mételeyezve a vér s tisztában volt vele, hogy majdnem földöntúli erővel, hatalommal áll szemben, a mely elzárja előtte az utat visszafelé, a tisztesség légkörébe.

S azért mégis, bátran felvette a harczot, eltökélte, hogy küzdeni fog a dicső multért, a míg el nem éri célját, vagy belepusztul.

Néha aztán, higgadtabban gondolkozott, azzal vigasztalódott, hogy nemcsak az égben, a földön is kell igazságnak lennie.

Ilyenkor meg volt róla győződve, hogy megtalálhatja az igazságot, csak nem szabad kitérni előle,

még akkor sem, ha azt hiszszük, hogy rettenetes fényét nem tudjuk elviselni. Küzdelmét tűzpróbának tekintette, a mely, ha kiállja, legyőzhetetlenné fogja tenni . . . !

Mialatt a gyorsvonat Bécs felé robogott a fiatal gróffal s annak gondolataival, tervével együtt, Ada otthon ült s pár sort írt Lénárd bárónak, melyben meg akarta nyugtatni bizonyára már nagyon aggódó szerelmesét. Kilátásba helyezte neki, hogy másnap ismét találkozhatnak a megszokott helyen.

Sietett nagyon a levéllel, mert még maga akarta levinni a postaszekrényhez, mielőtt édesanyja hazajött. A grófné ugyan tudott az egész dologról, de rossz szemmel nézte, mert czéltalannak tartotta s attól félt, hogy a leánya még elveszti a fejét s valami ostobaságot csinál.

Ada éppen befejezte a levelet, feltette a kalapját s le akart szaladni a cselédlépcsőn, hogy anyjával ne találkozzék, mikor a lakás előtt, a folyosón Tusek úrba ütközött, a szabójukba.

El akart rohanni mellette, de a szabó, — egy jóképű tót, a ki büszkeséggel írta ki czégtáblájára, hogy : angol női szabó — ladies tailor — megállította :

— Hohó, kontesz kisasszony, kérem, olyan nincs!

— Jónapot, Tusek úr, igazán nem is láttam! — hebegte Ada röstelkedve. — A mamával akar beszélni, ugyebár?

— Bizony, az édes mamával. A méltóságával. A grófnéval! De alkalmasint nincs is itthon?

— Tényleg, nincs itthon, eltalálta, kedves Tusek úr!

— Mindjárt gondoltam. Ezt mindig mondják, ha én jövöm! De kérem, ez nem lehet, mert muszáj, hogy a grófné hazajőjön aludni.

Ada ismét visszament a lakásba, Tusek által követve.

— Haza is fog jönni, kedves Tusek úr, — mondta, de sürgős dolga volt. El kellett mennie!

— A grófné pedig tegnap azt mondta és megesküdött minden szentre, hogy ha ma délután eljövöm, megkapok a pénzt...

— No igen, de mondom, hogy el kellett mennie.

— Jól van. Hohó, jól van! Akkor én itt leülöm magamnak és várom estig, éjfélig! Bozse, bozse!

Tusek csak úgy köpködött az izgatottságtól s helyet foglalt az előszobában.

— Ahogy tetszik, — mondta Ada s vállat vont.

— Az már mégsem járja, a mit maguk csinálnak, kérem, — elkezdett ismét panaszkodni a ladies tailor. — Most már tizenkétezer koronáért szállítottam ruhákat s soha sem fizetnek. Vagy azt tetszik hinni a kontesz kisasszonynak, hogy lopok a pénzt enyémet, a posztót? Vagy hogy a munkások csupa örömből ingyen dolgoznak nekem, mert a ruha egy grófnénak lesz az övé? Kérem, nekemnek nyolcz élő gyermek van! Ebből két pár ikra s ha néhány nem meghalnak, hát éppen vannak tizenhárom! Tréfa az, kérem. Ó nem!

Ada megsajnálta a szegény embert.

— Annyian vannak? — kérdezte részvétellel.

— Kérem, mit csináljon egy egyszerű szabó? — okoskodott Tusek. — Úgy sincs más öröme a világon!

Ada elfordult. Alig bírta visszatartani a nevetést. De Tusek ezt szégyenlőségnek nézte.

— Úgy mondom, a hogy van, — mondta már szelidebben. — Még a kontesz kisasszony is rá fog erre jönni.

— De kérem...

— És aztán felém sem jönnek többé, nem tudok, már mióta! Ha véletlenből nem találkozok tegnap az édes mamával, akkor igazán jaj nekem! És ha még rendelnének valamit, de még ezt sem teszik...

A grófnő egyszerre megértette a helyzetet.

— Hogyan? — mondta meglepetve. — Csak nem gondolja, kedves Tusek úr, hogy ott akarjuk hagyni? Éppen a napokban határoztuk el, hogy ismét csináltatunk magunknak valamit s a látogatásunkat csak azért halasztottuk el, mert itt volt a fivérem, Bécs-ujhelyből.

— Most már késő van, — felelte Tusek fejét rázva. — Az édes mamának én már nem csinálom semmit sem. Nagyon dühös vagyok, kérem!

— Nekem se? — kérdezte Ada bizonyos kaczer-sággal. Ismerte tekintetének hatását...

Tusek ránézett és zavarba jött.

— Azt nem mondtam, — felelte. — Maga kérem, egészen más. Maga egy olyan helyes fruska, akarom mondani kontesz kisasszony, hogy magának muszáj csinálni, ha nem is akar az ember.

Ada elmosolyodott.

— Látja, maga jó ember, — mondta barátságos-

san. — Nézze csak, én holnap bemegyek az üzletébe. Megint egy olyan egyszerű kis utczai ruhára volna szükségem, — hisz ismeri az ízlésemet, Tusek úr!

A szabó le volt győzve. Rögtön magyarázgatta, hogy mi a legutolsó divat, hogy milyen színeket viselnek Párisban s a mint minden alkalommal tette, most is hangoztatta, hogy rajta kívül Budapesten nem is létezik igazi angol női szabó.

Végül abban állapodtak meg, hogy Ada másnap személyesen ki fogja választani a szövetet s a façont.

Mikor már menőfélben volt, még egyszer visszafordult :

— No és azzal az örökséggel mi lesz, kérem?

Ada nem értette meg mindjárt, miről van szó.

— Miféle örökségről beszél? — kérdezte.

— Hát a mit a grófné mindig beszél. Azt mond mindig, ha meghal az öreg herczeg, akkor kap egy fél milliót s azt mondott egyszer, hogy a herczeg nagyon a halálon van.

Ada elkomolyodott. Persze, a herczeg! Egészen megfeledkezett anyja mesebeli gazdag rokonáról.

— Jaj, kérem, nagyon rosszul van a herczeg! — mondta egész leverten.

Ez a válasz Tusek urat láthatólag megnyugtatta.

— Annál jobb : gratulálom!

Kezet csókolt Adának s távozott.

A grófnő pedig még várt néhány pillanatig, aztán levitte levélkéjét s bedobta a szekrénybe.

A mint ott állt a forgalmas utcán s nézte az embereket, a kocsikat, automobiloikat s a lámpák

ragyogtak a tiszta tavaszi levegőben: nagyot sóhajtott s megborzongott. Pillanatra behunyta a szemét, aztán ismét lassú léptekkel haza ment s felmászott a harmadik emeletre.

Eszébe jutott, hogy mire kérte volt fivérét. S most egyszerre nem értette, hogy ilyen ideája támadhatott.

Mit? Le akart mondani az életről, a melyből még jóformán semmit sem élvezett? Vissza akart vonulni a világtól, hogy messze mindentől, valami istenhátamögötti kis vidéki helyen töltse napjait, talán élete végéig?

Önkéntelenül elnevette magát.

Nem, erre a szerepre nem érzett magában hivatást. S a gondolataival a felé a férfiú felé fordult, a ki felébresztette benne az élet szeretetét. Úgy érezte, hogy máris az övé volt s ha Lénárd báró abban a pillanatban belépett volna s így szólt volna hozzá: — Szeretlek! Gyere velem... — habozás nélkül követte volna bárhová.

V.

A grófné aznap csak késő éjjel jött haza s a leányát már nem találta fenn. Ada ugyanis elfogyasztotta szerény hideg vacsoráját — egy kis felvágottat, aztán elővette francia regényét, a melynek az olvasásába már hetekkel ezelőtt belefogott volt. Most is csak szórakozottan forgatta a lapokat. Egész másra gondolt. A saját regényére. Tervezge-

tett, remélt, ábrándozott. Végül pedig lefeküdt s egészen magára húzta a paplant, hogy még külsőleg is elzárkózzék attól a világtól, a melybe a sors válogatás nélkül beledobta.

A különös életviszonyok, a kényszer, a melyek ezt a két nőt egymáshoz lánczolták, természetsszerűleg azt eredményezték, hogy Magnus grófné és leánya meglehetősen függetlenül egymástól rendelkeztek idejükkel. Az az asszony, a kinek több titkos útja volt, mint a mennyit még a legádázabb ellenségei, a rokonai is csak sejtettek, nem kívánta beavatni leányát minden lépésébe. Ada viszont, gyakran fél-napokig is magára hagyatva, szintén a maga útjain járt. Hogy ez végeredményben egy utczai ismerettséghez vezetett: ezen nem lehetett csodálkozni.

Csak az utóbbi időben állt be ebben a tekintetben némi változás, még pedig azóta, hogy a grófné a leányát is lassanként be akarta vonni a maga életmódjába, mely szándékánál nem annyira az anyai felügyelet gyakorlása, mint más, legkevésbbé anyai hivatásával összeegyeztető szempontok vezették. De Ada ettől ösztönszerűleg visszavonult, bizonyos passzív rezisztenciával élt s a mikor csak tehette, kibújt a «társadalmi» kényszer alól.

A grófnő többnyire későn kelt, míg Ada már kora reggel fent volt, a háztartással foglalkozott vagy cél nélkül elindult hazulról.

Aznap, azaz másnap, hogy Miklós elutazott, ugyanígy történt. A grófné még aludt, mikor Ada óvatosan felkelt, felöltözött s teáját szürcsölve, megbeszélte a cseléddel, hogy ebédre mit hozzon a

vendéglőből. Mert Magnusék már hetek óta nem tartottak szakácsnőt s hol haza hozták az ebédet, hol pedig maguk mentek el egy közeli kis vendéglőbe, a szerint, hogy volt-e készpénz a háznál vagy sem.

Most nem volt, tehát hitelbe kellett hozatni s tulajdonképpen ez volt a rendes.

Igaz, hogy Mari előttevaló nap elég kategórikusan megmondta úrnőjének, hogy másnap letelik a tizen-négynapja s hogy elmegy, de ezt már ezelőtt is többször mondta. A szegény leány, eltekintve ritka ragaszkodásától, még mindig remélte, hogy valahogyan talán mégis csak megkapja járandóságát, a melylyel neki tartoztak. Így aztán most is, mikor a kontesz ellátta utasításokkal, úgy tett, mintha semmi sem történt volna. Szépen, engedelmesen végighallgatta Ada grófnő parancsait, aztán kezet csókolt neki s hozzálátott a munkához, a melynek javarészét a sok fehérnemű mosása és vasalása tette ki.

Ada pedig, reggeli után, rágyujtott, mire feltette a kalapját s az utolsó pillanatig rettegve, hogy az anyja mégis csak felébredhetne s bedughatná kócos fejét az ajtón, elindult hazulról.

Első útja Tusek úrhoz vitte, a hol kiválogatta a szövetet s a szabást új ruhája számára. Nyugodtan, előkelően, mintha mindig csak azonnali készfizetéssel rendezné ügyeit, engedte, hogy a «ladies tailor» alkalmazottjaival együtt körülötte ugrándozzon és mind túltegyenek egymáson szolgálatkészség és alázatosság tekintetében.

Ezt elvégezve, lassan, kirakatokat nézegetve, sárga könyvével hóna alatt, végigsétált az Andrásy-úton, ki a Városligetbe.

Gyönyörű, meleg tavaszi nap volt. A fák és bokrok az utolsó negyvennyolcz óra alatt mintha szemmel láthatóan meglombosodtak volna, itt-ott csupa fehér vagy rózsás virág ragyogott a napfényben s a kis madarak csodás énekléssel adtak kifejezést elragadtatásuknak, életörömüknek. Szóval, szebb időt kívánni sem lehetett rendezvousra.

Ada boldogan átengedte magát e kellemes benyomásoknak. Halkan danolt, önkéntelenül rámosolygott azokra, a kikkel találkozott, megveregetett egy idegen kutyát, a mely hozzáfutott, megszólította a szegény nyomorék asszonyt az ezredéves emlékmű mögött, a ki mindig oly kedvesen üdvözölte, ha pár krajczárt adott neki s kiflit vett egy arra menő péktől, hogy a hattyukat megetesse.

Aztán nagyokat kerülve, mindjobban megközeleltette azt a vidéket, a melyen eddig is Lénárd Viktorral találkozott volt. A mint messziről megpillantotta kedvencz padját, gyorsabban dobogott a szíve. Ott, azon a kis padon fognak ismét ülni, fogják kezeik egymást mintegy véletlenül érinteni, fogja hallani Lénárd kellemes, szimpatikus hangját, melyen oly lágyan, kábítóan szokott hozzá beszélni . . .

Ada megnézte karpereczóját : már tizenegy óra volt. Sőt már el is mult három perczcel. Lénárdnak már ott kellett volna lennie. Mindig oly pontos volt s rendesen már negyedórával a kitűzött óra előtt szokott volt megjelenni.

A grófnő még egyszer bekanyarodott egy oldalúton, hogy ne ő legyen az első a találkánál. Lassú léptekkel tette meg az utat s most a másik oldalról közeledett a padhoz. Lehajtott fővel ment, nem nézett a pad felé. Biztosra vette, hogy míg közelébe ér, ott találja szerelmesét . . .

Mikor már csak harmincz lépésnyire volt a padtól, feltekintett. Tényleg, ült valaki a padon. De nem Lénárd volt. Hanem egy részeg napszámos, a ki karját, lábát kinyújtotta s míg Ada odaért, már mélyen aludt is.

Ada nagyon mérges volt arra az emberre. Bitorlásnak minősítette, hogy el merte foglalni az ő helyét. Mert az az ő helye volt, az övé és Viktoré . . .

A napszámos nyugodtan hortyogott s Ada tovább ment. Körülnézett. Kereste Lénárdot. De nem látta sehol.

Fejébe szállt a vér a fiatal leánynak s szíve táján fájdalmat érzett. Nem volt csupán aggodalom, ennél nagyobb érzés volt. Olyan, mint a csalódás, a nem viszonzott szerelem érzése, keverve megbántott hiúsággal . . .

Megállt s újból nézte az óráját. Már fél tizenkettő volt két percz múlva.

Pillanatig habozott. Nem tudta, mitevő legyen. Először nyomban el akart menni, de aztán mindenféle mentséget talált Lénárd számára. Közbejöhett valami. Megakadt a villamos. Találkozott valakivel, talán a nagybátyjával s nem tudott szabadulni, szegény . . . Még egyszer végigjárta a közeli sétautakat, aztán visszatért. Semmi nyoma Lénárd-

nak. Csak a napszámos, az persze még ott volt. Most már végigfeküdt a padon. A piszkos kalapja pedig lent hevert a földön.

Ada ránczba szedte a homlokát. Sírni tudott volna. Ez már mégis sok volt! Most már nem talált, nem tudott mentséget találni!

Gyors léptekkel távozott, de néhány percz mulva ismét megállt s még egyszer visszanezett. Aztán egyenesen hazafutott. Nem figyelte többé a madarak dalát, mérgesen nézte a hattyukat. Minek is etette őket előbb? Hisz úgylis gondozták! A nyomorék asszony köszöntését mintha nem is hallotta volna s egy kis fiút, a ki útjába állt s «krajczárért forgót» kínált neki, meg tudott volna verni. Mit is csinált volna azzal a forgóval?

Nem értette Lénárd viselkedését. A helyett, hogy ilyen hosszú idő után örömmel sietett volna a találkára, egyszerűen el sem jött!

Így ítélte meg Ada a helyzetet s a mint elborult az ég színe szerelme fölött, abban a mértékben kiujultak a régi sebek is: bánkódásai szerencsétlen családi viszonyai miatt.

Az egyetlen ember, a ki el tudta vele felejtetni kietlen helyzetét, az is cserben hagyta...! Nem látott vigaszt sehol s ha Miklósra gondolt, nem tehetett róla, érezte, hogy fivérének is csak terhére van.

A mint át akart haladni az Oktogon-téren, elegáns automobil állította meg útjában. Radóczy Erzsi ült benne, a Királyszínház ünnepelt primadonnája. Boldogan mosolygott maga elé, kocsija tele volt

virággal s kezében füzet volt. Talán valamelyik új szerepkönyve . . . !

Ada irigykedve nézett utána. Számtalanszor látta a szép és mindig jókedvű színésznőt a színpadon s ha énekelt s bájos tánczával magával ragadta a közönséget a primadonna, a grófnő sokat adott volna érte, ha az ő helyében lehetett volna. Hát nem volt-e az a bizonyára egyszerű viszonyokból, ismeretlen családból származó énekesnő százszor boldogabb, irigylésreméltóbb, mint ő, az ősrégi grófi család sarja?

Most is ezt gondolta Ada s ha szívében ebben a pillanatban nem lett volna ennyi keserűség, bizonyára elképzelte volna önmagát a színpadon, énekelve és tánczolva, úgy mint Radóczy Erzsitől látta.

De semmihez sem volt kedve, még ahhoz sem, hogy szabadon engedje fantáziáját. Rosszkedvűen, leverten ért haza s amikor szemben találta magát anyjával, csak egy kívánsága volt: meghalni.

Magnus grófnénak már délelőtt volt látogatója. Marton Vilmos háztulajdonos és jelenlegi háziura személyében. Jóideig megváratta az ebédlőben, aztán derűsen, illatosan s mi tagadás, még mindig hódítóan üdvözölte ezt a hitelezőjét is.

Kóczos feje s a lyukas pongyola mitsem rontottak azon a hatáson, a melyet ez a veszedelmes nő képes volt kifejteni, ha a szükség parancsolta. Vannak nők, a kik legszebbek, ha rongyokban járnak, mert a testük csak az ellentétek folytán érvényesül a maga teljességében. Magnus grófné is ebből a fajtából való volt.

Csak egy baj volt: Marton Vilmos nem volt az az ember, a ki könnyen emanczipálta magát a külsőségektől. A kóczos fejeket és lyukas pongyolákat éppenséggel utálta. Ő, a ki mint kárpitos kezdte pályafutását s példátlan szorgalommal, lemondással és takarékoszággal annyira vitte, hogy kárpitos-műhelyét vejének engedhette át s most már a megtakarított fillérjein vett házáinak jövedelméből élt: ő nem ismert más életfelfogást, mint azt, a mely mellett jómaga boldogult.

A jól táplált, pirosarczú ember, császárszakállal, pepitanadrágban s rendjelrozettával fényes, de tiszta szalonkabátja gomblyukában, rosszul leplezett megvetéssel mérte végig a grófnét, aztán szögletesen meghajtottta magát.

— Isten hozta, kedves háziúr! — pergett rögtön a beszéd a grófné ajkáról. — Parancsoljon helyet foglalni! Szép magától, hogy ismét egyszer mutatja magát! Csak nem akarja felemelni a bérünket?

Marton úr vállai közé húzta kövér fejét, mint a teknősbéka, ha közeledik az ellenség.

— Fölemelni? — mondta s úgy tett, mintha nevetést kellene visszafojtania. — Nem, kérem. Még le is szállítanám a bért, ha tudnám, hogy akkor megkapom a pénzemet.

— Ez felesleges, — felelte Magnus grófné impertinens mosolylyal, — nem kell nekem engedmény. De örülök, hogy nem erről van szó. Nem szeretek üzleti dolgokról beszélni. Hát nem akar leülni?

— Köszönöm, rövid leszek, — szólt Marton nyersen. — Azért mégis engedelmet kérek —

— Ha nem akar leülni, én is állva maradok, — mondta a grófné, ismét tréfásan s két kezét feje mögött összetéve, úgy hogy bő ujja egészen hátraesett fehér karján, odaállt Marton elé, a ki bizalmatlanul hátrált. Lopva nézett a grófné karjaira, aztán gyorsan a másik oldalra pillantott.

— Méltóságos grófné, — mondta, nagyot nyelve, — engedje meg, hogy komolyan beszéljek.

— Megengedem. De előbb mondja meg, hogy s mint van a kedves leánya?

— Köszönöm, jól.

— És az unokák? Azok a helyes, aranyos kis fiúcskák? Mindig gyönyörködöm bennük, a Múzeumkertben! Jól vannak?

— Hál' Istennek, jól. Most pedig...

— Még valamit, kedves háziúr. Szeretnék valamit kérdezni öntől. Remélem, nem veszi indiszkrézióknak...

— Tessék...

Marton Vilmos mindjobban a sarokba szorult a grófnő elől. Nem tudta, merre nézzen. Mert azok a fehér karok határozottan zavarba ejtették.

— Mondja csak, Marton úr: hány éves tulajdon képpen?

— Ez csak nem érdekelheti a grófnét? — felelt Marton meglepetve.

— De. Nagyon érdekel...

— Jövő hónapban leszek ötvenhárom

— Lehetetlen!

— Miért lehetetlen?

— Nem hittem volna, hogy negyvenötnél több

lehetne. Azért csodálkoztam mindig, hogy már kétszeres nagypapa! Őszintén mondom, gratulálok, kedves Marton úr...

— De kérem...

— Ne röstelje a dolgot, ez szép, nagyon szép! Lássa, a legtöbb férfi nem tudja, hogy milyen korban tetszik legjobban a nőknek. Maguk rendesen azt hiszik, hogy húsz és harmincz között. Pedig az nagy tévedés! Ön bizonyára csak keveset élvezhetett az életéből.

— Bocsánatot kérek...

— Kérem, ne értsen félre, kedves Marton úr! Tudom, mit akar mondani! Hogy a munkában, a családjában, az elért eredményben, a megérdemelt társadalmi kitüntetésekben lelte örömét, tudom! De nem erről van szó! Vannak még más dolgok is ezen a világon, a melyekből éppen azoknak, a kik mindig csak a kötelességüknek éltek, alig jut. Megérti, hogy mire célzok?

— Nem egészen, — felelte Marton növekvő zavarban.

— Nézze kérem, az eset egyszerű. Ha valaki, úgy mint ön, egész életében fáradt s dolgozott, akkor természetes, hogy nem igen volt ideje maga köré tekinteni s így ön is — hogy is mondjam csak? — megszokta, hogy elhalad egy virág mellett s eszébe sem jut, hogy letépje. Pedig ki tudja, nem várja-e az a virág, hogy leszakítsa... Nem gondolja?

A grófné egész közel lépett Marton elé s kereste a tekintetét. Marton, szorult helyzetében, tépegette keztyűjét, a földre, majd a grófnéra nézett s egyik

lábáról a másikra állt. Szédült. Igaz, hogy nem szerette a kócos fejéket s a lyukas pongyolákat, de elvei veszedelmesen elkezdtek inogni.

Ebben a pillanatban eszébe jutott a felesége s ez elegendő volt arra, hogy visszanyerje higgadtságát. Mert az a derék nő, a ki még akkor is ráförmedt, ha vasárnap este kissé tovább maradt a kávéházban, bizonyára kézzelfoghatóan észretérítette volna, ha most ott lett volna a szobában. Nem. Már eleget veszekedett életében, csekélységek miatt. S most ő...? Nem.

Hirtelen elhatározással eltaszította magától a grófnét s vörösen, mint a rák, kikelt magából:

— Elég volt ebből a komédiából! Még sem járja kérem, így viselkedni egy házas emberrel!

A grófné behunyta a szemét, hátralépett, aztán hangosan elnevette magát:

— De mi baja, kedves Marton úr? Csak nem gondolta, hogy én...

Nem folytatta, mert újból kitört rajta a nevetés. Marton düh és szégyenérzés között nem tudta, hogyan viselkedjék.

— Nem, kedves jó Marton úr, — folytatta a grófné kis idő mulva, — teljesen félreértett engem. Igazán ostobaság volt tőlem, hogy erről beszéltem. Csak úgy jutott eszembe. De feltűnt nekem, hogy a napokban — éppen hazajöttem a templomból — a kapuban állt s sokáig utána nézett a cselédemnek, a mint kiszaladt a fűszereshez. Formás leány, az bizonyos...

— Nem igaz, nem igaz! — tiltakozott Marton,

pedig igaz volt. S éppen azért tiltakozott. Ismét eszébe jutott a felesége...

— Akkor tévedtem, — folytatta a grófné s most már egészen komolyan, ismét egészen grande dame, kócos feje és lyukas pongyolája daczára, olyan mozdulattal, mint a milyennel valamikor csakis a Nagyasszony szólíhatta fel kanczellárját, terjessze elő jelentéseit, így szólt:

— Beszéljünk a dolgairól, Marton úr.

Ezzel helyet foglalt.

— A hogy tetszik, — felelte Marton, a ki már teljesen kiesett volt a szerepéből. — Arra akartam kérni a méltóságos grófnét, legyen szíves végre ki-egyenlíteni a hátralékát. Ha nincs is okom panaszkodni, még sem vagyok milliomos, hogy ötnegyed esztendőnél tovább adjam ki ingyért a lakásomat!

— No és?

— Tegnap délután kérdést intéztek hozzám, nincs-e kiadó lakásom? Rögtön erre a lakásra kellett gondolnom, ezt grófné is természetesnek fogja találni. Mivel pedig olyan ajánlatot tettek, a melyet józan ember nem utasíthat vissza, kénytelen vagyok a méltóságos grófnét kérni, vegye tudomásul a felmondást május elsejére.

A grófné nyugodtan feltekintett.

— Ez az egész? — kérdezte.

— Igen.

— Rendben van. Maga józan ember, látom.

Martont a grófné felelete felbőszítette.

— Igenis, józan vagyok, — mondta. — Olyan józan, hogy rögtön elmegyek az ügyvédemhez s

megbízom követelésemnek kényszerúton való behajtásával!

— Kiváncsi vagyok, mire viszi a maga ügyvédje, — jegyezte meg a grófné a legnagyobb flegmával s szó nélkül kiment a szobából.

Marton pedig fogta a kalapját és sietve távozott. A lépcsőn valami csunya szót ejtett ki hangosan, de szerencsére nem hallotta senki sem, hogy mit mondott.

A grófné azt gondolta magában:

— Szamár. Azt képzelem, hogy nekem kellemetlenséget okoz. De csöppet sem! Amúgy is megúntam már ezt a lakást! Egyszerűen másikkba megyünk s újra kezdjük. S a végrehajtó? Szeretném látni, hogy nálam mit foglalhatna le...!

Mikor Ada hazajött, a grófné nevetve elmesélte, hogy Marton Vilmos felmondta nekik a lakást.

Ez az ujság persze nem volt alkalmas arra, hogy Adát jókedvűvé tegye.

— Rettenetes igazán! — fakadt ki idegesen. — Csak nem mehetünk az utcára lakni? Mert el sem tudom képzelni, hogy még akadjon bolond, a ki bennünket befogadna!

— Akkor nagyon tévedsz, — felelte a grófné. — Ha megpillantják zsebkendőmön a kilenczágú koronát, elvesztik a fejüket az emberek. Ez különben az egyetlen hasznom, a mim ebből a szép címből van...

— Ezt már nem lehet kibírni!

— Hát te mit jajgatsz? Nagyszerű!

— Igazán nem értem magát, mama! Hogy néz-

heti mindezt ilyen nyugodtan? Mi lesz ennek a vége? Adósság és megint adósság, nyomor, nélkülözés és semmi kilátás arra, hogy ebből kikeveredjünk!

— Ennek csak te vagy az oka, egyes-egyedül!

— Én?

— Te.

— Azt nem értem.

De Ada mégis megértette, mert bement a hálószobába s becsapta maga után az ajtót. Letette a kalapját, aztán rosszkedvűen a toaletasztal elé ült. Meglátta magát a tükörben. Gyönyörű szép volt így is, bánatos, unott kis arczával. Megelégedéssel konstataálta ezt. S ő, ő nem kellett annak a buta Lénárdnak?

A grófné tudta, hogy leánya megértette a célzást. De most nem akarta folytatni a dolgot. Majd ebéd után...

Már pedig legfőbb ideje volt, hogy tisztába jöjjenek egymással. Mert a mint feltette magában, előtte való nap elment Horvátnéhoz s formálisan kijelentette előtte, hogy Ada beleegyezett a Rózsahegyi-féle ügyletbe, minek fejében nyomban ezer korona előleget kért.

Horvátné kellemesen meg volt lepelve, de nem bízott teljesen Magnus grófné igazságmondásában. Hajlandó volt az előleg megadására — bizonyos garancziák mellett. Azt követelte a grófnétól, hozza el délután a leányát, ő majd gondoskodik róla, hogy Rózsahegyi is ott legyen.

A helyzet nagyon kényes volt. Magnus grófné körülbelül biztosra vette, hogy leánya nem fog

többé elmenni Horvátnéhoz. A dolgot Rózsahegyivel tehát másképpen kellett nyélbe ütni, s hogy ez sikerülni fog: abban nem kételkedett. Hisz az ő véréről volt szó...

Hosszú tárgyalások után abban állapotok meg, hogy a grófné délután újból eljön Horvátnéhoz s előtte tisztázza Rózsahegyivel a részleteket. Erre megkapja az előleget, mire Rózsahegyit elviszi magával a lakására, s pure et simple — átadja neki a leányát.

Erre kellett tehát Adát előkészítenie s mivel a grófné fontos kérdéseket nem szeretett üres gyomorral tárgyalni, elhalasztotta a dolgot délutánig.

Az egyszerű ebédnek gyorsan vége volt s alighogy betette az utolsó falatot a szájába, a grófné rágyújtott a megszokott szivarjára s kényelmesen elhelyezkedett a kereveten, míg Ada elővette cigarettáit s a regényét.

— Jó unalmas lehet az a könyved, — jegyezte meg a grófné, mikor ezt észievette. — Nem tudom, már mióta látom a kezében!

— Ha nincs más! — felelte Ada s daczosan vállat vonva, úgy tett, mintha teljesen elmerülne az olvasásba.

— Kérlek, tedd félre azt a könyvet, komoly beszédem van hozzád, — mondta a grófné most, elég határozott hangon.

Ada unottan feltekintett:

— Beszéljen, mama, hallgatom...

— Ebéd előtt kijelentetted, hogy ezt az életet

már nem lehet kibírni s hogy nem látsz utat, a mely ebből kivezet. Ugyebár, azt mondtad?

— Azt. Ez a nézetem most is.

— Én tudok utat ...

Ada felugrott :

— Arról a Rózsahegyiről nem akarok többé hal-
lani, tudja? — mondta remegő hangon.

— Ne izgasd magad s hallgass ide! — felelte a grófné. — Te nagyon könnyen fogod fel az életet s teljesen megfeledkezel róla, hogy a mióta az a szerencsétlenség történt Tóni bácsival, én áldozom fel magamat érted és a fiamért, nem törődve a becsületemmel, ősi nevünkkel, semmivel sem a világon. És mi a köszönet? Te is, Miki is, szemrehányást tesztek nekem s úgy bántok velem, mintha nem is én szültelek volna benneteket a legnagyobb kínok között.

■ Ez a hang nem tévesztette el a hatását.

— Hisz nem erről van most szó, — mondta Ada nyugodtabban s ismét leült.

■ — De igen, épen erről, Adus, — folytatta a grófné. — Azzal, hogy Miki mit fog csinálni, nem törődöm. Az halad a maga útján s kívánom neki, hogy boldoguljon. Az egy kis egoista ...

■ — De mama!

— Igen, igen. Igaza is van. Csak legyen egoista. De veled szemben más a helyzetem. Megérkeztünk ahhoz a ponthoz, hogy én — érts meg jól — én, egyesegyedül már nem bírom! Kell, hogy te is segíts magadon és rajtam is!

— Szívesen. Én mindenre kész vagyok.

— Látod, ezt a feleletet vártam tőled. Most rajtad van a sor, felvenni a küzdelmet az étellel! Mert csak egész nap sétálni, selyemben és battisztban járni, tizenkét forintos harisnyát viselni, — abból nem lehet megélni, Adus!

— Azt magam is tudom. De a mit mond, igazságtalanság! Nem én öltözködöm így, maga vette nekem ezeket a dolgokat! Én megelégednék egyszerű ruhákkal is s ha kell, a legnagyobb örömmel el is megyek dolgozni.

— Hát te mit dolgoznál, mit? — kérdezte a grófné gunyosan.

— Akármit. Tanulok írógépezni s belépek valami bankba vagy ministeriumba, el is mehetek telefonkezelőnőnek, úgy mint annak az öreg méltóságos asszonynak a leánya, a ki velünk egy folyosón lakik. Van annyi munka a világon!

— Persze, hogy van, — jegyezte meg a grófné mosolyogva. — Hát cselédnek nem mennél?

— Annak is. Sokszor irigylem a Marit. Jobb dolga van, mint nekem. Persze, máshol szolgálnék, mint Magnus gróféknál...!

A grófné csodálkozva nézett a leányára. Komolyan, ez lett volna Ada őszinte meggyőződése?

— Legszívesebben elmennék színésznőnek, — folytatta Ada. — Azt hiszem, hogy ehhez tehetségem is volna...

— Szamárság! — vágott közbe a grófné türelmetlenül. — Két dolog van, a mit értékesíthetsz: a csinos arcod és a jó alakod.

Adát elfutotta a szégyenpir. Nem tudta, nem akarta megérteni az anyját.

— Majd férjhez fogok menni... — mondta.

— Igen? Csak nem hiszed, hogy akad bolond, a ki elvenne egy szegény grófkisasszonyt? Az ilyen ideákat jó lesz mielőbb kiverni a fejedből.

— Ezt nem merem ilyen határozottan állítani...

— Nem, mert azt képzeled, hogy az a — hogy is hívják csak? — az a Lénárd báró majd elvesz feleségül. Eltaláltam?

— Miért nem, ha szabad kérdezni?

— Hát komolyan azt hiszed, hogy az az ember, a ki az utcán megszólított, egyszerűen, minden teketória nélkül beleugrik a hálóba? Hát tudja ő tulajdonképen hogy te ki vagy?

— Tudja.

— Nos, akkor biztos lehetsz benne, hogy csakis szeretőt akar belőled csinálni a gazember! Hisz' egy árva krajczárja sincsen ennek az alaknak! Hja, ha még volna valamije...

— Mama, komolyan kérem...

— Ah mit! Azzal végre tisztába kell jönnöd, hogyha koldusbotra nem akarsz jutni, fel kell hagynod nevetséges prüderiáddal! Küld a pokolba azt a te Lénárdodat és fogadd meg a tanácsomat. Miki most elutazott s ismét megkezdhethjük a régi életmódunkat. Tegnap délután Horvátnénál voltam. Ott volt Rózsahegyi báró is...

Ada befogta a fülét.

— Arról az emberről nekem ne beszéljen! — monda gyűlöletteljes tekintettel. — Utálok azt az embert!

— Akkor nem tudod, milyen a szép férfi. Magas, fekete, elegáns, olyan, mint az élet. Sohse kívánnék magamnak mást!

— Én pedig utálok!

— Gondold meg, hogy mi forog kockán! Talán hallottad tegnap, hogy mit mondott Wottitz? Itt kell, hogy valami történjék, még pedig gyorsan!

— Tudom.

— Csak nem csukathatjuk be magunkat, mint a közönséges szélhámosok?

— Hát még annak is ki vagyunk téve?

— Természetesen. Aztán gondold szegény Mikire! A jövője tönkre volna téve, egészen!

A grófné elhallgatott.

— Az bizonyos, — felelte Ada. — Erre még nem gondolt.

— Ezt csak nem akarnád? — kérdezte a grófné kis idő múlva.

— Hát mit csináljunk, az Istenért?

— Már mondtam. Egész családunk sorsa a te kezében van.

— Ezt ne mondja! Ezt ne! — kiáltotta Ada ijedten.

A grófné eldobta szivarját, a mely már sehogyszem szelelt.

— Pedig nincs más mód, — felelte. — Mérlegeld nyugodtan a helyzetet. Rózsahegy kedves, finom úri ember. Örülten szerelmes beléd. Egy — hogy is mondjam? — kis előzékenységért oly fényesen, oly nagyúriasan revanchirozná magát, hogy mindnyájan kint volnánk a bajból, kifizethetnők összes adós-

ságainkat s új életet kezdhethetnénk . . . Tudod-e, hogy Rózsahegyiben abban az esetben, ha beleegyeznél ajánlatába és elmennél vele Angliába, elutazástok előtt lefizetne részedre ötvenezer koronát?

Ada szíve összeszorult.

— Ötvenezer koronát? — kérdezte gépiesen.

— Az ám, ötvenezer koronát!

— Sok pénz. Annyit nem is érek . . .

Ada lehorgasztotta a fejét.

— Dehogyan is nem! — folytatta az anyja s felült. — Látod, hisz ez az ember oly annyira szerelmes beléd, hogy nyomban elvenne feleségül, ha nem volnának már neje és gyermekei! Egyszerűen nem teheti, szegény!

Ada néhány perczig hallgatott, aztán felkelt. Látszott rajta, hogy valami elhatározáshoz jutott.

— Nos? — kérdezte a grófné.

— Mama, én ezt nem teszem, — jelentette ki Ada egyszerűen, kereken.

A grófné felkelt.

— Jól gondold meg a dolgot! — mondta fenyegető hangon.

— Meggondoltam. Nem teszem. Inkább az utcára megyek.

— Előbb-utóbb úgyis oda fogsz kerülni!

A grófné pillanatig habozott, aztán bement a hálószobába s hozzálátott a toalettjéhez. Teljesen felöltözött. El kellett mennie Horvátnéhoz, az ezer koronájáért . . .

Mikor visszajött az ebédlőbe, Ada mozdulatlanul az ablak előtt állott s kinézett. Meg sem fordult.

— Ada, én most elmegyek, — szolt a grófné, erőltetett kedvességgel a hangjában.

— Szerencsés utat kívánok! — felelte Ada nyugodtan.

— Utoljára kérdezlek : akarsz-e Rózsahegyivel elutazni, vagy sem?

— Soha.

Ez több volt, mint amennyit a grófné zsarnok természete elviselhetett. Egy ugrással ott termett Ada mellett s mikor a leány meglepetve visszafordult, oly erővel ütötte arczul, hogy Ada tántorogva támolygott az asztalhoz.

— Soha? — kiáltotta a grófné — soha? Majd adok én neked sohát, ha az anyád parancsol neked valamit. El fogsz utazni Rózsahegyivel, érted? Este felé idehozom a bárót, te meg kedves leszel hozzá és engedelmes, úgymint a te korodhoz illik! Ha pedig ennek a leczkének daczára is keményfejű maradsz és hajthatatlan, akkor még másképen beszélünk egymással!

Ezekkel a szavakkal kiment és kulccsal becsukta maga mögött az ajtót, aztán az előszobában a hálóba nyíló ajtóhoz lépett s azt is bezárta. Végül távozott a lakásból.

Ada képéből kikelve, a szégyentől megtörve, holt-halványan bámult az ajtó irányába. Aztán mintegy elaléltnan a kerevetre dült s hangosan el kezdett zokogni.

VI.

Magnus grófnét boszantotta leánya makacs viselkedése, ellenszegülése pedig egyenesen meglepte. Először történt, hogy Ada ilyen határozottan tagadta meg az engedelmességet. A grófné, a ki számtalan kalandjának daczára soha sem engedte szívét szóhoz jutni s a kiben felváltva mindig csak két érzés dominált: a haszonlesés s az élvezetért való vágy, a melynek alá rendelte összes egyéb érzelmeit, leányát is csak olyannak képzelte, mint a milyen maga volt. S az a könnyebb életfelfogás, az a kissé szabad modor s nem utolsó sorban az a látzólagos ragaszkodás, a melyet Adánál tapasztalt, mindig meg is erősítette abban a feltevésben, hogy leánya habozás nélkül követni fogja azon az úton, a melynél szebbet, kellemesebbet és jobbat nem ismert.

Ennek az asszonynak soha életében, de még egy pillanatig sem támadt az a gondolata, hogy helytelenül jár el vagy hogy rosszul cselekszik. S ha viselkedésével, nézeteivel ellentétbe került a fennálló renddel, a társadalom szabályaival: őszintén, meggyőződéssel hirdette, hogy a fennálló rend jogtalanul gátolja őt egyéniségének szabad fejlődésében, a társadalom pedig mesterkéltnézetekkel önönmagát fosztja meg az élet legszebb javaitól.

Férjének tönkremenetele és öngyilkossága, Roland báró erkölcsi bukása, saját anyagi viszonyainak minduntalan fenyegető katasztrófája: szerinte rész-

ben szerencsétlen véletlenek voltak, vagy pedig onnét eredtek, hogy az illetők nem voltak életrevalók. Hogy ő okozta volna a bajt, azt egyszerűen rágalomnak minősítette.

Most is, midőn arra határozta el magát, hogy Adát Rózsahegyi bárónak a kezére játssza, meg volt győződve, hogy leányával jót cselekszik. Mindenekelőtt — egyelőre legalább — biztosítottnak látta Ada s így a saját anyagi helyzetét is. Nem kételkedett benne, hogy a báró Adát az útjukon mindenféle örömökben fogja részesíteni, el fogja vinni színházakba, gyönyörű toalettekét készíttet neki s elhalmozza ékszerekkel. Mind a mellett Ada megőrizheti teljes szabadságát s nem lévén Rózsahegyihez kötve, hazajövele után, talán még előnyösebb konnexionokra tehet szert. Csak egyetlenegy dologtól kívánta Adát megoltalmazni: valami szerencsétlen szerelmi házasságtól, a mi szerinte egyértelmű volt a megsemmisüléssel.

Igazi kokott nézetek voltak azok, félvilági erkölcsök, a melyek csak annyiból voltak meglepők, mert olyan nő vallotta őket, a kinek születése, családja, nevelése, gondtalan ifjúsága garanciát látszottak nyújtani, hogy gyermekei valamikor megáldják emlékét. De a mint a gonosztevő is annak születik s csak a véletlennek köszönheti, ha bűnt nem követ el, úgy a nő sorsa is meg van pecsételve születésének pillanatában. Vagy tisztességes nő lesz belőle, vagy elbukik. De a tisztességesek közül is sokan csak annak köszönhetik erkölcsösségüket, hogy a bukásra nem volt alkalmuk.

Ada sem született erkölcsösnek. Benne is meg volt a könnyelműségnek az a foka, a mely az adott körülmények között feltétlenül erkölcsi bukáshoz visz. És mégis óriási volt a különbség e két nő között. Mert Ada, akármilyen könnyelmű is volt a természete, nem volt számító. Egyesegyedül a szíve sugallata irányította minden lépését már akkor is, amikor az életet még csak kívülről nézte s még csak sejtette, hogy neki is jut valamikor szerepe abban a misztikus darabban, ott előtte, a nagy világszínpadon . . .

Magnus grófné, a mint elhagyta a lakását, egyenesen Horvátnéhoz ment. A kellemes tavaszi levegő megnyugtatta haragos kedélyét s a mint tovább haladt, lassan-lassan szétfoszlottak aggodalmai. Végül pedig nem kételkedett többé abban, hogy leánya mégis csak józanul fogja megítélni a helyzetet s el fogja fogadni Rózsahegyi báró ajánlatát. S már sajnálta is a grófné, hogy ennyire elragadtatta magát heves természete által.

Ezalatt a fiatal leány otthon teljesen átengedte magát nagy bánatának, elkeseredésének. A milyen rózsás színben látta még reggel a jövőjét, a mely persze nem állt egyébből, mint egy ártatlan találkából, olyan feketének, vigasztalannak tűnt neki most egész élete. Már a meghiusult találka hatása alatt szinte türhetetlennek tartotta helyzetét anyja házában, de a mióta az az inzultus érte, úgy érezte, hogy vége mindennek.

Csak most tudta megítélni igazán, hogy miről volt szó, csak most nyitak ki szemei teljesen. Egyszerre

megértette, hogy anyja el akarta adni, még pedig annak, a ki legtöbbet ígért érte . . . !

Ennél a gondolatnál fellázadt benne minden. Gyűlölet, utálat fogta el annak a nőnek a személye iránt, a kit anyjának kellett neveznie.

Mikor kissé lecsillapult s letörülte könnyeit, ismét felébredt benne a büszkeség. Felemelkedett, hátradobta a fejét s öklét szorítva, néhány pillanatig mereven kinézett az ablakon. De nem látott semmit a külvilágból, csak a saját lelkébe nézett. S a mit ott észlelt, oly borzasztó volt, hogy legjobbnak találta, ha leszámol életével.

Ennél a gondolatnál megborzongott, de aztán megbarátkozott az ideával. Ifjú éveinek színes fantáziájával beleképzelte magát abba, hogy ő, Ada, nem lesz többé, hogy nem képezheti többé semmiféle gonosz alkú tárgyát, hogy mégis lesznek, a kik visszasíratják, ha már fel nem ébreszthetik abból a hosszú, nyugodt, minden bajtól ment álomból, a melyet halálnak neveznek . . .

Csak néhány nappal azelőtt olvasott az ujságban egy kis varrónőről, a ki szerelmi bánatában a Ferencz József hidról a Dunába vetette magát s nyomban eltűnt a hullámokban.

Ő is így akart tenni, de nem nappal, mint az a szerencsétlen leány, hanem éjnek idején, mikor már kevesen járnak a hidon, nehogy megakadályozhassa valaki terve végrehajtásában. Másrészt azonban ki akarta kerülni a találkozást azzal a nővel, a kitől végképen óhajtott megszabadulni, valamint azzal az emberrel is, a ki talán máris biztos prédájának tekin-

tette. Ezért nyomban el kellett mennie hazulról.

S a mint ezeken gondolkozott, élénk színekben látta, hogy mi fog történni. Látta, a mint anyja hazatér, Rózsahegyi kíséretében. Látta a gyűlölt férfiút körültekinteni a szobában, ajkán azzal az impertinens mosolylyal, a mely nélkül el sem képzelhette. S látta az anyját, a mint kedveskedik vendégével, tréfál vele s nagyokat nevet. Majd őt hívja, egyszer, kétszer, háromszor s végül kezdi keresni. Keresik mindenütt, de nem találják sehol . . .

Ada szeme ragyogott. Ez volt a boszúja sok szenvedéseért, megszegényítéseért!

Azért így, ha egyszerüen eltűnik, minden magyarázat nélkül, nem lett volna tökéletes a boszú. Mégis meg kellett írnia, hogy miért tette ezt. Mert az anyja képes lett volna elhinni, hogy vele nem akart szerencsétlenség történni. Már pedig nem engedhette el neki, hogy meg ne tudja a valóságot . . .

Lázás sietséggel az íróasztalhoz ült s oly könnyedén, akárcsak Lénárdnak adott volna rendezvoust, megírta levelét :

«Kedves mama!

Ne keressen, mert nem fog megtalálni. Menekültem. Elmentem olyan helyre, a honnét nem hozhat vissza többé. Ha ezeket a sorokat olvassa, a Duna hullámai már összecsaptak fölöttem. El akart engem adni, mint a képeivel és butoraival tette, de engem nem lehet eladni! Sajnálom, hogy elrontottam jó

üzletét. Azért ne busuljon s vigasztalja a bárót, — remélem, nem fog nehézségekbe ütközni! Ada.»

Mosolyogva levelének naiv, szarkasztikus tónusán, megírta a címet s az elzárt levelet az ebédlőasztalra tette.

Még egy pillanatig azon gondolkozott, ne írjon-e Miklósnak, meg Lénárdnak is? De úgy találta, hogy jobb lesz, ha nem teszi. Mindkettőjük előtt röstellte bevallani tetteinek valódi okát. Jobb volt, ha a fivére is, volt szerelmese is, csak a puszta tényről értesül. Gondoljanak, a mit akarnak. Talán eszükbe jut, hogy ők is egy-egy szeget készítettek a koporsójához . . . !

A fiatal leány feltette a kalapját, keztyűt húzott s még egy pillantást vetett maga köré. Aztán elszántan az ajtóhoz lépett s megnyomta a kilincset. De az ajtó nem nyílt ki.

Hisz' be volt csukva! Fogoly volt! Csak most emlékezett rá, hogy az anyja ráfordította a kulcsot az ajtóra. Átment a hálósobába s onnét igyekezett kijutni az előszobába. Itt is hiába próbálta kinyitani az ajtót.

Néhány perczig tanácstalanul állt. A cselédet nem akarta igénybe venni, mert attól tartott, hogy ezáltal idő előtt kiderülhetne az egész.

A mint körülnézett a szobában, tekintete véletlenül a fürdőszoba tapetaajtájára esett. Önkéntelenül benyitott. S ott megtalálta azt, a mit keresett. A fürdőszobának volt ugyanis egy kis ablaka, a mely embermagasságban az előszobába nyilott.

Gondolkozás nélkül széket tolt az ablak alá, kinyitotta a szárnyat s óvatosan felhuzta magát az ablakdeszkára. Aztán átmászott a nyíláson s leereszkedett a túlsó oldalon. Mikor lábaival a földhöz ért, betámasztotta az ablakot, majd a konyhaajtóhoz ment s hallgatódzott. Minden csöndes volt odakint s csak a vízvezeték csapjából csöpörgött a víz. Aztán, mintha halk hortyogást hallott volna: a cseléd aludt...

A fiatal leány fellélegzett. Lábujjhegyen a lakás ajtajához ment, azt óvatosan kinyitotta s kilépett. Mikor már kint állt a folyósón, vigyázva benyomta az ajtót. A zár nagyot szólt s Ada megijedt. Már biztosra vette, hogy a szobaleány észreveszi a távozását. Visszafojtott lélegzettel leste, mi fog történni.

De nem történt semmi. A konyhában meg sem mozdultak s a folyósón sem volt senki. Így tehát sikerült...!

Most már nyugodtabban, de még mindig félve, hogy valakivel találkozhatnék, a hátsó lépcsőhöz sietett s leszaladt az udvarra. S a következő pillanatban már ott állt az utcán, a sok sétáló, életvidám ember között, ő, a ki a halálra készült.

VII.

Ada pillanatig mozdulatlanul állt s csodálkozva nézte az életet, a mely körülvette. Mindig rajongott az utczáért, a mely annyi meg annyi látnivalót nyújt, szerette az embereket, az ismeretleneket, a kik, mintha közelebb álltak volna a szívéhez, mint azok, a kikhez tulajdonképen tartozott. S most vége volt mindennek? El kellett búcsuznia ezektől a kedves ismeretlen jóbarátoktól és a naptól, a tavaszi levegőtől, a virágoktól, mindentől? Miért? Azért, mert a saját anyja kergette a halálba?

Összeszorult a szíve. Hát nem volt senkije ezen a világon, a kihez fordulhatott volna, senkije, a ki őt megoltalmazza, megmentse a gyalázattól?

Messziről, a sétálók sokaságában nőt pillantott meg, a kiről eleinte azt hitte, hogy az anyja. Össze-rezzent s gyorsan átment az utca másik oldalára, majd cél nélkül el kezdett sétálni. Végigment a József-körúton, aztán bekanyarodott a Rákóczi-útba. Egy órásüzlet előtt megállt s megnézte, hány óra van. Fél hat volt. Tehát még sok, sok ideje volt, míg végrehajthatta szándékát!

Nem szeretett lassan menni, mert nyomban akadtak férfiak, a kik vagy követték, vagy elhaladva mellette, meg akarták szólítani. S ámbár máskor is megtörtént vele, hogy szívesen szóba állt volna az egyikkel vagy a másikkal, mert néha igazán kedves úriembereknek látszottak az illetők, — ezt sohasem tette s kerülte az alkalmat a megszólításra.

Így tehát most is sietett, cél nélkül s ment, ment előre, bejárva az egész várost. Észre sem vette, hogy néhány percz alatt beért a Kossuth Lajos-utczába s mikor a Váczi-utczán s a Fürdő-utczán végighaladva, egyszerre csak az Andrassy-út elején volt, azt gondolta, hogy legalább is fél óra telt el azóta, hogy megállt az órásüzlet előtt. De tévedett. Mert egy negyed óra alatt tette meg az utat. Ezt mondta neki karpereczórája, a melyet az üzlet előtt megigazított volt.

Ada kétségbeesett s mintha siettetni akarta volna az időt, meggyorsította lépéseit. A mint így rohant az Andrassy-úton, eszébe jutott, hogy még egyszer meglátogathatná azt a kedves kis padot a Városligetben, a melyen életének első és utolsó boldog pillanatait töltötte. Tudta, hogy ilyenkor délután sokan lesznek kint s hogy a padot bizonyára már mások foglalták el. De ő most szerény volt, ó, nagyon szerény! Meg akart elégedni azzal, hogy csak távolról nézhesse azt a helyet s hogy elbucsuzhassék tőle örökre.

Ez a gondolat egy kis örömet csöpögtetett szívébe s az is megnyugtatta idegeit, hogy most már nem kellett egészen cél nélkül barangolnia.

Mikor már elhagyta volt a köröndöt s a villák tájékába ért, a hol szabadabb a levegő s a kertekből árad a növények illata, hirtelenül az a gondolata támadt, hogy tulajdonképen miért is akar ő megválni ettől az élettől, a mely oly szép volt és gyönyörű s a mely oly csalogatóan köszöntötte minden oldalról? Hát volt-e igazán komoly oka erre a lé-

pésre? Nem létezett-e semmiféle más megoldás az ő számára?

A milyen váratlanul jött ez a gondolata, oly rohamosan öltött konkrét alakot s nem száz, hanem ezer más ideát is hozott magával. Jóformán minden lépésével új meg új megoldás, mintha erőszakkal kínálkozott volna, úgy hogy csakhamar egészen elkábult gondolatai áradatától.

— Elmehetnek dolgozni, — gondolta magában. — Erős vagyok, egészséges is, még ha be is állnék cselédnek, mindig jobb volna, mint meghalni...

— Meghalni! A Dunába vetni magamat, belefulladni a vízbe, rettenetes kínok között elpusztulni akkor, mikor élhetek, élvezhetem a tavaszt, a napot, a levegőt! Borzasztó!

— És miért menjek cselédnek? Hát nem tanultam eleget az iskolában? Nem tudok írni, olvasni, zongorázni, énekelni? Miért nem fogadnának be egy kedves, úri családba, a hol a reám bízott gyermekeket szeretettel gondoznám?

— Vagy miért nem léphetnék be egy üzletbe? Van ízlésem, gyorsan megtanulnék varrni, szabni, készítenék ruhákat vagy kalapokat díszítenék! Milyen mulatságos volna!

— S a mikor mindezt megtehetem, mert akár-hogyan nézem a dolgot, mégis csak tőlem függ, — dobjam el magamtól az életemet? Az anyám miatt? Vagy Rózsahegy miatt? Vagy talán Viktor kedvéért...?

— Mily boldog lehetnék a munkában! De még akkor is, ha nem használhatnának semmire sem:

nem áll-e nyitva előttem a színpad is? Nem vihetném én is, jó alakommal, csinos arczommal annyira, mint az a Radóczy Erzsi? S még ha nem is tudnám utolérni Radóczy Erzsit, nem elégedhetnék meg a legszerényebb szereppel is?

— A Dunába ugrani, — milyen rettenetes gondolat! Hogy is juthatott ez eszembe? Kitépni a szívemből azt az életet, a melyet úgy szeretek, mint semmi mást! Hisz' élni már magában véve is gyönyör, öröm, munka és cél! S ha még színésznőnek sem használhatnának, hát kell-e nekem egyáltalában dolgozni? Nem járhatnám-e be a hegyeket, mezőket? Szednék virágot a réten s eladnám a városban, az éjjeleket pedig kint tölteném a szabadban. Hány szegény ember él így? S él, él — az a fő!

— Vagy nem kellene-e csak kisújjamat kinyújtani, ha találkozom egy férfival, a ki nekem tetszik? Nem találkozom-e itt, ebben az órában tíz, húsz, száz olyanval, a ki nyomban elvenne feleségül, ha csak akarnám?

Így okoskodott Ada s az élet, a melyet még nemrég ki akart úzni a lelkéből, diadalmasan, ellenállhatatlanul visszafoglalta a helyét.

Ruganyosan, könnyedén haladt az elegáns, szép leány s nem egy ember — férfiak és nők egyaránt — fordult meg utána. Most már kiért a ligetbe s a tavat megkerülve, kedvencz padja felé tartott, talán öntudatlanul. Mert ebben a pillanatban nem gondolt Lénárdra. Vagy oly nagy bűnnek tekintette, hogy udvarlója egyszer cserbenhagyta, vagy pedig nem volt egyéb az egész érzés, mint az első szerelem

szalmatüze, a mely, ha el nem harapódzik, nem tesz kárt?

Ada észre sem vette, hogy már jó ideig követte valaki. Éppen a Vörösmarty-utczától fogva. Lénárd Viktor volt.

A fiatalember, a ki három hét óta szabadságon volt, mikor Adától megtudta, hogy néhány napig nem találkozhatnak, mivel a grófnő fivére Budapestre érkezett, fel akarta használni az alkalmat, hogy meglátogassa nagybátyját, Csáthy Elemér grófot, csáti birtokán. Az öreg úr — egyetlen élő s elég vagyonos rokona — már régen várta látogatását, de éppen akkor jött közbe ismeretsége azzal az eredeti leánynyal, a ki nemcsak, hogy mód fölött érdekelte, hanem határozottan szerelmi érzéseket is ébresztett benne. Elhalasztotta útját.

Aztán azonban elutazott Csátra s éppen csak aznap délben tért haza. Mikor otthon megtalálta Ada levelét, már késő volt. Mivel pedig nem volt szabad Adának írnia, nem is állt módjában, hogy utólag exkuzálja magát előtte.

Rendkívül röstelte a dolgot s azon gondolkozott, mily módon adhatna-e életjelt magáról? Végre elhatározta, hogy fel-alá sétál az előtt a ház előtt, a hol Magnusék laktak, remélve, hogy talán egy szerencsés véletlen folytán megpillanthatja Adát, ha csak távolról is s így tudtára adhatja valahogyan, hogy nem szándékosan maradt el a találkáról.

Így is tett Lénárd báró, de miután közel két óráig fel-alá járt az utczán, megunt a dolgot s megváltoztatta haditervét. Egyszerűen másnap ki akart

menni a ligetbe, mert több mint valószínűnek tartotta, hogy Ada ugyancsak így fog cselekedni.

Megelégedve ezzel a megoldással, pillanatra benézett a kaszinóba, aztán földalattin hazaigyekezett Hunyady-téri lakásába. S a mint kiszállt a Vörösmarty-utczánál s kilépett a szabadba, tíz lépésnyire előtte, a járdán pillantotta meg Adát, a ki gyors léptekkel sietett a Városliget felé.

Nyomban meg akarta szólítani, de a mint utána szaladt, meggondolta a dolgot. Sehogy sem tudta elképzelni, hogy Ada ebben a szokatlan időben miért és hová siet ilyen nagyon? Hátha most délután másik rendezvoursra ment?

Mint minden férfiben, Lénárd báróban is, nagy volt a hajlandóság a bizalmatlanságra, mihelyst nőről volt szó. Csak a nős ember bizalma határtalan, még a legféltékenyebbé is, de a nőtlen nem ismer asszonyt vagy leányt, a kiért tűzbe tenné a kezét. Ha az ügy közelebről nem érinti az illetőt, mosolyog fölötte s mindent megbocsát, de ha maga az érdekelt fél: erkölcsi szigora mérhetetlen magasságba emelkedik s nem ismer megbocsátást.

Így Lénárd is nyomban mindenféle magyarázatokat keresett és talált Ada szokatlan sétájára. Vad összevisszaságban felidézte emlékében azt a sok rosszat, a mit a leány anyjáról hallott, hozzátette Adának néhány különös megjegyzését, szabad modorát, magános sétáit s meggondolta, hogy jómaga is milyen könnyen ismerkedett meg vele, néhány héttel ezelőtt.

Biztos volt előtte, hogy Ada titkos úton jár s

jobb szerette inkább előbb megtudni a valóságot, mint később, mert nem tagadhatta, hogy ez a leány eseményt jelentett életében. Mert ő volt az első nő, a kitől félt, hogy hatalmába keríthetné.

Szerelmes volt ebbe a leányba, de még küzdött ez érzés ellen. El akarta önmagával hitetni, hogy nem igaz. Nem látott tisztán s attól félt, hogy a végén olyasmit találna cselekedni, a mit — ostobaságnak szokás nevezni.

Vannak, a kik a nőket két kategóriába sorozzák. Olyanokra osztják őket, a kiket *nem szabad* elvenni s olyanokra, a kiket *el lehet* venni. Olyanok, a kiket *el kellene* venni, egyáltalában nincsenek, de viszont vannak, a kiket *nem kell* elvenni s a kiket mégis elvesznek. S ezek a legveszedelmesebbek a férfiakra nézve, különösen akkor, ha az utóbbiak esküdtek agglegények.

Ebből a nézőpontból ítélte meg Lénárd is a gyöngébb nemhez való személyes viszonyát s a mi Adát illette, nem tudta, melyik kategóriába sorozza. Titokban pedig remélte, hogy nála is elérheti célját, minden erkölcsi obligó nélkül. Azt a célt, a mely minden férfinak a szeme előtt lebeg, ha nem akar megőszülni.

Lénárd Viktor báró előkelő, de elszegényedett családból származott s már az atyja is kénytelen volt hivatalt vállalni. Ez még az alkotmányos élet helyreálltának első éveiben történt s mivel abban az időben a közhivatalnokok minősége átlag igen gyöngye volt, nem sok kellett ahhoz, hogy az ember

érvényesüljön. Így az öreg báró, a ki éppenséggel nem volt lángész, egészen az államtitkárságig vitte, később bekerült több kisebb vállalat igazgatóságába, úgy hogy élete végeig gondtalanul tölthette napjait. De összeköttetéseinél fogva fiáról is gondoskodhatott s mi sem volt természetesebb, mint hogy Viktort is minisztériumban helyezte el.

Lénárd Viktor még nagyon fiatal volt, mikor elvesztette szüleit s így, egy nagyon szerény örökségen kívül, még csak a fizetése állott rendelkezésére. De akkor történt, hogy másodfokú unokatestvére, Csáthy Elemér gróf egyetlen fia vadászaton szerencsétlenül járt s néhány heti szenvedés után meghalt. Ez a Csáthy váratlanul új perspektívát nyitott, a mennyiben valószínűnek látszott, hogy Csáthy Elemér tekintélyes vagyonának legalább egy részét valamikor ő reá fogja hagyni.

Bizonyos külső jelek arra vallottak, hogy e részben Lénárd Viktornak tényleg vannak kilátásai. Csáthy Elemér gróf ugyanis, a kivel unokatestvére temetésén jobban összebarátkozott, feltűnően kitüntette a többi s talán közelebbi rokonai előtt, nem-sokára rá pedig értesítette, hogy ezentúl hatezer korona apanageban fogja részesíteni.

Ez által a kis báró helyzete hirtelenül nagyot változott. Otthagyhatta szerény hónapos szobáját, belépett a kaszinóba s többet is költhetett külsejére, a melyre mindig nagyon sokat adott. Mind a mellett igen szerényen viselkedett, senkinek el nem mondta, hogy anyagilag mennyivel jobban áll, mint azelőtt, gazdag rokonával pedig nem kérkedett s nem is

forszirozta az azokkal való érintkezést, a kikhez születésénél fogva már régebben, újabban pedig kedvező anyagi viszonyainál fogva is tartozott.

Egyáltalában nem igen járt társaságba, de még a kaszinóba is csak néha tette be a lábát, éppen csak azért, hogy meg ne feledkezzenek róla. Nem kártyázott, vadászni is csak akkor járt, ha véletlenül meghívta valaki s ha tisztviselőtársaival, kivétel nélkül, jóban is volt, egyiküket sem méltatta igazi, benső barátságra.

Lénárdot csak egy dolog érdekelte igazán: a nő. Már jóformán gyermekkorában, mikor még gimnáziumba járt, voltak kisebb kalandjai, a melyeknek hősnői persze nagyon, de már nagyon szerény társadalmi nivóban mozogtak. Varróleánykák, egy kávéházbeli pénztárosnő, két jobbfajta szobaczcica, a Casino de Paris-nak egy volt tagja alkották e koszorút, s azok, a kik ezután következtek, sem voltak alkalmasak arra, hogy Lénárd eldicsekedhetett volna velük. De nem is tette s szerelmi ügyleteit mindig igen diszkréten bonyolította le.

Nem az izlésén mult különben, hogy barátnőit nem kereste jobb körökben. Igen józanul gondolkozott s így költséges ismeretségeket sem kötött, a melyek nem állottak arányban anyagi viszonyainival, másrészt pedig perhorreszkálta azt a sok más, hasonló körülmények között élő fiatalember által követett eljárást, hogy barátnőiket — másokkal tartatják ki. S ebben a tekintetben nem volt éppen könnyű a helyzete, mert azok közé a férfiak közé tartozott, a kik minden nőnek tetszenek. A szőke,

inkább szikár, harmincz éves fiút, a ki mindig kifogástalanul öltözött, az utcán, színházban, lóversenyen néha úgy nézték a nők, hogy az azok társaságában lévő urakat láthatólag ette a méreg. Kiváltképen a demimondainek nem győztek eleget gyönyörködni Lénárd «helyes» megjelenésében s ezt eléggé nyíltan értésére is adták.

A mikor Lénárd pénzviszonyai Csáthy gróf bőkezősége folytán annyira megjavultak, hogy többje volt, miént a mennyit szükségelt: megváltoztatta, illetőleg módosította elveit s nem idegenkedett többé az úgynevezett jobb viszonyoktól sem. Megismerkedett a balletkarnak egynehány tagjával, eljárt színházi körökbe, de el is fogadott meghívókat a Lipótvárosnak egy-két olyan házába is, a hol tudta, hogy bizonyos könnyebb tónus uralkodik s az ember — kilátással udvarolhat.

Lénárd szerelmi viszonyai mind igen rövid ideig tartottak. A milyen szeretetreméltó volt az első időben, a mikor jóformán önönmagán túltett kedvesség, figyelem, jókedv és — vérmérséklet tekintetében, éppen olyan gyorsan unta meg azokat, a kiket még nem régen imádott s aztán oly kiállhatatlan, mogorva, de még durva is tudott lenni, hogy mindenki örült, ha mielőbb megszabadulhatt tőle.

Ismerte saját állhatatosságát, de nem bánta. Teljesen megelégedett azzal, a mit a franczia úgy nevez, hogy: *l'amour sans lendemain*...! S az, hogy olyan kevesen voltak, a kik valamivel tovább tudták magukhoz kötni ezt a csinos, de léha fiatal-

embert, részben abban lelte magyarázatát, hogy azok a nők, a kikkel eddig találkozott, igen gyorsan ki is fogytak abból, a mi férfiakat tartósan lebilincsel.

Már-már kevésbbé izgatták Lénárdot ezek a dolgok s valósággal megkönnyebbült, mikor utolsó viszonyától : egy ismert nevű trainer feleségétől megszabadult. Már azon gondolkozott, hogy ideje volna hozzávaló feleséget keresni, a mi azonban nem volt könnyű dolog, mert nagy igényeket szándékozott támasztani leendő menyasszonyával szemben. Már-már sok minden egyében is gondolkozott s reflexióit összefoglalva, arra az eredményre jutott, hogy többé «aféle» ismeretségeket nem fog kötni : mikor megpillantotta Adát.

Nem tudott ellentállni s megismerkedett vele. S azok a különös viszonyok, a melyek ezt a fiatal leányt körülvették, az a sajátságos ellentét határozottan kétes környezete s érintetlen, ártatlan személyisége között, Ada természetes, egészséges gondolkozása, esze, humora, szabad modora — mindez a legnagyobb mértékben vonzotta Lénárdot, izgatta, érdekelte s elfelejtette vele, hogy eddigi nézeteivel csak az imént — szakított.

Most is, a mint Adát követte s a feltékenység a leglehetősebb rémképeket varázsolta lelki szeme elé, — érzés, a melyet rendesen nem igen engedett szóhoz jutni, — nem győzött eléggé gyönyörködni a fiatal leány eszményi alakjában, mozdulatainak eleganciája, könnyedsége pedig egyenesen elkábították.

Hová sietett Ada? Nem tudta elképzelni.

Vagy talán vele remélt találkozni? Lénárd szíve ellágyult.

— Az édes teremtés! — gondolta magában. — Ha mégis tévednék?

Mikor aztán látta, hogy Ada tényleg egyenesen arra felé tart, a hol mindig találkoztak, nem bírta magát többé türtőztetni. Meggyorsította lépéseit s éppen a mikor Ada bekanyarodott abba a kis félreeső alléba, a hol a padjuk állott, mellette termett.

Nevénél szólította.

Ada hirtelenül megállt, rátekintett s felsikoltott. Aztán megragadta a kezét. Arczát rózsás pir borította el s félig mosolyogva, félig könnyezve csak annyit mondott, hogy:

— Viktor, én már nagyon haragudtam magára!

Lénárd megcsókolta a kezét, aztán el kezdett magyarázni...

Ada hallgatta, kimondhatatlanul nagy örömmel hallgatta. Boldog volt...

A kis báró mindjobban belehevült az udvarlásba.

— Már egész beteg voltam, hogy nem láthattam! — mondta meggyőző extázisban, mialatt lassú léptekkel előre mentek. — Se nem látok, se nem hallok, — folytatta — s az a pár nap, hogy nem találkozhattunk, olyan volt, mint ezer esztendő! Csáton is néha már úgy éreztem magamat, hogy se szó, se beszéd, fel akartam szállni a vonatra s egyenesen beállítani magukhoz!

— Szerencse, hogy nem tette, — felelte Ada, a ki arra gondolt, milyen lett volna, ha Lénárd

tényleg megvalósítja szándékát s megpillantja az anyját, lyukas pongyolájában, vagy éppen akkor jön, mikor Wottitz a pénzt követeli.

— Mikor egyedül, elhagyatottan órákig jártam a mezőkön, Csáton, oly ellentállhatatlan vágy fogott el magáért, Ada, hogy néha sírni is tudtam volna, — kezdte Lénárd ismét. — Már pedig nincsen nevetségesebb dolog a világon, mint férfiú, a ki sír, nem igaz?

— De igaz, — felelte Ada nevetve. — Különben úgy sem hiszem el, hogy ennyire hiányoztam magának!

— Micsoda? Nem hiszi el?

— Ne haragudjék rám, de nem hihetem el. Ne mondjon nekem ilyeneket, tudja? Hisz' a mi egész ismeretségünk nem egyéb ártatlan flirtnél!

— Csak nem kételkedik abban, hogy szeretem, Ada?

— A flirt is szerelem, tudom. De csak szerelmi játék. S jobb is, ha nem egyéb! Mert ha nem így volna...

— Nos?

— Hagyjuk ezt! Nem szeretem a komoly diskurzusokat. Nagyon örülök hogy ismét láthatom s hogy nem felejtett el egészen. Én ezzel megelégszem.

— Én nem, Ada, én nem! Lássa, én nem tekintem tréfának a mi ismeretségünket s ma már úgy vagyok vele, hogy el sem tudnám képzelni az életemet maga nélkül!

Lénárd nem folytatta. Érezte, hogy ezzel igen

kényes kijelentést tett. Zavartan a füre nézett, az út mellett s botjával leverte egy kis virágnak a fejét.

Ada megállt.

— Csak nem venne feleségül? — kérdezte egyszerűen.

— Miért nem? — felelte Lénárd, de olyan hangsúlyozással, hogy szavainak valódi értelme iránt nem lehetett kétség. De aztán nyomban hozzátette: — Őszintén akarok magával beszélni, Ada. Lássa, én, a mi csak természetes is, sokat foglalkoztam ezzel a gondolattal s arra az eredményre jutottam, hogy ez volna a legnagyobb boldogságom! De amint tudja, jelenleg még vagyoniilag függő helyzetben vagyok s így nagybátyámhoz kell alkalmazkodnom. Hja, ha ez nem volna...

— Tehát a nagybátyja ellenezné ezt a házasságot? — szakította félbe Lénárdot a leány.

— Ezt nem mondtam. Miért ellenezné?

— Azt maga jobban tudja, mintsem hogy szükség volna bővebb magyarázatokra. Engem nem lehet elvenni...

Lénárd meglepődött. Erre nem volt elkészülve. Rögtön kinzó gyanuja támadt.

— Ada, hogy mondhat ilyet? — kérdezte — Csak nincsen a multjában olyasmi, a mi azt kizárná?

A fiatal leány büszkén felemelte a fejét s olyan tekintetet vetett Lénárdra, hogy az nyomban elhallgatott.

— Minek néz tulajdonképpen? — mondta s elsápadt.

— Bocsásson meg, Ada, — felelte Lénárd s szenvedélyesen kezét csókolt a leánynak. — Én, esküszöm, sohasem kételkedtem magában, soha! De önkénytelenül ezt kellett kérdezniem, ha azt mondja, hogy magát nem lehet elvenni, nem igaz? Hát miért nem lehetne, Ada, miért?

— Mert nem lehet. Maga legalább nem teheti . . .

— Miért éppen én nem?

— Sem maga, sem más, a ki a társadalmi konvencziók kényszere alatt áll. Óh, tudom én ezt igen jól!

— Édes Istenem, mert a — mamája — kissé — hogy is mondjam? — Kérem, a világ olyan rossz s én egy árva betűt sem hiszek el abból, a mit az emberek mondanak. De még az sem tudna engem befolyásolni, ha mindaz igaz volna, a mit az édesanyjáról pletykáznak! Én a legnagyobb nyugalommal túlteszem magamat a családi tradicziókon s hasonló ostobaságokon! Maga oly tisztán, gyönyörűen, imádatraméltóan állt mindig s áll most is előttem, hogy ha vagyoni viszonyaim egyáltalában megengednék a családalapítást : ebben a pillanatban megkérném a kezét! Esküszöm, Ada, esküszöm!

Ada ránézett Lénárdra. Szeméből annyi szeretet és őszinteség sugárzott, hogy nem kételkedett többé a szavában.

— Köszönöm, — mondta egyszerűen és kezét nyújtott neki. Aztán lassan tovább ment. Lénárd követte, majd újból melléje szegődött s kezével megérintette Ada ujjait.

— Szeretlek, szeretlek! — sugta a leány fülébe.

Ada behunyta a szemét s mélyen fellélegezve, magába szitta a tavaszi levegőt. Kezdet sötétedni s a liget lassan kiürült.

Ada hirtelenül összerezzen. Úgy ébredt fel, mint egy álomból. Eszébe jutott, hogy milyen szándékkal indult el hazulról. A Dunára gondolt — Nem, nem! Azt többé nem akarta megtenni. Élni kívánt, élni és szeretni...!

— Mi baja? — kérdezte Lénárd ijedten, szeretetteljesen s gyöngéden befonta a karját Adáéba. A leány engedte.

— Semmi... — felelte halkán. Aztán önkéntelenül is kissé megszorítva Lénárd karját, mondta: — Maga nem is sejti, milyen boldogtalan vagyok...

Lénárd megijedt. Érezte, hogy Adának ez a kijelentése valami nagy, fontos dolgot jelentett életében. De ebben a pillanatban, ott, ennek a fiatal gyönyörű lénynek az oldalán, mikor a könnyű battisztbluzon átérezte szíve dobogását, csak az az egy vágya volt, hogy segíthesse, megoltalmazhassa Adát akárki ellen is a világon s meggyőzze nagy, mély szerelméről...

— Szent Isten! Boldogtalan maga, Ada, maga, a kinek csak nevetnie, tréfálnia, élveznie szabadna? — mondta szenvedélyesen. — Hogyan lehetséges ez? Mondjon el mindent, az egekre kérem! Nézze, hát nem vagyok én magának igazi, őszinte barátja, nem szeretem-e úgy, mint senki mást e föld kerekességén?

— Tudom, — felelte Ada, átengedve magát annak a kellemes hatásnak, a melyet ezek az annyi meleg-

séggel mondott szavak benne támasztottak. — Tudom, és elég önző vagyok, hogy elfogadjam a barátságát. Azt hiszem, tényleg szükségem lesz magára ezekben a napokban...

— Beszéljen, Ada, követeljen tőlem, a mit akar! — mondta Lénárd növekvő érdeklődéssel, de egyúttal aggodalommal is. Mindjobban besötétedett. Egy padhoz értek s önkéntelenül megálltak.

— Ni, a mi padunk! — szólt egyszerre Ada s leült. Tényleg a megszokott, kedves helyük volt, a melyen akkor is ültek, mikor legelőször beszéltek egymással...

Lénárd melléje telepedett s megragadta a kezét.

— Beszélj, Adus, beszélj, kérlek! — könyörgött Lénárd, a ki most már ezt a bizalmas megszólítást egészen természetesnek találta.

Ada hátrahajolt s felnézett a fákra. Ezer meg ezer világoszöld levél, reszketve, ringatva tánczolt az ágakon...

— Szakítottam az anyámmal... — mondta egyszerre halkán, de határozottan. — Nem akarok többé hozzá visszatérni.

— Micsoda? Hisz' ez mesés! — kiáltotta Lénárd őszinte örömmel s egy pillanatra az a gondolat villant át az agyán: — Akkor tulajdonképpen el is vehetném!

— Igen, Viktor, — folytatta Ada. — Engedje nekem, hogy elmondjam, miért.

— Elképzelhetem, — bólogatott a báró. — Csak most értem, miért volt annyira elmerülve gondo-

lataiba, mikor megpillantottam! Vagy talán valamelyik rokonához készült?

— A ligetbe?

Ada elmosolyodott.

— Igaz, — felelte Lénárd s tréfásan ráütött a homlokára.

— Nekem nincsenek rokonaim, — folytatta Ada, — azaz vannak, de én nem tekintem őket azoknak, mert nem úgy viselkedtek velem szemben, a mint kellett volna. Valószínűleg ők sem tekintenek rokonnak többé...

— Hihetetlen, hogy milyen emberek vannak a világon, — jegyezte meg Lénárd, csak hogy mondjon valamit. Aztán hozzátette: — Tehát mit határozott akkor az én okos kis Adusom?

— Nagy ostobaságot akartam elkövetni. De egészen komolyan.

— Mit?

— Be akartam várni a sötétséget s aztán — a Dunába ugrani...

Lénárd hátrazökkent.

— Ne tréfáljon, kérem! Hogyis mondhat ilyet? Már a puszta gondolat is borzasztó!

— Pedig ez volt a szándékom. Hátra is hagytam a búcsúleveletem. Most már bizonyára keresnek is...

Lénárd elkomolyodott s hideg futott végig a hátán.

Ada ezt észrevette s elnevette magát. Majd meg-simogatta Lénárd kezét.

— Ne féljen semmit, — mondta. — Már kijózanodtam.

— A mióta velem találkozott?

— Nem. Már előbb. De a mióta ismét láttam, még jobban szeretem az életemet.

Lénárd közelebb ült Adához s ajkaival megérintette a haját. Ebben a pillanatban kékes fény villant fel a fák között s nemsokára rá elkezdett dörögni.

— És most mit akar csinálni? — kérdezte a kis báró, a ki sehogy sem ismerte ki magát.

— Fogalmam sincs, — felelte Ada nyugodtan. — Elszegődöm valahová. Vagy elmegyek cselédnek.

— Ada, az Istenért! — vágott közbe Lénárd.

— Vagy beállok egy üzletbe. Legszívesebben elmennék a színházhoz...

— Látta, ez nagyszerű gondolat, — hagyta rá Lénárd. — Vannak kitűnő összeköttetésem! Beóthy Laczi igen jó barátom, vagy ha a Vigszínházat jobb szereti...

— De hiszen még nem tudok semmit!

— Ha valaki grófkisasszony, akkor arra nincs szüksége, hogy tudjon valamit, biztosíthatom! Micsoda szenzáció volna! Telt házak minden este!

— Azt hiszi?

— Meg vagyok róla győződve!

Lénárd titokban tombolt az örömtől. Ilyen fényes megoldást még a legvalószínűtlenebb álomban sem mert volna kigondolni. Ada, — Magnus Ada grófnő — az ő protekciója folytán, — Budapest első sztárja : — mesebeli idea. S aztán — aztán! Milyen remek auspicziumok nyíltak még meg ezenkívül az ő számára...!

Ismét villámlott s nyomban utána dörgött, de erősebben, fenyegetően.

Lénárd felugrott.

— Mindjárt megázunk, — mondta. — Jó lesz, ha indulunk...

Ada meg sem mozdult. Hontalan volt. Hová mehetett volna?

— Most hazakísérem, — szólta ismét Lénárd, — vagy, a mi még mulatságosabb lesz, kimegyünk a Stefánia-útra s kocsit fogadunk. Abban elhajtatunk egészen a lakásáig, én meg előbb kiszállok a kocsiból, hogy ne legyen feltűnő. Aztán pedig gondolkozunk rajta, hogy miként hajthatnók végre nagyszerű tervünket, jó lesz? Menjünk, édesem, már esik...

Ada a fejét rázta.

— Mondtam már, hogy haza nem mehetek. De még ha tehetném is, akkor sem mennék. Hadd higgye el a mama, meg az egész világ, hogy a Dunába öltem magamat! Magnus grófnénak nincsen többé leánya...

Lénárd csodálattal nézett Adára. A helyzet romantikus volta mód fölött imponált neki. Nem tudta, mit tegyen. Hisz igen, létezett megoldás, de azt még sem merte proponálni...

Mivel már komolyan elkezdett esni s ismét többször villámlott, mégis csak valami elhatározásra kellett jutniok.

— Tudja mit, Adus, édes? — szólta Lénárd kis idő múlva. — Itt semmiesetre sem maradhatunk. Van egy ideám s azt hiszem, hogy azt habozás nélkül el is fogadhatja. Mindenekelőtt kocsit kere-

sünk s elmegyünk valamilyen kisebb vendéglőbe, teszem az Aréna-uton lévők egyikébe, — ott nem ismer bennünket senki sem. Elvégre vacsoráznunk is kell...

— Olyan éhes?

— Őszintén szólva, van étvágyam.

— Nekem is.

— Annál jobb. Szóval, szépen megvacsoráznunk s közben megbeszéljük a továbbiakat. Ha nem akar haza menni, szállóban töltheti az éjszakát s holnap aztán meglássuk, mit tehetünk.

Adának tetszett az idea.

— Helyes, — felelte s felkelt. — Csak egy baj van, barátom, — tette még hozzá. — Egy korona harmincz fillér az egész vagyonom, nézze, itt van ebben a táskában!

— Ugyan kérem, komolyan megharagszom, ha így folytatja, — mondta Lénárd színlelt haraggal. — Remélem, hogy tőlem talán mégis csak elfogadhat egy kis szolgálatot s ha tényleg nem tudná azt a gondolatot elviselni, hogy nekem tartozik, egyszerűen visszaadja a kölcsönt, ha majd egyszer angazsálva lesz!

— Így már elfogadom! — kiáltotta Ada örömeteljesen s karonfogta Lénárdot. — Most pedig siessünk, mert komolyan esik!

S egymásba kapaszkodva, Ada kalapját tartva, Lénárd felhajtott gallérját összefogva, nevetve szaladtak a Stefánia-út felé, a hol megállítottak egy arra jövő egylovast s felszálltak.

Lénárd még megmondta a kocsisnak a vendéglő

czímét, aztán behuzódott a kocsiba, Ada mellé. De alighogy elindultak, Lénárd átkarolta a fiatal leány derekát s megcsókolta az arcját.

Ada nem szólt semmit, hanem kinézett a zuhogó esőbe.

VIII.

Az a bizonyos Aréna-úti vendéglő, a melybe bementek, csak nemrégén nyílt meg, új épületben, s mivel az egész berendezése és kiállítása is új volt, barátságos benyomást keltett fehér falaiival, szeccszíziósan mintázott függönyeivel s jávorfabútoraiival. Meglehetősen sokan voltak már a helyiségben — nagy részük szintén az égiháború elől menekült oda — s az egyik sarokban ismeretlen cigány muzsikált.

Mikor a pinczerek Lénárdot s Adát megpillantották, nyomban feléjük rohantak, helylyel megkínálva őket. De az érkezők, a kik a többi közönségtől meglehetősen elütöttek s ennél fogva bizonyos feltűnést keltettek, nem tudták magukat egyhamar elhatározni, hogy hová üljenek. Ekkor azonban hirtelenül, mint a sülyesztőből, ott termett a vendéglős is, egy jóltáplált, barátságos kis izraelita, a ki azonnal tisztában volt a helyzettel.

Zsebkendőjével, a melylyel éppen még megtörülte volt izzadt homlokát, elhárította a pinczerek hadát s oktatólag fontoskodott:

— Aber natürlich! Solche Herrschaften — was fällt Ihnen ein? Wozu ist denn der grüne Salon?

Hajlongva közeledett Lénárdhoz.

— Méltóztassék velem jönni, kérem, — mondta meggyőzően, — itt kint nagyon sokan vannak, kérem! Erre tessék, kiss die Hand . . .

S be sem várva a feleletet, előre ment. Ada kérdőleg tekintett Lénárdra, de az biztatta, csak menjen. Követték a vendéglőst, a ki egy kisebb mellékhelyiségen át elég tágas szobába vezette őket, melynek megy, a enyezet alatt lévő tojásdad ablaka a nagy terembe nyílt, úgy, hogy egészen jól behallatszott a zene. A szoba közepén szépen terített asztal, az egyik fal mellett pedig csinos, világoszöld kretonnal behuzott kerevet állott. Hasonló függönyök díszítették az ajtót s szemben egy nagyobb ablakot is.

— Das ist der grüne Salon, ich bitte, — magyarázta a vendéglős s leste, milyen benyomást tesz a drága s természetesen még ki nem fizetett berendezés előkelő vendégeire. De ezek olyannyira saját magukkal voltak elfoglalva, hogy bizony nem igen törődtek a vendéglős parádészobájával. Helyet foglaltak az asztalnál s mindegyikük külön-külön elkezdte tanulmányozni az étlapot, melyet a vendéglős számtalan példányban személyesen nyújtott át nekik. Mellette eldarálta az összes ételeket s mikor elvégezte, előlről kezdte.

— Hozzon nekünk, a mit akar, — mondta végre Lénárd türelmetlenül, — csak friss legyen.

— Nálunk minden elsőrendű, kérem alássan, — esküdözött a vendéglős, aztán összeállított egy kis menüt, a melyet Lénárd, oda sem figyelve, hogy mit ajánlottak neki, elfogadott.

A vendéglős megadta utasításait a pinczérnek, aztán Lénárd füléhez hajolt s halkán kérdezte:

— Mit szabad behútenem, kérem alássan? Pinczémben az összes francia pezsgőket tartom raktáron, kérem szépen.

— Kérek egy üveg Goulet-t, — mondta Lénárd malicziózus mosolylyal.

— Micsodát, kérem?

— Egy üveg Goulet-t kértem. Nem értette?

A vendéglő kicsinylő mozdulatot tett.

— Hiszen az rossz, kérem, az nem ér semmit! Talán egy üveg Heidsicket szabad...

— Nem, köszönöm, — felelte Lénárd. — Csak be akartam önnek bizonyítani, hogy az összes francia pezsgőket nem tartja raktáron. Kérek egyelőre két pohár sört s aztán majd tovább beszélünk.

— Igenis, kérem, kiss die Hand, — felelte a vendéglős s többször meghajtva magát Ada előtt, eltűnt.

Mikor magukra maradtak, egymásra néztek. Ada rámosolygott Lénárdra, a ki boldogan kezét csókolt neki.

— Ez roppant mulatságos! — mondta Ada. — Még egy pár órával ezelőtt nem is sejtettem, hogy ma este még ilyen jó dolgom lesz!

Lénárd nem felelt s csak gyönyörködött a fiatal lányban, a ki most még szebbnek tűnt neki, mint valaha.

— Szabad valamit kérnem magától? — mondta Ada kis idő múlva.

— Nemcsak, hogy szabad, de egyenesen követem!

— Akkor adjon gyorsan egy cigarettát, majd meghalok utána!

Lénárd kapkodva elővette ezüsttárczáját s mindketten rágyujtottak.

Ada nagy élvezettel szippantott.

— Jaj be jó! — mondta s hamiskásan behunyta a szemét.

— Csak ez a cigány ne muzsikálna oly rettenetesen, — fakadt ki Lénárd s felkelt, hogy betegye az ablakot. — Hisz ez a «kedves Silbersteinné», vagy micsoda?

— Én bizony nem tudom, — felelte Ada, — de ne bántsa az ablakot. Én roppantul élvezem a zenét. S ez a cigány nem is játszik olyan nagyon rosszul, vagy azt találja?

— Most már én is azt találom, hogy remekül játszik, — jelentette ki Lénárd s ismét helyet foglalt Ada mellett.

Nemsokára rá a pinczér behozta az ételeket, a melyek azonban csak szerelmes embereknek voltak feltalálhatók, mivel ezek tudvalevőleg már szerelemmel is — jóllaknak. Olyan rossz volt minden. Lénárd és Ada is alig nyultak hozzá a menü bekezdését képező omletthez, úgyszintén a talpszzerű ramsteakhoz sem, a melyből csak úgy áradt a fokhagyma illata. Egy kis torta, sajt és eper a «diner» végén több elismerésben részesült s mikor a sör után mégis Heidsick került az asztalra, a sze-

relmesek mindennel meg voltak elégedve s csak magukra kívántak maradni.

Ezt a vendéglős, a ki kívülről hébe-korba be-
kandikált a «zöld szalon»-ba, észre is vette, mire
aztán a pinczért is elzavarta, megjegyezvén :

— Und jetzt, János, Diskretion . . .

Lénárd ismét cigarettával kínálta meg vendégét
s a mint maguk elé fújták a kékes füstöt, Ada egy-
szerre csak megjegyezte :

— Most igazán szeretném tudni, hogy rólam
tulajdonképen mit gondol!

— Azt gondolom, hogy maga a legszebb, leg-
kedvesebb, legmegennivalóbb fiatal leány a világon
s hogy én a legboldogabb ember vagyok, akit el-
lehesen képzelni, édes Adusom!

— Nem találja, hogy iszonyúan könnyelmű va-
gyok? Egyszerűen megszököm hazulról, szakítok az
anyámmal, s mintha a legtermészetesebb dolog volna,
elmegyek magával lumpolni. Nem hallatlan?

— De. Akarom mondani : isteni magától. Bámu-
lom, csodálom magát, mondhatom. Még ilyen sem
történt meg velem, esküszöm!

Ada elnevette magát.

— Elhiszem! — mondta jókedvűen. — És most
képzeld el, hogy azalatt, hogy mi itt nyugodtan
ülünk s pezsgő és cigány mellett dőzsölünk, —
otthon mindenki meg van tébolyodva, tépik a haj-
ukat, talán már a rendőrségre is szaladtak s jajgat-
nak, hogy a halálba kergettek! Drága jó Istenkém,
hogy köszönöm neked, hogy ezt a napot megél-
hettem!

Ada szájához akarta emelni poharát, de Lénárd visszatartotta.

— Előbb koczintsunk, — mondta. — A boldog jövőnkre!

— Igen, a boldog, napfényes, szabad jövőre! — hagyta rá Ada ragyogó arczezal. Összecsördültek a poharak, aztán üritették őket.

Lénárd felkelt s ráhajolt Adára. Kereste a tekintét, egész közel érve ajkával a szájához. Ada rövid ideig visszanézett a szemébe, aztán hirtelenül megsókolta s karját a nyakába fonva, halkán kérdezte :

— Hát igazán olyan nagyon szeret engem?

Lénárd nem felelt, hanem vad mozdulattal átkarolta a leányt, magához emelte s hosszasan rányomta az ajkát a szájára. S mind a ketten úgy érezték, hogy elszédülnek. Végre Ada, lángvörösén, kiszabadította magát az ölelésből.

— Legyünk okosak, — mondta Lénárdnak, a ki újból megragadta a két kezét. — Azt hiszem, egy kicsit mélyen tekintettünk a pohárba, már nem igen tudom, hogy mit beszélek!

Ada kezével kifésülte a haját a homlokából s ismét leült.

— Csak nem fognak engem megtalálni s erőszakkal hazavinni, mi? — kérdezte egyszerre.

Lénárd habozott kissé.

— Ez, fájdalom, nagyon valószínű, — mondta aztán s elkomolyodott. — Egy-két napig el lehet rejtőzködni Budapesten, de aztán? A szállóban,

ha hamis nevet is mondana be, rájönnek, hogy kicsoda.

— Igazán?

Ada elsápadt.

— Ez világos. Holnap természetesen tele lesznek a lapok az esettel s eleinte persze kénytelenek lesznek elhinni, hogy csakugyan öngyilkosságot követett el. De aztán, ha meg nem találják a — holttestét... Igazán borzasztó, erről még csak beszélni is...

— Csak folytassa, folytassa! Meg kell beszélni ezt a dolgot, nem igaz?

— Igaz. Szóval, mindenesetre kutatni fog a rendőrség s mivel meg vannak a szükséges összeköttetései a szállókkal is...

— Elvégre egy idegen nő is lehetek. Majd csak francziául fogok beszélni!

— Az még gyanusabb volna. Nálunk az idegeneket már csak azért is figyelik, mert — idegenek. S különben is, még ha sikerülne is pár napig kihuzni a dolgot, — a végén mégis ki fog sülni. Csak nem élhet itt, Budapesten, ugyanabban a városban, a hol eddig élt, mint egészen más valaki? S pláne, ha a színpadra készül! Ott, már a siker kedvéért, le kell vetnie az inkognitóját! Nem, nem, édes Adusom, ezzel a gondolattal már most meg kell barátkoznia!

Ada kissé elgondolkozott.

— Én pedig nem akarom, nem akarom! — mondta daczosan. — Soha életemben nem akarok

többé az anyámmal találkozni, nem akarok többé Magnus Ada lenni, érti? Ada meghalt. Nincs. Akármilyen más akarok lenni, ha úgy tetszik — Bogár Margit!

A fiatal leány oly eredetien mondta ezt, hogy Lénárd önkéntelenül elnevette magát.

— Mit nevet? Komolyan beszélek, — jelentette ki Ada, a ki maga is elmosolyodott.

— Volna egy ideám, — mondta Lénárd, ismét komolyan. — De nem tudom, elfogadja-e? Ha azt megteesszük, akkor merek garanciát vállalni, hogy a szándékát, akármilyen romantikus is, megvalósíthatja.

— Mondja, Viktor! Kérem, mondja!

— Megmondom. De előbb feleljen egy kérdésemre, Adus. Őszintén, nyíltan.

— Kérdezzen!

— Adus! Hogy én magát örültem szeretem, azt annyiszor mondtam már magának, hogy nem akarom újból ismételni. De mondja: maga is szeret-e engem? Szeret-e igazán, azzal a nagy, mély érzéssel, mely nem riad vissza semmiféle áldozattól sem, sem lemondástól, sőt szenvedéstől sem, ha a szükség parancsolja?

Ada lehajtotta a fejét. Lénárd egész közel lépett a leányhoz s kezével megérintette a vállát.

— Adus, kérem, feleljen...

— Azt hiszem, hogy — igen, — mondta Ada s feltekintett. Kedvesen, őszintén nézett Lénárd szemébe.

— Csak hiszi, Ada? Azt tudnia kell!

— Én nem ismerem a szerelmet, úgy mint maga, — felelte Ada egyszerűen. — De azt mondhatom, hogy soha senkit nem szerettem úgy, amióta élek, mint magát, Viktor.

Lénárd vonásai kiderültek. Magához szorította Adát és szenvedélyesen megcsókolta.

— Köszönöm, köszönöm! — suttogta ittasan a boldogságtól. — Most már el is mondhatom, hogy mit gondoltam ki a maga számára, Adus! De nagy elhatározásról van szó!

— Igazán kíváncsi vagyok . . .

— Nem fog szállóba menni, — mondta Lénárd az izgatottságtól reszkető hangon. — Hanem eljön a lakásomra, — van egy jóra való inasom, a ki-
ben teljesen megbízhatunk. Átengedem magának a hálószobámat, én pedig kint alszom a perzsa kereve-
temen, a szalonban. És holnap külföldre utazunk . . .

Lénárd elhallgatott. Várta Ada feleletét. Kezét fogva, dobogó szívvel nézett a szemébe.

Adában heves harcz folyt. Legszívesebben azonnal igent mondott s Lénárd nyakába borult volna, de egy hang is jelentkezett a szívében, a mely ettől visszatartotta. Nem sokat tudott az életről vagy a szerelemről, de mindent sejtett. Csak abban nem volt biztos, hogy minden úgy van-e, a mint sejtí?

Eszébe jutott, hogy az anyjának milyen tervei voltak vele. Hát mi is várt volna rá, ha elutazik Rózsahegyivel? Ugyanaz s még sem az. Mert Rózsahegyitől írtózott, Viktort pedig — igen, Viktort szerette. Miért nem tette volna meg neki azt, a mit

a másik is követelhetett volna tőle, a mire az anyja kész volt őt kényszeríteni?

Lénárd, a ki nem tudta, hogy Ada már milyen közel volt ahhoz, hogy igent mondjon, izgatottan, gyöngéden átkarolta. Ebben a pillanatban, a mikor csak egy vágya volt, a mikor ott tartotta karjai között azt a nagy boldogságot, a melyről még csak nemrég az hitte, hogy sohasem fogja elérni, kész volt minden ígéretre, áldozatra, még a leg-lehetetlenebbre vagy a legnagyobbra is.

— Adusom, édes, — suttogta, — fél, úgy-e, hogy bántani fogom . . . pedig esküszöm, hogy jól fogom magamat viselni, s aztán . . .

— Aztán?

Ada feltekintett.

— Aztán úgyis tudja, hogy — a menyasszonyom, — mondta Lénárd.

— Viktor, meggondolta, hogy mit beszél?

— Meg, egyetlen boldogságom! Én a sorsomat a tiedhez akarom kötni örökre . . .

— Komolyan?

— Itt a kezem.

És teljesen vágyainak hatalmába kerülve, Lénárd majdnem ünnepélyesen odatartotta a kezét, a melyet Ada elfogadott. Pillanatig szótlantul álltak egymással szemben, míg Lénárd végre kérdezte, halkán, ziháló hangon :

— Eljössz tehát?

Ada szótlantul igent bólintott.

Lénárd, a kit a leány beleegyezése teljesen el-kábított, pillanatnyi extázisban térdre borult előtte

s kezét szorongatva, azt mámorosan csókolgatta. Aztán felugrott s Adát magához ölelte.

Erre azután Ada a tükör elé állt s rendbehozta a haját, miközben nyugodtan, tréfásan mondta :

— Még nem is kociztottunk az eljegyzésünkre!

— Igazad van! Látod, majd megfeledeztem róla! — kiáltotta Lénárd s megtöltötte a poharakat.

Kiitták a bort, mire Lénárd becsöngette a pinczért. Fizetett s tisztességes borra való hátrahagyásával, a megelégedetten mosolygó vendéglős mellett elhaladva, Adával kisietett az utcára.

Az égiháború ekkor már régen elvonult a város fölött, minden ragyogott s a hold kikandikált egy kékesszürke felhő mögül, a mely foszladozva futott végig az égboltozaton.

Pillanatig álltak s magukba szítták az illatos, hús levegőt. Aztán egymásra néztek s boldogan nevettek.

A sarkon koci állt. Piros kerekei voltak s rossz gebe volt elébe fogva. A kocsis kalapjához emelte az ujját.

Beültek. Lénárd megmondta a lakása címét :

— Hunyady-tér 53 . . .

S elindultak. Mindketten azt hitték, hogy a boldogság felé . . .

IX.

Mikor Magnus grófné Horvátné lakásán Rózsahegyi báróval találkozott, nem is gondolt többé arra a jelenetre, a mely közte s leánya közt lejátszódott. Sokkal inkább attól félt az utolsó pillanatig, hogy Rózsahegyi esetleg még meggondolja a dolgot, vagy hogy egy váratlan esemény megakadályozhatná ezt az embert Angliába tervezett utazásának megtételében, mely körülmény — a grófné felfogása szerint — lényegesen megkönnyítette a helyzetét leányával szemben, a mennyiben kitűnő ürügy volt minden egyébre, a minek történnie kellett.

De a grófné aggodalmai feleslegesnek bizonyultak, mert a lipótvárosi bankigazgató, némi késéssel ugyan, de mégis megjelent. Már előbb értesülvén Horvátné útján, miről van szó, összeköttetése révén Londonból táviratot intéztetett magához, melyben a «bizonyos, már régen elhuzódó s most akut stádiumba jutott tranzakció ügyében» sürgősen hívták, intézze el személyesen a mértékadó körökkel a dolgot.

Ezzel családja előtt kellőképen meg volt magyarázva hosszabb útjának szükséges volta s már csak a grófnéval való személyes megbeszélés eredményétől tette függővé elutazása napjának megállapítását.

Rózsahegyi Mór akkoriban ötven év körüli, korához képest elég fiatal kinézésű, jó külsejű férfiú volt, a kinek a viszonyairól és kalandjairól majdnem valószínűtlen dolgokat meséltek a nádor-utczai kaszinóban.

Ez a sima modorú, mindig öntudatos fellépésű pénzember, a ki gyorsabban és könnyebben érte el mindazt, a mi után mások, hasonló körülmények között, egy hosszú életen át futottak, nagy tehetségein kívül, elsősorban a szerelemnek köszönhette a karrierjét. Már mint egészen kis bankhivatalnok ügyesen udvarolt mindenkori felebvalója leányainak vagy feleségének, míg végre olyan állásba került, a mely jogot adott neki arra, hogy vezető emberekhez mehessen háztűznézőbe. Sasszemével rövidesen kiszemelte a — ha nem is legszebb, de feltétlenül leggazdagabb leányt s alig telt bele néhány esztendő, már ő hozzá fordult a kormány, ha különösen nehéz vagy nagyszabású pénzügyi műveletről volt szó. Ritka szerencsés kézzel lebonyolította minden megbízását, nem fukarkodott jó tanácsaival ott, a hol ez vizsontszolgálattal járt s ügyesen alkalmazkodva a politikai konstellációkhoz, mesésen értett ahhoz, hogy ő soha senkitől, de mindig mások ő tőle kérjenek valamit. Így aztán a nemesítése, a bárósítása, végül pedig a főrendiház élet-hosszigan kinevezett tagjai sorába való felvétele is jóformán önként kínálkozott.

Egyetlenegy dolog bántotta: zsidó származása. Hiába keresztelkedett ki az udvari kápolnában, hiába foglalt helyet a főrendek sorában, hiába díszelgett a hétágú korona automobilján ép úgy, mint fehérneműje legintimebb darabjain: nem változathatta meg a multját s néha majdnem haraggal gondolt azokra, a kiknek életét köszönhette, csakis azért, mert zsidónak született. Szerencsére nem állt

egyedül ezen a világon előítéleteivel s ebben némi vigaszt talált. Csak egyben különbözött előnyösen sorstársaitól: sohasem szidta a zsidót mások előtt.

Azért mégis fájt ennek az ambíciózus embernek, hogy azok a körök, a melyekhez vonzódott, társadalmilag be nem fogadták. Igen kedvesek voltak hozzá, ha találkoztak, a színházban, a turfon barátságosan kezet szorítottak vele, egy-két gróf, a ki fejébe vette, hogy huszonnégyszáz óra alatt legalább egy milliót kell a börzén szereznie s e célból hozzáfordult, tizennégy napig le is tegezte: de tovább nem jutott. S talán éppen ezért izgatta annyira az a gondolat, hogy a pénzével még egy vérbeli mágnásleány szeretőre is szert tehet. Mintha ezzel be akarta volna bizonyítani önönmagának, hogy az arany, a melyet saját maga szerzett, mégis csak nagyobb hatalom, mint a cím és rang, a melyre mások olyan határtalanul büszkék voltak. Az a körülmény pedig, hogy akkoriban már a grófi méltóság a Magnus névvel kapcsolatban majdnem nevetséges valami volt, nem ejtette gondolkozóba, mert tudta, hogy Adát bármilyen herceg is bátran elvehetné volna, a nélkül, hogy mésalliancenak minősíthették volna ezt a házasságot.

De ezekből a tisztán beteges hiúságon alapuló mozzanatoktól eltekintve, a kis koldus grófkisasszony, — a mint gondolatban elnevezte, — nagyon tetszett neki, s ha felvonultatta emlékezetében összes viszonyai és kalandjai szereplőit: egy sem volt köztük, a ki szépség, báj és kedvesség tekintetében kiállhatta volna a versenyt Adával.

Azért nem is sajnálta ígérését és szükség esetén még nagyobb összegre is kapható lett volna, mint a milyent amúgy is már kilátásba helyezett volt a leány anyjának.

De ez felesleges volt, mert ez az ügylet kétségkívül a legfényesebbek közé tartozott, a melyeket Horvátné valaha lebonyolított. Pedig már évek óta űzte a mesterségét s volt némi praxisa ezekben a dolgokban. Egyszerűbb esetekkel egyáltalában nem foglalkozott s csak igen kevesen voltak, a kik tudták, hogy Horvátné tulajdonképen miből él. Még a rendőrségnek a figyelmét is kikerülte ez a veszedelmes nő, — talán épen azért, hogy elejétől kezdve nagy alapon rendezte be az üzletét. Az igazságszolgáltatás s mint ennek egyik segédeszköze, a közbiztonsági hatóságok különben rendesen is csak a kis bűnösöket üldözik, a nagyokról nem is vesznek tudomást, mert többnyire nem is ismerik őket. Ez az igazságtalan igazság örök törvényeken alapszik s az élet ezt nap-nap után be is bizonyítja.

A ki ötven forintot sikkaszt s rájönnek, — pedig az ilyesmire mindig rájönnek, — a börtönbe kerül, de ha egy börzediktátor összes papírjait a piacra dobja, hogy egy pár nap múlva háromszor annyit összevásárolhasson feleáron és száz existenciát tönkre tesz: az nem egyéb: zsenialitásnál.

S a lélekkufárok? Nem nagyot javulna a világ ha nem volnának. Ebbsont összeforr s nő a gaz, anélkül, hogy öntöznék.

Magnus grófné megtalálta volna Rózsahegyit

Horvátné nélkül is. S ha nem ő vele hozza össze a sors: akadt volna más.

Mikor Horvátné látta, hogy a dolog «perfekt», nem habozott többé s odaadta a grófnénak az előlegezni kért ezer koronát, persze úgy, hogy Rózsahegyi észre sem vette a dolgot. Félórával később a pénz már Wottitz pénzügynök kezében volt, a ki a közelben kávéházban ült s vért izzadt, míg reszkető kézzel ki nem bontotta Magnus grófné levelét. De a mikor megpillantotta a tíz darab százkoronást, kiderültek a vonásai s nyomban még egy kávéét rendelt.

— Mégis csak tisztességes asszony az a gaz perszona! — gondolta magában.

Hét óra lehetett, mikor Magnus grófné Rózsahegyinek egyik mellékutczában várakozó autombiljába ült s vele együtt hazahajtatott.

Igen jókedvű volt s igyekezett vejét, — a mint a bárót tréfásan nevezte, — mulattatni s idegességét lecsillapítani. Mert Rózsahegyi rendkívül volt felizgatva s szokatlanul sápadtan ült a sarokban.

Ha ugyanis meggondolta, hogy Ada, a hányszor találkoztak, félre nem érthetően megmutatta neki, hogy nem érez iránta semmiféle szimpátiát, nem igen tudta elképzelni, hogy miként változtathatja majd meg szerelemmé a büszke leány érzelmeit.

Nyiltan meg is mondta Ada anyjának, hogy ez a körülmény bizonyos aggodalmakat kelt benne.

— Elvégre nem vagyok gyerek többé, — magyarázgatta a grófnénak, — s hiába, nem tudok már olyan hevesen udvarolni, mint annak idején!

— Az teljesen felesleges is, kedves barátom, — nyugtatta meg őt az asszony. — Az ilyen dolgokra nem szabad gondolni s akkor minden magától jön. Hja, ha nem tudom, néhány óráról volna szó! De így, mikor hetek állnak rendelkezésre, úgy fog győzni, a hogy akar!

— És a leány? A leány még mindig nagyon vad, ugyebár?

— No igen, szegényke! Csak nem képzei, hogy nyomban a nyakába fog ugrani? Nem is ajánlom, hogy mindjárt bizalmaskodjék azzal az édes gyermekkel! Inkább viselkedjék tartózkodóan s ne beszéljen másról, mint például a szép utazásukról, hogy milyen gyönyörű dolgokat fog neki megmutatni vagy venni, érti? Meg a színházakról is meséljen sokat, mert mindenért rajong, a mi a színpaddal összefügg.

— Jól van, majd így teszek.

— És még valamit! Hangsúlyozza, hogy külön szobákban fognak lakni az egész úton s hogy mindenkinek unokahuga gyanánt fogja őt bemutatni. Ez is nagyon hatásos és bizalomkeltő lesz.

— Feltétlenül...

— Egyre azonban határozottan kérem, kedves barátom: ne dicsekedjék el senki előtt a világon ezzel a hódításával!

— De hova gondol, asszonyom! Hisz családos ember vagyok!

— Mindegy. Tudom, de mégis említem, ne hogy megfélemedezzék róla. Maga legjobban ismeri a mi szerencsétlen helyzetünket s elképzelheti, hogy én,

ha ehhez a dologhoz megadom a beleegyezésemet, csupán a gyermekem boldogságát tartom szem előtt, akármilyen ellentmondásnak is lássék, a mit mondok.

— Ebben sohasem kételkedtem . . .

— Ne felejtse el, hogy a leányomnak mindene van, a mi tisztességes, uri házassághoz szükséges, csak épen a hozománya hiányzik. Ezt most megszerezheti s csak a maga diszkrétciójától függ, hogy a leányom később boldog családi otthont alapíthasson magának, vagy ha ehhez nem volna kedve . . .

— Még egyszer Angliába utazhassék!

— No igen. Látom, hogy teljesen megértett, kedves vőm!

— Szeretett anyósom, maga egy mintaanya, mondhatom!

Az automobil megállt. Megérkeztek, Óvatosan kiszálltak s mikor látták, hogy nem figyeli őket senki sem, felmentek az emeletre.

A lépcsőn a grófnét hirtelenül aggodalom fogta el. Arra kellett gondolnia, hogy mi lesz, ha Ada mégis ellentáll? Majd elszédült, mikor ezt elképzelte, de teljes erővel leküzdötte kellemetlen gondolatát. Összehirapta a fogát s öklét szorította. Nem, nem, Ada nem lehetett ilyen hihetetlenül korlátolt!

Az ajtóhoz értek s becsöngettek. Néhány másodperc mulva megjelent a szobaleány s ajtót nyitott. Rózsahegyi és a grófnő beléptek. Minden sötét volt.

— Ez rettenetes ezzel a leánynyal! — pattant fel a grófné. — Egész nap semmi dolga s még most sem gyújtotta meg a gázt! Most azonnal . . .

A szobaleány sietve eleget tett úrnője parancsának.

— Tessék besétálni, kedves báró, — mondta a grófné s a nappali szobához vezető ajtó kilincsére tette a kezét. De az ajtó nem nyilt ki.

— Mi az? — szólta a grófné meglepetve, aztán nyomban visszafordította a kulcsot. — Be volt zárva, teljesen megfeledkeztem róla!

Beléptek s a grófné felgyújtotta a villanyt.

— Nagyon szerényen lakunk, képzelheti — mondta Rózsahegyihez fordulva, a ki sehogysem érezte jól magát. Azért iparkodott gondtalannak és jókedvűnek látszani.

— Roppant barátságos szoba, — jegyezte meg udvariasságból. — Az ember mindjárt otthonosnak érzi magát. Kissé bohémas ez a rendetlenség, de ebben is sok az izlés!

Ezekkel a szavakkal kezébe vett egy selyem alsószoknyát, mely egy székhátára volt akasztva s az orrához emelte.

— Micsoda illat! — mondta cinikus mosolylyal.

De a grófné erőltetett nevetéssel kikapta a kezéből a szoknyát s a kerevetre dobta.

— Maga csunya, — szólta Rózsahegyihez. — Mindent észre kell vennie!

A báró is nevetett s a grófné a hálószoba felé ment.

— Most behivom a leányomat, — mondta. — Tehát sok szerencsét, kedves báró!

Majd, az ajtót félig kinyitva, beszólt:

— Adus! Hol vagy? Vendégünk van!

Semmi felelet. A grófnét elfutotta a düh. Bement s világosságot csinált: a szoba üres volt.

— Hallatlan! Hol az ördögben vagy, Ada? — szólt halkán s miután körülnézett, benyitott a fürdőszobába is. Ott sem volt senki.

A grófné hirtelenül úgy érezte, mintha valaki fojtogatná. Az első pillanatban alig bírt elmozdulni a helyéről, de aztán az ajtóhoz ment. Csak nem felejtette el azt bezárni? Csak nem szökött meg az a haszontalan leány?

Az ajtó be volt csukva. A grófné fellélegzett. Tehát mégsem szökött meg! Nem mozdulhatott ki a lakásból. Ki volt zárva.

— Ada! — mondta halkán, — ne komédiázz, mert megöllek, ha megtalállak! Gyere elő — parancsolom!

Elhallgatott. Bevárta fenyegetésének hatását. Semmi nesz, semmi hang. Csak Rózsahegyi járt-kelt a szomszéd szobában.

Majdnem könyezve a dühtől, letérdelt s az ágy alá, majd a kályha mögé nézett, végül még a szekrényt is kinyitotta: semmi.

— Érthetetlen! — morogta, teljesen kikelve magából.

Pillanatig habozott. Aztán az ebédlőn át, Rózsahegyire erőltetetten rámosolyogva, kiment a konyhába.

— Hol van a leányom? — kérdezte remegve a cselédtől.

A szobaleány ijedten bámult rá a grófnéra.

— A kontesz, kérem? Én bizony nem tudom, — felelte őszintén. — Azt hittem, hogy elment!

— Mikor?

— A méltóságos grófnéval, kezét csókolom.

— Ah, dehogy! Itthon maradt, még magam csuktam rá az ajtókat. Nem mehetett ki a lakásból, ha csak maga nem engedte ki!

— Én nem engedtem ki senkit!

— Valljon be mindent, mert pofonütöm!

— Ha agyonver engem a grófné, nem mondhatok mást. Azt sem tudtam, hogy az ajtó be van zárva!

— Ne hazudjék! Vigyázzon magára!

— Haljak meg ebben a pillanatban, ha kiengedtem valakit a szobából! Bárcsak megtettem volna! A szegény kontesz! Nekem már egészen mindegy, hisz' tetszik tudni, hogy holnap elmegyek...

A szobaleány sírva fakadt.

— Ah, mit, ostoba teremtés! — mondta a grófné s becsapta az ajtót. Aztán visszament az ebédlőbe.

— Képzelve csak, kedves báró, — szólt lehetőleg nyugodtan, — ez a hunczut leány úgy elbujt valahol, hogy nem bírom megtalálni!

Rózsahegyi, a ki a becsukásról mitsem tudott, elkomolyodott.

— Talán elment hazulról? — jegyezte meg rosszkedvűen.

— Ki van zárva, — felelte a grófné s körülnézett a szobában. — Teljesen ki van zárva...

Az asztalhoz lépett s a terítőt felemelve, az alá is nézett.

— Itt sincs, — akarta mondani, de a szó megakadt a torkán, mert megpillantotta a levelet az asztalon. Nyomban felismerte Ada írását. Igen jól ismerte még abból az időből, mikor a leánya a Sacrécourben volt s egyszer hetenként hirt adott magáról.

A grófné mereven nézett a levélre, nagy, tágra nyílt szemekkel s halásápadt lett. Kinyújtotta a kezét a levél után, de a keze felmondta a szolgálatot.

— Mi az? — kérdezte Rózsahegyi, a ki pillanatról-pillanatra kellemetlenebbül érezte magát.

A grófné a levélre mutatott.

— A leányom írása, — mondta rekedt hangon, — itt valami... nincsen... rendben...

— Hát olvassa már el azt a levelet, — szólott Rózsahegyi idegesen, mikor látta, hogy a grófné nem tud elhatározásra jutni.

Az asszony összeszedte egész erejét s felbontotta a levelet. Anélkül, hogy elolvasta volna, tudta, hogy Ada keresztülgázolt összes tervein. S egyszerre csak maga előtt látta a leányt, épen úgy, a mint ott állt, mikor ráemelte a kezét...

Átfutotta a sorokat. A szeméhez kapott s ismét elolvasta a levelet. Mikor a végéhez ért, felkaczagott s a levél kiesett a kezéből. Tántorogva egy székre dült.

— Mi az, az Istenért? — kiáltotta Rózsahegyi ijedten.

— Olvassa, — mondta a grófné hangtalanul.

Rózsahegyi felvette a levelet s elolvasta. Aztán az asztalra tette.

— És maga ezt elhiszi, asszonyom? — szólt fagyosan, majdnem gunyosan. — Én nem!

— Örültség! Ostobaság! — nyögte a grófné.
— De ha mégis megtette?

Rózsahegyi bizalmatlanul nézett a grófnéra.

— Ha azt hiszi, akkor tennünk kell valamit, — mondta kis idő múlva. — Talán még nem késő...

— De mit tegyünk. Mit?

— Beülök az autóba s elhajtatok a főkapitány-ságra...

A grófné felugrott.

— Jaj, kérem, tegye meg, hátha mégis...

Rózsahegyi nem engedte befejezni a mondatát.

— Még jobb lesz, ha maga ül az autóba és személyesen teszi a feljelentést. Tudja, mégis én, mint házasesember...

— Természetesen! Istenem, meghalok!

A grófné az ajtóhoz sietett. Rózsahegyi követte.

— Ugyan kérem, ne izgassa magát, — mondta most már azzal a flegmával, a melyről a legnagyobb börzekrizisek idejéből híres volt, — akkor sirjon, ha biztos lesz benne, hogy a baj tényleg megtörtént! Meg vagyok róla győződve, hogy ez nem egyéb hisztériás ideánál, s ha egyszer ott áll a hid korlátjánál, meggondolja a dolgot.

— Ez a leány mindenre képes. Olyan, mint az atyja volt!

Kisiettek a lakásból.

— Reméljük a legjobbat, — biztatta Rózsahegyi a grófnét. — És ha csakugyan megtette...

— De a pénz! A pénz! Arra nem gondol? — rikácsolta az asszony s lerohant a lépcsőre.

— Bestia...! — morogta Rózsahegyi utána, aztán elővett egy nagy Havanna-szivart, rágyujtott s követte a grófnét.

Tíz perczre rá jegyzőkönyvet vettek fel az esetről a főkapitányságon, másnap pedig már minden lap hozta a hirt Magnus Ada grófnő öngyilkosságáról.

X.

A tizenkilencedik huszárezred, a mely öt évi gácsországbeli állomásozás — vagy a mint a tiszték még Rzeszówban mondták: száműzetés — után Pozsonyba került, ottani tartózkodása, azaz alig két esztendő leforgása alatt, olyan előkelő tisztikarra tett szert, hogy végül még túltett a híres kilenczeseken, de még a heteseken is, mikor az utóbbiak még Bécsben állomásoztak s legalább is évente egyszer vendégül láthatták ezredtulajdonosukat, II. Vilmos német császárt és porosz királyt.

Az ezredtulajdonos és a garnizón: ezek azok a szerencsecsillagok, a melyek eldöntik egy lovasezred sorsát. Ezekről a tényezőktől függ a dicsősége, fénye, reputációja s akármilyen kitűnő is a tisztikara s a legénysége: ha az ezredtulajdonos nem törődik ezredével, vagy nem visz vezető szerepet, akkor az egy lovasezred pozícióját ép annyira

aláássa, mintha valamelyik Isten háta mögötti fészekbe kerül. S ha megesik egy ezreddel az a szomorú dolog — már pedig ezt ki nem kerüli egyik sem, — hogy Gácsországba vezénylik, akkor a tisztek eszeveszetten menekülnek tőle. Ez persze gyakran nem megy másként, minthogy vagy tartalékba vonulnak, vagy az illetményükről lemondva, szabadságoltatják magukat.

Azért mindig vannak, a kik más úton-módon szabadulnak meg a lengyelországi desperatus viszonyoktól, legalább egy-két esztendőre. Az egyik a hadiiskolába kerül, a másikat a bécsi «Reitlehrer-institut»-ba vezénylik, még egy másikat a lovas-testőrszázadhoz osztanak be vagy a hadi lövőiskolához, egészen eltekintve azoktól a megoldásoktól, a melyek abban rejlenek, hogy az ember, ha van kellő összeköttetése, valamelyik szeretetreméltó tábornok mellé parancsórtisztté neveztetik ki magát, más ezredhez áthelyeztetik vagy végül, s ez a legfényesebb eset: főherczegnek szolgálattévő kamarása lesz.

Ezek a kellemes dolgok ugyan mindig csak egy embert érhetnek, de miután egyáltalában lehetségesek, végeredményként annyira megváltoztatják az ezred képét, hogy néhány esztendő leforgása alatt rá sem lehet ismerni többé a régi tisztikarra.

Megfordítva áll az eset, ha egy ilyen ezred kellemes állomáshelyre kerül. Ilyenkor, kivált akkor, ha ehhez még egy előkelő tulajdonos is járul, odaözönlik a jó családokból való fiatal tisztek színe-

java, úgy mint az a tizenkilenczedik százázreddel is megtörtént. Az ezred — előkelő lesz.

A mai demokratikus világban egy tisztikar értékét ebből a nézőpontból megítélni: feudális egyoldalúságra vall, — de csak látszólag. Érdeke ugyanis a hadvezetőségnek, hogy a lovasezredeknél szolgáló tisztek nemcsak vagyoniilag, de a lókultusszal úgyszólván összeforrt családokból való származásuknál fogva is, abban a helyzetben legyenek, hogy áldozatokat is hozhassanak a hivatásukért. Ezek az elemek a lóspört iránti előszeretetüket beleviszik a szolgálatba, beoltják a legénységbe, ambicionálják a gondozásukra bízott kincstári lóanyagának jó kondícióban való tartását s ezt elérendők, gyakran sajátjukból járulnak hozzá nemcsak a lovak, de még embereik ellátási költségeinek viseléséhez is, a midőn az előírt mennyiségen felül zabot, szalmát vesznek, vagy a legénység «menázsiját» megjavítják.

Ezeket figyelembe véve, a polgárság jogos érdekeiért aggódó demokrata sem helytelenítheti azt, vagy nem láthat veszélyt abban, ha bizonyos körök fiai egyes fegyvernemek, vagy épenséggel egyes ezredek zászlai köré sorakoznak. Ebből soha kár, előny azonban mindig származik, — ha egyáltalában elismerjük a hadseregek szükséges voltát.

Kétségtelen ugyan, hogy azokban a körökben, a melyeket feudálisoknak szokás nevezni, gyakori az egyoldalú életfelfogás s határozottan ők állják útját annak, hogy a régi kasztrendszernek utolsó maradványai is végképen letűnjenek.

De ha ezt teszik is, csupán passzív harcuk ma már nem kézzelfogható, reális haszonnal vagy anyagi előnyökkel egybekötött kiváltságokért folyik, hanem legfeljebb képzelt javakért, a melyeknek a szó szoros értelmében vett pretium affectionisnál nagyobb értéket nem lehet tulajdonítani. A ki ezekért elítéli vagy támadja őket, nem áll a modern cultur-ember magaslatán, hanem többnyire irigységből cselekszik s teljesen megfeledkezik róla, hogy ez a rozsdá csak azokat marja, a kikre ráragadt.

Mert rozsdá az az elzárkózottság és az a minden újítástól való iszony, a mely a nemzeteknek valamikor legjobbjait egész létük alapjában megtámadja. Kultura, műveltség, jólét ma már az egész emberiségé, nem képezi többé egyesek privilegiumát s a mióta a tömegek felszabadultak a rájuk nehezedő nyomás alól, a régebben egyes kasztoknak fenntartott kincseket jobban és előnyösebben aknázzák ki, mint amazok s míg maguk feltarthatatlanul haladnak előre, a kiváltságosak utódai csak lassan vagy egyáltalában nem követik őket. Elrozsdásodnak.

Modern középkornak nevezhetnők azt a milieut, a melyben azok mozognak és élnek, a kiknek őseiktől örökölt fegyvereiket otthon, a régi kastélyban épp úgy borítja rozsdá, mint egész lényüket. Regényes, mint a középkor, ma is életük, de néha kegyetlen is, mint akkoriban. Nem ismerik a megalkuvást és el nem ismerik az egyéniséget. S mivel az emberi élet mindig rászorult a megalkuvásra s miután mindig volt egyéniség: ott dúltak és dúlnak ma is a leg-

nagyobb lelki küzdelmek, a hol ezt a két dolgot tagadják.

A hadsereg is a középkor maradványa. De szükséges addig, a míg lehető a háború. Tévedés azt hinni, hogy megszűnik a háború, ha felosztatják a hadakat. Mert háború volt és lesz mindaddig, a míg a kultúra az embereket nem viszi ahhoz a pontig, hogy nemzeti és fajbéli különbségeket nem ismerve, minden emberben csak az — embert szeressék s az ezrekre menő törvényeket egyetlenegy parancsolat fogja felváltani: Mindent tehetsz, a mivel másnak nem ártasz!

De a míg ez nem lesz így: az emberek hadat fognak viselni egymás ellen — hadseregek nélkül is.

A tizenkilencedik százárezred tisztikara alig foglalkozott azzal a problémával, hogy miért szükséges a hadsereg s mint annak pendantja a háború? De jobb is volt, hogy az ilyenekkel nem törődött, mert a bölcselkedő huszártiszt alighanem csak olyan jó katona volna, mint a minő tudós a kardforgató filozopter.

Annyi tény, hogy a katonai schematizmus szerint a pozsonyi huszároknál egy uralkodó herceg fia, kilencz gróf, tizenkét báró és számtalan kamarás szolgált s a mi a fő: egy esztendő óta a német trónörökösben tisztelték ezredtulajdonosukat, a ki egy ízben már meg is látogatta őket. Ez persze nemcsak az ezred ünnepe volt, hanem az egész város és a vármegye is lelkesen vett benne részt. Számtalan vörös sas- és egyéb rendjel követte a magas látogatást, a mi, mint rendesen az eféle

csillaghullás, sok örömet, de még több irigységet is szült.

Az ezredben szolgáló kilencz gróf sorában ott volt Mágnum Miklós is, a ki miután a bécsújhelyi akadémiából kikerült, három év óta az ezred kötelékébe tartozott. A fiatal gróf még Rzeszówba vonult be, a hol egy évig alkalma volt megismerkedni a lovassági szolgálat minden nehézségével, de a gácsországi állomások gyönyörűségével is. Akkoriban a tisztikar még nem volt olyan előkelő s habár a Magnus névnek még Rzeszówban sem volt valami nagyon jó csengése, a mióta az a világszerte ismert Roland-perben szerepelt : mégis tárt karokkal fogadták a grófot és pedig nemesak azért, mert az volt, hanem azért is, mivel az ezred akkori parancsnoka, Sellegh Iván báró s a tisztek maguk, új társukban szerény, komoly és igen szimpátikus fiatalembert ismertek meg.

Nővére halálának híre mélyen lesújtotta Miklóst. Ámbár sohasem tudta meg, hogy mi vitte rá Adát borzalmas elhatározására, pillanatig sem kételkedett abban, hogy a szerencsétlen leány az anyjuk elől menekült a halálba. S ez a tudat még jobban elhidegítette a fiatal grófot attól az asszonytól, a kiben már azelőtt is családjának megrontóját látta. Teljesen megszakított vele minden összeköttetést s amint kinevezték hadnagygyá, udvariasan, de igen határozott hangu levélben egyenesen felkérté az anyját, hogy jövője s egyuttal a család reputációja érdekében, ne is kísérelje meg soha, hogy őt netán meglátogassa vagy más uton hozzáforduljon

Magnus grófné nem felelt. Hallgatagon elfogadta ezt a modus vivendi-t a maga részéről is.

Ettől a pillanattól kezdve Miklós másokra való minden tekintet nélkül felvette küzdelmét azért a nagy célért, a melyet kitűzött maga elé. Helyre akarta állítani családjá jó hírnevét s nemcsak becsületet, hanem dicsőséget is akart szerezni a meghurczolt Magnus névnek. Szeme előtt lebegett egy nagy háború lehetősége, látta magát katonái élén s vitézségről, megnyert csatákról álmodozott, egész nap tanult és olvasgatott, térképek segítségével felidézte a leghíresebb hadjáratok összes mozzanatait, mellette pedig találmányaival is foglalkozott, a melyeket hivatásának akart szentelni.

Úszókészüléke, a melyet még akadémikus korában talált fel, katonai körökben is méltó feltűnést keltett. Hosszabb kísérletezés után ugyanis sikerült egy folyadékot előállítania, a mely érintkezésbe hozva egy másik vegyi összetétellel, azonnal gázzá fejlődött, de nem lévén égethető, kizárt minden robbanást. Ezt a folyadékot, a melynek titkát féltékenyen őrizte, ügyesen kombinálta egy saját konstrukciós úszóövfélével, a mely egy légmentesen elzárható, karikaszerű tömlőből állott s a melybe aczélból készült, töltényalakú tartály volt beillesztve, mely tartály a folyadékot foglalta magában. Egyszerű szerkezet volt az egész — egyetlen gombnyomás elégséges volt — s a folyadék érintkezésbe jutott a másik vegyi összetétellel, miáltal a gyorsan fejlődő gáz nyomban a tömlőbe ömlött s azt néhány másodperc alatt kifeszítette, mire az úszóöv hasz-

nálatra készen állott. Mivel pedig a gáz, használat után, könnyen és minden veszély nélkül kibocsátható, az elhasznált folyadéktartó pedig rögtön más-sal pótolható volt: az úszókészüléket számtalanszor egymásután lehetett használni.

A felfedezett vegyi szer bámulatos expansivitása arra a gondolatra vitte Miklóst, nem lehetne-e annak erőgépek hajtására is hasznát venni, a Dieselmotoroknál alkalmazott komprimált levegő mód-jára? Ez aztán újabb kísérletekre serkentette s tagadhatatlan volt, hogy ha e téren is sikerül positiv eredményeket elérnie, ez az erőgépek hajtására nézve korszakalkotó változást jelentett volna. De ez az egész kérdés még igen sok szaktanulmányt igényelt Miklós részéről, a ki egyelőre megelégedett azzal, hogy kisebb, maga készítette modellekkel próbálta ki találmányát.

Miklós nagy reményeket táplált úszókészülékének a hadvezetőség részéről leendő elfogadása tekintetében, de ott, úgy látszott, aggályok merültek fel a találmány gyakorlati hasznavehetősége irányában, mert egy hivatalos kísérlet foganatosításánál többet a fiatal gróf nem tudott elérni s Rzeszów különben is oly messze volt Bécestől, hogy onnét a személyes utánjárás is ki volt zárva.

Annál jobban érdeklődtek a szabadalom iránt külföldi államok katonai kormányai, de Miklós mindenekelőtt a hazai hadseregnek akarta juttatni fáradozásainak eredményét.

Ezeken a dolgokon kívül, a melyekkel persze csak szabad idejében foglalkozott, teljes lélekkel a szolgál-

latnak szentelte magát s a brigádiskolában, a hová csakhamar került, nemsokára a legjobb lovas, de egyuttal a teoretikus tantárgyakban is az első lett.

Sehol a világon sem szeretik az ilyen kaliberű embereket, a kik mintegy diadalmenetben hódítják meg felebbvalóikat s mindent legjobban végeznek. Mindjárt akadnak, a kik az ilyen érvényesülést «stréberség»-nek minősítik, felébred az irigység s a rosszakarát végzi a többit.

Így történt Miklóssal is. Az általános rokonszenv lassan elfordult tőle s mikor Pozsonyba^o került az ezred, már csak igen kevés barátja volt. Ellenségei kezében a «stréberség»-től eltekintve, kitűnő fegyvernek a Magnus-név is bizonyult. Apránként összehordozták a súlyos argumentumokat, kezdve Miklós atyjának öngyilkosságától, mely természetesen most már mindenféle «inkorrekt» adósságokkal lett kapcsolatba hozva, a hirhedt anya viselt dolgaitól eltekintve, egészen nővére haláláig, melyhez magától érthetően szintén a leglehetősebb kombinációkat fűzték, például, hogy — az egyik versio szerint — a leány anyai örömöknek nézett elébe s csakis a szégyen elől menekült a Dunába...!

Ezeket persze csak titokban mesélgették egymásnak az emberek s csak egyszer történt, — rövidesen azután, hogy az ezred trombitaszó mellett bevonult Pozsonyba, — hogy Miklósnak egyik társa, valami Zakach Elemér nevű hadnagy, boros hangulatban, a vendéglőben elővigyázatlan megjegyzést koczkatott a fiatal gróf anyjáról. Ennek párhaj lett a vége, melyben Miklós nehéz lovassági karddal úgy

fejbevágta ellenfelét, hogy az kénytelen volt ott-hagyni a szolgálatot. Néhány hónapot töltött egy budapesti szanatóriumban, de eredmény nélkül, mert rövid, látszólagos javulás után, hirtelenül jobblétre szenderült.

Az ilyesmi nemcsak a rozsdás világban, de másutt sem szokta eltéveszteni a hatását. Ezentúl mindenki jól vigyázott magára s ha a suttogások s pletykák nem is hallgattak el egészen: Miklós barátainak száma néhány fővel ismét megszorodott, igaz, olyanokkal, a kiknek szavuk nem igen volt. A súlyos emberek mind bizonyos rezervált álláspontra helyezkedtek s Miklós nyilvánvaló ellenségei bevárták a jobb időket, mikor majd sikeresen léphetnek fel ellene.

Az ezredesben, Sellegh Iván báróban igazi jó barátját vesztette, mikor ez Temesvárra neveztetett ki brigadéroszá s az új ezredes, Petneky Mór, éppenséggel — persze, nem nyiltan, — azokkal értett egyet, a kik Pozsonyban kiadták a jelszót, hogy egy Magnus gróffal együtt szolgálni nem öröm.

Miklós nagyon jól ismerte azokat, a kik állandóan áskálódtak ellene, de nem árulta el magát. Jó bajtársa volt mindenkinek, ezerféle szivességre vállalkozott, de mindamellet szorgalmasan gyakorolta magát a vívásban s naponta célbalőtt. Utóbbi mesterségben is annyira vitte, hogy még az ellenségei is csodákat regéltek ügyességéről.

Igen jó embere volt Miklósnak a kapitánya: Regensperg Frigyes lovag, a tisztikarnak egyik leg-régibb tagja, csöndes, joviális bácsi, marczona ki-

nézése daczára a galambnál is jámborabb, továbbá Daróthy hadnagy, az örökké vidám, jó és rossz viczeiért egyaránt közkedvelt, de soha senki által komolyan nem vett «duda», valamint Turszki Aladár és Kemény Maxi főhadnagyk, — átlagemberek, a kik csatát ugyan meg nem nyernének, de még az utolsó közhuszárukat sem hagynák a bajban s ezen tulajdonságuknál fogva többet érnek a legügyesebb hadvezérnél is.

A másik párt élén — mert csakugyan Magnus- és anti-Magnus-pártról lehetett beszélni az ezredben, — Bonyhád Gábor főhadnagy állott s ezt Petneky ezredes nyomban meg is tette ezredadju-tánsává. A Miklóssal vívott párbajban póruljárt Zakachnak jó barátja lévén, annak tragédiáját is Magnus gróf rovására írta s nála már nem ellenszenvről, hanem egyenesen gyűlöletről lehetett beszélni. Vékony, beteges kinézésű, kellemetlen tekintetű ember volt, rekedt hangon sokat és unalmasakat beszélt s rendkívül büszke volt mágnás-rokonaira, a kik a maguk részéről a rokonságot csak hosszabb magyarázatok után s inkább kellemetlenül fogadták el.

Bonyhádynak az anti-Magnus-pártban lelkesen szekundált Gilbert Franczi báró kapitány, egy borotváltarczú, kövér, fekete ember, a ki valamikor egyik közlegényt úgy pofonvágott, hogy szegény fel sem kelt többé. A báró ezért egyévi garnizonfogságot kapott. Gyűlölte a legénységet, a mely viszont nem rajongott érte, ki nem állhatta Miklóst, mint egyébként minden «strébert», de imádta kutyáját, «Styx»-et, egy csunya, elhízott buldogg-ebet,

mely minduntalan úgy belekapaszkodott az emberek lábába, hogy állatorvosért kellett küldeni, szabaddítsa meg az áldozatot a kutyától, a kutyát pedig az áldozatától.

Pozsonyban az anti-Magnus-párt gárdája több igen előkelő taggal szaporodott meg, de egyikük sem volt olyan előkelő, mint Solmingen Rudi herceg főhadnagy, a ki egyenesen a lovastestőrségtől került az ezredhez. Magas, leányarczú, szőke fiú volt, huszonhat éves s máris kopasz, öt nyelven beszélt, de egyen sem tökéletesen, a mihez nagy mértékben hozzájárult az is, hogy nyelvhibával született, a mi különben is éles hangját még kellemetlenebbé tette. Az ezredhez való áthelyeztetése, a mint mondták, elsősorban azért történt, hogy közelebb legyen családjához, a mely néhány év óta Pozsonyban rezideált.

Az öreg herceg azokhoz a német fejedelmi családokhoz tartozott, a kik 1866-ban a porosz király ellen foglaltak állást s a német birodalom újjászületésekor két szék között a földre estek. XVI. Keresztély, jó szolgálatainak részbeni elismeréseül előbb Ausztriában talált menedéket, a hol egy uralkodónak minden kiváltságával fogadták, a hol jóformán udvart tartott s rendjeleket osztogatott, mint annak idején. Felesége révén, a ki mint Pohánkay-Balatin herceg egyetlen leánya, egyike volt Magyarország legnagyobb földbirtokosainak, gyakran megfordult hazánkban is s talán megunva azt a természetszerűleg csak másodrendű szerepet, a melyet Bécsben játszott, vagy más okból, — biztosat senki sem tudott, — végleg a pohánkai kastélyba

költözött s az évnek ey részét mint magánember a közeli Pozsonyban töltötte, hol nyílt házat vitt s vendégül látta az egész ottani aristocratiát.

A fiatal herczeg sokkal jobban érezte magát Bécsben, de oly mértékben költekezett s olyan mulatozásokat rendezett nap-nap után, hogy atyja kissé megijedt s keresztülvitte fiának a pozsonyi huszárokhoz való áthelyeztetését. Így legalább némiképen ellenőrizhette a fiút, a ki ezentúl már csak ritkábban jelenhetett meg bécsi barátai körében, másrészt pedig maga Pozsony sem igen nyújtott neki alkalmat túlságos költekezésekre.

Volt XVI. Keresztélynek egy leánya is: Livia, a ki nem sokkal kevesebb gondot okozott szüleinek, mint Rudi herczeg. A két gyermek külsőleg ugyan semmitsem hasonlított egymáshoz. Livia közép-termetű, sötétszőke, igen eszes és nem annyira szép, mint rendkívül bájos volt. Általánosan a kis «Greuze»-nek hívták udvari körökben, a mi anyyiból igen találó is volt, mivel csakugyan nagyon emlékeztetett a híres franczia mesternek a párisi Louvrebán lévő egyik képalakjára. Ezzel a kis «Greuze»-zel a herczegi párnak már Bécsben is sok baja akadt, még pedig attól a pillanattól kezdve, hogy bemutatták az udvarnál. Mindenkiel coquettirozott, de előszertettel olyanokkal, a kiknél házasságra gondolni sem lehetett. Livia herczegnő persze valami egyenrangú egyénnek volt szánva s a szülők nem kételkedtek benne, hogy leányuk kezére még királyfiak is fognak pályázni. Erre tényleg több ízben nyíltak is kilátások, de a kis Greuze az utolsó pillanatban, néha azonban

még minden kezdet előtt is lehetlenné tette a legszebb combinatiókat. Vagy kereken visszautasította a jelölteket vagy úgy kifigurázta őket, hogy elment a kedvük a komolyabb udvarlástól. Mindamellett állandóan volt valaki, a kitől Liviát félteni kellett, hol egy szolgálattelvő kamarás személyében, hol pedig más, teljesen jelentéktelen valakiben, a ki a kis Greuzet egyszer-kétszer megtánczoltatta volt. A hercegnő nyomban belészeretett s csak úgy tudtak magukon segíteni a szülők, hogy sietve elküldették az illetőket Bécsből valahová, az Isten háta mögé, a hol a regényhősök aztán elgondolkozhattak azon, hogy tulajdonképen hogyan is volt ez a dolog?

Egyszer azonban majdnem baj történt. Új chauffeur került a hercegi házba, egy igen komolynak látszó, megbízható fiatalember, a legkítünőbb bizonyítványokkal és ajánlatokkal ellátva. Senki sem gondolt arra a lehetőségre, hogy megtetszhetnék a hercegnőnek, a ki Hartmann úrral — így hívták a chauffeur — előszeretettel vitette magát autózni, persze gardedame kíséretében. Egy szép napon aztán kisült, hogy Livia legujabb flirtje a csendes Hartmann volt s leveleket is találtak a kis Greuze fehérneműje közé elrejtve, a melyek elárulták, hogy a derék chauffeur igen szép verseket is írt, a melyek közül az egyik, félre nem érthetően, automobilon való szökésről is szólt.

Hartmann úr sebesebben, mint a hogyan ő szokott hajtani, kirepült a hercegi palotából, Livia hercegnő öngyilkos akart lenni s a gardedamenak, — diplomáciai nyelven szólva — még aznap átnyuj-

tották útlevelét. Azóta a legszigorúbban őrködtek Livia minden lépése fölött s a szülők most már megelégedtek volna akármilyen, csak félig-meddig egyenrangú duodéczvővel is. De csodálatos: Livia nem tudta Hartmant oly gyorsan elfelejteni, mint a többi ideáljait, s mintegy dacból, jóideig szóba sem állt a hozzá — természetesen csak hivatalos engedelemmel — közeledő férfiakkal. S még Pozsonyban is, tehát már jóval a chauffeurrel történt kellemetlen incidens után, csak a foga hegyéről beszélt mindenkivel, a kit neki bemutatnak.

Már pedig azáltal, hogy a fivére a tizenkilenczeseknél szolgált s jóformán az egész tisztikar a herceg házához bejáratos volt, erre bőven volt alkalma. A tiszték inkább csak bajtársuk iránti udvariasságból fogadták el a meghívókat, mint saját jóvoltukból, mert a kis Greuze csakis kellemetlen dolgokat mondott az embereknek s az öreg hercegné nagyon is éreztette vendégeivel, hogy semmibe sem veszi őket. Ennélfogva csak természetes volt, hogy néhány tiszt eleitől kezdve arra az álláspontra helyezkedett, hogy XVI. Keresztély házában keresni valója nincs s el sem ment oda látogatóba. Ezek sorában volt Regensperg kapitányon kívül többek között Magnus gróf is, mely körülmény azonban Rudi herceget a legkevésbé alterálta. Bonyhád által kellőképen preparálva, távol tartotta magát Miklóstól s csak akkor állt vele szóba, ha ezt ki nem kerülhette.

Az aristocrata tiszték mind, a kik Pozsonyban egymásután az ezredhez özönlöttek, ebben a tekintetben húségesen követték Solmingen Rudi példáját

s nem igen barátokoztak Magnussal, így Váry gróf, az ismert úrlovas, a csodálatos hasonlatosságukról híres két Verémy báró, Hamalya gróf, Solmingen herczegnek másodfokú unokatestvére s Bonyhádynak is — utóbbi azt állította legalább — valahogyan sógora, a Nagylaky és Lódink bárók, Maál György gróf, a jó galamblövő, Lanfroy őrgróf, a kinek őse még Savoyai Jenő alatt szerezte meg a tiroli indigenátust, Trattenberg gróf és Esső Béla báró, a kik együtt tartották az akkoriban ismert «Curry-comb» istállót, Kechkeffy báró, Ezwegh Mihály, Sitkey Arisztid és Zathoch Nándor grófok, Hangyar báró és mások.

Egyetlenegy nem-mágnás került Pozsonyban az ezredhez : Maróthy Bandi, egy gazdag felvidéki földbirtokos fia. Abban az évben, a mikor Magnus gróf kikerült a bécsújhelyi akadémiából, Maróthy Budapesten önkénteskedett, aztán «bezupált» s előbb egy ulánusezredhez került, majd, saját kérelmére, a melyet nagybátyja, Mégyai László országgyűlési képviselő s hadügyi előadó a delegatióban, személyesen pártolt a hadügyministernél, a tizenkilencedik huszárezredhez neveztetett ki. Kérte pedig ezt az áthelyezését azért, mert legjobb barátjával, egykori iskolatársával : Magnus Miklóssal egy ezrednél kívánt szolgálni.

Az a szoros, mindkét részről önzetlen barátság, a mely a két fiút egymáshoz fűzte, még a gymnasium első osztályában vette kezdetét s az összeköttetés köztük akkor sem szakadt meg, mikor Miklós a katonai akadémiába került, Maróthy pedig, atyja

kívánságához képest Magyaróvárra ment, gazdagságot tanulni. Sűrűn írtak egymásnak, néha találkoztak is s amikor a fiatal grófnak, találmányának szabadalmazására pénzre volt szüksége, a gazdag Maróthy a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésére a szükséges összeget.

Maróthy nem ismerte személyesen Magnus grófnét, de a konteszt sem, s Miklós mindent elkövetett, hogy ne is találkozzanak soha. Azért nem csinált titkot kétségbeesett családi viszonyaiból Maróthy előtt, ha nem is mondta el neki mindazt, a mit tudott vagy sejtett. Maróthy viszont sohase kérdezett többet, mint a mennyit Miklós magától is elmondott, jöllehet sokat tudott a grófné életéről, a mit barátja előtt még szóba sem mert volna hozni. Így bizonyos jelekből arra következtetett, hogy atyja, — körülbelül abban az évben, mikor Miklós Bécsújhelyre került, — nagyon érdeklődött Magnus grófné iránt s ha Budapestre ment, — a mi akkoriban feltűnő gyakran megesett — őt meg is látogatta. Ez az egész dolog később sok kellemetlenségre adott okot Maróthyék házában, mivel Maróthy anyja, úgy látszott, rájött férje titkos útjaira s majdnem válasra került a sor.

Szóval, Maróthy tisztán személyes motivumokból ragaszkodott gyermekkori barátjához, a kiben — ismerve egyenes, kifogástalan jellemét — nagy, ideális eszméért küzdő férfiút, majdnem hőst látott. Maróthy maga egészen más kaliberű ember volt. Az olyan nagy problémák, mint a milyenek Miklóst foglalkoztatták, nem izgatták, a komoly munkától

és a tanulástól irtózott s mindig csak arra törekedett, hogy minél kellemesebben ossza be életét. Tudta, hogy valamikor nagy vagyon birtokába fog jutni, tehát a hivatás kérdése nála nem játszott szerepet. Nagyon érdeklődött a nők iránt s kisebb-nagyobb kalandjaiban lelte örömét, a melyeket aztán baráti körben szívesen fel is tálalt. Így Miklós is minden szívbeli ügyéről tudott s néha bizony kissé unta is, ha Maróthy belefogott legújabb élményeinek elmesélésébe.

Ez volt különben az egyetlen pont, a melyben nem értettek egyet, s a mint Maróthy a barátjában csodálta és becsülte a nagy kvalitásokat, úgy aprecziálta benne Miklós azt az embert, a ki életét minden reflexió nélkül élvezte, mosolyogva és könnyedén.

Maróthy közepalakú, kissé hízásra hajló, barna fiú volt ; fekete szeméből sugárzott a jóság s ha nevetett — pedig akkorákat tudott nevetni, hogy a falak is megremegtek tőle — egészséges fogsor élénkítette meg még jobban amugyis folyton váltakozó arczvonásait.

Legjobb barátjának az ezredhez való kineveztetése nagy örömet szerzett Miklósnak, a kit társai egy részének viselkedése mindjobban elkésértett. Másrészt azonban előnyös is volt ránézve Maróthy besosztása, mert a víg és gazdag gentryfiút mindenki gyorsan megszerette, Miklós ellenlábasai is, úgy, hogy Maróthy bizonyos fokig összekötő kapcsot képezett a két egymással nem rokonszenvező tábor között. Az első pillanattól kezdve lelkesen síkra szállt barátja mellett, a hol volt rá alkalma, plety-

kának, rágalomnak minősítette a Magnus-családról keringő meséket s annyira dícsérte barátját mindenkinek, hogy sokan, a kik addig Miklós ellen foglaltak állást, legalább is tartózkodtak a további áskálódásoktól.

Néha pedig tényleg nem volt könnyű Maróthynak a helyzete. Így egy alkalommal, a mikor már teljesen otthonos volt az ezredben s már bizonyos tekintélynek is örvendezett, maga az ezredes kereste fel lakásán s mindenféle ürügy alatt ki akarta szedni belőle, hogy tulajdonképen miért is barátokozik annyira Miklóssal?

Petneky Mór ezredes nagyon nagyra volt előkelő ezredével s alacsony származásának daczára — az atyja uradalmi ispán volt a kalocsai érsekség valamelyik birtokán — majdnem kizárólag a mágnások társaságát kereste s az ezredben is ezekkel érintkezett legszívesebben.

A nevezetes s Maróthyra nézve eleinte megmagyarázhatatlan látogatást azzal vezette be, hogy a fiatal tiszt lovairól kezdett beszélgetni. Így szóba került Maróthy «Násfa» nevű félvére is, fiatal, rakoncátlan állat, a melylyel csak nehezen tudtak boldogulni a lovardában.

— Azt a sárgát feltétlenül újból longera kell vened, lieber Freund, — mondta az ezredes, a ki előszeretettel német szavakat, néha egész mondatokat kevert a beszédjébe. — Talán mindennap egy fél órát, aztán majd jó formába fog jönni az a ló, verstehst Du? Különben majd személyesen oda-

jövök a napokban s megmutatom neked, hogyan képelem a dolgot. Mégis kár volna ezért a gyönyörű paripáért, ist nicht wahr?

Maróthy udvariasan meghajtotta magát.

— Nagyon köszönöm, ezredes úr.

— Nichts zu danken, lieber Freund, — folytatta az ezredes s helyet foglalt az egyik kényelmes bőrszékben. — Elvégre a szolgálat érdekében áll, hogyha már egy ilyen jómódú gyerek az ezrednél szolgál s a mint már eddig is láttam, — mit Leib und Seele dabei ist — az idősebb tisztek részéről kellő támogatásban részesüljön, nem igaz?

— Ezredes úr valóban nagyon kegyes irántam . . .

— Azt szeretném, ha a hét lovadat nemcsak járatnád a kaszárnya udvarán, hanem ha igazán mutatnának is valamit, dass sie ein bisserl in Form kommen! Különben kár a zabért, nem?

— Persze.

— Nos és még valamit. Atyád, a ki, mint tudod, gyermekkori pajtásom volt, annyira a lelkemre kötött téged, hogy már az én jó Ferkóm kedvéért is többet törődöm veled, mint a többiekkel . . .

Maróthy zavartan mosolygott. Most hallott először az atyja és Petneky közti barátságról.

— Ist ja selbstverständlich, — folytatta az ezredes.

— Nem veszed rossz néven, ha egy bizalmas kérdést intézek hozzád?

— Parancsoljon, ezredes úr!

— Az a Magnus gróf, a ki az ezrednél szolgál, rokonod?

— Nem, csak régi jó barátom. Együtt jártunk iskolába s most igen boldog vagyok, hogy egy ezrednél szolgálhatok veled.

— Teufel hinein! Ekkora a barátság! Szóval, közelebből ismered Magnust?

— Igen jól ismerem, — felelte Maróthy határozottan. Kezdte sejteni, hogy Petneky mi járatban van. — Magnus végtelenül derék, jóra való fiú, a kiért bátran a tűzbe tenném a kezemet.

— Sapperlott, was Du nicht sagst? — mondta Petneky, látva, hogy nem lesz könnyű helyzete Maróthyval szemben. — Magnus atyját is ismertem. 'S war ein recht verrückter Kerl! Mikor aztán elvette azt a rettenetes personát, teljesen megbolondult. Pár év alatt együtt elverték egész vagyonukat, Magnusnak quietálnia kellett rengeteg adóssága miatt, a melyekbe az asszony belerántotta s a végén agyonlőtte magát. Ja, diese Weiber! Hisz bizonyára te is tudod ezeket?

— Hogyne. Miklósban azonban semmi sincs anyja könnyelműségéből...

— Hja, barátom...

— Magnus igazi jellem!

— Ez mind nagyon szép, de minálunk a jellem nem elég. Azt feltételezik minden egyes tisztról, érted? Hiába, mi az emberi társadalomban kiváltságos helyzetet foglalunk el s akkor nem elég, ha valaki jellem. A suszterom is lehet jellemes ember und so weiter. Azt hiszem, értesz engem?

— Nem egészen, ezredes úr!

— Látszik, hogy a mi szellemünk még most sem

ment át egészen a véredbe, hiába, még megvan benned a czibil, mint különben mindazokban, a kik önkéntesből lesznek tiszték. Na, ne vedd rossz néven, ha ilyen őszinte vagyok, de majd te is másképen fogsz még gondolkozni valamikor. Hát azt a Magnust pedig komolyan félttem!

— Mitől, ezredes úr?

Petneky megragadta Maróthy kezét s leültette maga mellé. Aztán bizalmas hangon folytatta:

— Kérlek, — aber 's bleibt unter uns, — van az ezredben egy áramlat, a mely — talán már te is tudsz róla, — határozottan rossz szemmel nézi, hogy egy ennyire kompromittált család tagja itt szolgál. Hisz' annak a Magnus grófnénak még most is rettenetes a híre! Das ist ja die reine Hetäre, Freund, aber 's bleibt unter uns...

— Ismerem az illetőket, a kik mindezeket terjesztik! Nagyon felületes emberek s nem értem elfogultságukat, ezredes úr!

— Nicht wahr? Das sag' ich ja immer! De elégre belátom, hogy olyan előkelő ezred, mint a mienk, büszke a reputációjára s nem örül annak, ha azt mondják róla: Ja, ja, diese Magnus-Husaren!

— Ki mondja ezt?

— Kérlek, már én is hallottam... Nagyon félek, hogy azok a bizonyos urak — s igen előkelő nevek vannak köztük — addig fognak utazni Magnusra, míg kisütnek valamit s aztán kész a botrány!

— Ezredes úr egészen nyugodt lehet, ilyesmi nem fog megtörténni!

— Annak magam örülnék legjobban, — felelte

Petneky meggyőződés nélkül. Aztán rövid gondolkozás után, hozzátette: — Mégis — schau, Du bist ja so gut mit dem Magnus — nem suggerálhatnád neki, hogy helyeztesse el magát a mi ezredüinktől?

Maróthynak a fejébe szállt a vér.

— Bocsánat, ezt nem tehetem, — felelte keményen.

— Nem teheted? Ja, warum denn das?

— Nem tehetem. Feltétlenül bízom Miklósban, szeretem s becsülöm. Míg meg nem győződöm róla, hogy nem érdemli a barátságomat, — már pedig ez soha be nem fog következni, — kitartok mellette, még akkor is, ha az egész világgal kellene szembe szállanom. Rossz szolgálatot tennék neki azzal, ha rábeszelném, helyeztesse el magát, mert ez bizonyos fokig egyénisége inferioritásának beismerését foglalná magában. Ezredes úr jobban tudja, mint én, hogy az mit jelent, ha katonatiszt kényszerűségből maga kérelmezi áthelyeztetését egy másik ezredhez!

Erre már Petneky sem igen tudta mit feleljen. Tehát azt mondta:

— Bravo! Igazad van, te kis prókátor! Teljesen osztom a nézetedet!

— Miklós különben is pontosan, nagy ambícióval végzi a szolgálatát s ettől eltekintve, reggeltől-estig tudományos dolgokkal foglalkozik...

— Ah, ja, a találmányával? Már erről én is hallottam, — vágott közbe Petneky kicsinylőleg.

— Azzal is, — folytatta Maróthy. — Úszókészülékét például az Egyesült-Államok már meg is akar-

ták venni tőle és szép összeget ajánlottak neki, azt hiszem, negyvenezer koronát. De jó, becsületes katonára léte, ezt nem fogadta el s azt óhajtja, hogy a dolog az országban maradjon.

— Und Du glaubst ihm das?

— Igen, elhiszem és még akkor is elbinném, ha nem láttam volna az erre vonatkozó összes levelezését.

— Milyen bolondok vannak a világon! — pattant fel Petneky majdnem dühösen. — Hát minek kell egy ilyen tudós embernek katonának lennie? — Ezt nem értem?

— Ez talán más lapra tartozik, ezredes úr. Épen azért, mert az anyja annyi szégyent hozott a családra, Miklós ki akarja köszörülni ezt a csorbát s ezért szolgál. Ha ezt nem tekintené kötelességének: nem tudom, nem hagyta-e volna már itt ezt a pályát, a melyen annyi rosszakarattal találkozik épen azok részéről, a kiket soha sem bántott. Óh, én nagyra becsülöm Magnust s az ezredes úr meg fog bocsátani, ha kitarok a barátom mellett!

— Aber natürlich, was glaubst Du denn? — felelte Petneky zavarban.

— Ha pedig azok az urak tényleg kiüldöznék ezt a pompás embert ebből az ezredből, akkor...

— Na?

— Akkor követném Magnust.

— Geh, Du bist ein Narr!

— Nem, nem, ez így van, ezredes úr!

Petneky felkelt.

— Mégis csak azt mondhatom neked, vigyázz

magadra, — szólt rosszkedvűen. — Isten ments, hogy föl akarnálak bujtani legjobb barátod ellen, — hisz elvégre nekem is ezredtársam, — de óvatosság sohasém árt. Van némi emberismeretem s nekem ez a Magnus nem tetszik. Ezzel még valami baj lesz, én mondom neked. Tehát magunk között marad a dolog!

— Feltétlenül. Nem tudnám, kinek adhatnám tovább...

Petneky kezét fogott hadnagyával s elgondolkozva távozott. Ezt a csatát elvesztette, ezt még neki is el kellett ismernie.

XI.

Júniusban a tizenkilenczes huszárok, mint minden évben, háziversenyükre készülődtek. Ezen esemény iránt nemcsak a tisztek, de az egész pozsonyi társaság annál inkább is érdeklődött, mivel az a hír volt elterjedve, hogy ez alkalommal maga az ezredtulajdonos, a német trónörökös is ellátogat Pozsonyba.

A tisztek nagyban trainiroztak s persze már előre megmondták, hogy kinek vannak a legnagyobb chancejai, de jóformán mindenki másra «tippelt». Ez nem is lehetett másként. Attól egészen eltekintve, hogy az ezred tagjai sorában, több ismert úrlovas volt, mint Váry gróf, a kinek már alig volt ép csontja a testében vagy az «Armeestepel-chase» egyik nyertese: Lodink báró, — oly kitűnő lovak voltak a tisztek birtokában, hogy már ennél az oknál fogva

is lehetetlen volt, még csak félig-meddig találó és valószínű jóslásokba bocsátkozni.

Mindennek daczára, a verseny előtt már fogadások is történtek az ezred sportsmenjei között s körülbelül az a nézet alakult ki, hogy Váry «Shopkeeper»-je vagy Trattenberg gróf «Jucziká»-ja nyeri meg a nagy síkversenyt, míg a kanczaverseny favoritje Esső Béla báró «Sapphó»-ja volt s a handicap (Pozsonyi díj) valószínű győztese gyanánt Maróthy «Cousin»-jét és Solmingen herczeg «Babuská»-ját emlegették. Az akadályverseny favoritjainak száma azonban napról-napra nőtt, de általában itt is a Váry-istállónak voltak a legjobb kilátásai. A versenyprogrammnak e száma tulajdonképen a «clou»-ja is volt az egész sportünnepélynek, a mennyiben a fenséges ezredtulajdonos által küldött remek díj: egy vágató magyar huszárt ábrázoló ezüstsobormű, a trónörökös határozott kívánsága folytán az akadályverseny győztesének volt szánva.

Néhány nappal a verseny előtt két dolog történt, a mely meglehetősen meglepte az embereket. Az egyik nagy sajnálkozást keltett, a másik, sokaknál legalább, gúnyos kacaját támasztott.

A várva-várt magas vendég ugyanis, könnyebb indispositióra hivatkozva, kimentette magát a személyes megjelenéstől, a mihez nyomban politikai kommentárokat fűztek nemcsak a helybeli lapok, de az egész magyarországi sajtó, amint később kisült, minden alap nélkül.

A másik dolog pedig, a mely — igaz, csak az ezred tisztikara kebelében — de mégis élénk meg-

beszélés tárgyát képezte, az volt, hogy az utolsó pillanatban az akadályversenyre, tehát a trónörökös díjára — Magnus Miklós gróf is nevezett lovat. Eleinte senki sem tudta, komoly-e ez a hír vagy viccz?

Közismert dolog volt ugyanis, hogy Magnus szegény fiú s hogy a charge-lován kívül csak egy saját lova volt, — tehát épen csak annyi, mint a mennyi elő van írva. Már pedig kizártnak tartották, hogy azzal az alighanem ismeretlen származású, mitsem mutató pejjel gazdája pályázni merjen. Más lováról nem tudtak, de soha senki trainirozni nem látta s így Magnus rosszakarói nem győztek eleget hahotázni az eset fölött.

Mikor azután kissé lecsöndesedett az általános jókedv, utána jártak a dolognak s megállapították, hogy a Magnus által nevezett «Kesely» csakugyan az a bizonyos egyetlen saját lova volt, az a jelentéktelen pej, a melyet mindenki a kivonulásokról ismert.

A kaszárnya udvarán kisebb csoportokban tárgyalták a dolgot, a Magnus-pártiak is, de csöndesen, komolyan s akadtak köztük, a kik előre is sajnálták a barátjukat.

Turszki Aladár főhadnagy például így vélekedett :

— Kár ilyen dolgokat cselekedni. Megnyerni, meg nem nyerheti a versenyt s el lehet képzelni, hogy bizonyos emberek hogy ki fogják gúnyolni, ha teszem, szerencsétlenül jár, vagy utolsónak beérkezik!

— Mindegy, — felelte Kemény Maxi, — legalább

megmutatja nekik, hogy van mersze s nem ijed meg tőlük!

— Hát honnét tudjátok, hogy meg nem nyeri? — vágott közbe Maróthy, a humoros «duda», — ki állja a fogadást, hogy elsőnek jön be?

— Ne tréfálj az ilyenekkel, — szólt Regensperg, Miklós kapitánya. — Magam is le akartam beszélni a fiút, de hiába. Azt kérdezte tőlem, parancsolom-e neki, hogy töröltesse a lovát a listáról? Akkor nyomban megteszi, aszondta. Erre aztán persze nem akartam többé beleszólni a dolgába...

Miklós, mintha mitsem venne észre abból, a mi körülötte történik, ötven lépésnyire a csoporttól «reitschul»-t tartott az embereivel s fütyörészve, cigarettázva cserdítette hosszú ostorát.

A másik csoportban Solmingen herczeg vitte a nagy szót. Kellemetlen hangjával — nyelvhibája folytán úgy beszélt, mintha állandóan gombócz volna a szájában — méltatlankodott:

— Ez az ember egyszerűen nevetségessé fogja tenni az ezredet, — mondta. — A helyett, hogy szépen meghúzódnék egy sarokban s kerülné a feltűnést, nyilvánosan ki akarja magát nevetetni, abszurdum!

— Szerencse, hogy el nem jön a trónörökös, — jegyezte meg Bonyhádý, az ezredadjudtáns, — mert csak az lett volna az igazi blama!

— De még így is skandalum, — mondta a kisebbik Verémy báró, — mert az idegen tiszték előtt is röstelni kell a dolgot. A kilenczesek majdnem teljes számban fognak megjelenni s Bécsből is sokan jönnek.

— A főherczegék is itt lesznek, — vágott közbe Sitkey gróf, — ma beszéltem a főudvarmesterrel.

— No tessék, — szólalt meg a rendesen hallgató Lódink báró. — Ennek az embernek elment az esze.

— Nagyzási hóbertban szenved, — mondta Sitkey Arisztid.

— Na, talán kitöri a nyakát s így végképpen megszabadulunk tőle, — élcelkedett a kövér Gilbert.

Így ment ez napokig s közeledett a versenyre kitűzött terminus. Magnus Miklós pedig, úgy a mint már hetek óta tette, napkeletkor kint járt a ligetben s annak környékén, napról-napra többet kívánt a lovától, merészebb, nehezebb akadályokhoz szoktatta s egy nappal a verseny előtt, ugyancsak kora hajnalkor, belovagolta az egész verseny pályát s megismertette lovával az összes akadályokat.

Maga is meglepődött az eredményen. A kis pej bravurosan, minden idegesség nélkül, mintha csak repülne, úgy vágatott át az árkokon és gátakon s «Kesely» utána is oly jó kondiczióban volt, hogy öröm volt ránézni.

Magnus gróf «vakmerősége» XVI. Keresztély házában is szóba került, még pedig egy kisebb villásreggeli alkalmával, a melyet a herczeg, fia kedvéért a verseny napján, utóbbinak néhány barátja tiszteletére adott. De voltak ott mások is, két-három bécsi sportsman s több hölgy, úgy mint a Trattenberg konteszek, Zathoch Marietta grófnő az anyjá-

val, a kis Essó Suzanne bárónő s az öreg Hamalya gróf a leányával, Katinkával, a kiról mindenki tudta, hogy az ugyancsak az ezrednél szolgáló Lanfroy őrgrófnak félig-meddig menyasszonya. Egymás mellett is ültek a villásreggelinél s úgy viselkedtek, hogy ha ezt másutt mások cselekedték volna — nagyon megszólták volna őket. De quod licet...

Rudi herczeg éppen nagyban magyarázta az asztal végén a Magnus «merényletét» s az általános figyelem csakhamar feléje fordult.

— Kicsodáhól van tulajdonképpen szó? — kérdezte végre az öreg herczegné. A tőle nem messze ülő idősebbik Verémly megadta a szükséges információkat.

— Hisz ez hoppant kellemetlen! — jegyezte meg a herczegné olyan arczkifejezéssel, mintha legalább is azt érezné, hogy elveszti az alsószoknyáját. Pedig dehogy izgatta őt ez az egész ügy. Sokkal inkább arra gondolt, hogy csalódott titkos reményeiben, a melyek arra irányultak, hogy a trónörökös elküldi maga helyett az egyik fivérét. Az ember sohasem tudhassa, s Livia most oly szép volt, mint még sohasem.

A fiatal Solmingen még folytatta kirohanásait Magnus ellen, de az öreg herczeg leintette.

— Nem szeretem az ilyeneket, — jegyezte meg a mellette ülő Zathoch grófnéhoz. — Az a Magnus, vagy minek hívják, lehet, hogy nem éppen szimpatikus ember, nem tudom, mert nem ismerem, de ha már az ezrednél szolgál, bajtársnak kell tekinteni s neki, mint olyannak megadni a kellő tiszteletet.

— Fenségednek teljesen igaza van, — felelte a grófné, kiforgatva a szemét, mintha feszület előtt térdelne. — Mindnyájan csak emberek vagyunk s vannak hibáink. Fenségedet persze kiviszem . . .

Az öreg herczeg tiltakozott.

— Sohase vegyen ki engem, kedves grófné, — mondta, csak nehezen leplezve gúnyos mosolyát, a melyet ez a megjegyzés kényszerített arczára. — Higyje el, hogy az én lelkemet is sok minden nyomja!

— Csak nem? — vágott közbe majdnem ijedten a grófné.

— No igen, — folytatta a herczeg, — azt a sok mulasztást értem, a melyet például önmagammal szemben elkövettem. Hja, ha még egyszer kezdhetném . . .

— Most már komolyan kíváncsi vagyok arra a Magnusra! — hallatszott ebben a pillanatban Livia herczegnő élénk, csengő hangja. — Azokból ítélve, a miket Ruditól hallottam, az embernek azt kellene hinnie, hogy undok fráter! Milyen tulajdonképpen? Csunya vagy csinos? — kérdezte szomszédjától, Maál Györgytől, a galamblövéőtől.

— Férfi az ilyen kérdésre csak nehezen tud válaszolni, — felelte Maál, — mert a kit mi csinosnak tartunk, az a dámáknak rendszeren nem tetszik és megfordítva.

— És Magnusról mi a véleménye? Csinos ember?

— Nem gondolnám, — mondta Maál s vállat vont.

— Ah, maguk mind olyan elfogultak ezzel a sze-

gény emberrel szemben, hogy még azt is ráfogják, hogy csunya. Meg vagyok róla győződve, hogy egész netti fiú. Nem igaz, Luky gróf?

Az ekként megszólított ifjú Hamalya, mint rendszeren, ha a hercegnővel beszélt, a kibe titokban nagyon szerelmes volt, fülig pirult.

— Ha maga mondja, hercegnő, — felelte — úgy is van.

— De hisz én nem is ismerem?

— Mindegy. Ezentúl csinosnak, kedvesnek, szeretetreméltónak fogom tartani s ha úgy parancsolja, össze is barátkozom vele . . .

Livia unottan elfordult Lukytól s Maál grófhöz hajolt.

— Majom, — mondta halkan.

Maál csodálkozva tekintett fel, mire a hercegnő elnevette magát.

— Nem maga, hanem a másik szomszédom, — magyarázta. Erre Maál megnyugodott s tovább hámozta az almát, a melyet éppen villája hegyén tartott.

A villásreggelinek most már egy-kettőre vége volt, a társaság átvonult a pipázóba s nemsokára rá az urak, a kik részt vettek a versenyben, távoztak is.

Kint, a versenypályán, már igen mozgalmas volt a kép. Pozsony előkelőségei mind ott voltak s a pompás toalettek, a melyek a sok uniformissal összevegyültek, a ragyogó napfényben igen kedves, derüs benyomást keltettek.

Mikor aztán az udvar is megérkezett, nyomban

hozzáláttak az első futamhoz, a kanczaversenyhez. Távolság: 1800 m. Úgy látszott, hogy Váry bejön elsőnek, de az utolsó kanyarulatnál érthetetlen okokból lova elvágódott s Trattenberg egyik lován a kisebbik Verémy, a favorit Esső «Sappho»-ja előtt, könnyen nyert két hosszsal. Váry természetesen kulcsontját törte, immár harminczhatodszor.

A következő Pozsonyi-díj nem hozott szenzációt: Maróthy «Cousin»-jén Hangyar báró biztosan fél hosszsal nyert. A háromévesek versenyén ismét outsider jött be elsőnek: Ezwegh Mihálynak egy jelentéktelen lova s a nagy síkversenyt (900 m.) Váry «Shopkeeper»-je nyerte meg Nagylaky alatt, a mi a pechchel kezdő úrlovasnak némi rekompenzációt nyújtott.

A program ötödik pontja: a 2400 méteres akadályverseny (trónörökös díja) következett. Erre annyi volt a jelentkező, hogy eleinte a rendezőség arra gondolt, hogy két részben tartja meg a versenyt. De az utolsó pillanatban öten visszaléptek s már kezdték remélni, hogy Magnus is követi a «szerények» példáját. De nem tette s mikor Sitkey Arisztid, a kit külön hozzá küldtek, megkérdezte tőle, hogy: — Hát te nem lépsz vissza? — nevetve azt felelte: — Eszem ágában sincs.

Így aztán tíz ló jelent meg a starton s az egész közönség figyelme most már odafordult.

Az öreg Solmingen herczegné meglehetősen fel volt izgatva, mert a fia is lovagolt. Háttal állt a pálya felé s az idősb Hamalya gróffal elreferáltatta magának a verseny egyes stádiumait. Livia pedig,

a kis «Greuze», megragadta Maál György karját s a korbáchoz vitte.

— Most mutassa nekem végre valahára a maga guignonját! — mondta nevetve.

Maál gróf végignézte a lovasokat, míg az egyikben felfedezte Magnust.

— Az, az ott, a fehér écharpe-pal, — világosította fel a hercegnőt. — No, ez szép lesz . . .

— Micsoda? Hisz ez egy rém fess ember! — kiáltotta Livia, — gyerünk közelebb!

S be sem várva Maált, majdnem szaladva, egészen közel ment a néhány lépésnyire lévő starthoz, Maál rosszkedvűen követte.

— Ugy-e, igazam volt, — mondta. — Magának tetszik. Tudtam. Már hogynem tetszenék magának, ha nekem nem tetszik?

Livia látcsövét egyenesen Magnusra irányította.

— Nos hát mondhatnak, a mit akarnak, ez az ember a legkülönb az egész ezredben!

— Persze! — felelte Maál. — Most már a legkülönb az egész ezredben! No, de csak várjuk be az indulást, akkor majd meglássuk, hogy itt mi fog történni! Hát ehhez a gebéhez mit szól, hercegnő? Az is a legkülönb, ugyebár?

— Mit akar, egész helyes kis pej. Meg is tenném, ha volna totalizátor.

— Fogadjunk kettecskében!

— Fogadjunk. Száz koronába.

— Bocsánat, ezt nem tehetem.

— Miért nem?

— Mert biztos vagyok benne, hogy elveszti.

— Nevetséges. Hisz az ember csak akkor fogadhat, ha az egyik mást vesz biztosra, mint a másik. No, igazán, fogadjunk, Gyuri!

— Rendben van.

Nem kerülte ki Magnus figyelmét, hogy a hercegnő, a kit még látásból sem ismert, Maál gróf kapitány társaságában ott állt a közelében s állandóan ránézett. Eleinte azt hitte, hogy téved s hogy az a hölgy másra néz, de aztán tisztán hallotta, a mint a nevét kiejtették. Csodálkozva visszanézett. Ki lehetett az a feltűnően szép, elegáns fiatal leány? Csakugyan vele foglalkozott? Vele, Magnus Miklóssal?

De már a következő pillanatban elfordította a fejét. Majdnem dühösen. Elpirult. Az, hogy Maál állt a hölgy mellett, eleget mondott neki. Bizonyára nevettek rajta mind a ketten...

Csöngettek s a tíz lovas elindult. S ebben a pillanatban olyasmi történt, a mi Magnusnak egy-két másodpercze elrabolta az eszét. A mint ugyanis elvágatott az ismeretlen hölgy mellett, önkéntelenül még egyszer ránézett, szigorúan, majdnem megvetőleg. De a hölgy feléje lobogtatta kis zsebkendőjét s áthajolva a korláton, komolyan, őszinteséggel csillogó, beszélő szemében, kiáltotta:

— Bonne chance, Magnus gróf!

Mikor Miklós ismét magához tért, már messze volt attól a helytől, a honnét ezt a váratlan biztatást kapta. Fejébe szállt a vér s a szíve erősen dobogott. Közeledett az első akadály, egy cserénygát. Öten voltak előtte: a herceg, Lódink, Kechkeffy,

Trattenberg és Esső. Az utóbbinak a lova közvetlenül kitört az akadály előtt. A többiek átugrottak rajta, ő is.

Megveregette a lovát s megczirógatta a sörényét.

— Rajta, kis Kesely, rajta!

A pej nekivágtatott s könnyedén utolérte Solmingen lovát. A gyöpün, a melyhez értek, hárman ugrottak át, minden baj nélkül: Lódink, a herczeg és Magnus. Közvetlenül utánuk jöttek Trattenberg és Kechkeffy. A többiektől már nagyobb távolság választotta el őket.

A herczeg mérgesen tekintett rá Magnusra.

— Hát te is itt vagy? — kérdezte.

— Itt bizony, — felelte Magnus boldogan s a következő pillanatban már elhagyta Solmingent. Egy sorban lovagolt Lódinkkal.

Mikor a száraz árokhoz értek, ismét hárman voltak, mert lihegő lován, s azt folyton nádpálcázva, Naghlaky tört előre. De az árok előtt a lova hirtelenül megállt s csak hosszabb biztatás után határozta el magát az ugrásra, ezáltal elállva Solmingennek s a második csoportból kiváló Bonyhádynak az útát.

Az egész kép hirtelenül megváltozott. A két csoport közti távolság eltűnt s Maróthy, a ki lovát eddig kímélte, elhaladt Naghlaky és Bonyhádny mellett s Essővel, valamint a herczeggel utána vágott Kechkeffynek és Trattenbergnek. Magnus és Lódink vezettek. De ez nem tartott soká, mert Kechkeffy rövidesen utolérte őket s a kőpad előtt még Maróthy is hozzájuk szegődött.

De Maróthy lova az akadálytól félt s semmi szín alatt sem volt hajlandó azon átugrani. A többiek mind szerencsésen átjutottak, csak Maróthy maradt le végképpen.

A kőpad után Trattenberg került Lódink, Kechkeffy és Magnus mellé s csakhamar el is hagyta őket, de Esső és a herczeg is veszedelmesen iparkodtak behozni előbbi helyveszteségüket. Bonyhád lova már teljesen ki volt merülve. Ő és Naghlaky az utolsó sorba kerültek.

Közeledtek a széles gáthoz, mely mögött száraz árok volt. Trattenberg vezetett s szépen vette az akadályt. Azután következett Kechkeffy, a kinek lova a magaslaton habozott, miáltal visszamaradt. Lódink és Magnus egyszerre értek fel a gátra s mind a két ló ugyanabban a pillanatban koczkázatta az ugrást az árkon át. Lódink szerencsésen át is jutott, de «Kesely» a felugrásnál megbotlott s Magnussal együtt valóságos bukfenchezet hányt. Az utánuk következők visszarántották lovaikat, miközben Esső lefordult a nyeregből, de a herczeg lova éppen ráugrott a földön fetregő Kesely-re s annak lovasára.

Mindenki, a ki ezt látta, biztosra vette, hogy végzetes szerencsétlenség történt. A tribünön óriási izgatottság támadt s nem volt senki a versenytéren, a ki nem érzett volna őszinte részvétet Magnus iránt. Még Gilbert is elsápadt s eszébe jutott, milyen szívtelen dolgot mondott még néhány nappal azelőtt...

A herczeg majdnem rosszul lett, mikor érezte,

hogy lova testet tapos — nem tudta biztosan, hogy állatot ért-e vagy embert — s félredobva minden ambíziót, felülkerekedett benne a felebarát iránti érzelem. Meg akarta állítani a lovát, ez azonban belefeküdt a kantárba s tovább rohant.

De a mikor a herczeg visszafordult a nyeregben, szinte hihetetlen látványban részesült: ott volt Magnus közvetlenül mögötte. Sapka nélkül, rendetlen hajjal s a homlokát elborította a vér. De jött, jött utána, félelmetesen s a kis pej, csupa hab és szintén vizesen, prüszkölve, szuszogva repült előre.

A herczegnek megállt az esze. De a közönség, a mely látta, hogy mi történt, vad örömrivalgásba tört ki.

Ugyanabban a pillanatban ugyanis, hogy Solmingen lova a földön fetregőket érte, «Kesely», a mint lovasával saját tengelye körül megfordult, felugrott s Magnussal együtt, a ki ki sem került a nyeregből, mintha misem történt volna ösztönszerűleg folytatta útját.

A kis állat, a melyben minden erő az izgatottságtól s az ijedtségtől a végsőig meg volt feszítve, úgy száguldott, mint a szélvész.

Hogy, hogy nem — s ebben éppen ennek az incidensnek nagy szerepe lehetett, mert ez a lovasokat mind, még a vezető Trattenberget is nagyban befolyásolta, — megtörtént az a csoda, hogy az utolsó akadálnál Magnus utolérte Trattenberget, utóbbi a lovával együtt — talán a meglepetés következtében — belepottyant a vizes árokba s akár-hogyan verték és ütötték, ránczigálták és sarkantyúz-

ták is a lovaikat Solmingen és Lódink: fejhosszal első Magnus Miklós lett.

A közönség tombolt s a nyertes tisztársai nem tudták, hogy mit gondoljanak az egészeztől. A fiatal Hamalya biztosra vette, hogy itt az ördögnek benn van a keze s ezt meg is mondta Zathoch grófnénak, a ki nyomban keresztet vetett magára.

A hercegné örülve, hogy fiának nem történt semmi baja s hogy mégis harmadik lett, most már megfordult s részt vett az általános izgalomban.

— Bohasztó, az a szegény hogy is hívják csak? — mondta látszólagos nagy részvétellel.

A győztest elvezették a tribün előtt. Mindenki odatódult s nézte azt a magas, szőke, sápadt fiút, a ki zsebkendőjével úgy a hogy, betakarta a vérző sebet a homlokán. Újból kitört a tapsvihár s Magnus gépiesen hajlongott a közönség felé. Szeme nyugtalanul keresett valakit. De nem látta azt, a ki egyesegyedül érdekelte a sok ember között, a kinek egyesegyedül szomjazott a tapsáért...

Már visszavezették, egészen közel a korlát mellett, mikor valami fehér esett le előtte, a nyeregbe. Kis batisztzsebkendő volt. Feltekintett: ott állt az ismeretlen hölgy s valami kimondhatatlan bajjal a szemében, utánaszólt:

— Gratulálok, Magnus gróf...

Miklós, a ki különben is oly gyengének érezte magát, hogy már csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta magát a nyeregben tartani, megragadta a kis zsebkendőt s a mint karddal tisztelni szokás,

karját előbb a bal melléhez emelte, aztán ismét letette s könnyedén meghajtotta magát.

De a mint kiért a nyergelőbe, elszédült s néhány tisztára gyorsan leemelte a lováról. Már azt sem hallotta, a mint Solmingen Rudi megszólította.

— Bocsáss meg kérlek, végtelenül sajnálom, hogy én okoztam azt a bajt, — mondta a herceg s maga segített legbuzgóbban az elalélt tisztársát az orvosi szobában a nyugágyra fektetni s bekötözni.

A versenyprogrammuknak még egy pontja volt: az altisztek versenye, mely azonban teljes részvétlenség mellett folyt le. Mindenki csak a hihetetlen győzelemről beszélt s abban az órában a Magnus név oly dicsőséget jelentett, hogy Miklós ellenfelei szájából sem lehetett — egyelőre legalább — egyetlen rosszakaratú megjegyzést hallani.

Maál György pedig Livia hercegnőhöz lépett s átnyújtott neki száz koronát, a melyet a fiatal leány szórakozottan tett a táskájába.

— Maga volt a védangyala ennek az embernek, — mondta Maál gróf. — Mert különben...

A kis Greuze feltekintett.

— Szeretném, ha így volna, — felelte igen komolyan, majd hozzátette: — Gyuri, tegyen nekem egy szívességet...

— Parancsoljon, hercegnő!

— Hozza ide azt a Magnus grófot, meg akarok vele ismerkedni.

Maál György kissé formálisan meghajtotta magát s távozott. De nemsokára visszatért.

— Nagyon sajnálom, — jelentette, — de Magnus elájult s még nem tért magához.

A hercegnő arcán fájdalmas vonás futott végig.

— Csak nincsen komoly baja? — kérdezte aggodva.

— Nincs. Úgy látszik, hogy a fivére, Rudi herceg lova a patkójával felhorzsolta a homlokát, de az orvos azt mondja, hogy a seb nem veszedelmes. Azt sem hiszi, hogy belső sérüléseket szenvedett.

A hercegnő fellélegzett.

— Milyen jó, — mondta, majd elgondolkozva: — Szegény fiú...

S nemsokára rá széjjeloszlott a közönség.

XII.

Mikor Miklós magához tért, Várady doktoron, az ezredorvoson kívül, Maróthy és — legnagyobb meglepetésére — Solmingent látta maga mellett abban a fabódében, a hová a nagy események után szállították. Igen, nagy események voltak, amelyeken átment alig egy óra leforgása alatt. Minden külső nyugalom mellett, mégis nagy izgatottsággal szállt a nyeregbe s a starton maga is vakmerő nagyzási hóbortnak, utópikus vállalkozásnak minősítette a versenyben való részvételét. S amint máris elhagyta bátorsága, önbizalma, megjelent az a bájos, gyönyörű kis leány a láthatáron, mintha egyenesen az égből szállt volna melléje s új életerő, vak elszántság vett rajta erőt. A verseny minden

egyed fázisa újabb meg újabb izgalmakat keltett benne, aztán bekövetkezett a baleset, nyomban utánna az a hihetetlennek látszó győzelme s végül a viszontlátás pillanata azzal a lényvel, a melynek — úgy érezte — mindent köszönhetett.

Most is, a mint felébredt eszméletlenségéből, szorongatta azt a kis battisztzsebkendőt, a mit feléje dobtak s a mely drágább volt előtte minden díjnál, dicsőségnél, győzelemnél!

Solmingen, mihelyt észrevette, hogy Magnus visszanyerte öntudatát, hozzálépett és kezet nyújtott neki.

— Szívből gratulálok, — mondta, — ezt aztán igazán sneidigen csináltad! Csak kétségbe vagyok esve, hogy ez a baleset történt! De hidd el, teljesen lehetetlen volt kikerülni a kollíziót!

Magnus gépiesen kezet fogott a herczeggel, de nem értette, hogy ez tulajdonképen mire céloz. Maróthy ezt nyomban észre is vette s részletesen elmondta neki a történeteket.

Erre aztán Magnus elmosolyodott s Solmingenhez fordult:

— Szerencse, hogy ilyen kemény a koponyám! Ezt különben már előbb is észrevetted, ugyebár?

— Az már igaz, — hagyta rá a herceg. — Mondhatom, azt hittem, hogy ki akarsz bennünket figurázni, mikor megtudtam, hogy te is lovagolsz. Hát hogyan csináltad ezt?

Magnus vállat vont.

— Magam sem tudom, — felelte. — Akartam . . .

Majd odaszólt Maróthyhoz:

— A lovammal mi van? Nem történt semmi baja?

— A lapoczkája kissé fel van hasítva, de már bekötötték a sebet. Különben jókedvű és nagyokat nyerít, — felelte Maróthy.

Magnus, a kit a kiállt izgalmak mégis megviseltek, úgy ellágyult, hogy csak nehezen tudta visszatartani a könnyeit.

— Hol van most az a ló? — kérdezte gyorsan.

— Az már régen otthon van az istállóban s jól lakik zabbal!

— Derék kis állat!

— Mennyiért adod oda Keselyt-t? — mondta Solmingen tréfásan.

— Ennek nincs ára, — felelte Magnus, majdnem ridegen, de a mint látta, hogy a herceg sem értette komolyan a dolgot, maga is elmosolyodott.

Félórára rá Miklós már otthon is volt. A herceg rendelkezésére bocsátotta a fogatját, a melyen aztán Maróthyval hazahajtatott.

Jancsi, Magnus tisztiszolgája teát készített az urak részére s Maróthy nem győzött eléggé gyönyörködni barátja jó hangulatában, vígságában, életkedvében. Mintha nem is ugyanaz az ember ült volna előtte.

Sokat beszélgettek a történekről, természetesen arról is, hogy ez az esemény milyen következményekkel járt a tisztikar Miklós iránti hangulatára nézve s végül mindketten csodálkozással állapították meg a Solmingen hercegben végbement változást.

— Az természetes, hogy borzasztóan megijedt, hogy valami komoly bajt okozott, — mondta Maróthy, — de hogy annyi szeretettel és gonddal legyen irántad, mint a hogy tényleg viselkedett, amikor magadon kívül voltál: sohasem hittem volna! Ebben az emberben határozottan tévedtem!

— Engem is meglepett a viselkedése, — hagyta rá Miklós, — de ez nem lesz tartós. Majd meglátod, mihelyest megnyugodik a — különben egészen ok nélkül skrupulizáló — lelkiismerete, ismét a régi lesz.

— Ne hidd, barátom!

— De hiszem s nem bánom. Nekem nem kell az ő barátsága, csak azt követelem tőle, hogy engem tiszteljen és becsüljön, úgymint azt minden társamtól követelhetem és követelem is. A többire füttyölök!

Még egy ideig meghányták-vetették ezt a kérdést, de aztán Miklós hirtelenül másra tért át. Elővette drága kincsét: a battiszt-zsebkendőt s Maróthy elé tartotta:

— Hát ehhez mit szólsz? — kérdezte bizonyos büszkeséggel.

— Azt én akartam már te tőled kérdezni, — felelte Maróthy. — Mi ez?

Miklós elmesélte az egész dolgot. Úgy belehevült az előadásba s oly elragadtatással beszélt az ismeretlen hölgyről, «gyönyörű istennőjéről», hogy Maróthy önkéntelenül elmosolyodott.

— Mit nevetsz? — rivalt rá tréfásan a másik.

— Én nem nevetek, Isten ments, — felelte Maróthy. — De a mint látom, alaposan belébolon-

dultál abba a kis tündérbe, az már bizonyos! Most legalább te is tudod, mi a szerelem!

Miklós elkomolyodott.

— Azt hiszed, hogy szerelmes vagyok? — kérdezte.

— Hogy az ördögbe ne volnál! Hát! Látod, s mennyire kinevettél, ha én beszéltem neked szerelemről! Istenem, hisz ez az egyetlen dolog a világon, a melyért élni érdemes! A többi mind — kutyát ér. No és kicsoda tulajdonképpen ez a hölgy?

— Hja, ha azt tudnám! — sopánkodott Miklós, szeretettel nézegetve drága fettisét.

— Mutasd, kérlek! Hisz valami monogramm csak lesz benne, nem?

Miklós odatartotta a zsebkendőt Maróthynek, de a világért sem engedte volna ki a kezéből. Mintha attól félne, hogy szentségtörést követ el, ha más valaki is hozzányul. Azért megnézte a zsebkendő négy sarkát.

— Hogyne volna rajta monogramm, — mondta — tessék! S. L. és — és — igen : egy hercegi korona . . .

Meglepetve bámult Maróthyra. Az meg visszanezett.

— Hisz ez csak Solmingen Livia lehet, — hebegte Maróthy. Majdnem leesett az állkapczája.

— No ne beszélj! — mondta Miklós.

— Isten ugyse, — replikált Maróthy. — No, te szépen kezded!

Miklós székre dült s szótlánul nézte a kincsét.

— Milyen volt? — kérdezte kis idő múlva Ma-

róthy. — Hisz azt a leányt meg lehet ismerni ezer közül!

Miklós feltekintett.

— Nagyon szép, gyönyörű szép, isteni szép . . . — mondta extázissal.

— Te bolond! Magas? Karcsú?

— Nekem nagynak tűnt. Azt hiszem, karcsú . . .

— Livia hercegnő inkább piczi.

— Lehet, hogy piczi volt.

— Milyen a haja? Gyönyörű, azt tudom, de különben? Vörös?

— Nem.

— Fekete?

— Az sem.

— Szőke?

— Dehogy.

— Már bocsáss meg, ez nem lehet. Mert ha nem akard ráfogni, hogy ősz, hát akkor vagy szőkének vagy feketének, vagy vörösnek kell lennie. Talán barna?

— Talán. De nem hiszem.

— A hercegnő sötétszőke. Tudod, hogy mi az «Greuze»?

— Valami francia festő, tudom. No és?

— Olyan Livia hercegnő. Mint egy kis Greuze . . .

— Megállj, barátom, — szolt Miklós hirtelenül s a fejéhez kapott. — Megvan! Látod, ezt nagyszerűen mondod! Mikor még nagyon kicsi voltam, lógott az atyám pipázójában egy kép: az eltörött korsó . . .! Mennyit néztem akkoriban azt a képet! Az atyám

mindig azt mondta : Hja, ha ez eredeti kép volna ! De csak másolat volt. S igazad van : az egy Greuze-kép volt !

— Hát én soha életemben nem állítottam, hogy az atyád pipázójában lógó kép egy Greuze-kép volt, de . . .

— Ne folytasd, rendben van. Az a Greuze-kép s az én hölgyem : az egy és ugyanaz az arc. Istenem, be bájos, be szép ! Miért nincs meg legalább az a kép ! Rettenetes, barátom, ha az ember olyan, mint egy koldus ! S elképzelni, hogy az a kép valamikor a mienk volt ! Borzasztó !

— Most már ne izgasd magad amiatt a kép miatt s beszéljünk inkább a valóságról. Hát te nem tudtad, hogy Liviát csakis a kis Greuzenek hívják ?

— Nem tudok én semmit sem a világon, csak azt az egyet tudom, hogy mihelyest ismét félig-meddig annyira leszek az arczommal, hogy emberek közé járhatok : elmegyek Solmingenékhez látogatóba.

— Látod, ez már beszéd, barátom !

— Csak nem fognak engem kidobni ?

— Ugyan ne komédiázz !

— Tudod : az anyám ! Istenem uram, mit tettem én, hogy ilyen anyám van !

— Ne törődj te az anyáddal s élvezd a pillanatot !

— Igazad van ! Hisz úgylis tudom, hogy ebből nem lesz semmi, mert nem is lehet ! Mert örültség, téboly volna hinni, reményleni, hogy ő — és én . . . ! Óh nem ! Nem hiszek, nem remélek semmitsem. Csak látni akarom, látni, még egyetlenegyszer s aztán örömet meghalok . . .

Maróthy jóízűen elnevette magát.

— Szerelem, óh szerelem! — kiáltotta patétikusan. — Látod, én is úgy vagyok, mint te. Én is szerelmes vagyok, ez egyszer pedig egészen komolyan!

— Micsoda? Már megint? — kérdezte Miklós majdnem gúnyosan.

— Még sohasem voltam igazán szerelmes, a többi mind csak játék volt. Óh, te nem is tudod, hogy milyen boldog vagyok!

— Tehát már Pozsonyban is nyugtalanítod a kis lányokat?

— Barátom, az olyan gyöngyöt, mint a milyent én találtam, Pozsonyban hiába keresnek. 'S gibt nur a Kaiserstadt, 's gibt nur a Wien...!

— Vagy úgy! Azért jársz te mostanában annyit Bécsbe.

— Hát persze, hogy ezért. Már régen elmondtam volna ~~neked~~ ez esetet, de úgy vettem észre, hogy unod, ha az efélékről beszélek.

— Dehogy... Tehát kicsoda az illető?

— Egy színésznő. A «Theater an der Wien» legújabb primadonnája: Asta Maartens. Bizonyára már te is hallottál róla!

— Őszintén bevallva: nem. De ez a név abszolúte nem «weanerisch»!

— Nem is. Ez egy nom de guerre. Asta — s ez a legérdekesebb — magyar leány.

— Szóval: pártolod a hazai ipart? Okosan!

— Kérlek, ne viccelj az ilyen komoly dolgokkal, Miki, mert megharagszom!

— Bocsáss meg, szívesen tettem.

— Legközelebb ide is eljön. Most itt van a német társulat s Asta megígérte, hogy néhány napra Pozsonyban vendégszerepelni fog. Már beszéltem az igazgatóval s ő, persze, boldog volna, ha sikerülne a dolog. Most minden attól függ, eleresztik-e Astát a bécsi színházról!

Ebben a pillanatban János, a tisztiszolga lépett a szobába s feszesen bokázott. A két tiszt hátrafordult.

— Mi az? — kérdezte Miklós.

— Hadnagy uramnak alásan jelentem: ezt a csokrot hozták a virágüzletből!

Ezzel a legény katonásan előlépett s óriási, selyempapirba burkolt csokrot nyújtott át gazdájának, a ki azt sem tudta, hová legyen a meglepetéstől.

Magnus felugrott.

— Ezt nekem hozták?

— Magnus Miklós gróf hadnagy úr ő méltósága címére, aszondta az a leány, a ki hozta.

— Az már elég világos, — szólt Maróthy, maga is kíváncsian.

Miklós kapkodva s mégis óvatosan, leszedte a selyempapirt a csokorról. Óriási piros rózsák voltak.

— Ejnye, be szépek, — mondták mindketten egyszerre.

— Csak azt az egyet szeretném tudni, hogy ezt nekem ki küldi? Ez a mai nap aztán már igazán nagyszerű! — mondtá Miklós s az asztalra fektette a virágokat.

Maróthy felkelt, s mint a kinek ezen a téren több tapasztalata volt, jobban szemügyre vette a csokrot, aztán belenyúlt a rózsák közé s egy névjegyet sze-

dett ki, a melyre rátekintett. Majd odatartotta a névjegyet Miklós elé.

— Hogy ezt ki küldi? — mondta. — Csak olvasd el magad!

Miklós kikapta a névjegyet Maróthy kezéből.

— La Princesse Livia de Solmingen . . . — olvasta elképedve, aztán Maróthy nyakába borult.

— Micsoda disznó szerencséje van ennek az embernek, — mondta Maróthy jókedvűen és minden irigység nélkül, — ez az eset aztán már igazán komoly!

— Az első boldog nap az életemben! — sóhajtott Miklós sugárzó ábrázattal, majd az ágyára dobta magát s úgy dobogott a lábával, mint egy éretlen gyerek.

János pedig kisompolygott, a markába köpött s mosolyogva elkezdte gazdája csizmáját vikszelni.

VIII.

A zsebkendő-história természetesen nem maradt annak a két embernek a titka, a kiket az leginkább érdekelt. Már az első pillanattól kezdve sem volt az, miután nyilvánosan történt s azoknál, a kik látták, nem csekély feltűnést keltett.

A versenyszenzációnak egy kedves epizódja gyanánt adta tovább az egyik, a másik, a ki véletlenül hallott egyet-mást a kis Greuze Bécsben viselt dolgairól, már holmi pikáns mellékizzel terjesztette az esetet, a harmadik irigységből gondoskodott róla,

hogy az itt netán szövődő gyöngéd szálak lehetőleg még keletkezésükkor elvágassanak s a negyedik tisztán mint a *chronique scandaleuse* riporterje vélte kötelességét teljesíteni, midőn a dolgot kiszinezve elmesélvén, ezt a kérdést vetette fel, hogy:

— Való az, hercegnőnek így viselkednie?

Az öreg Solmingen hercegné is elég korán értesült Livia entuziazmusáról a verseny leghíresebb győztese iránt, még pedig úgy, hogy ifj. Hamalya gróf — a kis Greuzebe reménytelenül szerelmes «Luky» — a világ legártatlanabb arczával elreferálta a történetet annak a csoportnak, a mely a hercegnét körülvette.

A mikor aztán Livia az anyja oldalán hazahajtatott, a hercegné nyíltan megmondta neki a véleményét.

— Szép dolgokat hallottam, — mondta méltóság-teljesen. — Micsoda stiklit csináltál megint? Egy ideig tisztességesen viselkedtél s már azt heméltem, hogy megokosodtál, de úgy látom, hogy még mindig a hégi vagy!

— Hál' Istennek, az vagyok, — felelte Livia jókedvűen. — Már nagyon féltem, hogy sikerült belőlem kiölniök minden kedélyt és eredetiséget, de örömmel tapasztalom, hogy ez nem igaz. Hát már megint mit követtem el?

— Ne kéhdezd, magad tudod legjobban.

— Persze, már elmesélték magának, hogy kedves voltam azzal a szegény Magnussal!

— Túlkedves voltál, túlkedves, éhted? S hogy mi jutott eszedbe, mikoh a zsebkendőt dobtad az ölébe,

azt igazán nem tudom. Nem éhitem, nem éhitem! Mit szól majd hozzá az atyád! Máh félek a szczenáktól...

— A papával majd elintézem a dolgot, mama. Csak maga ne beszéljen neki róla, mert akkor mindjárt ideges lesz! Ártatlan tréfa volt az egész s ebben nem lehet semmitsem találni.

— Pehsze, áhtatlan théfa! Szép théfa! Nem is tudtam, hogy ismehed azt a hogyhivjákat!

— Nem is ismerem egyáltalában.

— Hogyan?

A herczegné hátrazökkent a kocsiban.

— Nem ismerem, — ismételte Livia egyszerűen, — de meg akarok vele ismerkedni, mert roppant szimpatikus embernek tartom.

— Livia, az nagyon veszedelmes dolog, ha te valakit szimpatikus embehnek tahtasz!

— Abszolute nem veszedelmes, de igenis, meg akarom mutatni a világnak s Magnus társainak, hogy fütyülök a véleményükre. Ki akarom tüntetni a többiek előtt!

— Livia!

— Ki akarom tüntetni, mert nem fogom túrni, hogy rosszul bánjanak vele. Azt pedig tudom, hogy kitüntetés, ha én kedves vagyok valakihez.

— Az tehészetes, de annál inkább meg kell válogatnod azokat, a kiket ki akahsz tüntetni.

— Éppen azért. Már meg is üzentem neki különben, hogy mielőbb látogasson meg bennünket.

— Csak nem?

— De igen, — ismételte Livia, habár nem is volt

igaz. Ez eddigelé csak szándéka volt, de még nem tehette, mivel erre már nem volt ideje.

— Az atyád dühöngeni fog!

— Nem fog dühöngeni, csak maga ne szóljon semmit sem. Én pedig arra kérem, legyen kedves hozzá, mert különben kénytelen volnék magam jóvátenni minden injuriát, a melyet vele szemben elkövetne!

— Kéhlek, ne folytasd! — mondta a hercegné idegesen. — Bohasztó mighænem van...

Livia elhallgatott, de nem vette tragikusan anyja migrænjét. Tudta, hogy mindig ez lett a vége az ilyenféle eszmecseréknek.

Hazaérkezve, a hercegné magánlakosztályába vonult, Liviát pedig ismét Dünhusen Friderika grófnő vette őrizetbe, a ki a Hartmann-féle eset óta olyan udvarhölgy és társalkodónő közti állásfélét töltött be a hercegi házban.

Dünhusen grófnő már negyven éves, de még mindig hajadon volt, úgy hogy joggal mondott volt le a házasság reményéről, de a szerelemtől is igen távol állt. Inkább ez a körülmény, mint egyéb kitűnő tulajdonságai tették kiválóan alkalmassá arra, hogy Livia könnyebb életfelfogásának nyújtson kellő ellensúlyt s ezen feladatot kifogástalanul teljesítette is. Száraz, sablonos lénye, habár összevissza nem nyomott többet negyvenöt és fél kilónál, mégis ólomsúlyként nehezedett rá a kis Greuzere, a ki éppenséggel nem viseltetett gyöngédséggel erkölcs-őre iránt. Úgy kiszolgáltatta magát vele, mintha komornája lett volna, de Dünhusen grófnő csönde-

sen, keresztény megadással tűrte Livia szeszélyeit, mert magas fizetése, jó ágya és a kitűnő konyha mindenért kárpótolta.

Egész más helyzete volt Kerekes Miminek, a hercegnő komornájának. Ez a magyar leány, a ki szüleivel, annak idején még mint egész kis gyermek, Solmingen herceg házába került, — az anyja Pohánkay-Balatin hercegnőnek ugyancsak komornája, atyja pedig inasa volt, — úgyszólván együtt nőtt föl Liviával s daczára alárendelt állásának, a kis Greuzenek legjobb barátnője volt. Együtt tanultak mint gyermekek, együtt játszottak is, s csak később, mikor a hercegnőt «a világba vitték», lett igazán érezhetővé az a nagy szociális hasadék, a mely a két leányt egymástól elválasztotta.

De Livia szeretettel, ezer figyelemmel és kedves-séggel kárpótolta Mimit mindezekért, bizalmasának tekintette és sok olyasmit, a mi tulajdonképpen Mimi feladatát képezte, Friderika grófnővel végeztetett, míg mindig azon volt, hogy Miminek lehetőleg kevés és jó dolga legyen.

Ez a Mimi természetesen a hercegnő minden szívbeli ügyébe be volt avatva s néha kissé veszedelmesen exponálta is magát, úgy mint akkor, a mikor Hartmann szerelmes leveleit közvetítette. De mindig oly ügyesen csinálta a dolgát, hogy soha rá nem jöttek semmire sem. Különben pedig tisztességes és okos leány volt, a ki csak arra volt kapható, a mit maga jónak, vagy legalább is veszélytelennek tartott s bizony, ellenszegült volna még Livia hercegnőnek is, szükség esetén, nem törődve

állásával, jövőjével. Úrnőjét igazán szívből szeretete.

Egyszerű eszével persze nem volt képes megítélni, hogy hol van pontosan a határ, a melyet át nem szabad lépnie, de minden egyes esetben úrnője cselekedeteit a saját mértékével mérte s a mit maga megtett volna skrupulusok nélkül, azt Liviától sem akarta megtagadni.

Az ilyen nagy házakban, mint a milyen a Solmingenéké is volt, az alárendelt személyzettel való igen intim viszony éppenséggel nem tartozik a ritkaságok közé. Sok mindent meg is magyaráz ez a tény s ha néha magas és legmagasabb körökben dolgok történnek, a melyek a jámbor polgárt csodálkozásba ejtik, annak többnyire ez a nyitja. De nem mindig kell, hogy a következmények súlyosak, néha helyrehozhatatlanok legyenek s azok a hű, tisztességes szolgák, a kik kenyéradójukért tűzbe is mennének, néha — ha öntudatlanul is — nagy missziót teljesítenek, a midőn ők nevelik és tartják meg embereknek azokat, a kiket állásuk, születésük az emberek fölé helyez, ők adják a világnak a jó és rossz királyokat, nem azok, a kik hivatalosan felelősek a szuverének cselekedeteiért.

A kis Greuze, a mint hazaérkezett, nyomban Dünhusen grófnő kezébe adta kalapját, ráakasztotta boáját s ráadásul keztyűjét és csipkekendőjét is átnyújtotta neki. Aztán, — hiába kérdezte Friderika, hogy: — War es schön? — kiszaladt Mimihez, a ki szobájában kézimunkával volt elfoglalva s boldogan felkelt, mikor a hercegnőt megpillantotta.

Livia egyenesen Mimi ágyához ment, ráült s lábait lóbálva, mosolyogva, hamiskásan nézett Mimore. Egy ideig nem szólt semmit, aztán felugrott s a kis komornáját karjaiba zárva, suttogetta :

— Mimiczi, én nagyon boldog vagyok!

Mimi rögtön tisztában volt azzal, hogy az mit jelent, ha a hercegnő boldog. Nem is kellett kérdeznie, hogy miért, mert Livia legott elmondta az esetét Magnus Miklóssal.

— Ne hidd, hogy szerelmes vagyok belé, — szólt aztán, — de nagyon tetszik az a fiú s tudom, hogy az emberek meg fognak pukkadni, ha látják, hogy kedves vagyok hozzá! Most pedig egy óriási szívességre kérek! Olyan, mint ez a ház, a mit tőled kérek! Megteszed nekem, kis Mimiském? Kérek, tedd meg!

— Parancsoljon fenséged! — felelte Mimi szolgálatkészen. — Nem lesz az olyan borzasztó valami!

— De igen, hallgass csak ide, Mimikém! Nesze, itt van tíz forint, ezzel elmész egy virágkereskedésbe s megveszed a leggyönyörűbb virágokat, az üzletben pedig meghagyod, vigyék azonnal a csokrot Magnus Miklós lakására. Szegény sebesültnek, hadd legyen egy kis öröme! Az íróasztalom fiókjából pedig végy ki egy névjegyet s tedd a virágok közé. Siess, Mimcsám, s vigyázz nagyon, hogy rajta ne csipjenek, mert a mama már úgyis megfojtana egy kanál vízben az egész miatt. Ugy-e, megteszed, Mimikém?

— Meg fenség. Tessék csak bemenni. Jó lesz piros rózsá?

— Te angyal! Isteni! Pá — és vigyázz nagyon.

A herczegnő visszament Dünhusen grófnőhöz s feltűnően kedves volt hozzá, minden szokása ellenére felelve Friderika összes kérdéseire. Mimi pedig, mint egy kis macska, nesztelenül, észrevétlenül eltűnt a palotából s elvégezte a megbízatását.

Így jutott Magnus gróf a piros rózsákhoz.

Másnap délelőtt kis láza volt Miklósnak s így Várady doktor nem engedte felkelni, a mi nagyon boszantotta. De aztán nemsokára egymásután jöttek hozzá látogatóba, úgy hogy valóságos kaszinóvá lett a szobája. A cigarettafüsttől pedig alig lehetett látni két lépésnyire.

A jó barátai természetesen mind megjelentek, teljes számban, de ott voltak a versenyben résztvett azok a tisztek is, a kikkel sohasem volt valami jó viszonyban, úgymint Lódink, Trattenberg és Esső. Kechkeffy és Naghlaky pedig tisztiszolgáik útján tudakozódtak hogylétéről. Szóval, olyan meleg érdeklődés mutatkozott iránta minden oldalról, mintha sohasem lettek volna ellenlábasai az ezredben.

Éppen igen sokan voltak nála, mikor Regensperg kapitány kíséretében beállított Petneky is.

— Hab' ich's nicht g'sagt? — ezekkel a szavakkal köszöntött be az ezredes, — der Magnus macht uns noch eine Überraschung, ezt mondtam mindig. És tessék: megnyeri a trónörökös díját!

Kezet fogott Miklóssal.

— Derék fiú, — mondta. — Mindig ez volt a nézetem rólad. Óh, igen jó emberismeretem van!

Majd, a többiekhez fordulva : — De kérem, uraim, tessék helyet foglalni!

Erre kis zavar támadt, mert kevés volt a szék a szobában, összesen három. Ezekből egyet toltak az ezredes alá, a többiek állva maradtak. A társalgás nem igen akart fellendülni, a mióta a nagyfejű is közéjük állott, talán azért sem, mert majdnem kivétel nélkül tudták, hogy az ezredes egész más dolgokat jósolt Miklósról, mint a mivel tényleg meglepte az embereket.

— Hát a díj hol van, a gyönyörű díj? — kérdezte Petneky többek között.

— Még nem is láttam, ezredes úr, — felelt Magnus.

— Hát még nem volt itt Rudi herczeg? — folytatta Petneky. — Pedig azt mondta nekem, hogy ő akarja ideszállítani a délelőtt folyamán.

Ez a kijelentés most már érthetővé tette Petneky megjelenését és melegségét Magnus iránt.

— Tehát a herczeg adta ki a jelszót . . . ! — gondolták magukban Miklós hívei.

Apránként szétoszlott a társaság s éppen akkor, mikor az utolsó, Turszki Aladár, távozni készült, megérkezett a fiatal herczeg a díjjal együtt, a melyet egy közhuszár czipelt be, majdnem roskadozva a súlya alatt.

— Elhoztam a szobrot, — mondta Solmingen, — a többi díjat már mind elvitték, csak ez állt még ott, gazdátlanul. Látod, ez a ló is éppen olyan bolondul vágtat, mint a tied tegnap. Kár, hogy azt a roulade-ot nem lehetett megörökíteni . . .

— Hát arról van is egy kis emlékem, — jegyezte

meg Magnus mosolyogva s a homlokára mutatott. Solmingen zavarba jött.

— Az igaz, — felelte, — bocsásd meg ízléstelen vicczemet! Kétségbe vagyok esve, hogy ilyen ügyetlen voltam s csak az nyugtat meg némiképpen, hogy sérülésed nem veszélyes. Várady azt mondta, hogy egy héten belül biztosan begyógyul.

Turszki Aladár távozott s a herczeg magára maradt Magnussal. Megpillantva a piros rózsát az ágy mellett, kérdezte :

— Valami gyöngéd figyelem, ugyebár? Nagyon égnek ezek a rózsák, de nagyon!

Magnus elpirult.

— Igen... — mondta kitérőleg. — Nem is tudom, mivel érdemeltem meg, hogy most egyszerre annyira érdeklődik irántam mindenki!

— Hisz az csak természetes, kérlek...

— Nem olyan nagyon, a mint mondd, — felelte Magnus. — Azért végtelenül jól esett minden, a mit velem tettetek s te is fogadd kérlek, hálás köszönetemet.

Kezet nyújtott Solmingennek, a ki azt kissé zavartan megszorította. Különösen érezte magát. Tulajdonképpen csak most, ebből az egész incidensből kifolyólag, ismerkedett meg közelebbről Magnus-sal s kénytelen volt konstatálni, hogy kellemesen csalódott benne. Hozzá volt szokva, hogy annyi rosszakarattal beszéltek hozzá erről az emberről, hogy sohasem gondolt arra, hogy személyesen győzdjék meg Magnus egyéniségéről. Most pedig látta, hogy valótlan mondtak neki, mert Magnus szerény,

szimpatikus benyomást tett rá s legalább is sokkal különb volt, mint számtalan más tisztára, a kivel együtt szolgált. Akármelyinek is voltak Magnus családi viszonyai: ő maga igen korrekt, úri fiúnak látszott.

Solmingen úgy érezte, hogy tartozik valamivel félreismert bajtársának s ennek ott mindjárt kifejezést is akart adni. Mintegy ötletszerűen így szólt:

— Remélem, hogy ezentúl többet fogsz a társaságba járni, hisz' az ember nem találkozik veled seholsem! Vagy talán bizony elvből teszed ezt?

— Nem szeretek senkinek sem terhére lenni, — felelte Miklós egyszerűen, — de nem kerülök senkit sem. Erre nincs okom.

— Tudom, csak úgy gondoltam. Jövő szerdán utoljára fogad az anyám, ha tehát rendben leszel addig, a mit különben biztosra veszek, s ha nincs jobb dolgod, gyere el hozzánk. Ott leszek s be foglak mutatni.

— Igen köszönöm, elfogadom.

Mintha kő esett volna Miklós szívéről. A mióta feltette magában, hogy mindenáron meg fog ismerkedni Livia hercegnővel, folyton az az egy gondolat foglalkoztatta, hogy látogatását a hercegi házban miként süthetné el. S most ily egyszerűen oldódott meg ez a kérdés is...!

Solmingen még vagy egy negyed órát töltött Miklósnál. Szóba kerültek utóbbinak a találmányai is, a melyeket aztán lehetőleg könnyen felfogható módon meg is magyarázott a hercegnek.

A dolog látszólag rendkívül érdekelte Solmin-

gent, de a végén még sem tudott többet, mint azt, hogy az úszókészülékkel úszni, az erőgépet pedig hajtani lehet.

Mikor aztán távozott, mégis némi skrupulusai támadtak a herczegnek, hogy meghívta Magnust, a nélkül, hogy erre előzőleg felhatalmazást kért volna az anyjától. Hisz' meg volt róla győződve, hogy azzal a szegény emberrel igazságtalanul bántak a többiek, de talán mégis kár volt, a közvéleményt ok nélkül felizgatni. Azokkal a találmányokkal pedig sehogysem tetszett neki a dolog, mert nem tudta belátni, hogy egy huszártiszt, egy gróf, mi az ördögnek foglalkozik olyasmivel, a mihez nem ért? Feltalálni, gépeket csinálni az, szerinte, munkásoknak és gyárosoknak a feladata volt, lovastiszt pedig foglalkozzék a lovakkal!

De most már egyszer meghívta volt s ezen nem lehetett változtatni...

XIV.

Egy hétre rá Miklós egészsége teljesen helyre állt s csak egy vékony fekete selyemkötés a homlokán, emlékeztetett balesetére.

Néhány nap óta szolgálatot is teljesített ismét s napról-napra emelkedett a tekintélye az ezredben, a mihez nem kis mértékben hozzájárult az ezredes és Solmingen megváltozott viselkedése, de az a meglehangú üdvözlőtávirat is, a melyet a fenséges ezredtulajdonostól kapott,

Miklós azért mitsem törődött ezekkel a tüne-
ményekkel. Szünet nélkül a kis Greuzere gondolt s
a mit azelőtt sohasem tett, elment mindenüvé, a
hol remélhette, hogy még a kitűzött terminus előtt,
ha csak messziről is, viszontláthatja ideálját.

Ha kilovagolt, mindig a hercegi palota előtt
lovagolt el s feltűnés nélkül vizsgálta az összes
ablakokat, de hiába. Órákig járkált az utczákon is,
elment a színházba, szintén eredmény nélkül.

Mindez persze néhány nap alatt játszódott le,
de neki úgy tűnt, mintha évekről volna szó. Végre
mégis, nagynehezen, szerda lett.

Már kora reggel hozzálátott toalettjéhez s hat
óra tájban megjelent a hercegi palotában, vadonatúj
atillában és lakkecipőben, beszerzések, a melyek ki-
fizetése nem kis zavarba ejtették. De éppen akkor
vette volt kézhez Geroldingen gróf nagybátyja
apanage-ját s így nem kellett adósságokat csinálnia,
azaz: nem maradt adósa a szállítónak, mert köl-
csönt nem kért volna senkitől a világon. Az az ösz-
szeg, a melyet annak idején Maróthytól kapott,
találmányának szabadalmazására, más megítélés alá
esett, mivel Miklós azt mindig befektetésnek tekin-
tette a barátja részéről.

A mint belépett a kapu alá, ott találta Tratten-
berget, a ki éppen tudakozódott a portásnál, hogy
sokan vannak-e már?

Trattenberg meg volt lepetve, hogy Miklós is
fel készült a hercegekhez, de azt egy szóval
sem árulta el. Azért nem nagyon örült neki, hogy

együtt kellett megjelenie Magnussal, a kivel éppen-séggel nem kívánta magát «affichirozni . . .»

A régi kis palota, a melyet Solmingenék a Justisoron béreltek, fényesen ki volt világítva s a két tiszt puha szőnyegen jutott fel az emeletre, a hol escarpines inasok fogadták őket.

— Őfenségeik kint vannak a teraszon, — mondta az egyik s előre ment, hogy kinyissa az érkezők előtt az ajtószárnyakat.

Miklósnak erősen dobogott a szíve. Először, mert tudta, hogy most, ebben a pillanatban viszont fogja látni Liviát s mert hirtelenül az a gondolata támadt, hogy a hercegnő talán már meg is bánta a tettét, másodsor pedig azért, mert ez alkalommal történt meg vele legelőször életében, nemcsak, hogy ilyen előkelő háznál, de hogy egyáltalában vizitelt. Kényelmetlenül érezte magát s hiába igyekezett természetesen látszani: attól félt, hogy rögtön meglátják rajta zavarát.

De nem volt sok ideje a meditálásra. Egy-kettőre kint állt ő is, Trattenberggel együtt azon a nagy teraszon, a mely a palotához tartozó kis kertre nyílt s legalább is hatvanan lehettek, a kik részint állva, részint ülve teáztak, hangosan, élénken beszélgettek s észre sem vették az érkezőket. Csak itt-ott tünt fel egy ismerős arcz, valamelyik ezredtársa, a többieket mind nem ismerte s Liviát, de Rudi herceget sem látta sehol. Trattenberg pedig, a ki a mint belépett, megpillantott egy ismerős hölgyet, ahhoz sietett, kezét csókolt neki s nyom-

ban a leganimáltabb diskurzusba bocsátkozott vele. Magnus pedig még mindig ott állt s nem tudta, mitevő legyen.

Végre, mikor már az inast ki akarta küldeni a fiatal herczeg megkeresésére, az magától megjelent a láthatáron.

Miklós egyenesen hozzálépett. Most már biztonságban érezte magát.

— Ah, jó estét! — mondta a herczeg majdnem meglepetve, hogy ott látja. — Szép, hogy eljöttél.

— Kérlek mutass, be őfenségeiknek, — szólt Miklós.

— A legnagyobb örömmel, — felelte Solmingen, — gyere, kérlek...

Közben egy csoport állta el útjukat: Zathoch grófné, a ki állva fogyasztotta teáját, az öreg Hamalya s a főispán.

— Nem vagy ismerős? — kérdezte Solmingen, majd bemutatta Miklóst, aztán továbbvitte. Végre a herczegné elé kerültek, a ki a terasz egyik sarkában ült s unottan hallgatta, a mint két fiatal ember — az egyik Mihész Sándor gróf országgyűlési képviselő volt — előtte fejtegette politikai nézetét.

— Bocsánatot, — szólt Rudi herczeg az urakhoz, majd az anyjához fordult: — Engedje meg mama, hogy bemutassam az akadályverseny győztesét, Magnus Miklós grófot.

A herczegné borus arczán a mosolynak egy csak górcsővel látható árnyalata futott végig. Miklós kezét csókolt.

— Öhülök, hogy máh jobban van, — mondta a herczegné, — a kegyed avantühje nagyon kellemetlen lehetett, de hallom, szép díjat nyeht . . .

— Igen, fenség, — felelte Miklós, — a díj nagyon szép s kétszeresen örültem neki, mivel őszintén szólva, sohasem reméltem, hogy megnyerhetem az én lovammal!

— Miféle lova volt? — kérdezte a herczegné gépiesen. — Pehsze, telivéh . . .

— Nem, fenség, teljesen ismeretlen származású ló, a melyet még Gácsországban vettem a vásáron s magam tanítottam be.

— Éhdekes . . .

— Gyerünk tovább, — szólt Rudi herczeg, — éppen ott áll az atyám, Schneider tábornokkal, de ne mesélj neki a találmányaidról, mert az idegesítené . . .

A következő pillanatban már ott álltak XVI. Keresztély előtt. Rudi herczeg bemutatta Magnust. A herczeg mutatóját nyujtotta neki, de barátságosan nézett rá :

— Hallottam, milyen bravurosan viselkedett a minap! Tudja, hogy ez rosszul is végződhetett volna? Rudi nagy szemrehányásokat tett önmagának, de joggal. Az embernek még a versenyen is látnia kell, hogy hová lovagol. Mint egészen fiatal ember, — annak van már vagy harmincz esztendeje, falkavadászaton én is elestem a lovammal együtt. Akkor én is megsebesültem a karomon. Azért nem bántam, akármilyen nagy is volt a fájdalom, folytatni akartam az útamat, csak nem volt olyan sze-

rencsém, mint önnek, mert a lovam nem várt rám...

A herczeg jóízűen elnevette magát, a tábornok úgy tett, mintha legalább is isteni megnyilatkozásnak volna fültanúja s Rudi herczeg egyszerűen elépett, mivel már ismerte a históriát.

Miklós pedig, a ki szintén erőltetett figyelemmel hallgatta, a mit a fenséges úr mondott, egyszerre csak megpillantotta Liviát. Tíz lépésnyire volt tőle s Lanfroyval és egy fiatal leánynyal beszélgetett. De nem nézett az ő irányába.

— Valamikor én is nagyon szerettem a falkavadászásokat, — állította Schneider tábornok. (Egészen addig, míg azt a méltóságot elérte, egy gyalogezrednél szolgált s alkalmasint soha életében nem is látta azt, a miről szó volt.) — De most már öreg vagyok az efélére.

— Én is öreg vagyok, — jelentette ki a herczeg, — de mégis szívesen lovagolnék, csakhogy az orvosok nem engedik meg.

— Miért fenség? — kérdezte a tábornok érdeklődéssel s Miklós is odahajolt, ki sem eresztve a szeméből Liviát.

XVI. Keresztély a szívére mutatott s elkomolyodva bólogatott.

Schneider tábornok és Miklós arcukat a részvét legmagasabb fokára állították be, de a herczeg folytatta, s a vonásai ismét kiderültek:

— A szív, a szív! Sok bajt okozott az már az embereknek!

Még akart valamit mondani, de ehhez már nem

jutott, mert hirtelenül hátulról belékapaszkodott valaki: Livia. Megpillantotta Miklóst s nyomban otthagya Lanfroyt és Hamalya Katinkát.

— Ejnye, de megijesztettél! — szitkozódott a herceg, — ez nem járja! Hisz tudod, mennyire kell magamra vigyáznom...!

De Livia nem hallgatott atyjára, hanem, mintha régi jó barátját üdvözlé, kezét nyújtott Miklós-nak, ragyogó kék szemét rászegezve:

— Isten hozta, kedves gróf! — mondta örömteljesen. — Maga itt van s nem is üdvözl? No, ez igazán nem szép magától!

Miklós hebegett valamit s olyan lett, mint a rák.

— Teát már kapott? — kérdezte Livia. — Még nem? Maga szegény! Nézze, jöjjön velem, majd mindjárt gondoskodom magáról! Még nem kapott semmit sem, hallatlan!

S Miklóst mintegy magnetikusan maga után vonzva, bevezette a szalonba, a hol maga töltött neki teát hatalmas számovárból s megkínálta sandwichekkel.

Miklós pedig, kissé félszegen, zavartan, engedte magát kiszolgáltatni s csak nézte, nézte nagy szemekkel ezt az ætherikus lényt, a mely úgy forgozódt körülötte, mintha ennek így kellene lennie.

Érezte, hogy már mondanía is kellene valamit, de nem jutott eszébe semmi sem.

— Még meg sem köszöntem a gyönyörű rózsákat, — mondta végre s elpirult.

A hercegnő ajkára tette kis ujját, jelezve, hogy

jobb, ha erről nem beszél fennhangon. Mégis azt kérdezte :

— Örült a virágoknak?

— Nagyon, herczegnő! Még most is egészen frisek. Minden nap adok nekik vizet . . .

A herczegnő újból megkínálta Magnust sandwichekkel, a melyeket a fiatal tiszt csak félénken és folytonos biztatásra rakott a tányérjára.

— És a zsebkendő? — kérdezte Livia, szeme sarkából hunczutosan pillantva Magnusra.

— Óh, azzal alszom, — felelte emez, majd ismét elpirult, mert eszébe jutott, hogy ezzel talán illetlent mondott. Hogy jóvátegye esetleges hibáját, gyorsan hozzátette : — Nappal pedig magammal hordom, látja?

Ezzel az atillájából kissé kihúzta a zsebkendőt s boldogan ismét elrejtette.

— Milyen kedves magától . . . — mondta a herczegnő s szemét félig betéve, szempillája alul hosszasan ránézett Miklósrá.

— Így nézett rám akkor is, — szolt emez önkéntelenül, — a mikor lovagoltam . . .

— Igazán? Hogyan?

— Olyan szépen, mint most.

Livia elnevette magát.

— Hát olyan különösen néztem én magára?

— Igen. Így még sohasem néztek rám.

— Mondja meg őszintén : nem gondolta magában, hogy miféle furcsa leány az, a ki így viselkedik? Nem csodálkozott kissé rajtam?

— Nagyon. Azaz . . .

— Pláne nagyon?

Livia még jobban nevetett.

— Kérem, herczegnő, ne értsen félre, — mondta Miklós, a kit ez a nevetés majdnem bántott. — Azért csodálkoztam, mert nem akartam elhinni, hogy csakugyan velem foglalkozik.

— Mi van ebben csodálatos?

— Nem tudom. Nem vagyok az ilyesmihez hozzászokya.

— Nem iszik még egy csésze teát?

— Köszönöm, herczegnő.

— Köszönöm igen, vagy köszönöm nem?

— Nem kérek már, küss' die Hand.

— Jaj, kérem, az Istenért, ne mondja, hogy: Küss' die Hand! Idiosynkrasiám van ez ellen a «Küss' die Hand» ellen! Ismertem egyszer valakit Bécsben, az mindig ezt mondta. Nem is szeretek rá gondolni. Iszonyú ostobaság volt. Ugyebár, nem mondja többé?

— Megfogadom.

Miklós a tányérjára nézett s gépiesen rágt a sandwichét. Olyan különösen érezte magát, olyan gyerekesnek, ügyetlennek. A herczegnő majdnem gyámolítólag bánt vele s ez boszantotta.

— Eredeti, — mondta — herczegnő csak bizonyára fiatalabb nálam, — én huszonöt vagyok.

Livia alig tudta leplezni csodálkozását e szokatlan kérdés fölött.

— Hát olyan vén skatulyának néz engem?

Miklósnak majd kiesett a falat a szájából, a melyet csak az imént oda betolt.

— Bocsásson meg, hercegnő, de . . .

— Megbocsátok. Tizenkilencz leszek szeptemberben. Miért kíváncsi a koromra?

— Mert, mert . . . igen, mert úgy néz ki, mintha csak tegnap vette volna fel első hosszú ruháját és mégis úgy bánik velem, mintha legalább is az anyám volna!

— No, ez igazán kitűnő, — nevetgélt a kis Greuze.

De Miklós folytatta :

— Mit akar tulajdonképen velem?

Livia hirtelenül elkomolyodott

— Be különös ez a kérdés, — mondta. — Talán megbántottam valamivel? Vagy únja az én társaságomat?

A kis Greuze felkelt, de Miklós felugrott.

— Jaj, kérem, ne kínozzon! — szólt egészen kikelve magából, úgy hogy Livia ijedten körültekintett, nem figyeli-e valaki ezt a jelenetet. — Hát mit akar tulajdonképpen velem? — ismételte Miklós, a kinek nem jutott más eszébe, előbbeni kérdését. — Hát tudja-e egyáltalában, hercegnő, hogy velem mit visz véghez?

A fiatal tiszt annyi keserúséggel, de egyszersmind olyan szenvedélyesen és melegen lökte ki magából ezeket a szavakat, hogy Livia teljesen elfelejtette, hogy még az imént megsértődött Magnus kérdésén. Ismét leült s intett a tisztnek, foglaljon helyet ő is.

— Azt hiszem, hogy maga egy kicsit szerelmes belém . . . — mondta halkán, a mosolynak egy alig észrevehető árnyalatával.

— Egy kicsit?

Miklós szemei ragyogtak, aztán elnézett.

— No és? — kérdezte Livia. — Hát olyan nagy baj ez magának?

Miklós ránézett s a mint tekintetük találkozott, mindketten elmosolyodtak.

— Istenem, milyen buta vagyok! — nyögte a fiatal tiszt. Nyugtalanul fészkelődött a székén.

Liviának megesett a szíve rajta.

— Akarja a kezemet megszorítani? — kérdezte halkán. Magnus összerezsent. Hogyne akarta volna! Rögtön Livia keze után kapott.

— Pszt! tett Livia. — Láthatná valaki. Így...

Ezzel egyik kezével Gerbeaud-süteményt kínált partnerjének, másik kezét pedig a kristály-üvegtál alatt nyujtotta neki.

Magnus majdnem feldöntötte az összes süteményeket s úgy megszorította Livia kezét, hogy az halkán felkiáltott.

— Vigyázzon, az Istenért, — mondta, — ne ilyen vadán, barátom! Így, igen, így...

S ismét egymás szemébe néztek. Aztán Livia visszavonta a kezét.

— Magát Miklósnak hívják, ugyebár? — kérdezte kis idő múlva.

— Igen. Nem tudom miért...

— Nekem ez a név nem tetszik. Olyan, mint Mikulás. Maga csak nem Mikulás? Én majd másképpen fogom hívni, jó lesz?

— Jó lesz...

— Várjon csak. Niki hogy tetszik magának?

— Nem nagyon.

— Nekem sem, — hagyta rá Livia nevetve, majd hozzátette: — Milyen volna: Mixi?

— Hát, ha úgy akarja...

— Nem jól van. De — Miki! Nagyszerű! Hogy ez előbb nem jutott eszembe!

Magnus kissé elpirult.

— Így hívtak otthon is, — mondta. Pedig...

Nem folytatta. Az volt az ajkán, ne nevezze őt Mikinek Livia is. Hisz ő olyan más volt, olyan egészen más...!

— Pedig? — kérdezte a kis Greuze.

— Semmi...

— Miki nagyon helyes, nem találja?

— Ha maga mondja, hercegnő...

Magnus hálásan tekintett Liviára, de mégis boszantotta kissé, hogy úgy bántak vele, mint egy gyermekkel.

— És maga? Maga meg van elégedve az én nevemmel? — kérdezte a hercegnő.

— Óh, igen. Olyan szép!

— Igazán?

— Nagyon. Még nem hallottam szebbet!

— Hisz akkor minden rendben van! Látom, hogy mi nagyszerűen értjük egymást!

— Igen...

És mind a ketten nevettek.

— Egy baj van, — kezdte ismét Livia, — s ez engem nagyon elszomorít. Mi még a hét végén, vagy hétfőn kimegyünk Pohánkára s csak karácsony után jövünk vissza Pozsonyba. Augusztusban pedig

az atyám Nauheimba megy, a szíve miatt, s oda valószínűleg el kell hogy kísérjem. Vagy pedig a mamával Marienbadba fogok menni...

— Úgy...

Miklós arca elborult. Összehirapta az ajkát s bólogatott.

— Gondoltam, — mondta mintegy magában.

— Nem jöhetne maga is Nauheimba, vagy Marienbadba? — kérdezte Livia.

— Az igaz! — felelte Miklós, de nyomban eszébe jutott, hogy hiszen az ilyesmire nincs is pénze. Mindig az a nyomorult pénz! gondolta magában. De hát a találmánya? Azzal mi volt? Nem volna legokosabb felhagyni minden ostoba skrupulizálással s eladni az egész dolgot, úgy mint van, az Unió kormányának? Kapna negyvenezer koronát, úr volna...

— Ha megengedi, herczegnő... — mondta most már határozottan.

— Megengedem. Sőt követelem. De nem a herczegnő, hanem Livia!

Miklós gépiesen ismételte: — Livia...

— Az roppant helyes lesz magától, — folytatta a kis Greuze. — Addig pedig...

— Tessék?

— Tudja mit? Addig levelezhetnénk egymással...

Miklós vonásai hirtelenül egészen kiderültek.

— Óh, igen! — mondta. — Még sohasem leveleztem senkivel, nem is tudok rendes levelet írni!

— Mindegy. Nekem hosszú, hosszú levelet fog írni, ilyen hosszúakat!

— Majd megpróbálom . . .

— Én is írok magának — Miki! De még valamit! Természetesen nem írhat az én címemre, hanem a leveleit a komornám nevére kell küldenie, érti? Kerekes Miminek hívják, meg fogja ezt jegyezni? Nincs czeruzája?

— Nincs, de nem is kell. Nem fogom elfelejteni. Kerekes Mimi . . .

— Aztán csak postrestante szabad írnia, még így is, tudja?

— Igen, postrestante . . .

Ebben a pillanatban többen is jöttek be a teraszról. Távozni készültek. Két hölgy, a kit Magnus nem ismert, Kechkeffy és Mihész gróf képviselő, valamint a főispán.

Livia felkelt s a hölgyek elé sietett.

— Már haza mennek, Tini néni? — kérdezte ártatlan szemekkel.

Miklós is felállt a helyéről s nem tudva, mit csináljon, egyszerre bekapott egy egész darab süteményt.

Az idősebbik hölgy megveregette Livia arcát.

— Nem akarok zavarni, maguk itt úgy látszik nagyban flirtölnek, — mondta jóakarattal s Magnus felé is bólogatott, a kit ugyan nem ismert, de biztosra vette, hogy be van neki mutatva.

— Óh, borzasztóan! — felelte Livia mókásan, mire az öreg hölgy elnevette magát s a többiekhez fordult.

— C'est un amour, cette petite, — mondta, aztán továbbment. A társaság követte,

Livia visszajött Miklóshoz.

— C'est un amour, cette petite! — utánozta sok komikummal az idős hölgyet. — Majom...

— Kik voltak ezek? — kérdezte Magnus nevetve.

— Nem ismeri őket? Thegezházy grófné a bájos leányával, Pipivel. De most gyerünk ki a teraszra. Éppen láttam, hogy a mama mozgolódik. Hivatalosan még búcsúzunk egymástól, de — Miki és Livia ezt most is elvégezhetik...

Livia kezét fogott Miklóssal, aztán gyors mozdulattal egy nehéz brokátfüggöny mögé húzta. Pillanatig úgy álltak egymással szemben s nem szóltak semmit. Csak egymásra néztek. Végre azt mondta Livia:

— Meg akarja csókolni a kezemet?

Lassan felemelte a kezét, egészen Magnus ajkához. Ez hirtelenül, vadul mindkét kezével utána kapott s megcsókolta. Aztán eleresztette, majdnem elejtette. Szemei forogtak.

Livia pillanatig becsukta a szemét, majd kiment a teraszra. De még az ajtóban visszafordult.

— Adieu, Miki! — mondta halkán, koketten s aztán eltűnt a vendégek közt.

Magnus még egy ideig ott állt, majd ő is kilépett a teraszra. Ittasnak érezte magát. Kint a kellemes, friss levegő jól esett neki.

Körülnézett, de nem látott ismerőst. Ismét elfogta az a különös érzés, a mely már érkezésekor nyomta. Olyan outsider volt ő is ebben a társaságban, mint «Kesely», a lova, a versenyen... Pedig

mégis ezek közé való volt ő is, s ha nem lett volna ez az anyja, akkor . . .

Majd Liviára gondolt s egyszerre, mintha pillanatig megállt volna a szívverése.

— Mi lesz még ebből? — kérdezte magában.

Pár lépést tett előre s szemközt került Esső Bélával, a ki erőltetett udvariassággal mosolygott rá.

— Még nem megyünk? — kérdezte Miklós Essőtől, csakhogy mondjon neki valamit.

— Nem tudom, — felelte a másik kitérőleg, — éppen meg akartam kérdezni Ruditól, mi lesz? Úgy hallom, hogy a dámák még táncolni is akarnak ma este. Egy páran itt maradunk vacsorára. Neked nem szóltak?

— Nem . . .

Ez az ujság nagyon meglepte Magnust. Egy páran itt maradnak! Táncolni fognak! Miért nem szólt neki a herczegnő?

Ebben a pillanatban egy szőke, szikár fiatalember, kifogástalan zsakett-öltönyben, czilinderrel a kezében, de mély gyászban, odalépett hozzájuk s Essőt karonfogva, kérdezett tőle valamit, mire a másik felelt. De Magnus nem figyelt oda. Mindig csak arra kellett gondolnia, hogy tánc lesz s hogy őt nem marasztalták. Miért hallgatta el ezt a herczegnő előtte? Hát mégis ő is csak úgy bánt vele, mint a többi, vele, — a páriával?

Erővel elűzte ezt a gondolatot. Ez ki volt zárva. Hátha talán maga sem tudott semmit sem az egészeztől a herczegnő? Vagy talán csak most értesült róla s még fel fogja szólítani, maradjon ott ő is?

Esső odaszólt hozzá s egyszersmind az idegenhez is :

— Nem ismeritek egymást? Lénárd Viktor báró — Magnus Miklós gróf . . .

Az egymásnak bemutatottak kezét fogták, de a mint Esső kiejtette a Magnus nevet, Lénárd báró meghökkent. A másik kettőnek a figyelmét ez nem kerülhette ki. Annyira látható volt az a benyomás, a melyet a Magnus név említése Lénárdra tett.

— Hogyan? — kérdezte emez elsápadva s Essőhöz fordult, a nélkül, hogy eleresztette volna Miklós kezét.

Esső ismételte utóbbi nevét.

Lénárd ránézett Miklóstra, melegen megszorította a kezét s leküzdve izgatottságát, hangsúlyozva mondta :

— Nagyon örülök, hogy veled megismerkedhetem.

Magnus bizalmatlanul tekintett Lénárdra. Legelőször életében találkozott ezzel az emberrel. Miért viselkedett ilyen különösen?

Esső sem értette a dolgot, de Magnus felé bólogatva, Lénárdnak pedig hátat veregetve, odébbállt, a fiatal herceget keresni.

Kínos egy-két pillanatig ott állt a két ember egymással szemben s nem tudott szólni. Lénárd azért nem, mert azt az egyet, a mit tudni szeretett volna, nem merte kimondani, a másik viszont attól tartott, hogyha egyáltalában, akkor legfeljebb kellemetlen reminiscenciák kerülhetnének szóba. Mert ez a Lénárd csakis az anyját ismerhette vagy a szegény nővérét . . .

Végre Lénárd elkezdett beszélni. Elmondta, hogy csak két nappal ezelőtt érkezett Pozsonyba, hogy mennyire sajnálja, hogy nem vehetett részt a versenyben, de az utóbbi időben igen sok volt a dolga. A mint ugyanis bizonyára Miklós is hallotta, fél-évvel ezelőtt meghalt a nagybátyja, Csáthy Elemér gróf, a ki az egész csáti uradalmat ráhagyta.

— Tehát örököltél? — jegyezte meg Magnus, folyton kutatva emlékeiben, nem hallott-e mégis már Lénádról? De soha. Nem ismerte. Csáthy Elemérről is csak névleg tudott. Hallotta, hogy nagyon gazdag volt.

— Igen, örököltem tizenötezer holdat, — folytatta Lénárd. — Az embernek ilyenkor annyi baja van az átvétellel, az ispánokkal, a bérlőkkel! Az átíratással is!

— Persze, persze.

Majd azt kérdezte Lénárd, hogy miért van bekötvé a homloka s hogy szeret-e Pozsonyban lenni? Már akkor is szolgált-e az ezrednél, mikor az még Gácsországban állomásozott? Jobb-e most, mint akkor?

Végül, s ezt ismét egészen különösen mondta:

— Most már persze belenyugodtatok szegény Ada grófnő halálába?

Miklós feltekintett.

— Ismerted?

— Látásból, — felelte a másik. — Nagyon szép volt . . .

— Szegény leány, — mondta Miklós s elkomorodott. Lénárd pedig fellélegzett. — Ez tehát nem tud

semmit! — gondolta magában. Kezet fogott Magnus-sal, a ki azt részvétnek vette. Még egy ideig közönyös dolgokról beszélgettek, aztán elváltak.

— A viszontlátásra, — mondta Lénárd s egy arra menő hölgyhöz csatlakozott, a kit Magnus nem ismert.

Miklós körülnézett, nem látja-e Liviát? De nem látta. Rosszkedvűen egyenesen a herceghez lépett, a ki unottan, lassú léptekkel közeledett. Meghajtotta magát előtte.

— No, már megy? — kérdezte a fenség. — Jól teszi. Én is mennék, csakhogy itthon vagyok s nem tudom, meddig tart még a mulatság! Majd ismét mutatóujját nyujtotta Magnusnak s továbbment.

Miklós a hercegnét kereste. Soká tartott, míg megtalálta, mert nem is volt a teraszon, hanem a szalonban utasításokat adott a komornyiknak. Bizonyára a vacsora végett...

Magnus néhány lépésnyi távolságban megállt előtte s várta, míg észreveszik. Mikor a hercegné odanézett, köszönt.

— Isten vele, — mondta a hercegné, — nem akahom mahasztalni, meht kegyednek nem való heggelig fentmahadni bekötött fejével! Hisz hallotta talán, hogy ezek még táncolni is akahnak? Igen, az uhak máh cigányt is hozattak!

Miklós az első pillanatban azt akarta mondani, hogy ott marad. Hogy semmi baja sincs. Hogy a hercegné nagyon kegyes hozzá, de nem fog neki megártani, ha...

Igen, ha . . . Csakhogy nem kellett itt senkinek. Nem volt rá szükség.

A hercegné kezét nyujtotta neki. Még pedig oly magasra, hogy azt megcsókolhatta volna. Sőt, meg is kellett volna csókolnia. De nem tette. Akarta, de valami, a nyakában, mintha megmerevedett volna. Nem volt képes rá. Meghajtotta magát, aztán vissza akart menni a teraszra, hogy elbucúz-zék Liviától. Tulajdonképpen felesleges volt. De ha már egyszer megígérte?

A hercegné megállította.

— Elfelejtett valamit? — kérdezte.

— Livia hercegnőtől akartam búcsúzni, fenség!

— Sohse kehesse a lányomat, — felelte Solmingen hercegné, — majd átadom neki kegyed üdvözetét. Aztán folytatta tárgyalásait a komornyikkal.

Miklós néhány pillanatig nem mozdult a helyéből.

— Hja, igen? — mondta inkább magában. Majd kiment. Fejébe szállt a vér. Hisz ez egészen úgy nézett ki, mintha kitessekelték volna? Öklét szorította. Több szobán áthaladt. Mereven maga elé nézett . . .

A mint kinyitotta az előszobába vezető ajtót, valaki nevéen szólította. Megfordult. Livia volt. Mintha elbúvölték volna, megállt. Pedig ki akart menni . . .

— Hogyan? — kérdezte a hercegnő. — Ez csak nem volt a megállapodásunk?

Miklós nem felelt. Daczosan vállat vont.

— Mi baja? — szólt Livia.

— Nem adta át őfensége, a hercegnő, tiszteletemet? — kérdezte, majdnem daczosan.

— Mit beszél maga itt? — mondta Livia, összehúзва szemöldökét.

Miklós elmondta, a mint történt a dolog a hercegnével. Röviden, velősen szerette volna elmondani, e helyett azonban folyton többet mondott, a mint akart. A tánczról is beszélt, erről pedig egyáltalában hallgatnia kellett volna. Tudta, de csak beszélt. S hogy a hercegné egyenesen hazaküldte, az ágyba. Mivelhogy be van kötve a homloka. Magnus irónikusan elnevette magát.

— Hallatlan! — sziszszent fel Livia, mérgesen toppanva apró lábával. — Hát ebből nem lesz semmi! Maga itt marad!

— Nem lehet...

— De. Akarom!

— Most már nem mehetek vissza. Ki van zárva.

— Magnus! Az én kedvemért.

— Nem tehetem. Nekem is van önérzetem.

Livia majdnem könnyezett. Idegesen játszottak finom kis kezei gyöngysorával a nyakában.

— Hisz' értem magát, — mondta aztán. Ámbár biztosítom, hogy az egész nem egyéb ügyetlenség-nél. Mégis, igaza van. Én rám csak nem haragszik?

— Én — magára?

Magnus érezte, hogy gyöngeség volt, azt így megmondani, mikor még az imént, igenis, Liviától is rossz néven vette, hogy nem szólt neki már előbb. De nem tudott rá haragudni.

— Köszönöm, Miki, — felelte a kis Greuze. —

Mivel tehát apprehenziója nem irányul ellenem is, bizonyítsa be, hogy köztünk semmi sem változott . . .

— Követeljen tőlem, a mit akar, megteszem, hercegnő. Csak azt nem, hogy ma este . . .

— Nem, nem. Más jutott eszembe. Mesés idea! A kertünknek van egy kis hátsó kapuja, a mely az utcára nyílik. Azon szoktunk néha kimenni, ha a városba megyünk. A kulcs lent lóg a hallban. Ott, a kapu mögött várom magát ma éjjel, éjfélkor. Mikor a többiek tánczolnak. Kopogjon háromszor akkor tudni fogom, hogy maga az . . .

— Livia! — hallatszott a hercegné hangja a belső szobákból s közeledtek selyemsuhogós léptek.

Livia intett Miklósnak, távozzék gyorsan s majdnem könnyörögve tekintett rá. Aztán elsietett.

Magnus kiment. A fejébe csapta a sapkáját s mint a ki álomban jár, teljesen megzavarodva, hol gyors léptekkel, hol lassan, elgondolkozva, indult hazafelé.

XV.

Solmingenéknél vagy huszonnégyen maradtak vacsorára; de bizony senki sem vette észre, hogy ez hirtelenül és váratlanul összehozott mulatság volt. Az a néhány úr, a ki nem volt katona, még hazament s frakkot öltött, a hölgyek szintén kiöltöztek, — ez nem volt nagy dolog, mert hisz majdnem kivétel nélkül a palotában voltak megszállva — s kilencz órakor már ott ültek mind a fehér asztalnál,

a cigány pedig halkán húzta a szebbnél-szebb nótákat.

Livia szomszédjai ez alkalommal Trattenberg és az öreg Hamalya voltak, míg «Luky», a fiatal Hamalya, vele szemben ült s csak az asztalon át mert néha szerelmes szempillantásokat vetni ideáljára, a ki azonban úgy tett, mintha ott sem volna.

A kis Greuze szomszédjai persze nem tudták, hogy még az este, alig hogy Magnus Miklós a palotából távozott, családi jelenet ment végbe a hercegné boudoirjában.

Az történt ugyanis, hogy Dünhusen grófnő majdnem az egész idő alatt, hogy Livia Miklóssal a szalonban teázott, a terasz egyik ablakából benézett s ha ugyan — ezt pedig végtelenül sajnálta — egy szót sem értett abból, a mit a fiatalok beszéltek, mégis abból, a mit látott, meggyőződhetett arról, hogy ismét veszélyben forog a gondjaira bízott fenséges szív nyugalma.

A mint erre alkalma nyílt, jelentést tett a hercegnének a tapasztalatakról, mire ez migrænt kapott, de felismerve a rögtöni közbelépés fontosságát, előbb a férjét, s miután evvel közölte a dolgot, Liviát is magához kérte a boudoirba.

Mikor Livia, mindenre elkészülve, — de a legmesszebbmenő védekezésre is — belépett, XVI. Keresztély a kandallóhoz támaszkodva, keresztbetett karokkal állt s nem szólt semmit. A hercegné azonban feje fölött összecsapta a kezét, aztán megragadta a kis Greuzet s fogvicsorítva megrázta.

— Őhület, őhület! — kiáltotta, — vakmehőség,

a mit ez a minden tisztességből kivetkőzött leány csinál! Hát máh semmi szégyenéhzet sincsen benned? Hát teljesen megfeledkezel magadhól?

— De mit tettem, az Istenért? — mondta Livia, mintha fogalma sem volna arról, hogy miről van szó.

— Hallgass! — jegyezte meg XVI. Keresztély, hogy ő is szóljon valamit. Az ő szigorúsága inkább műdüh volt, mert eddig sem tudott leányára haragudni, akármilyen történt. Mindig csak önönmagára ismert gyermekében. Hisz ő is, valamikor régen, szakasztott olyan volt. Míg megvénült s míg szív-bajos lett...

— Még kéhded? — folytatta a herczegné elképedve. — Úgy viselkedtél, azzal a hogyhívjakkal, mint egy utczai leány, de nem mint egy mediatizált hehczeg gyehmeke! Pfu, Livia, igenis, pfu!

— Ah mit, maga mindig csak képzele ezeket a dolgokat, — felelte Livia pökhendien.

— Hallgass! — szólalt meg ismét az atyai hang a kandalló irányából.

— Semmit sem képzelek, — rimánkodott a herczegné. — Te pehsze nem tudod, hogy mindent láttam, a mit csináltatok, de mások is látták. Kész a bothány! Ez a hogyhívják pedig ne mehje többé betenni a lábát a házunkba! Csak még az kéne nekem! Csak még az!

— Magnus gróf egészen ártatlan s nem tehet róla, ha kedves voltam hozzá. Mama tudja, hogy...

— Hallgass, az anyád beszél! — vágott közbe harmadszor is XVI. Keresztély.

De most már Livia egyenesen feléje fordult:

— Csak maga ne beszéljen, papa, maga nem is tudja, miről van szó! Semmit sem tettem, iparkodtam ezzel a szegény fiúval néhány pillanatra elfelejtetni, hogy nem a legjobb sorsa van a világon s jó példát akartam adni tisztársainak. Hát nem maga mondta multkor, azon a déjeuner-n, hogy nem helyesli, ha rosszul bánnak Magnussal? Tessék. Hát én csak a maga intenczióinak megfelelőleg jártam el.

— És a zsebkendő? És az a kézcsók a szalonban? — vágott közbe a hercegné.

— Ugyan kérem, ez igazán nevetséges, mama! A zsebkendő véletlenül kirepült a kezemből s a kézcsók? Nem is emlékszem rá. Ha Magnus csakugyan kezet csókolott nekem, azért tehettem, mert egy pár banális szóval megemlékeztem bravuros lovaglásáról...!

— De ez nem illik, nem illik! Leánynak nem való kezet csókolni! — rikácsolt a hercegné.

— Hallgass! — szerette volna mondani XVI. Keresztély, de nem tette.

— Hát jól van, nem illik, — hagyta rá Livia. — De ha ez a szegény fiú ezt nem tudja, arról ő nem tehet. Nem az ő hibája, ha nem fordul meg elég gyakran....

— Olyan mighænem van! — sopánkodott hangosan a hercegné.

— Igazán nem szép mamától, hogy ennyit kínozz egy ilyen ostobaság miatt, — fakadt ki Livia s zsebkendőjét szeméhez emelve, atyjának nyakába borult.

XVI. Keresztély csak nehezen győzött saját könnyei ellen folytatott küzdelmében. Intett a hercegnének, hagyja már abba a leczkértetést, mire az vállat vont s megfordult.

Nemsokára rá a herceg visszament vendégei körébe, Livia pedig követte anyja példáját és abban a kellemes tudatban, hogy ismét csatát nyert, szintén sietve hozzálátott toalettjéhez. Ebben Dünhusen grófnő s Mimi voltak segítségére, azaz, előbbit nem is engedte a közelébe. Érezte, hogy neki köszönhette az előbbeni kellemes jelenetet. A mint levetette ruháját, annak egyes darabjait Friderika grófnő felé hajigálta, úgy, hogy az alig győzte elkapni, a mi feléje röpült.

— Aber Hoheit! — mondta szemrehányólag.

— Lassen Sie mich, denn ich beisse Ihnen die Nase ab! — felelte Livia, de már a következő pillanatban ismét mosolygott. Persze, nem Dünhusen grófnőre, hanem Mimore.

A mint aztán később megjelent a szalonban, az emberek megegyeztek abban, hogy igen jó napja van s hogy igazán szép. Ez persze csak egy momentán impresszió volt, mert általánosságban éppenséggel nem volt szép. Vonásai szabálytalanok voltak, szája inkább nagy, orra pisze és mégis, az összbenyomás feltétlenül rendkívül bájos, csinos és igen eredeti nő képét nyújtotta, a ki, a mint bárhol is megjelent, rögtön maga felé irányította az általános figyelmet.

Trattenberg gróf nyomban melléje szegődött is, s mikor megtudta, hogy a vacsoránál mellette fog ülni, nagyon meg volt elégedve.

Mint nagy sportsman s a «Curry-comb» istállónak egyik tulajdonosa, sokat megfordult volt Bécsben is s így már régebben ismerte a kis Greuzet. Ő is azok közé tartozott, a kik több ízben igyekeztek meghódítani a bájos hercezkisasszonyt, de ő sem ment semmire udvarlásával. Negyven év körüli, meglehetősen kopasz, kiélt ember volt, a kin nagyon meglátszott, hogy nemesak a lovak, de az asszonyok iránt is nagy érdeklődéssel viseltetett. Különösen a ballet iránt nagy volt az előszeretete s a bécsiek, a kik mindenre tudnak anekdotát, azt állították róla, hogy nemesak a «Curry-comb» istállót bírja mutyiban Esső Bélával, hanem a ballethölgyek kegyeiben is vele osztozik, a mi persze csak azok fülében bírt kómikummal, a kik az erőteljes Essőt ismerték s tudták, hogy különösen a félvilági hölgyek igen kedvelik.

Trattenberg azonban nemesak önjelölt volt, mikor sokat forgolódott Livia körül. Igen jól tudta, hogy a hercegi pár, a mióta abbeli reményei, hogy leányukat valamikor bármilyen kicsiny, de mégis trónon láthatják, lassan füstbe mentek, éppenséggel nem ellenezték volna a közte s Livia közti frigyét. Családja ugyanis «reichsunmittelbar» volt s ő maga is igen kedvező anyagi viszonyok között élt, úgy, hogy az utóbbi időben neki a legtöbb chance-a volt arra, hogy végül talán mégis csak meghódíthatja Liviát.

De Trattenberg absolute nem volt a kis Greuze genre-ja, úgy, hogy még csak nem is flirtolt vele, a mi pedig nála nagy szó volt. Kinevette, ugratta

s a milyen szabadmodorú volt, néha olyan dolgokat mondott neki, hogy Trattenbergnek megakadt a felelet a torkában.

Aznap délután, már a mikor összetalálkozott Magnussal a palota kapujában, gyanusnak tünt neki a dolog. Természetesen már ő is hallott a zsebkendő-históriáról s mivel Livia mindent meglepetésszerűleg csinált, (még pedig mindig olyat, a mire seuki sem volt elkészülve) oka volt aggódni, hogy Magnus talán tényleg jobban nyerte meg a herczegnő tetszését, a mint az neki éppen most, mikor egész komolyan akart a kis Greuzenek udvarolni, kellemes lehetett. A teázási jelenetből is látott egyet-mást s már nagyon nyugtalankodott. Ismét csak akkor tért magához, mikor látta, hogy Magnust nem tartották ott vacsorára.

Ilyen körülmények között kétszeresen ki kellett használnia az alkalmat, hogy most Liviával minden veszedelmes konkurrenzia kizárása mellett, jóformán egyedül foglalkozhatott. Össze is szedte egész eszritjét s iparkodott lehetőleg szellemes színben feltűnni szomszédnője előtt.

De, eltekintve attól, hogy ez neki sehogy sem sikerült, Livia feltette magában, hogy éppen ma különösen meg fogja keseríteni Trattenberg életét. Mivel egyszer véletlenül ő is hallott valamit Trattenbergnek a balletkar iránti gyöngéjéről, ez alkalommal ebbe akart belekötni.

— Mondja csak, — kérdezte mindjárt a vacsora elején, egészen ártatlanul, — a ló legértékesebb testrésze tulajdonképpen a lába, ugyebár?

— Feltétlenül, — felelte Trattenberg, örülve, hogy Livia azt a témát pendítette meg, a melyben legjártasabb volt. — Miért kérdi, herczegnő?

— Mert magától is akartam ezt az igazságot hallani. Ha az ember meggondolja, hogy ez így van, akkor nincs is mit csodálkozni azon sem, hogy maguk az emberi lábat is imádják!

— Hogyhogy? — kérdezte Trattenberg teljesen tájékozatlanul.

— A női lábat értem. Hisz' maga is úgy jár a bécsi operába, ha balletet adnak, mint más ember a templomba!

— Én?

— Maga. Azt hiszem, ha megtehetné, legszívesebben elvenne egy ilyen ballerinalábat feleségül.

— Bocsásson meg, herczegnő, ez lehet jó viccz, de engem nem érint közelebbről, mivel már évek óta nem láttam balletet!

— Elhiszem. Nem a balletet nézi, hanem csak a lábakat! Miért nem? Ki tudja, az emberi ész talán nem is annyira az agyban, mint inkább a lábban van. Sokaknál legalább egészen biztosan.

— No, ez aztán különös teória! Ezt kitől hallotta herczegnő?

— Magam jöttem rá. A legtöbb embernek, a kivel dolgom van, olyan üres az agya, hogy az eszüknek másutt kell csücsülnie. Miért nem éppen a lábban?

— Nem akarok magával vitatkozni, herczegnő, de magamról már merem állítani, hogy az eszem a fejemben van.

— Nem is magára mondtam. Hisz maga kopasz!

— Kopasz! No hallja? Igaz, hogy kissé ritka a hajzatom, de azért még nem vagyok kopasz! Nem is értem különben, hogy mi köze a kopaszságnak az észhez?

— Az okos emberek mind kopaszok. Ezt nem tudta?

— Nem. De, ez már valami. Így tehát okos embernek tart?

— Feltétlenül.

— Akármilyen jól esik ez a bók, nem merem minden rezerva nélkül elfogadni, mert . . .

— Kérem, ne tiltakozzék túlságosan, mert még meg találna győzni, hogy tévedtem.

— Akkor hallgatok.

— Jobb is lesz. De mert éppen okosságról beszélünk: ma volt alkalmam igazán eszes emberrel megismerkedni . . .

— Magnussal?

— Igen. Mellette kedves, szerény, szeretetre-méltó . . .

— És még micsoda?

— Nagyon csinos. Mondhatom, a legkülönb gyerekek az egész ezredükben!

Trattenberg ajkát harapdálta.

— Már észrevettem, hogy igen kedvező véleménynyel van róla, — mondta aztán, bizonyos hangsúlyozással.

— Nem is csinállok titkot belőle, — felelte Livia nyugodtan, a ki elég távol ült a szüleitől, hogy minden háborgatás és leintés nélkül beszélgethessen

kénye-kedve szerint. Csak a másik szomszédja az öreg Hamalya gróf, kényelmetlenül érezte magát.

— Azt hiszem, hogy maga még nagyon meg fogja lepni egy szép napon a világot, — mondta Trattenberg keserű mosolylyal.

— Lehet, — jegyezte meg Livia. — Mindenesetre jobb szeretem, ha én lepem meg a világot, mint a világ engem!

Mindenki elnevette magát, csak Trattenberg maradt komoly. Belátta, hogy ma fölötte kedvezőtlenek az auspicziumok s így inkább baloldali szomszédnője, Zathoch Marietta felé fordult, a ki már egyébire sem gondolt, mint a tánczra.

Nemsokára vacsora után, a gyorsan kiürített nagy teremben a cigány keringőre gyújtott s csakhamar akadt egy-két fiatal gróf, a ki vad tánczkedvet színelve, megrohanta Liviát és a többi fiatal leányt, végighurczolva őket a tükörsima parketten. Erre aztán azok is, a kik már nem affektáltak a tánczkedvet, de szintén utálták az «ugrálást», a melyet tisztára egy a konteszek kedvéért elkerülhetetlen áldozatnak tartottak, szintén megemberelték magukat s lerótták a vacsora díját.

A szülők leültek a bridgeasztalokhoz a pipázóban s a herczegné, a kinek még a legerősebb migraenje is úgy elmúlt, mintha elfujnák, mihelyest egyetlen passziójának, az auction-nek hódolhatott: nem törődött többé semmivel sem a világon.

Már háromnegyed tizenkettő volt s Livia jókedve pillanatról-pillanatra nőtt. Még Trattenberget is igyekezett megvigasztalni, de annak már annyira

elment a kedve az udvarlástól s a táncz úgy elővette, hogy bevonult a pipázóba s a konyakos palaczk előtt letelepedett.

Liviát csak egy dolog aggasztotta: Dünhusen grófnő csöndesen, megadással ült a tánczterem egyik sarkában, örökké mosolyogva, de a világ összes kincseiért sem engedte volna ki Liviát a szeméből. Már pedig ez, tekintve a kis Greuze regényes tervét, eléggé kellemetlen volt.

De a hercegnő nem vesztette el a fejét. Rögtön mentő ötlete támadt. Megszólította a kis Hamalyát s félrehívta az egyik ablaknyílásba.

— Luky, tegyen nekem egy nagy szívességet, — mondta.

Hamalya fülig pirult a boldogságtól.

— S ha az életemet követeli, odaadom! — sugta.

— Arra most nincs szükségem, — felelte a kis Greuze. — Látja ott Dünhusen grófnőt?

— Látom.

— Hogy tetszik magának?

— Sehogy sem.

— Az baj. Mégis arra kérem, legyen oly jó és szentelje magát neki egy félórára. De ne mindjárt, csak egy pár percz múlva. Aztán menjen hozzá, feltűnés nélkül, üljön le melléje s beszéljen neki, a miről csak kedve van s a mennyit tud! Megteszi?

— Már meg is tettem.

— Köszönöm. Hálás leszek érte, nagyon hálás!

A kis Greuze egészen különösen nézett Hamalyára, úgy hogy az majdnem elszédült. Mégis azt kérdezte:

— Miért kívánja ezt tőlem, hercegnő?

— Ne kérdezze. Majd mindent meg fog tudni. De egy félóráig s egy pillanatra sem engedje el maga mellől Friderika grófnőt, érti? Eleinte talán úgy fog tenni, mintha nem tudná, miről vőn szó, de aztán mégis csak meg fogja magának mondani azt, a mit magának tudnia kell. Majd meglássa! Maga pedig ígérje meg, hogy soha senkinek, de első sorban a grófnőnek sem árulja el, hogy én küldtem magát ő hozzá, megértette?

— Meg. Istenem, herczegnő, úgy érzem, hogy valami nagy boldogság vár reánk!

— Én is azt hiszem, — felelte Livia titokzatosan, aztán nevetve elfogadta a nehézkes és hallgatag Lódink karját, a kivel eddig még nem tánczolt. Nem akart neki kosarat adni.

De néhány perczczel éjféel előtt észrevétlenül eltűnt s Hamalya, a ki izgatottságában egyik lábáról a másikra állt, körülbelül ugyanakkor hirtelen elhatározással Dünhusen grófnő mellett termett. A vén kisasszony valósággal megijedt a váratlan közeledéstől.

Hamalya nyájasan megkérdezte, nem tánczole a grófnő, miért nem, nem szeret-e, vagy nem akar-e tánczolni, az előtt sokat tette-e ezt, majd fejtegette, hogy ő miért és mikor szeret, illetve nem szeret tánczolni, a mit alapján véve csak akkor érdemes megcselekedni, ha az ember szerelmes.

Dünhusen grófnő nagy meglepetéssel és határozottan érdeklődéssel is hallgatta ezeket a fejtegetéseket de sehogysem tudta magának megmagyarázni, hogy a fiatal huszártisztet mi lelte?

Hamalya szeme különösen fénylett s oly izgatott volt, hogy Friderika pillanatig már azt gondolta, hogy a grófot valami baj érte.

De Hamalya csak beszélt, beszélt és kérdezett, dicsérte Németországot, a melyet a mint maga bevallotta, sajnós, alig ismert, áttért a német hadseregére, összehasonlította a francziával, a melyről állítólag sokat olvasott, majd a német családi élet-ről perorált s boldognak nevezte azt, a ki németnek születhetett.

Már egynegyed egy volt s Dünhusen grófnő még most sem lett beszédesebb. Semmi olyat nem mondott, a mi csak félig-meddig is bevezetése lehetett volna annak a titokzatos témának, a melyet Livia herczegnő kilátásba helyezett. Így aztán Hamalya minden átmenet nélkül a szerelemről kezdett beszélni, példázgatott, hogy ő milyen szerelmes, egy nagyon szép és nagyon előkelő leányba, a ki eddig még nem akart róla tudni, most azonban, úgy látszik, meg fogja hallgatni, stb.

— Da kann man Ihnen ja nur gratulieren, — jegyezte meg Dünhusen grófnő több ízben, de egyéb semmi.

Hamalya mégsem vesztette el türelmét s hősiezen, katonásan hajtotta végre Livia parancsát. Új hévvel, új erővel rávetette magát a házassági intézmény problémájára . . .

Livia ezalatt belopódzott a hallba s a mikor biztos volt benne, hogy senki sem figyeli, levette a kapukulcsot a helyéről s azt kivágott ruhájában elrejtve, sötét folyosón át, a hol nem igen volt

már dolguk ilyenkor a cselédeknek, kisurrant a kertbe. Az ablakokból áradó, majdnem nappali fényt elkerülve, a fal mellett, bokrok mögött kúszott egészen a kapuig, mely szerencsére néhány fa árnyékában állt. Oda még a teraszról sem láthattak.

Kellemes izgatottságban, de inkább jókedvűen, mint holmi romantikus hangulatban, előbb visszanezett a ház irányába, majd, a mint meggyőződött róla, hogy az emberek még vígan tánczolnak a fáradhatatlan cigány nótáira, halkán köhögött.

Ebben a pillanatban két egyformán fénylő pontot vett észre a bokorban, mint két óriási szem, a mely mereven rászegeződött. Összerezzen s megrázkódott. Majd egy lépést tett előre s a bokrok közé nézett: hatalmas fekete macska volt, a mely, közeledésére, egyetlenegy ugrással fent volt a falon s eltűnt annak másik oldalán.

Livia elmosolyódott, aztán ismételte halk köhögését. Nyomban rá hármás kopogtatással feleltek kívülről s Livia kinyitotta a kaput.

Sötét, bő katonaköpenyben ott állt előtte Magnus s a tompított fényben, a mely feléje áradt, szeme majdnem úgy csillogott, mint az imént a macskáé. A fiatal tiszt óvatosan belépett s a herczegnő gyorsan betámasztotta mögötte a kaput.

— Nem látta senki sem? — kérdezte.

— Senki, — felelte Miklós s megragadva a herczegnő kezét, azt megcsókolta. Aztán csodálkozva ránézett. Mintha meg kellett volna győződnie, hogy csakugyan ott áll előtte az a fiatal leány, a kire szünet nélkül gondolt, a mióta tőle elbúcsúzott.

Nézte leheletszerű, haloványkék toalettjét, a melynek pelyhes gápszövetén át itt-ott felcsillogott valami misztikusan, tündériesen s a melyből, mint egy virág kelyhéből, kinőtt gyönyörű, karcsú kis alakja, hófehér melle, hajlékony nyaka és arányos karja, a kicsiny kezekkel . . .

Különösen szép érzés vett rajta erőt. Egész közel álltak egymáshoz s a fiatal leány hajának illata, a tánczról felhevült testének melegsége, a melynek mintegy kiáradtak belőle s mindkettőjüket körülvették, betakarták, édes lehelete, a mely alig észlelhetően czirogatta Miklós homlokát : mindez varázsszerűen hatotta át s elrabolta az eszét.

Rávethette volna magát erre az álomképre s leírhatatlan gyönyört talált volna abban, ha vadan, keményen magához ölelhette volna s a gondolat mindarra, a mit még e mögött a vékony ruha mögött sejtett, megzavarta, boldoggá tette.

Nem bírva magával, megsimogatta a kezét, aztán félenken megérintette a vállát s együgyűen nevetett. Érezte saját szíve dobogását.

— Be szép maga . . .! — szólt végre. Mászt akart mondani, de nem talált kellő kifejezést érzelmeire.

— Tetszem magának, Miki . . .? — kérdezte Livia, könnyen megborzongva az érintéstől. Ismét becsukta a szemeit, mint délután, a nehéz **brokát** függöny mögött a szalonban, a hol most tánczoltak. Teljesen átengedte magát a pillanat hatásának. Őt is meleg, kellemes érzés fogta el ennek az embernek a közelében, a ki az első pillanattól kezdve, hogy látta egyáltalában, valami különös, delejes

hatást gyakorolt rá, a melyet ugyan már ismert, de soha olyan mértékben eddig még más férfi részéről nem tapasztalt. Most is, ebben a pillanatban, azt kívánta volna magának, hogy Magnus teljes erővel karjaiba zárja s nyomja, kínozza, fájdalmat okozzon neki, mindaddig, míg fel nem kiált: — Elég, mert meghalok!

Aztán egyszerre felriadt merengéséből s körül nézett. Tekintete egy régi kőpadra esett, egészen közel a kapuhoz. Megmutatta Miklósnak, aztán intett neki, hogy kövesse.

A fiatal tiszt a padhoz sietett, gyorsan ledobta magáról a kabátot s azt kiterítette.

— Hogy meg ne fázzék, — suttogta gondtéljesen.

Livia hálás tekintettel köszönte meg neki figyelmét.

Mindketten érezték, hogy ezer meg ezer dolgot kellene egymásnak elmondaniok, ki kellene használni az alkalmat, élvezni a pillanatot. De hallgattak s csak mintegy önkéntelenül érintették egymást a kezeik.

— Meséljen valamit, — mondta végre Livia.

— Mit? — kérdezte Miklós.

— Akármit. Magáról. Életéről, gondolatairól, szerelmeiről... Hisz még semmit sem tudok magáról...

— Az úgy sem érdekelné magát...

— Minden érdekel, a mi magára vonatkozik...

Magnus habozott. Mit mesélhetett volna magáról? Családi boldogtalanságáról, rossz anyjáról? Szerencsétlen atyjáról, nővéréről, a ki a Dunába ölte magát? Avagy szegénységéről, a mely unosuntalan

megakadályozta abban, hogy lépést tartson társai-
val? Vagy a mikor egyszer, alighogy Pozsonyba
érték, napokig nem evett vacsorát, csakhogy ki-
fizethesse a szabót, mivel új atillát és mentét kel-
lett csináltatnia, ebben az előkelő garnizónban?

Mit érdekelhették ezek a dolgok ezt a szép, gond-
nélküli élethez szokott kis hercegnőt, a ki talán
azt sem tudta, hogy mi a nélkülözés, a szegénység, a
bánat?

— Mire gondol? — kérdezte Livia.

Miklós naiv, nagy szemekkel ránézett. Majdnem
fájdalmasan.

— Úgy érzem magam itt, mint egy tolvaj, —
felelte.

A hercegnő halkán elnevette magát.

— Ugyan menjen maga csacsi!

— Nem tehetek róla...

— Hát, ha az ember szeret valakit, akkor még
a tolvaj szerepére is kell vállalkoznia, tudja, kis
betörő?

Livia megfogta Miklós kezét s azt megsimogatta.

— Ez roppant mulatságos! — mondta aztán. —
Ha Friderika sejtené...

— Ki az a Friderika?

— A társalkodónóm, az én sárkányom. Na, jól
becsaptam azt a kedves Friderikát! Mi az? Ne vessen
maga is egy piczit, egy egész piczit! Még sohasem
hallottam nevetni!

A hercegnő halkán, mint egy kis galamb, elkez-
dett nevetni, mire Miklós is elnevette magát.

— Maga szegény sebesült, — mondta aztán

Livia, ajkát hegyezve s finom, illatos kezével Miklós bekötött homlokához nyúlt. A fiatal tiszt ismét elkábult, de a mikor Livia levette a sapkáját a fejről s kezével belenyúlt a hajába, hirtelenül feléje fordult, egész közel érve arcához. Így maradtak egy pillanatig.

Aztán Livia egyszerre felemelkedett, átkarolta Miklóst s ajkára csókolta. Egyetlen egyszer, gyorsan, bódítóan, hirtelenül. Miklós érezte, a mint megremegett a fiatal leány keble s hallotta, a mint lihegett a lélegzete.

Aztán nyomban eleresztette s mintha kerülné Miklós tekintetét, elfordította az arcát s suttogva csak annyit mondott neki, hogy :

— Most menjen, kérem . . . !

Miklós, a ki még úgy ült ott, mintha kőből volna, dúlt vonásokkal, dobogó szívvel, most szó nélkül feltette a sapkáját, vállára vetette a kabátját s tántorogva ment a kapu felé.

E pillanatban elhallgatott a zene.

— Siessen! — súgta Livia s kinyitotta az ajtót. Miklós kilépett s még egyszer hátrafordult.

— Jó éjt, — mondta, majdnem remegő hangon, de már nem látott semmit sem. A kulcs megfordult a zárban s Miklós egyedül állt az elhagyatott utcán.

Rábámult a sötét kis kapura. Olyan volt neki mindez, mintha elzárták volna előle a paradicsomot.

Még egy ideig ott állt. Aztán engedve egy minden okoskodásnál erősebb, kimondhatatlan vágynak, rányomta forró ajkát a kilincsre s azon még most is érezni vélte Livia parfümjét.

Persze képzelődés volt, mert a herczegnő meg sem érintette a külső kilincset.

Hideg, rozsdás vas volt csupán, a mit megcsókolt, rozsdás mint az a világ, a melynek a kapuját elzárták előle, hideg, mint az éjszaka, a melynek homályába vetette magát, sietve hazafelé...

Néhány lépésnyire a kaputól, még az éjszakánál is feketébb macska termett előtte. Nagy, tüzes szemekkel pillanatig rábámult, aztán felugrott a falra s eltűnt a herczegi kertben.

Távolról ismét zene hallatszott.

A cigány lassúra gyujtott.

Miklós ezt nem bírta hallani. Elkezdett szaladni...

A fiatal Hamalya azalatt már közel volt a kétségbeeséshez s kerülgette őt a végkimerülés. Mikor ugyanis még a házasság problémáját is minden lehető és lehetetlen oldalról megvilágította volt Dünhusen grófnő előtt s az még mindig nem szólt semmit, ismét elkezdte kérdésekkel ostromolni, mint a beszélgetésük elején. Végül, mikor elképedve látta, hogy már elmúlt a félóra, a melyre magát kötelezte, egyenesen azt kérdezte a meglepett Friderikától:

— Hát sohasem fog már nyilatkozni, grófnő? Igazán nincs semmi mondani valója az én számomra? Semmi, de semmi?

Az udvarhölgy ijedten tekintett Hamalyára.

— Ich glaube, Sie erlauben sich einen schlechten Spass mit mir! — mondta apprehenzív hangon, felkelt s hátat fordított Lukynak.

Ez kétségbeesetten esküdözött, hogy soha ilyenre

nem gondolt s hogy nyilvánvalóan tévedés lehet a dologban, de Dünhusen grófné már nem hallgatott rá. Eszébe jutott, hogy Liviát már hosszabb idő óta nem látta s rosszat sejtve, — hisz a kis Greuzenél az ember soha sem lehetett biztonságban — elindult megkeresésére.

De a mikor Liviát nyugodtan, vígan, talán csak kissé kihevülten megpillantotta a szomszédos rózsaszínű szalonban, a hol Esső báróval egy sarokban ült s cigarettázott, szíve megkönnyebbült. A társaság tánczkedve végképpen elaludt, úgy mint XVI. Keresztély ezt már régen megcselekedte, midőn à l'anglaise visszavonult magánlakosztályába s a vendégek egymásután búcsúztak.

Livia, észrevéve a kis Hamalyát, a ki lehangoltan és bosszúsan állt az egyik ajtóban, egyenesen hozzálépett.

— Nos hát, mi volt? — kérdezte ártatlanul.

— Semmisem volt, — felelte Hamalya rekedten s elkezdett köhögni. — Beszéltem, kérdeztem, példázgattam, kínlódtam, egész beteg vagyok. A végén a grófnő megdühödött s a faképnél hagyott.

— Ne mondja!

— Az ám. Köszönöm az ilyen mulatságot, herczegnő! De most mondja legalább maga, hogy ez mi akart lenni! Mert én, én nem értem. Nem értem! Vagy én bolondultam meg egészen, vagy olyan buta — pardon pour l'expression — ez a maga grófnője...

— Én sem értem, mondhatom!

— Tehát mit kellett volna mondania a grófnőnek?

— Tőlem kérdi? Nagyszerű! Hisz magától akartam én is megtudni, hogy ő mit mond!

— Úgy?

— Persze, hogy úgy. Ah, maga nagyon ügyetlen, kedves Luky, az már szent igaz!

Ezzel hátat fordított a szerencsétlen Hamalyának, a ki egész éjjel be sem hunyta a szemét, köhögött s borogatást rakott a torkára, miközben szent meggyőződésé vált benne, hogy a hercegnő őt mégis, egész biztosan és közönségesen becsapta.

Óh, Friderika!

XVI.

Livia hercegnő betartotta ígéretét, a melyet Magnus grófnak tett : pontosan értesítette Pohánkára való utazásáról s kérte, írjon mielőbb. A rövid kis levelet, melyben ezeket tudtára adta, természetesen hű komornája útján juttatta a fiatal tiszthez, de óvatosságból nem feledkezett meg arról sem, hogy a Kerek Mimi nevét is utóiratként ráírja billet-doux-jára.

Az utóbbinak Miklós megörült, mint egy gyermek s ez némi kárpótlást is nyújtott neki azért, hogy a hercegnővel a nevezetes éjjeli találkájuk óta nem beszélhetett többé. Látni látta ugyan egyszer, még pedig a vasárnapi misén, de csak messziről s mivel az anyjával volt a hercegnő, nem mert hozzájuk menni s üdvözölni őket, mint a többi társaságbeli úr, mert még most is abban a felfogásban volt, hogy meg nem hívása arra a rögtönzött

táncmulatságra annyit jelentett, mint hogy a fenségek nem helyeznek súlyt a vele való intimebb ismeretségre.

Ezen a meggyőződésen mitsem változtatott persze az a körülmény sem, hogy már a látogatása utáni napon XVI. Keresztély névjegyét dobott nála, mert ezt — bizonyos jogosultsággal — kizárólag udvariassági aktusnak tekintette, a melyre feltétlenül igényt tarthatott.

Egyáltalában nem volt megalégedve a dolgok fejlődésével s már a mikor az éjjeli kalandja után való reggel felébredt nyugtalan álmaiból, konstátálta, hogy szerepe ebben az egész ügyben sehogy sem felel meg azoknak az elveknek, a melyeket maga elé tűzött. Gyöngeségnek minősítette eljárását, mikor Livia felszólításának engedve, a herczegnő szüleinek tudta nélkül, nem illő módon találkozott vele, de helytelenítette a titkos levelezés eszméjét is, mert szerinte vagy nyíltan, az egész világ szeme előtt kellett volna érintkezniök, attól a pillanattól kezdve, hogy megtette hivatalos látogatását, vagy pedig látva, hogy annak nem igen lehetett rendes folytatása, ebből le kellett volna vonnia a következtetést.

Ezzel a tisztán teoretikus okoskodással szemben persze a fiatal katonatiszt szívének is volt beleszólása a jövőben követendő eljárás kérdésében s a szív természetesen o.toba skrupulusoknak minősítette gazdája aggodalmait. Hát nem volt-e teljesen érthető és indokolt, hogy az öreg herczegné vele szemben kissé tartózkodóan viselkedett, mikor még

csak nem is olyan régen éppen a hercegi társaság körében folytatták ellene a legnagyobb agitációt? Vagy nem volt-e teljesen etiketszerű eljárás, hogy aznap este csak a régi, jó ismerősöket tartották ott vacsorára? Továbbá volt-e abban csakugyan sértés, ha a hercegné, a ki talán észrevette, hogy leánya jobban érdeklődik iránta, mint mások iránt, nem akarta maga is elősegíteni e szívbeli regény fejlődését? Végül csak nem képzelhette Miklós, hogy a hercegi pár őt tárt karokkal fogja fogadni Livia hercegnő komoly udvarlója gyanánt?

Így érvelt Miklós szíve, de hozzátette azt is, hogy a szerelem kedveli, sőt megköveteli a titkos utakat, valamint hogy Livia rokonszenve talán mégis csak megér egy kis áldozatot is s hogyha a hercegnő tényleg komolyan tudná viszonzni érzelmeit, idővel még a szüleit is rá fogja venni arra, hogy Miklóssal szemben adják fel a rideg negáció álláspontját.

S a mint Magnus ezzel az eshetőséggel kezdett foglalkozni, arra az eredményre jutott, hogy ő, mint egy ősrégi, az angolszász Essex királyságból származó család sarja, a mely annak a kis országnak a negyedik században az Úr születése után még királyt is adott, a normanokkal folytatott győzelmes hadjáratairól híres Egbertet: egész bátran és a nélkül, hogy nagyzási hóborttal vádolhatták volna, mint kérő is felléphetett. Mert mi volt a különbség Livia és közte? Csupán az, hogy az egyiknek a családja előbb, a másiké később lett trónvesztes s hogy a Solmingének jobban tudták össze-

tartani a pénzüket, mint a Magnusék. S különben is még nagy kérdés volt, hogy a herceg képes volt-e családját oly messzire visszavezetni, mint ő . . .

Mindezek mögött persze elsősorban az lappangott, hogy Miklós teljesen hatalmába került első szerelmének s hogy ez így volt, a mellett szólt mindenk előtt az a körülmény is, hogy ő, saját családi viszonyain okulva egész más ideált alkotott volt magának arról a fiatal leányról, a melyről feltette volt, hogy valamikor bele fog szeretni, mint a milyennel Livia személyében megismerkedett.

Az ő tulajdonképpeni ideáljának komolynak, hidegnek, tartózkodónak, majdnem ridegnek kellett volna lennie, minden szenzualitástól mentnek, külsőleg pedig nagynak, imponálónak, talán kissé heroikusnak.

Livia mindennek ellenkezője volt s ha víg, közlékeny, éppenséggel nem tartózkodó s nagyon is szenzuális természete, játékszerű, helyes megjelenése az első tekintetre módfölött megnyerték Miklós tetszését, nem szenvedhetett többé kétséget, hogy itt a szerelem felborított minden tervet és fogalmat s győzött, jóformán ellentállás nélkül, az egész vonalon.

Így Miklós még ugyanabban a félórában, hogy vette volt a kis Greuze üzenetét, leült s megírta első levelét Kerekes Mimi címére.

Ez persze nem ment olyan könnyen, a mint azt eredetileg képzelte. Eltekintve attól, hogy egyáltalában kevés levelet, szerelmes levelet pedig még sohasem írt, úgy érezte, hogy egész erejét, lelkét

kell soraiba öntenie, meg kell írnia mindazt, a mit előszóval elmondania nem volt alkalma s le kell szegeznie nagy szerelmét.

Mikor elkészült a levéllel, elolvasta, de olyan természetellenesnek találta s annyira nem ismert rá önmagára, hogy gondolkozás nélkül darabokra tépte s újat írt.

Most könnyebb stílusra igyekezett, beleképzelte magát Livia lelki világába, felidézte szeme előtt a hercegnő vidám, közvetlen modorát s magamagát is ilyen színben akarta feltüntetni előtte.

De ez a levél még éppenséggel nem elégítette ki s csak a mikor, majdnem gépiesen, öntudatlanul nekidült s leírta gondolatait, érzelmeit, úgy a mint jöttek, minden rendszer és szándék nélkül: végre olyat alkotott, a mit nyugodt lélekkel s bizonyos megalégedéssel mert postára adni.

Maga vitte a levelet a postaszekrényhez s a mikor aztán útban hazafelé, hat óra tájban, került egyet a városon keresztül, a színház előtt Maróthyba ütközött, a ki jókedvűen rászólt:

— Nos hát, eljön, barátom!

Miklósnak fogalma sem volt arról, hogy ez az örvendetes hír kire vonatkozik.

— Kicsoda? — kérdezte szórakozottan.

— Még kérded? Hát Asta, — nem tudod?

— Vagy úgy! A te bécsi primadonnád . . .

— Az ám, Asta Maartens, — mondta Maróthy s ezt a nevet oly különösen hangsúlyozta, mintha még a kiejtésében is valami nagy gyönyört találna. — Éppen most jövök az igazgatótól, — folytatta, —

a dolog rendben van. Majd meglátod, hogy itt mi lesz! Ilyen szenzációja még nem volt Pozsonynak, a miáta fennáll! Ez a nyolcz napi vendéjáték meg fogja bolondítani az embereket!

— Nem túlzól kissé, édes barátom?

Maróthy majdnem megaprehendált.

— No tudod, — felelte — ez a te tájékozatlanságod valóban felülmúl minden elképzelhető! Egészen úgy teszel, mintha soha életedben még a hírért sem hallottad volna Asta Maartensnek! Hisz' kérek már ez a név is olyan, hogy a ki egyszer hallotta, nem felejtheti el többé. Már maga is sikert jelent! Asta Maartens! Az olyan, mint Pablo di Sarasate, Adelina Patti, Van Dyk vagy kit mondjak még: Enrico Caruso! Csak kérdezd meg legújabb barátodtól, Solmingen Ruditól, mi a véleménye Asta Maartensről! Csak kérdezd meg, ő majd megmondja, ha neked nem akarod elhinni! Ő látta, nem egyszer, százszor s egy időben úgy szaladt utána, hogy az egész komédia volt, barátom! De hiába volt minden, nem tudta levenni a lábáról. Harmincezer koronát ígért neki egy találkozásért s Asta egyszerűen lefujta. Ilyen nő ez, pajtás!

— No és te?

Maróthy önérzetesen elmosolyodott, mint a ki biztos a dolgáról.

— Hja én! — mondta s kiegyenesedett. — Ez egész más. De egészen más! Szerelmes belém.

— Igazán?

— De mennyire! Olyan szerelmes, hogy na!

Ha lehetséges egyáltalában, még jobban szeret, mint én őt!

— Ne beszélj!

— Szavamra mondom, — folytatta Maróthy, — ez pedig nagy szó! Olyan dolog ez egyáltalában, hogy már magam sem ismerem ki magamat egészen.

— Hogyhogy? — kérdezte Miklós. A két tiszt beszélgetve eljutott Magnus lakásáig. Beléptek s Maróthy nyomban végigfeküdt Miklós ágyán, míg emez leült s cigarettával és pálinkával kínálta meg a barátját.

— Hát tudod, — kezdte ismét Maróthy, — én bizonyos fokig rejtélylyel állok szemben ennél a nőnél. Szeretem, imádom, folyton rá gondolok s annyira izgat, hogy pillanatig sem bírok nyugodtan ülni a közelében. Ő is szeret, ahhoz nem fér kétség, hisz eléggé érthetően adta ezt többször is értésemre s ide sem jönne el, ha nem tenné tisztán az én kedvemért, de mindamelllett, — hogy is mondjam csak? — kissé hideg, elgondolkozik, ha hozzászólók, néha mint egy mély álomból ébred fel, aztán, minden ok nélkül, elkezd tánczolni, ugrándozni, énekel, füttyül, a nyakamba borul, feldönt s nevet, mint egy gyermek. De már nyomban rá a régi. Hallgat, ábrándozik s alig felel, ha kérdezek tőle valamit. Hát nem különös ez?

— De nagyon.

— Ugy-e?

— Mégis, jó kis pénzecskédbe kerülhet ez a mulatság?

— Ne hidd, barátom! Az ilyen ismeretség, mint különben mindig udvarlás, természetesen mindig kerül valamibe. Bécsi kirándulásaim, a szálló-költségek, vacsorák, virágok, néha egy csekélység, mint egy gyűrű, broche vagy ilyesmi. De ezzel aztán mindent elmondtam. Soha egy fillért sem fogadott el tőlem, soha!

— Eredeti. Hát aztán ki fizeti a toalettjeit, lakását, életét? Csak nincsen valami gazdag pártfogója, a kiről nem tudsz?

— Jesszusom, hová gondolsz? Ez ki van zárva. Olyan szerényen él különben, hogy erre, gázsija mellett, nincs is szüksége. Kérlek, kis háromszobás lakása van a Wiedenben, fent a negyedik emeleten, egy cselédje s oly egyszerűen öltözködik a színpadon kívül, hogy meg sem ismerik az emberek az utcán. Majdnem szegényesen. Többször szóltam is neki e miatt, de kinevetett. Ez szerez neki örömet, azt mondja. Egynehány művészcsaládhoz szokott járni, a hol énekelnek, zongoráznak és kártyáznak, de a pointet tizedfillérbe számítják s így nem veszedelmes a dolog.

— És ez mind igaz is?

— Már hoggye volna igaz? No és arról, hogy milyen finom, művelt leány, arról egyszerűen fogalmad sincs. Tudod-e, hogy úgy beszél francziául, mintha Párisban született volna?

— Talán volt is Párisban...

— Persze, hogy volt! Sokat utazgathatott, de a múltjáról, azt már észrevettem, egyáltalában nem szeret beszélni.

— Nem is hinném, hogy a kinek viharos a múltja, szeretne róla beszélni . . .

— Ne kiállhatatlankodj, kérlek! Csípős megjegyzéseidnek igazán nincsen értelmük, biztosítalak, — mondta Maróthy és felugrott, majd Miklós előtt felállva, folytatta: — Tudod-e, hogy már komolyan foglalkoztam azzal a gondolattal is, hogy elveszem feleségül?

— Te bolond!

— Nem vagyok bolond, de mindjárt megmondom, hogy jöttem erre az ideára. Asta a jövő saisontól kezdve Berlinbe van szerződötve, sokkal jobb feltételek mellett, mint Bécsben. Így el kell tőle válnom s a mikor ezt közölte velem, olyannyira elviselhetetlennek tűnt nekem ez a gondolat, hogy nyomban felajánlottam neki a házasságot, ha ott hagyja a színpadot.

— No és?

— Asta nem fogadta el. Nagyon szeret engem, azt mondta, de a művészetet, a szabadságát még többre becsüli. Hát most mondd meg őszintén: nem nagyszerű nő ez az Asta?

— Mindenesetre igen érdekes lehet s már magam is kíváncsi vagyok rá, ha majd fel fog lépni Pozsonyban.

— Óriási lesz, barátom. Fellép az «Évá»-ban, a «Dollárkirálynő»-ben s a «Herczegkisasszony»-ban. Majd be foglak neki mutatni s rendezek az ő tiszteletére egy kis murit. Te is eljössz, úgy-e?

Erre aztán Maróthy a barátja szívbeli ügye iránt érdeklődött, de Miklós nagyon tartózkodó

volt. Az éjjeli találkát természetesen egészen elhallgatta. Majdnem sértésnek vette, hogy Maróthy jóformán egy lélegzetben beszélt Liviáról és arról az — Astáról...

Néhány napra rá Magnus már kapott választ Pohánkáról. Livia oly óvatos volt, hogy még a címet is komornájával íratta.

Levele tele volt helyes, kedves dolgokkal, de természetesen olyan gondolatokkal is, a melyektől az öreg hercegné nyomban migraent kapott volna. Kissé ábrándos is volt a levél s volt benne tömérdek felkiáltó- és gondolatjel, a melyekből mindenfélét ki lehetett olvasni, a mit Miklós aztán meg is tett.

Tízszer is elolvasta a kis Greuze levelét, este pedig elrejtette párnája alá s álmodott édes dolgokról, teljesen megfélekedve arról a sok gondról, a mely megmértelyezte fiatal életét...

XVII.

Eltelt vagy tíz nap azóta, hogy Selmingenék Pohánkára költöztek s ez alatt sűrűn folyt a levelezés Livia és Magnus között. A levelek mind hosszabbak, hangjuk napról-napra melegebb lett s kivétel nélkül oda csúcsosodtak ki, hogy ez az állapot tűrhetetlen, a mielőbbi viszontlátás pedig feltétlenül szükséges.

De hiába törte az eszét Miklós, hogy ezt a viszontlátást miként valósíthatná meg, nem kínálkozott

megoldás s Livia sem említett semmit sem, a minek az alapján ki lehetett volna valamit gondolni.

Ekkor váratlanul olyasmi történt, a mi az egész kérdést megoldotta, a nélkül persze, hogy Miklós azonnal meg is tudta volna érteni, hogy ennek az oka mi lehetett.

Az történt ugyanis, hogy a gyakorlótéren, a hová a századok most már jóformán mindennap kivonultak, szünet alatt Rudi herczeg Magnushoz lépett s jelentéktelen dolgokról elkezdett vele beszélgetni. Nagyon iparkodott barátságosnak lenni, de Miklós-nak azonnal feltűnt, hogy Solmingen vele szemben zavarban van, vagy legalább is nem olyan közvetlen, mint a milyennek a nevezetes verseny óta mutatkozott. A herczeg akadozott, a mit nyelvhibája még feltűnőbbé tett s nyilvánvaló volt, hogy érinteni akart valamit, a mire csak nehezen tudta magát elhatározni.

Miklós sem érezte magát túlságosan kényelmesen s már arra gondolt, hogy talán bizony rájöttek titkos levelezésére. Ezt roppantul röstelte volna, habár kész volt a legmesszebbmenő elégtétel megadására is.

De nem erről volt szó. A herczeg végre leküzdötte zavarát s egyenesen megkérdezte Miklóstól, volt-e már Pohánkán s ismeri-e a pohánkai kastélyt? Magnus persze nem-mel felelt, mire Solmingen így szólt hozzá :

— Akkor egyszer eljöhetnél velem, ha nincs jobb dolgod! Tegnap kaptam meg új Mercédesskocsimat s nagy kedven volna, kipróbálni, mennyi idő

alatt tehetném meg az útat Pozsonytól Pohánkára? Azt hiszem, egy óra alatt játszva eljut az ember oda automobilon. Mert az az izé — az a viczinális rettene-tes jármű, multkor is két és fél órát töltöttem vasúton oda-vissza . . .

Magnus alig hallotta, hogy a herczeg mit mesélt az automobiljáról. Csak azt az egyet értette meg, hogy meghívták Pohánkára s hogy viszont fogja látni Liviát . . .! Ez a gondolat pedig egyenesen elkábította.

— Hát eljössz velem? — kérdezte ismét Solmingen.

— A legnagyobb örömmel, — felelte Magnus s elpirult, a mi nagyon bosszantotta.

— Köszönöm, — mondta Solmingen. — Talán kicsit önző vagyok, ha erre kérlek, mert hiszen te félig-meddig olyan mechanikus-féle vagy s az új soffőrömben, a kit vagy egy hete fogadtam fel, nem bízom meg egészen. Pláne, az új gépemmel.

— Az automobилоkhoz ugyan nem értek sokat, — felelte Magnus szerényen, — de azt hiszem, rögtön tisztában volnék vele, ha látnám a gépezetét.

— No, reméljük, hogy erre nem is lesz szükség, — mondta mintegy mentegetődzve a herczeg, — előbb inkább csak tréfáltam. De azt hiszem, fog téged érdekelni a kastély, az atyám tavaly renováltatta s most egészen jól fest kívülről is. Tehát mikor megyünk?

— A mikor parancsolod.

— Helyes. Akkor tulajdonképpen ma délután is mehetnénk, a holnapi vasárnapot ott töltjük s estére ismét megjövünk.

— Igazán, nagyon kedves vagy ...

— Ah, kérlek, — tiltakozott a herceg s valami kellemetlen vonás mutatkozott az arcában. Pillanatra mintha ellenségesen tekintett volna rá bajtársára. De aztán ismét mosolygott s így szólt: — Felszólítom Trattenberget, meg Lanfroyt is, tartsanak velünk. Mulatságosabb lesz. Azt hiszem tudniillik, hogy ott találjuk majd Hamalya Katinkát s talán tudod, hogy Lanfroy mennyire bolondul utána! De erről ne szólj neki, hadd legyen egy kis meglepetése!

— Nem szólok semmitsem ...

— A kis Hamalyát nem viszem el, ilyenkor a fivérekre nincsen szükség, nem igaz? Hát négykor a lakásodon leszek!

Magnus hebegett valamit, aztán kezét fogtak s elváltak. A századok még gyakorlatoztak egy ideig, de már tizenegy órakor mindenki otthon volt.

Miklós, a ki nem tudta, hová legyen a boldogságtól s mindig csak a fölött tűnődött, hogy azt minek és kinek köszönhette, persze nem sejtette, hogy előtte való nap mi adta magát elő Pohánkán.

Livia, a mióta Pozsonyból elkerült, teljesen meg volt változva s habár a szülei éppen oly jól tudták, mint Dünhusen grófnő, hogy nagyon szeszélyes lehet, ha akar: egyikük sem hitte volna, hogy ez a tulajdonság a fiatal hercegnőnél ilyen arányokat is ölthet.

Azon kezdte, hogy Pohánkán mindent leszólt, a mit látott, vagy a mi éppen szóba került. A kastély szerinte olyan volt, mint egy rosszul tatarozott

bagolyvár, a kert el volt hanyagolva s ki kellett volna vágni belőle az öreg szilfákat a ház körül, mert elvették az egész kilátást, a tó s az abba ömlő régi árok szagát nem lehetett kibírni, az ember nem tudott aludni a szunyogoktól s a madarak énekétől, a melyek már napkelte előtt elkezdtek ablakai előtt csiripelni, a húst nem lehetett megrágni, olyan rosszat adott a falubeli zsidó mészáros s az egész Pohánka olyan unalmas volt, hogy az ember egyszerűen meg kívánt szökni.

A herczegnek alig felelt, ha az szólt hozzá, az anyjával összeveszett minden csekélység fölött, a ruhákon, a napi beosztáson, a lovakon, a melyeket befogtak, ha elmentek kocsikázni, a zongorán, mely úgy el volt hangolva, mint egy pozsonyi kintorna, vagy azon a nagy és kényes kérdésen, hogy augusztusban kivel hová kell mennie?

Legrosszabb sora azonban volt Dünhusen grófnőnek, a kire nézve a pohánkai nyaralás ez alkalommal valóságos pokollá vált. Eltekintve attól, hogy a herczegnő egész nap vérig kínozte s olyan furcsa kérdéseket intézett hozzá, a melyektől elpirult s a melyek néha könnyekig megsértették az aggszűz prűderiáját, minduntalan hol sündisznót talált az ágyában, hol békát mosdóvízben vagy tele volt a szoba egerekkel, úgy hogy egész éjszakákat töltött undorban és halálfélelemben. Ezt a kis állatkeretet persze a húséges Mimi volt kénytelen előállítani, de az értelmi szerzőséget mindenkoron Livia vállalta, még pedig örömmel és büszkeséggel tette. Friderika viszont eltűrt mindent, mert tudta, hogyha panasza

megy, talán összeszidják a hercegnőt, de mégis csak neki kell mennie.

Ilyen körülmények között Dünhusen grófnő, a mikor csak tehetette, becsukódott szobájába s ilyenkor írta meg Livia szerelmes leveleit.

A fiatal hercegnő csinyjait egészen tervszerűleg végezte. Arra számított, hogy annyira lehetetlenné teszi a családjának a vele való együttlétet, hogy vagy engednek neki mindenben, csakhogy békében maradhassanak, vagy pedig arra az elhatározásra jutnak, hogy mielőbb s válogatás nélkül férjhez fogják adni.

És ez a gondolat volt a tulajdonképpeni rúgója egész viselkedésének, lelki állapotának. Férjhez akart menni mihamarább, még pedig Magnus Miklóshoz, a kibe valósággal bele volt bolondulva. Maga sem tudta, hogy alapjában véve mi is tetszett neki annyira abban a fiatal tisztben? Igaz, hogy feltűnően csinos fiú volt, de látott ő előtte másokat is, a kik bátran felvehették vele a versenyt. Maál György például, vagy a francia származású, nemesvonású Lanfroy nálánál sokkal különb volt, ezt még Livia is elismerte, és mégis, rájuk sem tudott többé nézni, a mióta Magnussal megismerkedett.

Nem először volt szerelmes életében, de a mit eddig érzett, mindig csak sejtelem volt a nagy, igazi szerelemről. S Livia biztosra vette, hogy most ez egyszer csakugyan annak az igazi nagy érzésnek a hatalmába került. Talán még leginkább Hartmann, a bécsi soffőrjük iránt viseltetett annak idején hasonló érzésekkel s ha összehasonlította a körül-

ményeket, talált valami azonosságot a két eset között.

Hartmann valamikor — s ezt csak a kis Greuze tudta a hercegi házban — porosz gárdatiszt volt, a ki rövid néhány esztendő alatt elverte egész vagyonát, kvietált s a teljes züllés elől a munkás ruhájába menekült. Társadalmilag alatta álló ember volt s mégsem volt az. Sorsüldözött, sokat szenvedett férfiú, a kivel el akarta felejtetni szerencsétlenségét. A tündér, a mesebeli hercegnő szerepére vállalkozott vele szemben s ebben a szerepben boldognak érezte magát. Olyat nyujtani valakinek, a mire az még álmában sem mert gondolni...

Nem volt-e hasonló a helyzete Magnus Miklóssal szemben is? Feltétlenül. Ő is, mint az a másik, a kiből tulajdonképpen csak azóta ábrándult ki teljesen, a mióta a fiatal tiszttel megismerkedett, nehéz viszonyok között élt, üldözve, rágalmazva bajtársai által, ő sem számíthatott rá, hogy valamikor hercegnő fogja kegyében részesíteni s az ő szeméből is azt olvasta ki, hogy mesebeli királyleányt, bűvös tündért lát benne.

És mégis óriási volt a különbség a két férfiú között. Hartmann mindenekelőtt sokkal idősebb volt s minden lágy, kissé fellengős modora mellett kiélt ember, a ki benne nem a fiatal, kívánatos, szerelemreszomjas leányt látta, hanem csakis a hercegnőt, a ki hozzá leereszkedett, a mi jól esett férfiúi hiúságának.

Miklós viszont, daczára annak, hogy tetőtől talpig a meglett, erőteljes, izmos, keménycsontú, szükség

esetén brutális férfiú benyomását keltette, láthatólag még nem ismerte a szerelmet s Livia kimondhatatlan gyönyörrel látta benne e nagy érzésnek majdnem csodaszzerű megnyilatkozását, ébredését. Miklós, ha vele volt, teljesen megfélekedezni látszott arról, hogy Livia mennyivel magasabban áll a társadalom létráján, mint ő és a fiatal tiszt kizárólag a szép leányt, a nőt kereste benne. Mellette önérzetes, majdnem büszke volt s keményfejű, a mit eléggé bizonyított vakmerő, majdnem reménytelen vállalkozása a versenyek alkalmával.

Végeredményben pedig mégsem választotta el őket akkora társadalmi ür, hogy azt ne lehetett volna áthidalni, ha talán csak nagy nehézségek árán is, de éppen ezek az akadályok, a melyek a gyümölcsöt édesebbé, ismeretlen országokat érdekesebbé, tiltott könyveket izgatóbbá teszik, tették Livia titkos vágyait is ellenállhatatlanul erősekké.

De volt valami Miklós fizikumában is, a mi módfelett izgatta a kis Greuzet. Az a bizonyos certain, je ne sais quoi, a mely oly gyakran eldönti két szív sorsát, egy ismeretlen fluidum, mely belőlünk kiárad s nyomban vagy barátot, vagy ellenséget szerez nekünk az életben. Különösen szenzitiv természetek ezzel a csodálatos tünetmennyel úgy vannak, hogy egészen ismeretlen emberek, ha a közepükbe kerülnek, még ha nem is látják őket, máris határozottan megmondhatják, hogy rokon- vagy ellenszenvet ébresztenek-e bennük.

Ily nagy befolyást gyakorolt Liviára is Magnus Miklós s ha a fiatal tiszt például ott, azon az éjjeli

találkán felszólítja, hogy kövesse : ellentállás nélkül, mintegy teljesen hatalmába kerítve, ezzel az öntudatlan varázslóval elment volna a világ végére is.

A hercegnő egész nap, de még éjjel is, ha nyugtalanul hánykolódott ágyában, állandóan Magnusra gondolt s abban, hogy távollétét bizonyos fokig fájdalomnak érezte, majdnem kéjelgett. S mivel szülei-
ben ösztönszerűleg Miklós ellenségét látta, néha nem is szerette őket.

Solmingen herceg, a felesége, de még Dünhusen grófnő sem tudták, mire magyarázzák Livia különös lelki állapotát s ha tartottak is tőle, hogy e mögött valami szerelmi história lappang, ezt a világért sem árulták volna el előtte.

De erre nem is volt szükség, mert a kis Greuze maga, még pedig szándékosan árulta el magát.

Éppen két nappal azelőtt, hogy Rudi herceg Magnust meghívta Pohánkára, amaz ugyancsak ott volt s családjánál töltött néhány órát. A fiatal Solmingen maga is meglepetéssel látta, hogy a nővére milyen rosszkedvű és ingerlékeny s este, az ebédnél, tréfásan szóvá is tette ezt a körülményt. Erre pedig az adott alkalmat, hogy mikor Rudi, — a mint ezt intim családi körben már azelőtt is többször megtette két fogás között, az asztalnál cigarettára gyújtott s a füst véletlenül Liviához húzódott, utóbbi egész mérgesen rászólt :

— Ez már igazán tapintatlanság!

Rudi herceg elesodálkozott, majd nevetve azt mondta :

— Komolyan itt az ideje, hogy férjhez adjanak,

kedves Liviám, majd lássa aztán az urad, hogyan bír veled boldogulni!

— Igazad van, — felelte a kis Greuze, kikelve magából, — ezt az életet úgysem viselhetem el soká!

— De Livia! — mondta az öreg hercegné és sokatmondó szempillantást vetett a komornyikra, — ez a tónus máh mégsem jáhja! Devant les domestiques!

— Bánom is én, — jelentette ki a kis Greuze, — torkig vagyok vele. Agyonunom magamat itten, az ember nem találkozik senkivel sem s örökké Friderika és mindig csak Friderika, — s most a remegő Dünhusen grófnőhöz fordult: — Sie verzeihen schon, meine Liebe, — az már mégis kicsit sok!

Kínos szünet követte ezt a kirohanást, a komornyik diszkrétén távozott s az öreg herceg azon tűnődött, mit mondhatna, hogy megmentse a szituációt, mikor a fiatal Solmingen megjegyezte:

— Miért nem szólsz nekem, ha akarsz társaságot! Hisz' az urak oly szívesen jönnének ide, meg vagyok róla győződve, csak meg kell őket hívni! Persze, ha velük is így fogsz bánni, akkor nem ígérhetem, hogy vajmi jól érezzék magukat a társaságodban!

— Nagyon jó lesz, — mondta az öreg hercegné fiához fordulva, — csak hozd el a bahátaidat, Thattenberget például...!

— Persze, azt a kopasz majmot, a kinek a ballerínák még az agyát is megették, — pattant fel Livia idegesen. — Utálom azt a Trattenberget! Utálom!

Az öreg hercegné, igen kellemetlenül érintve, összenézett a férjével. Azaz, akart vele összenézni, de XVI. Keresztély csak maga elé tekintett.

— Hát elhozom a kis Hamalyát, — folytatta Rudi herceg, — vagy Maált és Essőt, máskor pedig majd Arisztidet vagy Zathoch Nándit, hisz' annyi kedves fiú van nálunk, aztán tenniszezhetünk, vagy egyszer egy kis pólót is lehetne rendezni!

Livia gúnyosan nevetett.

— Ismerem az egész gárdát, — mondta végtelen megvetéssel. — Ha nem tudsz jobbakat, csak tartsd meg magadnak. Egyik unalmasabb, butább, ostobább, mint a másik.

— De kit akarsz, az Istenért? Azt a morózus Bonyhádyt, a kövér Gilbertet, a ki el sem jönne különben a kutyája nélkül, vagy — tudom már: Magnust? A győzőt? A feltalálót? Nekem elvégre mindegy lehet!

— No, igen, — felelte hirtelenül szelidebb hangon Livia, — miért nem szólíthatnád fel például Magnust, látogasson meg bennünket? Különben is nagyon furcsának találtam, hogy multkor nem marasztaltad, maradjon ott ő is, mikor tánczoltunk...

Az egész társaságon nagy idegesség vett erőt. Senkisémet szólt. Ez Liviát bosszantotta, elpirult.

— Szóval, az a Magnus kell neked, — mondta végre Rudi herceg, kissé gúnyos mosolylyal. — Én nem bánom, majd elhozom.

— Hisz' mi alig ismehjük, — vágott közbe a hercegné pislogva.

— Éppen azért érdekes, — felelte Livia.

— Kedves leányom, te azt még nem éhted, — mondta a hercegné. — Elismehem, hogy az a hogyan hívják eléggé szimpatikus embeh, de családi viszonyai,

sajnos, olyanok, hogy csak éhthető, ha nem kívánunk vele bizonyos intimebb bahátságba kevehedni, ügyebáh?

Rudi herczeg vállat vont, az atyja ráhajolt a tányérjára.

— Miközünk a családjához? — vágott vissza Livia. — A minap különben megnéztem a Gothát, s konstatáltam, hogy Magnusék nyolczszáz esztendővel régebbiek, mint mi!

— Már bocsáss meg, — akart Rudi herczeg közbeszólni, de Livia folytatta:

— Csak nézd meg magad. Egyik őse Essexben még király is volt.

XVI. Keresztély feltekintett.

— Igenis, király volt, — mondta Livia atyja felé fordulva. — De ez hiszen egészen mindegy. Még ha hentesmester is lett volna, akkor sem törődnek vele. Nekem ez az ember szimpatikus, punktum. S ha nekem igazán örömet akarsz szerezni, Rudi, akkor elhozod Magnust magaddal...

Fagyos csönd követte ezeket a szavakat s mivel be volt fejezve az ebéd, felkeltek s bementek a pipázóba.

Dünhusen grófnő engedelmet kért, hogy visszavonulhasson, a mit a herczegné azzal, hogy «ma neki is nagy migraenje van», kegyesen megengedett.

Livia kiment a nyitott balkonra, míg Rudi herczeg halkan beszélgetett az anyjával. XVI. Keresztély pedig lassú léptekkel utánament a leányának s egy ideig szótlanul mellette állva, szítta nikotinmentes szivarját.

Aztán kis idő múlva, megérintette leánya vállát s jóságosan, halkán azt kérdezte tőle:

— Mondd csak, mi van azzal a Magnussal?

Livia nagy, ártatlan szemekkel, de ez alkalommal kedvesen nézett rá.

— De semmi, — felelte.

— Mégis, tetszik neked, valld be...

— Hát igen. Tetszik, egy kicsit. Ebben csak semmi sincs? E nélkül oly unalmas az élet...

— Bizony, — szerette volna mondani az öreg herceg, de ezt mégsem merte. Azért így szólt: — Az ilyen érzésekkel vigyázni kell, tudod? Az ember azt hiszi, hogy semmi s csak akkor veszi észre, hogy mégsem semmi, ha már késő... Hisz' az anyád csak óvatosságból beszél így s én is...

— De mitől félnek annyira? — vágott közbe Livia.

— Attól, hogy beleszeretsz abba a fiatal tisztbe s azt csak magad is be fogod látni, hogy ennek a dolognak nem lehet komoly folytatása!

— Ugyan kérem, kedves papa, ne csináljon magának ok nélkül gondokat! — felelte Livia. Valami olyan meggyőző volt a hangjában, hogy XVI. Keresztély aggályai szétfoszlottak. — Egy kis flirt nem kötelez semmire sem s különben nem is az, nem is flirt... Hisz' maga az egyetlen ember ebben a családban, a ki engem megért!

Az öreg herceg jóságosan bólogatva, újból megveregette Livia vállát, majd mutatóujját nyujtotta neki s nikotinmentes szivarját élvezettel szopogatva, lassan visszament a szobába.

Nemsokára rá Livia, — a ki tudta, hogy ezt miért teszi — szintén elbúcsúzott s követte Friderika példáját.

Mikor a hercegi pár fiával magára maradt, a hercegné így kezdte :

— Ez a leány határozottan ismét széhelmes. Máh látom s Hudi is azt hiszi.

XVI. Keresztély mosolyogva nem-et intett.

— Tévedtek, — mondta. — Magam megkérdeztem s Livia azt mondta, hogy nem szerelmes.

— Mindegy, — folytatta a hercegné. — Livia csak nem fogja bevallani, ha látja, hogy mi ellenezük a dolgot? S ha ma még nem széhelmes, az lesz, ha sokat öszejön azzal a malohozus hogyhívjakkal. Itt tenni kell valamit!

— Ugyan, — szólt a herceg, de a felesége nem engedte szóhoz jutni.

— Nem, nem, ezt nem nézhetjük, — mondta. — De Hudinak van egy nagyszehű ideája. Mindig mondtam, hogy jobb lett volna, ha a diplomáciához megy. Ott nem ismehkedett volna meg ilyenféle embehekkal, a kikkel nem tudni, hogy mit csináljon az embeh. C'est embétant á la fin! Szóval, van egy pompás kis haditehv! Hogy Livia ne sejtsem semmit sem s véghe hagyjon fel máh majdnem lehetetlen viselkedésével, Hudi elhozza magával azt a széhencsétlent s így a leány nem tehet nekünk szemehányást. De egyszehsmind Hudi beszélni fog az ezhedessel s megkéhi, tegyen hivatalosan előtehjesztést az illetőnek az ezhedből való elhelyeztetése ihánt. Mi pedig ihhatunk páh soht Bécsbe s a dolog

hendben van. Tudjuk mindnyájan, hogy ezt máh többszöh kellett megtennünk Bécsben, mikoh még egész más tehveink voltak Liviával... Ma, fájdalom, egy Thattenbehget is elfogadnánk, de egy — egy — minek is hívják? Igazán máh bosszantó! — Minust . . .

— Magnust! — vágott közbe Rudi herczeg.

— Mindig minusha kell gondolnom, — folytatta a herczegné, — szóval ez egy kitünő idea.

XVI. Keresztély vállatvont, eldobta a szivarját s jó éjt kívánt.

Nemsokára rá mély csöndben volt az egész kastély, csak az egy Dünhusen grófnő nem tudott aludni, mivel ez alkalommal egy nagy kékpöttyes, hosszúsőrű zöld hernyót nyomott széjjel, mikor bebujt az ágyába.

Másnap Rudi herczeg a hajnali vonattal Pozsonyba utazott s első útja Petneky ezredeshez vezette, a kinek előadta az anyjával együtt kigondolt eszmét.

Az ezredes, a ki csak nemrégén tért magához az a fölötti meglepetéstől, hogy Magnussal a verseny óta mindenki barátkozott s hogy még Solmingenék is fogadták, most persze ezen az új fordulaton csodálkozott. De mivel minden alkalmat felhasznált, hogy a herczegi családnak kedvében járjon, pláne, a mikor Rudi herczeg egyes megjegyzéseiből kivette, hogy Magnus Livia herczegnőnek udvarolni látszik: megígérte, hogy megfontolás tárgyává teszi a dolgot, ámbár hivatalos lépésekre tulajdonképpen minden alap hiányzik. A Bécsben való megpendítését az

esetnek sokkal előbb célhozvezetőnek találta s ezt meg is mondta a fiatal herczegnek.

Hogy azonban Magnusra közvetlenül is hasson, kilátásba helyezte, hogy őt a napokban a Szentgyörgyben állomásozó századhoz fogja vezényelni, — a hol — egy főhadnagy megbetegedése folytán, — kevés a tiszt.

— Egyszer már amúgy is bizalmasan szoltam Maróthynak, legjobb barátjának, — mondta végül az ezredes, — vegye rá, hogy kérje maga áthelyeztetését egy másik ezredhez, — aber der Maróthy hat nicht anbeissen wollen! Azért majd meglássuk. Azt az anyát sohasem tudtam megbocsátani annak a Magnusnak!

Mikor a fiatal herczeg távozott, Petneky még soká törte az eszét, hogy s mint üthetné nyélbe a neki szuggerált propozíciót. De hiába: Magnus az ilyesmire nem szolgáltatott okot s a nélkül ő nem tehetett semmit sem.

Sehogy sem ismerte ki magát azonban, mikor másnap véletlenül kinézett az ablakán s egy vadonat új automobilon, Solmingen, Trattenberg és Lanfroy társaságában vígan, jókedvűen ott ült — Magnus is..!

De teljesen megzavarodott, mikor este sajátkezűleg írt levelet kapott XVI. Keresztély őfenségétől, melyben a herczeg bizalmasan kérte, hogy a fia által netán tett s a tisztikar egyik tagjának áthelyeztetésére vonatkozó lépéseket feltétlenül tárgytalannak tekintse, mivel azok, nem is szólva arról, hogy nem az ő beleegyezésével történtek, helytelenek is.

XVIII.

Petneky csakugyan nem tévedett: Solmingen Trattenberggel, Lanfroyval és Magnussal szombat délután új automobilján Pohánkára rándult, hová negyed hatkor érkeztek, minden incidens nélkül. Azaz: sem a kocsinak, sem pedig emberéletben nem történt baj s hogy két libát meg egy malaczt elgázoltak: incidensnek nem lehetett minősíteni.

A hercegi családon kívül, — a mint azt Rudi herceg jósolta volt, — ott találták az öreg Hamalya grófot Katinka leányával s a mikor az egyik háromszáz éves szilfa alatt, a kastély előtt, teához ültek, megérkezett még Zathoch Marietta is az anyjával, a kik a szomszédban, alig félóránycs, néhány napra látogatóban voltak egy rokonuknál. Dünhusen grófnő pedig egyáltalában nem volt látható, mivel a minap az ágyában összenyomott zöld hernyó nyomait testéről lemosandó, éjnek idején hideg vízben megfürdött, minek következtében influenzaszerű náthára tett szert. Így a hercegné, a ki a náthától jobban félt, mint minden más nyavalyától, megtiltotta neki, hogy elhagyja a szobáját.

A hercegné ugyan kétségbe volt esve, hogy épen most, mikor Magnus látogatása kétszeres óvatosságot indikált, kénytelen volt Dünhusen grófnő sasszemét nélkülözni, de a ragálytól való félelme legyőzte ebbeli aggodalmait is:

A teánál Livia látta el a háziasszony teendőit, vagy jobban mondva, inkább csak jelezte őket,

mert hiszen ott volt a komornyik s az egyik inas, úgy hogy ő rá tulajdonképen szükség nem is volt. De a kis Greuze tudta, hogy miért forgolódott ennyit a vendégek körül. Így legalább mindig talált egy pillanatot, hogy észrevétlenül összenézessen Miklóssal s mikor aztán mindenki el volt látva, úgy osztotta be magának, hogy a fiatal tiszt mellett letelepedhetett. S mialatt Lanfroy Katinkájával, Rudi herceg Zathoch Mariettával volt elfoglalva s utóbbinak a mamája bizonyos áhítattal hallgatta az öreg herceg reminisczenciáit és idősb Hamalya gróf a hercegnét tartotta szóval, Livia látszólag az egyik oldalon ülő Trattenberggel folytatott beszélgetést, de a hányszor teáscsészéjét szájához emelte, Miklós felé fordult s halkán valami kedveset súgott neki, a mitől ez majd hogy elvesztette az eszt.

— Nagyon boldog vagyok, hogy láthatom, — mondta neki olyankor, vagy : — Szeret-e még egy kicsit? Emlékszik még a kis kapura? — Kár, hogy itt nincs kapu! — De vannak más jó helyek! — Már tudok is valamit . . . !

Tea után a fiatalság felkelt s mivel Marietta egy párti teniszt proponált, ő és Rudi herceg, valamint Katinka és Lanfroy a kastély mögötti teniszpályához mentek, míg Livia, Trattenberg és Magnus mint nézők csatlakoztak hozzájuk.

A hercegnőt Trattenberg elefántoskodása végtelenül idegesítette s mivel ez a kitartó udvarlója sehogysem akarta észrevenni, hogy ő a fölösleges harmadik, ismét már egyszer bevált módszeréhez

folyamodott s vérig szekirozta. Újból előhozta a ballerínákat, Trattenberg kopaszágát s végül, mi-
kor semmisenem használt, fejére olvasta, hogy leg-
utóbb megtalálta a nevét a csak nemrég megjelent
Semigothában, kijelentvén, hogy ő egy pillanatig sem
kétkedik e névkönyv állításainak valódiságában
s hogy különben is a Trattenberg név — Tratte
németül annyit tévén mint váltó — eléggé világos
bizonyíték arra, hogy a család zsidóeredetű.
Mikor aztán hozzátette még, hogy Trattenberg
vonásaiból minden kétséget kizáró módon meg-
tudta állapítani a szemita származást: a kapitány
jobbnak látta, a tenniszezőknak felajánlani bírói
szolgálatát s méltóságteljesen el is foglalta helyét
az emelvényen.

Livia boldog volt, hogy végre sikerült Tratten-
berget leráznia nyakáról. Még egy ideig ott ült
Miklóssal a tenniszpálya előtt, aztán hangosan azt
mondta neki:

— Még nem is látta a parkot, majd megmuta-
tom magának! Egy kis tavunk is van, a végében
egy barlanggal! Kell, hogy magát oda elvezessem,
már azért is, mert egy régi monda szerint az, a mit
az ember a barlang szélén állva s a vízbe nézve gon-
dol, teljesül. Hát majd gondoljon ki valami szépet, —
jőjjön, Magnus!...

Miklós kissé zavartan követte Liviát. Észre-
vette, hogy Rudi szemét hunyorgatva, játékközben
súgott valamit Zathoch Mariettának, mire az rá-
nézett s elnevette magát. De Magnus úgy tett,
mintha ez nem neki szólna.

A tennispálya köröskörül be volt ültetve bokrok-
kal és magas fenyőkkel, úgy hogy a két szerelmes,
mihelyest bekanyarodott arra a kis útra, a mely
a tó felé vezetett, védve volt minden kíváncsi
szempillantás ellen.

Alig tettek néhány lépést, Livia, hamiskásan a
földre tekintve, menetközben odanyujtotta kezét
Miklósnek, a ki azt vadul megragadta s megcsó-
kolta. A fiatal tiszt meg akart állni, de a kis Greuze
tovább húzta magával.

— Majd később, — mondta, mintha eltalálta
volna Miklós gondolatát. S Magnus követte vakon,
ittasan. Ismét érezte Livia hajának illatát s úgy
vélte, hogy a fiatal leány testéből kiárad valami
különös, kimondhatatlanul édes meleg, a mely hívta,
zárja karjaiba s nyomja rá ajkát a szájára s szívja
magába kábító leheletét.

Mikor már egészen bent voltak a sűrűben s
Livia még most sem állt meg, Miklós nem bírt
többé magával. Hetek óta szomjazott, vágyódott
ezért a pillanatért. Most itt volt. Félt, hogy ha to-
vább mennek, közbejön valami. Pedig úgy érezte,
hogyha el kellene mennie Pohánkáról, a nélkül,
hogy megcsókolta Liviát, ezt nem tudná túlélni.
Hátulról átkarolta a fiatal leányt s másik karjával
magához szorította, majdnem felemelte. S Livia
a nyakába fonta két kezét s szemét betéve, egészen
átengedte magát az ölelés bódító varázsának.

Nem bírták egymást elengedni s ha az egyik
valami neszre a bokrokban vagy a tenniszezők tá-
voli hangjára figyelve, feltekintett, a másik újból

és újból hozzásimult. Mindenféle kedves, beczező szavakat mondtak, súgtak egymásnak fülébe, szájába s Miklós kezei nyugtalanul, az izgatottságtól remegve, önkénytelenül simogatták, szorították, nyomták a fiatal leány hajlékony, ruganyos testét, a melyen nem volt fűző; egy pillanatig valami mintha erővel lehúzta volna őket a földre, a nap-sugaraktól pároló, illatterhes fűbe, de ekkor Livia kiszakította magát Miklós karjaiból s levegő után kapkodva, kihevülbe, szédülve, csak annyit mondott, hogy :

— Menjünk! . . .

Aztán előreszaladt, megigazította a haját s boldogan nevetett. Miklós, ragyogó szemekkel, kipirult arczczal utána. Mikor utólérte, ismét megcsókolta, de Livia most már nem engedte magát át annyira érzelmeinek, mint az imént. Valami visszatartotta. Most, hogy Miklós volt a támadó, ösztönszerűleg védekezett. S minden újabb megújabb csók harcztot és hódítást jelentett. De a győző boldogsága nem volt nagyobb, mint a legyőzötté . . .

Végre kiértek a tóhoz. Pillanatra megálltak.

— Úgy-e szép? — kérdezte Livia.

— Gyönyörű, — felelte Miklós. De nem nézett a tóra. Semmit sem látott belőle, mert le sem vette a tekintetét a fiatal leányról. Ennyi gyönyörben, ennyi boldogságban még sohasem volt része. A mint nézte ætherikus alakját, helyes kis lábát, a mely átlátszott pókhálószerű harisnyáján s látta azt a kis, ideálisan domborodó mellet, a mely finom, fehér csipkebluza alatt minden lélegzetnél hullám-

zott, mint a háborgó tenger, hirtelenül ellenállhatatlan erővel az az egy vágy keletkezett benne, hogy birni kívánta Liviát, hogy az övé legyen, egyesegyedül az övé.

De alighogy ez a gondolata támadt, máris ott volt a pesszimizmus réme, az attól való félelem, hogy soha el nem érheti ezt a nőt, a mit pedig elérhet, arra mindig csak lopva, orozva teheti rá a kezét.

Livia észrevette, hogy valami bántja Miklóst, de nem szólt semmit sem. Kezénél fogta, mint egy gyermeket s a tó túlsó partjára mutatott.

Miklós szórakozottan tekintett fel.

— Ott van a barlang... — mondta Livia. — Gyerünk oda. Ott majd kívánhat magának valamit s az valóra fog válni!...

— Soha! — felelte Miklós, mintegy magában, de Livia csak vont a maga után, előre.

— Az ember mindent tehet, a mit akar, — szólt közben, de nem nézett Miklósrá. Mintha ez a kijelentése nem is vonatkozott volna arra a «soha» szóra, a melyet a fiatal tiszt az imént kiejtett.

A barlangba értek. Kis alacsony nyíláson lehetett bejutni s a mikor bent volt az ember, szobanagyságú űrben találta magát, a melynek a tetejéről cseppkövek lógtak, míg egy szemközt lévő másik, nagyobb nyíláson ki lehetett látni a tóra. De a tó vize még a barlang belsejébe is ért s a ki föléje hajolva a vízbe nézett, a fenéken lévő kékes kavicsok hatása alatt, majdnem napfényben pillantotta meg önmagát.

Livia Miklóst egészen a víz szélére vezette s mindketten benéztek. Ott látták magukat egymás mellett s lehetetlenség lett volna mást gondolniok, mint azt, hogy összevalók. Mintha az Isten egymásnak teremtette volna őket. Hogy nem akarnak többé elválni egymástól...

Néhány pillanatig így álltak szótlanul, csöndesen. S most nem az ajkuk, hanem a lelkük csókolta meg egymást...

— Gondolt már valamit? — kérdezte végre Livia.

— Gondoltam. És maga?

— Én is — Miki...

— Mit?

— Azt hiszem azt, a mit maga, Miki!

Egymás szemébe néztek.

— Hát igazán?... — kérdezte a fiatal tiszt kis idő múlva, boldogság és reménytelenség között. — Hát nem néz le engem, Livia?

Livia gyöngéden befogta Miklós száját, de emez folytatta: — Hát igazán akar a feleségem lenni?

A kis Greuze természetes bájjal két karját Miklós nyakába fonta s igent bólintott.

Miklós a homlokára csókolta, majd magába szívta haja illatát.

— És a szülei?... — kérdezte aztán.

— Azt bízsa rám, — felelte Livia határozottan s Miklóst eleresztve, kiegyenesedett. — Igen. Én a maga felesége akarok lenni s leszek is. Ha nem megy másképen, megszökünk. De erre nem lesz szükség, majd meglássa!

S kedvesen nevetve, hófehér fogsorát mutatva, karonfogta Miklóst s vele együtt kibujt a nyíláson.

— Lássá, a kis barlang, — monóta jókedvűen, hamiskásan.

Miklós hátranézett.

— Igen, ez a kis barlang, — hagyta rá, majd meg akarta csókolni Livia kezét. De ez nem engedte.

— Nem szabad! — mondta tréfás komolysággal. — Most jók leszünk. Nézze csak, milyen vagyok! Hogy ég az arcom! Mit fognak ezek gondolni?

Ezt Miklós is belátta. S most már könnyen belelálta magát a lemondó sorsába. Oly boldognak s megelégedettnek érezte magát, hogy pillanatig legalább, józan esze ismét hatalmába kerítette minden egyéb érzését.

Mikor a tennispályához közeledtek, Livia egyedül küldte Miklóst előre, maga pedig egy hátsó ajtón felsietett a kastélyba, mert még mindig olyan vörösnek érezte magát, hogy a többiek ezt biztosan észrevették volna.

Magnus tehát maga jelent meg a tennispályán. A konteszek mosolyogva, Trattenberg sötét, majdnem gyűlöletteljes tekintettel fogadta, Rudi herceg pedig erőltetetten köszörülte a torkát. Éppen egy szet-et fejeztek volt be.

— Már nem játszanak? — kérdezte Miklós, iparkodva lehetőleg zavartalannak látszani.

— Dehogy is nem! — felelte Marietta grófnő.

— Én fáradt vagyok, — szólalt meg Katinka, a ki már egész idő alatt magában borzasztóan iri-

gyelte Liviát, hogy Magnussal egyedül elmehetett sétálni. Be jó lett volna nekik is, neki, meg Lanfroynak!

— Talán pihenjünk kissé, — mondta az utóbbi, megértve a czélzást.

— Hát Liviát hol hagyta? — kérdezte Marietta, különös mosolylyal Miklóstól.

— Csak nem esett a tóba? — mondta Rudi herczeg.

Magnus eléggé ügyesen felelt abban az értelemben, a hogyan megállapodott volt Liviával, de Trattenberg sarkastikusan kérdezte:

— Persze, a barlangban is voltatok! Hogy tetszett? Gondoltál valamit?

— Hogyne! — felelte Miklós.

— Mit? Vagy talán indiszkrét vagyok? — folytatta Trattenberg.

— Dehogy, — válaszolt Miklós.

— Nos?

— Alighanem ugyanazt, a mit te, ha az én helyemben lettél volna...

Miklós ezt oly egyszerűen mondta, hogy mindnyájan meg voltak lepelve. Marietta grófnő hangosan felkaczagott s Trattenberg elfintorította az arcát.

— Mégis csak szemtelenség ettől az embertől! — gondolta magában, de nem szólt semmit, mert hirtelenül eszébe jutott, hogy Magnus már egyszer elküldött valakit a másvilágra, azt a szerencsétlen Zakach Elemért, a kit párbajban úgy fejbevágot, hogy néhány hétre rá jobblétre szenderült.

Katinka grófnő ezalatt Lanfroyval beszélgetve, fel-alá sétált, míg egyszerre ők is eltűntek azon a kis úton, a melyen előbb Magnus és Livia elmentek volt.

Rudi herczeg felszólította Miklóst, nem akar-e vele és Mariettával hármásban játszani? Magnus ezt elfogadta s ámbár a mióta kikerült a katonai akadémiából, nem volt rakett a kezében, — igaz, hogy abban az időben jóformán naponta tenniszezett, — néhány ütés után egészen jól megállta a helyét, sőt ellenfelét a második szet-ben 6 : 4-re meg is verte.

Megjelentek a tennisgroundnál a szülők, s egy ideig nézték a játékot. Az öreg herczegné meglegevéssel konstataálta, hogy leánya, a ki körülbelül ugyanakkor kijött a kastélyból, nem igen törődik Magnussal.

Nemsokára rá, a parti befejezése után, Zathoch grófné Marietta leányával együtt ismét kocsira ült, míg a többiek visszavonultak s a dinerhez készültek.

A tiszték toalettje persze körülbelül csak abból állt, hogy lekefélték a ruhájukat, megfésülködtek s kezet mostak.

Miklós szobája Trattenbergé mellett volt s mielőtt a dinerhez hívó gong megszólalt, utóbbi beállított bajtársához.

— Előbb a tennisznél olyasmit mondtál, — kezdte halkan és udvariasan, de határozottan izgatott hangon, — a mire volna egy megjegyzésem. A többiek előtt nem akartam a dolgot feszegetni,

de most, hogy négyszemközt beszélhetek veled, szükségesnek tartom, hogy figyelmeztesselek valamire . . .

— Rendelkezésedre állok, — felelte Miklós nyugodtan és cigarettával kínálta meg a másikat.

— Mint jó barátod és mindenekelőtt: mint bajtársad kívánok hozzád szólni, remélem, nem fogsz felreérteni!

— Halljuk, halljuk!

Trattenberg habozott kissé, aztán így szólt:

— Úgy veszem észre, hogy érdeklődöl Livia hercegnő iránt? . . .

— No és? Ha tényleg érdeklődném?

— Ez természetesen kizárólag a te dolgod, a melybe senkinek, legkevésbé nekem beleszólásom nincs. De kötelességemnek tartom, hogy figyelmeztesselek, hogy ennek — feltéve, hogy így van — rossz vége lesz.

— Hogy-hogy?

— Livia szülei sohasem adnák meg beleegyezésüket ehhez a házassághoz.

Trattenberg elhallgatott. A mit mondott, látzólag semmi hatást sem tett Magnusra. Ez várt egy ideig, aztán azt kérdezte:

— Ez az egész, a mit nekem mondani akartál?

— Még csak azt akarom tőled kérdezni, van-e tudomásod azokról a kisebb nagyobb flirtekről, a melyekbe a hercegnő még Bécsben bocsátkozott s a melyek — hogy is mondjam? — az illető uraknak igen nagy kellemetlenségeket okoztak? Volt

ugyan még egy másik eset is, egy Hartmann nevű soffőrrel, — de erről talán hallottál?

Miklósnek az arczába szökött a vér.

— Hallatlan! — mondta csak nehezen türtőztetve magát. — Nem értek! Hát teljesen megfedkezel róla, hogy hol vagyunk? Így beszélsz te Livia hercegnőről a pohánkai kastélyban?

Trattenberg elsápadt.

— Kérlek, ne izgasd magad, — felelte kényszerített mosolylyal, — látom, hogy tényleg komolyan szerelmes vagy a hercegnőbe! Nekem elvégre mindegy s ha nem akarsz rám hallgatni, majd még be fogod látni, hogy igazam volt.

— Soha!

— Jó, jó, — folytatta Trattenberg. — Ez még a karriéredbe is kerülhet, emlékezz vissza a szavamra!

Ebben a pillanatban megszólalt a gong s Trattenberg kezét nyujtott Magnusnak.

— Nichts für ungut, kedves barátom, — mondta s megveregette Miklós vállát. Emez komolyan, leküzdve felháborodását, elfogadta a másik kezét, de nem szólt semmit. Aztán mindketten lementek az első emeletre.

A diner alatt, melynél Livia Trattenberg és Lanfroy között ült, — utóbbinak Katinka volt a baloldali szomszédnője, — míg Miklós jobboldalán Lanfroy, balján Rudi herceg foglaltak helyet, a hercegné ismét nagyon meg volt elégedve, mert Livia jókedvűen és igen kedvesen csevegett Trattenberggel. Azt persze nem vette észre, hogy leánya és Magnus tekintetei minduntalan találkoznak.

Miklóssal a szomszédjai csak keveset foglalkoztak s így bőven volt alkalma Trattenberg szavai fölött gondolkozni. Eleinte meg volt róla győződve, hogy mindaz, a mit bajtársa mondott, nem volt egyéb rosszakaratú ráfogásnál, a minek nem lehetett más célja, minthogy őt elriassa Liviától, a ki iránt, köztudomás szerint, maga is érdeklődött. Később azonban, a midőn felidézte emlékeiben mindazokat a jeleneteket közte és a herczegnő között, azt a pillanatot, a mikor a versenypályán legelőször látta, a zsebkendőhistóriát, a virágokat, a melyeket küldött neki, még mielőtt alkalma lett volna a bemutatkozásra, első beszélgetésüket a pozsonyi palotában, az éjjeli találkát: kénytelen volt elismerni, hogy mindezek a dolgok valószínűvé tették Trattenberg állításait. Hiába védekezett ez ellen a gondolat ellen, gyanuja mindjobban erőt vett rajta, a mi bosszantotta, elkeserítette. Szidta önmagát, háládatlannak, rossznak, gonosznak mondta a szívét, magában bocsánatot kért Liviától, a ki ott ült vele szemben, az asztal túlsó végén s oly kedvesen nézett rá, hogy felugrani s lábaihoz tudott volna borulni az egész társaság előtt.

Végül pedig mégis csak felülkerekedett benne a szerelem s a mint ismét kibékült saját magával, ugyanabban a mértékben nőtt antipatiája Trattenberg ellen. S a mikor a barlangban történetekre gondolt, arra a meggyőződésre jutott, hogy még az esetben is, ha Livia, mielőtt őt ismerte, talán tényleg mások iránt is érdeklődött, a mi az ő tempa-

rentumánál s annál a világnál fogva, a melyben élt, csak természetes volt, az ő esete egészen más megítélés alá esett. Livia őt igazán szerette, ehez nem fért kétség. Persze, hogy a herczegnő miként gondolta megvalósíthatni közös vágyukat, arról fogalmat sem tudott magának alkotni, kilátásai pedig — ezt őszintén beismerte — igen reménytelenek voltak.

De mikor így vélekedett, nem számított Livia ravasz kis eszével, sem erős akaratóval, melylyel elhatározta, hogy mielőbb dülőre viszi a dolgot. S a mikor felkeltek az asztal mellől, már egész közel volt a nagyjelentőségű pillanat.

A társaság bevonult a szalonba s a mellette lévő pipázóba. Livia nyomban Miklóshoz szegődött s azt kérdezte tőle, tud-e zongorázni?

— Csak magyarokat, — felelte Magnus szerényen, — ezeket is úgy hallás után játszom, a kottákat nem ismerem...

— Hisz az az igazi művészet! — mondta Livia. — Jőjjön és játszon nekem valamit!

Miklós habozott.

— Ki fog engem nevetni, — szólt zavartan.

— Hová gondol, Miki! — súgta Livia majdnem szemrehányólag. — Jőjjön.

— De a többiek! — vetette ellen Magnus. — Arra még nem tudok eleget, hogy nyilvánosan produkáljam magamat!

— Ha engem szeret...

Livia oly kedvesen nézett Miklósról, hogy az nem

tudott többé ellentállani. Meghajtotta magát s követte a hercegnőt a zongoraszobába, a pipázó mellett.

A kis Greuze előrement s kinyitotta a zongorát, Miklós pedig helyet foglalt s néhány akkordus után belefogott egy mélabús nótába, a melyet nemrég hallott a pozsonyi cigánytól, mikor egyszer, vacsora után, Maróthyval a kávéházban ült :

— Hej cigány, hallod-e . . .

Livia mögötte állt s Miklós érezte, a mint a fiatal leány lehelle az arcát érte. Gyönyörű érzés fogta el szívét, mely összeolvadt azokkal a vágyódó, síró, bánatukban kéjelgő hangokkal, a melyeket a zongorából varázsolt. S — a mit még soha eddig nem érzett, — valami ihletszerű extázis fogta el, úgy hallotta a cigányzenekar összes hangszereit, mintha ott állnának, mögötte s teljes tudását, érzékét belefektetve játékába, a dalt parafrazálva, oly szépen ábrándozott, hogy a társaság a szomszéd szobákban abbahagyta a beszélgetést s mind egymásután, óvatosan lépkedve, az ajtóba álltak s Magnust hallgatták.

Livia mindezt egy szemközt, a falon lévő velencei tükörben látta s mikor már mindenki ott volt, lassan, lassan lehajolt Miklósról, karjait hátulról nyakába fonta s megcsókolta. Aztán úgy maradt, ebben a helyzetben, arcát Miklós halántékához szorítva, mialatt ez remegő kézzel, teljesen elkábultva, folytatta játékát.

Mindenki, a ki ezt látta, az első pillanatra azt

gondolta, hogy álmodik. Úgy álltak ott, mintha megdermedtek volna.

De egyszerre a hercegné elkezdett tántorogni s zsebkendőjét szeméhez emelve, halkán felkiáltotta :

— Livia! No de Livia!

A többiek a hercegnéhez siettek, hogy támaszszák, XVI. Keresztély pedig a szívéhez kapott. Várta a görcseit.

Magnus felugrott s látva az egész társaságot, elsápadt, aztán kiegyenesedett s állt mozdulatlanul.

Livia azonban abban a pillanatban, hogy anyja nevénel szólította, nyugodtan, mosolyogva hátrafordult.

— Mi történt? — kérdezte olyan ártatlan szemekkel, mint a milyenekkel a világon csak egyesegyedül ő tudott nézni, — talán szabad megszólítani a vőlegényemet?

Mindenki összenézett, a hercegné, a kit jobbról-balról támasztottak, majd belefulladt egy visszafojtott jaj-ba s XVI. Keresztély kis ujjával megremegtette a fülét, mint a ki rosszul hallott.

De Livia, egész természetesen, minden külsőleg észrevehető emóció nélkül az öreg Hamalyához fordult :

— Maga azt nem tudta, Ödön bácsi?

Aztán sorban Katinkát, Lanfroyt és Trattenberget szólította meg, ugyanezt kérdezve tőlük is. Mindnyájan bambán néztek hol a kis Greuzere, hol Magnusra, a ki mint jól fegyelmezett katona,

mozdulatlanul állt s várta, hogy ennek mi lesz a vége.

Most Livia kijátszotta utolsó kártyáját. Odalépett az atyjához s kezét megragadva, így szólt hozzá :

— Kérem papa, mondjon már valamit, hisz ez roppant kellemetlen dolog, hogy senki sem tud semmit! Hát mondja legalább, hogy igaz!

XVI. Keresztély, a ki még mindig, de hiába várta a görceit, pillanatig habozott. De csak addig. Mert belátta, hogy csak úgy mentheti meg a szituációt, ha a fait accomplit szentesíti. A status quo nem volt többé helyreállítható. Úgy mint akkor, a mikor rátették a kezüket a trónjára . . .

— Igaz, — mondta bólogatva. — Livia Magnus gróf menyasszonya . . .

XIX.

A kis Greuze keresztülvitte akaratát : szülei, hogy kikerüljék a botrányt, kénytelenek voltak az általa teremtett kényszerhelyzetet elfogadni s mint a futótűz, úgy terjedt el az érdekes eljegyzés híre nemcsak Pozsonyban, hanem a monarchia egész főúri társágában.

Az emberek ismét kezdtek a Magnus névvel foglalkozni. Voltak, a kik Miklós szüleit még abból az időből ismerték, mikor azok még részt vettek a társadalmi életben, mások csak az özvegy grófné szereplésére emlékeztek az annak idején szenzációs Róland-pörben, végül, a fiatal tisztársai, a kik vele

együtt végezték a bécsujhelyi akadémiát s aztán elszéledtek a különböző állomáshelyeken.

A mitől a legközelebről érdekeltek, Solmingenék legjobban félték, hogy tudniillik a lapok az eljegyzés hírével kapcsolatban majd kellemetlen reminiszcenciákat elevenítenek föl : nem következett be. A nagyvilág örökké lüktető élete, mint rendesen, ebben az esetben is a feledés fátyolát borította volt a multban történetekre s csak egy aránylag szűk körben foglalkoztak még ezekkel a régi dolgokkal, a nagyközönség pedig, mely az ujságokból értesült Livia herczegnő kis regényéről, nem is tudta, hogy a boldog vőlegény s a hajdanában hirhedt Magnus grófné között egyáltalában valami kapocs létezik. S az ujságolvasók s a körülményekről jobban tájékozott emberek is, csakhamar áttértek az eset fölött a napi-rendre s más, fontosabb, érdekesebb események köztötték le az általános figyelmet . . .

A milyen nagy volt Miklós boldogsága, a melyet az első pillanatban alig tudott kellőképen mérlegelni, oly kevésbé irigyletreméltó volt a helyzete Livia családjával szemben. Menyasszonyának szülei, de Rudi herczeg is, meg voltak róla győződve, hogy Miklósnak előzetesen tudomása volt az egész csinyről, sőt abban sem kételkedtek, hogy mindent, a mi történt, ő segített kigondolni.

Magnus viszont érezte, hogy mivel gyanúsítják, de mégis teljes szolidaritást vállalt Liviával. Csak nem tehette meg azt, hogy odamenjen a fenségekhez s kijelentse előttük :

— Kérem, én ártatlan vagyok . . .

Legjobban éreztette vele az öreg hercegné a haragját. Alig szólt hozzá s ha kinyitotta a száját, mindig olyat tudott mondani, a minek az éle Miklós ellen irányult. Rudi herceg indifferensnek látszott, de ha ránézett leendő sógorára, tekintete nem árult el jóindulatot. Barátai körében pedig egész nyíltan meg is mondta a véleményét.

— Nagyon szerencsétlen ötlet volt a nővérem részéről, — így tárgyalta a dolgot intimusai előtt, — de ennek csak az atyám az oka. Mindig úgy nevelte azt a leányt, mintha fiú volna, mindenben engedett neki, meghajolt szeszélyei előtt, míg végre már senki sem bírt vele. Az a Magnus pedig egy raffinált, számító, alattomos stréber, a ki nem válogatja meg eszközeit, hogy elérje célját. Eddig mindig az volt a véleményem róla, hogy rosszul fog végződni, de úgy látszik, tévedtem. Vannak semmiemberek, a kiknek felviszi az Isten a sorsukat, azt sem tudni hogyan vagy miért? Az a Napoleon például is csak amolyan rasztakuér volt, mégis meghódította a világot s elvette Ferencz császár leányát! Miért nem venné el Magnus az én nővéremet? Csak attól az egytől nem kell félni: nem fogja meghódítani a világot...!

Az öreg herceg aránylag a legkevésbé éreztette Miklóssal, hogy más jövőt óhajtott volna leánya számára biztosítani. Ő józanul, minden idegesség nélkül ítélte meg a helyzetet. Azzal tisztában volt, hogy minél ellenségesebben viselkednek leendő vejével, annál jobban elmérgesítik a dolgot, a melyen segíteni már úgysem lehetett. Az ő szemében nem volt nagy különbség Magnus és Trattenberg között

s ha összehasonlította a kettőt, minden tartózkodás nélkül elismerte önmaga előtt, hogy Miklós volt a rokonszenvesebb. De minden egyébtől eltekintve, ő, a ki fiatal korában sokat és hevesen szeretett, nem tudott leányára haragudni azért, hogy szive sugallatának engedve, cselhez folyamodott, mert azt ő is tudta, hogy e nélkül soha rá nem lehetett volna venni a hercegnét, hogy beleegyezzék ebbe a házasságba.

Livia ezekkel a problémákkal vajmi keveset törődött s az őt körülvevő hosszú, fagyos arcok között boldogan, jókedvűen élte napjait. Nem volt többé szeszélyes, mindennel meg volt elégedve, dicsérte Pohánka szépségeit és kellemes oldalait, elragadóan kedves volt mindenkivel, még Dünhusen grófnővel is, a ki csöndes megadással számolta napjait, amelyeket még Solmingenék házánál tölthetett. Az ő miszsiója be volt fejezve.

Miklós csak nehezen bírta felfogni új helyzetét. Néha úgy érezte, mintha álom volna az egész, amelyből kell, hogy csalódva felébredjen. Szenvedett ugyan attól, hogy hamis színben itélték meg szerepét, de ezt ellensúlyozta Livia nagy szerelme és ragaszkodása, szerinte hősie kitarása s az a tudat, hogy most tulajdonképpen már majdnem el is érte azt a nagy czélt, a melyet maga elé tűzött volt, mikor felvette a harcot az ellenséges étellel, csakhogy dicsőséget, fényt szerezzen sárbatiport nevének s meghurczolt családjának!

Ha jól meggondolta, jóformán egy hónap leforgása alatt megváltozott minden, mint egy varázsszóra. S alapjában véve, mindezt jó kis lovának köszönhetette, «Kesely»-nek, a mely szinte hihetetlenül cso-

dálatos körülmények között vitte első győzelmére. Attól a pillanattól kezdve szédítő gyorsasággal követték egymást az események s oly magasra sodorták, hogy teljes lelki erejére volt szüksége, hogy megőrizze a kellő egyensúlyt.

Csak néha-néha, mint egy ijesztő fantom, jelent meg szeme előtt az anyja alakja. Már régen nem halott róla, fogalma sem volt, hogy hol tartózkodik, mit művel, milyenek a körülményei. Olykor úgy érezte, hogy nem szépen viselkedett azzal a nővel szemben, a ki neki elvégre anyja volt, de aztán leküzdötte érzékenységét, ellágyulását s azzal mentegődött, hogy azt, a mivel nevének tartozott, magasztos célját csak úgy érthette el, a mint eddig cselekedett.

Nap-nap érkeztek hozzá iskolatársainak és egyéb barátainak szerencsekívánatai, olyanoktól is kapott életjelt, a kikről már teljesen megfeledkezett, de gratuláltak mások is, a kikkel csak futólagosan találkozott az életben, mint például Lénárd báró, a kivel csak nemrég ismerkedett volt meg a hercegi fogadónapon.

A minden oldalról megnyilvánuló figyelem és barátság kipusztította szivéből a régi keserűségnek még a nyomát is s a mikor visszagondolt az elmúlt időkre, fellélegzett, mert úgy érezte, hogy egyszerre kő esett le egész lényéről, végül azonban nagy mértékben az is hozzájárult általános megelégedéséhez, hogy a szerencsekívánatok között nem találta anyja üdvözlését is. Így tehát biztosra vette, hogy életének ez a része végképpen be van fejezve.

Némi meglepetést okozott neki ezredesének egy írásbeli parancsa, a melyet lakásán talált, mikor Pohánkáról visszatért. A Szentgyörgyön állomásozó századhoz való beosztásról volt szó, még pedig azzal, hogy haladéktalanul jelentkezzék új századparancsnokánál: Ezwegh Mihály gróf kapitánynál.

Először is nem igen birta elképzelni, hogy hirtelen áthelyeztetése miatt történt, másodszer pedig tudta, hogy Ezwegh nem rokonszenvez vele s meg azután is, hogy bravúros lovaglása következtében ellenlábasai majdnem mind keresték a hozzá való közeledést, feltűnően távol tartotta magát tőle.

De a boldog mámor, a melyben élt, túlharsogta ezt a kis disszonanciát. A szolgálat itt is, ott is egyforma, gondolata pedig kizárólag Livianál volt s Pozsonyt meg Maróthy barátját akármikor láthatta, ha kedve volt hozzá.

Mikor másnap Petneky ezredesnél lejelentkezett, utóbbi már informálva volt a nevezetes pohánkai eseményekről. Rudi herczeg előadásából ugyan észrevette, hogy itt valami hiba van, de másrészt mégis csak nagy dolog volt, XVI. Keresztély vejének lenni!

Ezért feltűnően kedves is volt Magnushoz, melegen megrázta a kezét s majdnem könnyezve fejezte ki előtte szerencsekívánatait. Az áthelyeztetés ügyét pedig — már is sajnálta, hogy azt elhamarkodta — úgy tüntette fel, mint egy ideiglenes intézkedést arra az időre, hogy Hangyár báró főhadnagy betegségére való tekintettel szabadságon van s a mi a parancs «haladéktalanul» való végrehajtását illette,

megmagyarázta, hogy ez nem a szó szoros értelmében veendő s inkább csak a katonai hivatalos stílus kinövése gyanánt került bele az ordréba. Fel is hatalmazta Miklóst, hogy ha még rendezni óhajtja ügyeit Pozsonyban, vonuljon be Szentgyörgyre akár csak egy hét mulva is.

Magnus, megköszönve ezredesének előzékenységét, élt a kapott engedelemmel s bejelentette Petnekynek, hogy három nap mulva berukkol Szentgyörgyre.

Legszívesebben ugyan nyomban ment volna, mert nem szerette az átmeneti helyzeteket semmiben sem, de Maróthy barátja már kora reggel felkereste volt s közölte vele, hogy Asta Maartens másnap este kezdi meg vendégszereplését Pozsonyban s hogy Miklós-nak feltétlenül ott kell lennie a premiéren.

Ámbár a boldog vőlegényt ez a hír sehoggy sem izgatta s a feje tele volt egész más, ránézve sokkal fontosabb dolgokkal, semhoggy bécsi primadonnák ünneplésében vegyen részt: régebben tett ígéretéhez képest kilátásba helyezte barátjának, hogy ha csak lehet, feltétlenül vele megy a színházba.

Maróthy annyira rabja volt Asta-kultuszának s a színpad vendégszereplése oly mértékben lekötötte teljes érdeklődését, hogy Miklós eljegyzésének híret, a melyet közvetlenül tőle vett, majdnem közönyösen és szórakozottan fogadta. Ezen Magnus kissé csodálkozott. Mást várt volna legjobb, egyetlen barátjától, kit gyermekkora óta ismert, ki jobban tudta, mint senki más, mennyi nehézséggel kellett megküzdenie ebben az életben, ki, a mikor találma-

nyairól volt szó, habozás nélkül rendelkezésére bocsátotta anyagi segítségét, ki az ő kedvéért a tizenkilenczes huszárokhoz kéredzkedett, csakhogy vele együtt lehessen, ki, mikor váratlanul jobbra fordult a sorsa, úgy érzett vele, mintha saját én-jéről lett volna szó!

Persze Miklós, kitűnő kvalitásai mellett éppen olyan egoista volt, mint a legtöbb ember s teljesen megfeledezett róla, hogy a mikor rossz néven vette Maróthy viselkedését, tulajdonképpen önönmagát ítélte el. Mert szem elől tévesztette, hogy legjobb barátunk addig érez velünk, sajnál, vagy részese örömünknek, míg magának nincsen gondja vagy öröme, de abban a pillanatban, hogy saját érdekei előtérbe nyomulnak: minden egyébről megfeledeznek. Már pedig Asta Maartens olyasmi volt Maróthy szemében, a mihez képest még Miklós regényes eljegyzése is köznap történet számába ment.

Maróthy különben igazat mondott: jóslata beteljesült s egész Pozsony, a mely a magyar színpadi események iránt csak kivételesen tud lelkesülni, a bécsi primadonna érkezésének valóságos lázzal nézett elébe.

A pozsonyiaktól ezt nem is lehetett rossz néven venni s a kik e második magyar várost előszeretettel azzal vádolják, hogy inkább a bécsi kultúra felé fordítja figyelmét, mint az ország központjából kiinduló jelszavakra, elfogultságukban nem gondolják meg, hogy a nemzeti czélokért küzdő pozsonyi magyarságot alig támogatják, hogy a magyar színművészetnek nemzetiségeklakta vidéken anyagi

hozzájárulás nélkül el kell pusztulnia s hogy csak természetes, ha a németajkú lakosság, a melynek majdnem kizárólag másodrendű magyar előadásokban van része, hálásan fogadja, a mikor a közeli osztrák metropolis révén, elvétele kifogástalan művészeti élvezetekhez is jut.

A német színgazgató persze örömteljes izgatottságban dörzsölte a kezét. Kitünő ügynöke, Maróthy, kicsinálta, hogy az ünnepelt vendég jóformán nevetséges tiszteletdíjért vállalkozott a fellépésre s már maga az a körülmény is, hogy minden utca sarkán nagy betűkkel az Asta Maartens név szökött az ember szemébe, a meleg nyári időjárás daczára telt házakat biztosított.

Az első előadásra, az «Évá»-ra, már előttevaló nap elkelt minden jegy.

Maróthy egész nap nem mutatkozott s csak délután, néhány sor kíséretében, elküldte Miklós-nak a jegyét s egyszersmind meghívta vacsorára, előadás után, a Palugyay-szállónak egy külön termébe.

Miklós elmosolyodott, mikor barátja nagy lelkesedésére, buzgalmára gondolt s a végén már maga is kíváncsi lett arra a híres Astára, a ki Maróthyt annyira hatalmába kerítette.

Mikor néhány perczcel az előadás kezdete előtt belépett a színházba, már meglehetősen megtelt volt a ház s az első sorok csak úgy csillogtak az egyenruháktól. Ott volt az egész tisztikar s még a páholyokban is olyanok voltak láthatók, a kik júliusban nem igen szoktak színházba járni.

Magnus felkereste a helyét az első sorban. Az egyik ülés mellette szabad volt, míg a másik oldalon Maál György volt a szomszédja. Nehány üléssel tovább Rudi herczeg is helyet foglalt, a ki épen hangosan s idegenszerű kiejtésével előadást tartott Asta Maartens művészetéről.

Már elsötétítették a nézőteret s a zenekar belefogott a nyitányba, mikor Maróthy izgatottan, idegesen, jobbra-balra szemlélve a páholyokat s a földszinti közönséget, besietett s letelepedett Miklós mellett.

Végre kissé megnyugodott.

— Ilyet még nem láttál, barátom, — mondta aztán a megveregette Miklós térdét.

— Már magam is egész izgatott vagyok, — felelte emez tréfásan.

— Lehetsz is, — sugta a másik boldogan.

A függöny felgördült, de azért a nézőtéren nyugodtan folytatták a beszélgetést. Alig volt, a ki a darabot ne ismerte volna. S egyszerre csak általános mozgás, felzuduló taps, majd mély csönd. Asta Maartens ott állt a színpadon s elkezdett énekelni.

A kik még nem ismerték, igen kellemesen meg voltak lepetve. Valami szokatlan, a rendestől eltérő volt a megjelenésében. Magas, karcsú alakjával, sötétvörös hajával, érdekes sápadt arczával, a melyből kifejezésteljesen fekete szempár nézett a világba: inkább francia művésznőre emlékeztetett, mint a bécsi generera s alig észrevehető, de mégis határozottan magyaros kiejtése párosulva nem erős, de végtelenül dallamos hangjával, mindjárt

az első pillanattól kezdve elragadtatta az embereket.

Egyszerű munkásleány ruhájában természetesen, minden keresett póz nélkül mozgott a színpadon s nagyon szigorú kritikus legfeljebb csak azt kifogásolhatta volna rajta, hogy szerepét túlfinomán fogta fel s már a darab elején elárulta a harmadik felvonásbeli nagystíliú kokottot.

Maróthy áhítattal, csöndes gyönyörrel nézte az ideálját s csak miután tekintetük futólagosan találkozott, megmozdult.

— No, mit szólna hozzá? — kérdezte halkán Miklóstól.

De Magnus nem felelt. Mintha nem is hallaná Maróthy kérdését. Tágranyílt szemekkel nézett a színpadra. Azaz, nem is figyelte, hogy ott mi történik, mert le sem vette tekintetét a primadonnáról.

Maróthy nagyon meg volt elégedve. Abban a tudatban, hogy barátja az elragadtatástól se lát, se hall, nem zavarta többé s maga is csak Astát nézte.

Az Éva s Flaubert közti első kettősre került a sor s Asta partnerével egészen a lámpák elé lépett. Épen szemközt állt Maróthyval és Miklóssal.

Utóbbi hirtelenül hátradobta magát s mereven nézett a színpadra. Maróthy ezt észrevette s a mint jobban odafigyelt barátjára, látta, hogy az krétafehéren, eltorzult vonásokkal ül mellette, s lihegve, görcsösen összeszorítja két kezét.

— Mi bajod? — kérdezte Maróthy ijedten.

Magnus erőltetett mosolylyal, fejmozdulattal je-

lezte, hogy: semmi... De ebben a pillanatban halk moraj futott végig a közönség soraiban, mert Asta Maartens megakadt, elsápadt s egy perczig mindenki attól tartott, hogy elveszti egyensúlyát. Partnere már fel akarta fogni karjaiban, erre azonban nem volt szükség. A művésznő erőt vett önmagán s bámulatos ügyességgel ismét folytatta dalát, a melyet aztán lehetőleg még nagyobb vervevel végigénekelt.

Senki sem tudta, hogy mi történt s csak kevesen látták, hogy a primadonna tekintete közvetlenül az izgalmas incidens előtt pillanatra megakadt valakin a nézőtéren. De a mikor befejezte a dalt, kitört a taps, tombolt az egész ház s megújrázták a jelenetet. Ugyanez a lelkesedés megismétlődött a felvonás végén s a mikor Asta Maartens megjelent a függöny előtt, az emberek felálltak a helyükről s éljenezve ünnepelték a vendéget.

De ekkor Miklós már nem volt ott, mert mi-helyest legördült a függöny, kirohant az előcsarnokba, Maróthy persze utána. De a barátját már csak az utczán bírta utólrni.

— Mi van veled, az Istenért? — kérdezte teljesen tájékozatlanul.

Miklós megállt s néhány perczig levegő után kapkodott. Levette a sapkáját s megtörülte a homlokát.

— Ez... ez... ez hihetetlen, ez... ez egy csoda! — lökte ki végre egészen megváltozott hangon. — Ezt nem bírom felfogni!

— Mit? mit? — kérdezte a másik.

Magnus egész súlyával rátámaszkodott barátja karjára.

— Tudod-e, hogy kicsoda ez a nő? — mondta aztán hirtelenül.

— Nem értek egy szót sem az egészből! Kiről beszélsz tulajdonképen?

— Kiről? Astáról! Asta Maartensről! Nem, az lehetetlen, ez ez...

Maróthy izgatott kíváncsisága nőttön-nőtt.

— Térj már magadhoz, hisz' ez borzasztó, igazán! Még sohasem láttalak ilyen állapotban, — mondta.

— Elhiszem...

— Tehát mi van Astával?

Miklós egészen ráhajolt Maróthyra, ijedten, zavart tekintettel körülnézett, aztán halkán súgta barátja fülébe:

— Az az én nővérem!

Maróthy összerezgett s eleresztette Magnus karját.

— Megbolondultál? — mondta önkéntelenül.

— Nem volna csoda, — hagyta rá Magnus, keserű mosolylyal, majd kiegyenesedve, megfogta a másik kezét. — Isten veled, — hebegte vaczogva.

— Hová mész?

— Magam sem tudom... haza...

— Nevetséges! — pattant fel Maróthy s újra belekapaszkodott Miklósba. — Borzasztóan fel vagy izgatva, minden ok nélkül! Biztosan tévedsz! Egész biztosan! Csak nem képzeled komolyan, hogy Asta a te nővéred? Már hogyan gondolhatsz ilyet? Hisz' a nővéred meghalt!

Maróthy kétségbe volt esve. Féltette barátja

eszt, másrészt már tükön volt, mert Asta bizonyára már várta öltözőjében.

— Híába minden! Ez Ada! Ez Ada!

— Ki van zárva!

— De ez ő! Hát nem vetted észre, hogy mi történt vele, mikor megpillantott?

Maróthy habozott.

— Az igaz! — mondta, most már maga is megzavarodva. Nem tudta, mitévő legyen. Végre így szólt:

— Tudod mit? Megkérdezem Astától. Ha csakugyan azt hiszed...

— Tudom!

— Bemegyek s megkérdem. Jó?

— Kérdezd meg, — felelte Miklós gépiesen; zavartan tekintett maga elé.

— Megyek. Hol talállak?

— Itt maradok...

— A viszontlátásra.

Maróthy berohant a színházba, Miklós kint maradt. Ott állt mozdulatlanul. Az utcza üres volt, nem figyelte senki sem.

A legképtelenebb gondolatok, mint a megvadult furiák, úgy támadtak rá. Fejében kalapált a vér s úgy érezte, mintha fojtogatná valaki. Kénytelen volt atillája felső gombját kinyitani, mert különben megfullad. Ada! Ada! — hangzott a fülében s maga előtt látta azt a kreolszínű, vöröshajú nőt s érezte tekintetét.

Ada! Ada! — ismételte gépiesen magában. Aztán próbált magyarázatot találni, igyekezett megfejteni

ezt a megfoghatatlan problémát, ezt a borzalmas csodát. Hát már a halottak is feltámadnak ebben a bolond világban?

Megborzongott. Majd belebeszélte önmagába, hogy mégis tévedett. Hiszen szegény Ada barna volt, Asta meg vöröshajú! Hiszen Ada kisebb, fejletlenebb volt, ez az ijesztő nő pedig nagy, asszonyzerű, raffinált! Hiszen Ada sohasem énekelt, nem is tudott énekelni! Nem, nem, itt egy rettenetes hasonlóságról volt szó, egy félelmetes találkozásáról ördögös véletleneknek, a melyek hatását bizonyára felcsigázott fantáziája még jobban fokozta. Nem, nem, ezerszer nem, ez nem volt Ada, a nővére! S ha az a nő ott a színpadon, bűvös tekintetével, kifestett ajkával, vékony, pókszerű ujjával maga is pillanatra megzavarodott, mikor ránézett, annak csak az volt az oka, hogy ő oly mereven, mint egy bolond, rászegezte a szemét...

Magnus oly erővel szuggerálta önmagának, hogy tévedett, hogy lassan visszanyerte, legalább külsőleg, a nyugalmit. Néhány lépést tett fel-alá.

— Miklós! — szólt valaki mögötte. Megfordult. Maróthy volt. A barátja mosolyogva, megnyugtatta jött elébe.

— No látod, hogy tévedtél! — mondta jókedvűen. — Szó sem igaz az egészből. Asta úgy elkezdett nevetni, mikor előhoztam neki a dolgot, hogy majdnem görcsöket kapott!

Magnus fellélegzett, ámbár még most sem volt teljesen megnyugtatta.

— De miért akadt meg, mikor rám nézett? Miért jött zavarba ő is?

— Miért, miért? Egyszerűen azért, mert megijedt tőled, — magyarázgatta Maróthy. — Azt mondja, úgy néztél rá, mintha legalább is az ördögöt pillantottad volna meg! Csak képzeld el, barátom, hogy ez milyen hatással lehetett rá, szegényre! Még szerencse, hogy tényleg el nem ájult! Rettenetes dolog lett volna igazán...

— Roppantul röstelem az esetet, — mentegetődzött Magnus, — nem tehetek róla! Kérlek, add át bocsánatkérésemet és...

— Azt már így is előlegeztem, de mindenesetre jó lesz, ha személyesen is exkuzálod magadat nála, a vacsoránál...

Miklós összehúzta a szemöldökét. Mit? — gondolta magában. Még össze is jöjjön ezzel a kísértet-szemű nővel, beszéljen, kezefogjon vele? De ismét urává lett érzelmeinek.

— Feltétlenül személyesen is bocsánatot fogok tőle kérni, — felelte, aztán leküzdve ellenszenvét, barátjával együtt visszatért a színházba, a hol már megkezdtek a második felvonást. Éva még nem volt a színpadon. A két tiszt helyet foglalt.

— Mi történt? — kérdezte Maál György Mag-nustól.

— Semmi. Hirtelenül rosszul lettem, de a friss levegőn minden elmúlt...

Ismét fellép Asta. Első felvonásbeli jelmezében belopózik Flaubert szalonjába, s egy oszlop mögött állva, félve, hogy rajtakapják, benéz a másik

terembe, a hol vigan esznek, isznak a gyártulajdonos párisi vendégei. Aztán Flaubert előjön rejtekhelyéből s karjaiba zárja . . .

Miklós feszült figyelemmel, vasakarattal fékentartva idegeit, nézte, nézte Astát. Eleinte az volt a benyomása, hogy mégis nagyon tévedett, mikor hasonlatosságot vélt felfedezni a primadonna s Ada között, de aztán többször megújult az a kellemetlen érzése, hogy holtnak hitt nővére, a ki ott mozog a színpadon.

Asta Maartens viszont — látszólag legalább — észre sem vette többé s még a mikor a felvonás végén ismét megjelent a függöny előtt s átvette a neki a zenekarból felnyujtott virágokat és koszorúkat: akkor sem nézett rá Miklóstra.

Felvonásközben Maróthy azt kérdezte:

— Ugyebár, most már magad is belátod, hogy nem volt igazad?

Magnus vállatvont.

— Nem tudom, — mondta határozatlanul.

— Hát ilyen nincs, én mondom neked, barátom!
— felelte Maróthy, megveregetve Miklós vállát. Aztán felkelt s kisietett az öltözőbe.

Előadás után, a mely a kis inczidenstől eltekintve, csakugyan esemény volt a pozsonyi színházi életben, Miklós leendő sógora, Rudi herczeg és Maál György társaságában átsétált a Palugyay-fogadóba, a hol bevezették őket a külön szobába.

Solmingennek sehogysem tetszett, hogy Magnus is részt vett a multságban.

— Hát már mindenütt ott kell lennie ennek a

fráternek? — gondolta magában. Hangosan pedig így szólt hozzá: — Furcsa vőlegény vagy te, mondhatom! Mi a fenét keresel színésznők társaságában?

— Alapjában véve igazad van, — felelte Miklós, a ki tréfára vette Solmingen megjegyzését. — Ha rá tudod venni Maróthyt, hogy engem hazaküldjön, csak hálás leszek neked érte! Ő akarja, ismerkedjem meg barátnőjével minden áron!

Rudi herczeg nem tudta elképzelni, hogy Maróthy miért helyez akkora súlyt Magnus jelenlétére, de aztán nem törődött többé az egészszel. A saját személyét illetőleg azonban eltökélte, hogy felhasználva Asta Maartens pozsonyi tartózkodását utolsó rohamot intéz ellene s minden lehetőt és lehetetlent el fog követni, hogy megszabadítsa Maróthy barátnőjétől. Érthetetlen volt előtte, hogy ez a nagystilű, elegáns kokott — más kifejezést nem ismert, a melyet Astára tudott volna alkalmazni — mit találhatott Maróthyn, azon a nézete szerint «közönséges» csapattiszten? A pénz kérdése csak nem játszhatott szerepet, hisz neki például legalább is hasonló anyagi eszközök álltak rendelkezésére, mint a másiknak s aztán mégis csak külön dolog lett volna, Solmingen Rudi herczeg kedvesének lenni, mint nem tudom miféleházi Maróthy úrénak?

Már hozzá is látott különben csábítási műveletéhez, a mennyiben ő is hatalmas virágkoszorúval kedveskedett a művésznőnek.

A virágokat külön Bécsből hozatta az inasával s a koszorún díszelegtek, széles selyemszalag alakjá-

ban a hercegi házi színek. De a szalag csokorjában még valami volt elrejtve, a mi nézete szerint nem téveszthette el a hatását: gyönyörű czímeres bőrtokban egy sor igazgyöngy, a melyet alkalmilag vett meg egy öreg bécsi főúri dáma hagyatékából húszezer pengő forintért. Akkoriban más valakinek szánta a gyöngyöket, de nem volt szükség erre a ritkaság ajándékra: elérte célját jutányosabban is.

A tiszteknek nem kellett sokáig várakozniok. Nem egészen félóra múltán megjelent Maróthy Astával, de vele együtt a pozsonyi német társulatnak még három hölgytagja, a kiket Maróthy mint Frl. Mizzi Tusch, Frl. Pipi Bengal és Frl. Marie Wondrasek mutatott be. A bemutatkozás azonban csak Magnussal szemben volt szükséges, mivel Maál György a hölgyeket már személyesen, Rudi herceg pedig még közelebbről is ismerte. Víg, barátságos, szerény bécsi lányok voltak, nem szépek, de modoruk által megnyerők.

Asta mellett persze teljesen háttérbe szorultak s a kis színésznőket ette az irigység, mikor mindenki csak a hírneves vendéggel foglalkozott.

Astán egész fehér kivágott csipkeruha volt, melyhez nagy csokor ibolyát tűzött ki, míg vállán ibolyaszínű, pehelyszerű gázshawl lebegett. Mindez sötétvörös hajához, sápadt arczbőréhez s nagy, fekete szeméhez kitűnően illett, úgy, hogy Solmingen, de Maál is el voltak tőle ragadtatva.

Mikor Maróthy bemutatta neki Miklós barátját, élénken és a legkisebb zavar nélkül úgy üdvözölte, mintha már régóta ismerné.

— Már nagyon sokat hallottam magáról, kedves gróf, — mondta, gyorsan beszélve folyékonyan magyarul, de valami idegenszerű kiejtéssel, — örülök, hogy végre megismerkedhetek magával! De tudja, — így folytatta s tréfásan megfenyegette a kezével, — komolyan megijesztett a színházban, mikor rábámult, mintha nem tudom, mit pillantott volna meg, valami szörnyűt legalább!

Magnus habozva hebegett néhány szót s igyekezett zavartalannak látszani. A bámulatós hasonlatosság ismét teljesen hatalmába kerítette, de most már annyira beleélte magát abba a meggyőződésbe, hogy csakis a természetnek egy csodálatos játékaival áll szemben, mely véleményét még Asta sajtóságos kissé francziás kiejtése is megerősítette, — hogy úgy fogadta a tényeket, a mint azokat szuggerálták neki.

— Hallom, hogy a nővérere emlékeztettem, — folytatta Asta s arczvonásai egyszerre konvencziós részvétet árultak el, — még pedig szegény elhúnyt hugára . . . Képzelem, milyen fájdalmas impressziókat kelthetek magában ezzel a szomorú hasonlatossággal!

Magnus nem felelt s csak meghajtotta magát. Asta Rudi herczeghez fordult s visszanézve Miklósról, ismét mosolyogva, így szólt :

— A leendő sógora, ugyebár? Oh, mi már régóta ismerjük egymást, én és a herczeg! Igen jó barátok vagyunk!

— Az igaz! — vágott közbe Solmingen.

— Maga talán nem is tudja, milyen jó barátnője

vagyok! — folytatta Asta. — Lássá, ha nem volnék az, érzékenyen megkárosíthattam volna...!

— Hogyhogy? — kérdezte a fiatal herczeg, kissé elpirulva.

— Képzeld csak, mikor jobban megnézem gyönyörű virágjait, — s ezért hálás köszönetet mondok magának, nagyon meg voltam hatva, — ezeket a remek gyöngyöket találtam, misztikusan elrejtve a szalagcsokorban...

Asta arany retiküljéből elővette a tokot Solmingen gyöngyeivel s azokat átnyújtotta neki.

— Ezek csak tévedésből kerülhettek oda, — folytatta — s ha nem vagyok olyan tisztességes, mint a milyennek pechemre születtem, nem szólok egy szót sem s megtartom magamnak...

Asta nevetve elfordult Solmingentől s Maálhoz lépett, a kitől azt kérdezte, meg volt-e elégedve az előadással?

A fiatal herczeg ott állt a legnagyobb zavarban, gyöngyeivel a kezében. Maróthy sápadtan, dühösen nézett rá.

— Nem értem ezt a dolgot, — dadogta Solmingen, — majd zsebre tette az ékszert. — Itt az inasom csinált valami galibát...

— Na, na! — mondta Maróthy, — ez nagyon gyanus!

— De biztosíthatlak, hogy itt csakis tévedés forog fenn, roppantul röstelem a dolgot! — hazudozott a herczeg, a kinek máris eszébe jutott, hogy miként magyarázza az esetet: — Kérlek, tudom már, hogy mi történhetett! Ezeket a gyöngyöket

kikészítettem magamnak az íróasztalra, hogy holnap Bécsbe vigyem őket, mivel újra fel akartam őket fűzetni. Azaz, az inasommal akartam Bécsbe küldeni s rátettem a tokra a névjegyemet. Mikor aztán megparancsoltam az inasomnak, mellékeljen egy névjegyét tőlem a koszorúhoz: az a számár egész egyszerűen nemcsak, hogy elvette az íróasztalomra kikészített névjegyemet, de mindjárt hozzátette a gyöngyöket is. Hisz már többször látta tőlem, hogy smukkot küldtem valakinek ebben az alakban s azt gondolhatta, hogy most is így lesz. Örülök, hogy erre azonnal rájöttem.

Solmingen tényleg örült, hogy eszébe jutott, máskülönbben komolyan bajba került volna. De Astát sehogysem értette...

Maróthy viszont kénytelen volt ezt az eléggé plauzibilisnek látszó magyarázatot elfogadni. Mégsem tudta megállni, hogy halkán így ne szóljon a herczeghez:

— Azért már igértél egyszer Astának harmincz-ezer koronát egy találkozásért

— Igaz, — felelte Solmingen ügyesen, — de akkoriban Asta még nem volt a barátnőd!

Ez a kijelentés végképen megnyugtatta Maróthyt. Kezet fogott a herczeggel, aztán asztalhoz ült a kis társaság, mialatt a pinczerek elkezdték a tálalást. Egyike volt azoknak a tipikus, végnélküli menüknek, a melyeket a fogadósok maguk állítanak össze különös gonddal, a mikor nem kérdik tőlük előre, hogy mibe fog kerülni a lakoma.

Nyomban pezsgőt bontottak s nem tartott soká,

oly széles jó kedve kerekedett Maróthynak, Maálnak s a három kis színésznőnek, hogy már az első két üveg pezsgő után világos volt, hogy a mulatságnak csak reggel lesz vége.

Asta, a ki Miklós és Maróthy között ült az asztal végén, míg a herceget Tusch és Wondrasek kisasszonyok közé ültették s Maálnak a kis Bengal Pipi jutott szomszédnőül: csak vigyázva élt az itallal, de azért látszólag igen élvezte az általános jó hangulatot. Mindenkihez volt egy-két tréfás szava, dicsérte társnőinek kitűnő játékát, magasztalta a pozsonyiak kedvességét, elismerőleg nyilatkozott a példás rendezésről és jóformán maga vitte az egész konverzácziót.

Miklós, kerülve a feltűnést, állandóan figyelte, mérlegelte minden szavát, mozdulatát, nevetését, fejtartását, tekintetét s végre arra a következtetésre jutott, hogy az a nő, a ki mellette ül, mégis csak a nővére, vagy pedig jómaga megérett a bolondokházára. Mert hogy két emberi lény között akkora legyen külsőleg a hasonlatosság, hogy még egymás mellett állva se lehessen őket megkülönböztetni, vagy hogy teljesen egyforma legyen a hanglejtésük, nevetésük, mozdulatuk: ahhoz nem volt szava. Hogy azonban minden, de minden, — a hajtól, a mely festettnek látszott s az esetleg megszokás útján megváltozott hangtól eltekintve — egy és ugyanaz legyen két, nem is vérrokon embernél — az ki volt zárva.

S daczára annak, hogy ez a meggyőződése pilla-

natról-pillanatra jobban meggyökeredzett benne, megóvta nyugalma s ura maradt érzelmeinek.

Ivott, mint a többi s így mesterségesen emelte hangulatát. Gácsországbeli tartózkodása alatt hozzászokott a szeszes italokhoz s mivel nem élt velük rendesen, többet bírt, mint akárki más.

Rudi herczeg sem szerénykedett s hogy elfelejtse bosszúságát, túl akart tenni még a többiek jókedvén is. Czigányt hozatott, a mellette ülő Wondrasek Máriát pedig úgy csipkedte az asztal alatt, hogy a már szintén nem egészen józan bécsi leány ilyenkor valósággal fülsiketítően ordított.

Ettől persze Maál Gyuri is vérszemet kapott, utánozta a herczeg példáját Bengal Pipivel szemben, de ez — tréfából vagy tettetésből, senkisé tudta, — úgy arculütötte, hogy a csattanástól pillanatra elhallgatott nemcsak az egész társaság, de még a cigány is. Maál felugrott s egy perczig úgy látszott, hogy megfélekezve magáról, ráveti magát Pipire. De Solmingen és Maróthy odasiettek s mialatt Pipi fisztulahangon zokogott, nagynehezen lecsillapították a felbőszült katonatisztet. Végül a cigány ismét rágyújtott, levegőbe röpültek a dugók, feldőltek a poharak s Maál és Pipi összecsókolódtak.

Tomboló vihar, nevetés, taps, éljenzés követte ezt a jelenetet, Solmingen a Wondrasek leányt felkapta, az asztalra állította s addig unszolta, könyörgött neki, kiabált, üvöltött, míg a színésznő, kérésének engedve, csárdást tánczolt. Elképzelhető, hogy miként lejtette a bécsi leány!...

Mikor ismét leemelték az asztalról, kipirultan, szédülve, Solmingen karjaiba kapta s diadalmenetben körülvitte az asztal körül, de megbotlott a nagybőgőben, esés közben magával rántotta a klarinétost székével együtt s a milyen hosszú volt, ott feküdt a czimbal alatt, rajta a színésznő, mögötte a klarinétos, alatta a nagybőgő.

Asta ijedten, idegesen felugrott.

— Elég volt! Menjünk haza! — mondta méltatlankodva.

— Micsoda? — kiáltotta Solmingen, felkelve s felsegítve a Wondrasek leányt, — ebből nem lesz semmi!

Kikapta a primás kezéből a vonót s hangosan, rekedten elkezdett énekelni és dirigálni.

De már nem lehetett megmenteni a hangulatot: Asta kisurrant az ajtón s Maróthy és Miklós követték.

Mikor Solmingen ezt észrevette, felkapott egy félig teli pezsgőspalaczkot s azt teljes erővel a szerecsére már betett ajtóhoz vágta. A palaczkot követték a poharak, székek, a tükör a falon, a nagybőgő s csak a mikor a kétségbeesett s halálos félelemtől remegő három bécsi leány rávetette magát a herczegre Maállal együtt, Solmingen végre lecsillapodott és Wondrasek Máriát meg Tusch Miczit egyszerre magához ragadva, tántorogva, nevetve dadogta:

— Nekem kettő kell, én herczeg vagyok, hupp! Te Gyü — Gyuri — hupp! Te csak egy rongyos gróf vagy, hupp! Neked egy is elég...

XX.

Magnus egész éjszaka be sem hunyta szemét. Nyugtalanul hánykolódott ágyában és szünet nélkül arra az eseményre gondolt, mely oly váratlanul és izgatóan felkavarta életét, mikor végre boldognak érezte magát s már azt hitte, hogy most valahára jobb és szebb napok fognak ránézve beköszönteni. A mint ott feküdt a sötétben, maga előtt látta azt a különös nőt, a kiről meg volt győződve, hogy nem más, mint Ada, a nővére, a nélkül, hogy ezt el is tudta volna hinni. A legerősebb argumentumok a mellett szóltak, hogy a holtnak hitt él, de az ész kétségbeesetten védekezett eme valószínűtlen, ijesztően oktalan feltevés ellen.

Igaz, hogy a gondolat, hogy szegény nővére nem vetett véget fiatal életének, bizonyos fokig örömet is okozott neki, de ezt az érzést majdnem teljesen elhomályosította az a tudat, hogy Ada — feltevére, hogy csakugyan ő volt, a ki Asta Maartens név mögött rejtőzködött — elzüllött. Ez kemény szó volt, de Magnus szigorú, talán szűkkeblű életfelfogása mellett, a melyhez épen a saját családjában, elsősorban az anyja révén tett tapasztalatok alapján eljutott, csakis züllésnek nevezhette azt, a midőn egy fiatal leány, mint Ada, a helyett, hogy ha nem is épen rangjának és születésének megfelelő, de mégis tisztességes családi otthonra törekedett volna, a színészi pályára adta magát. A mi azonban végképen elkeserítette, az volt,

hogy Ada erkölcstelen életet élt s nyilván viszonyt folytatott egy katonatiszttel. S milyen tragikumot látott Miklós abban, hogy az az ember épen a legjobb barátja volt!

Izgatottságában elképzelte már azt is, hogy talán maga Maróthy volt a nővére megrontója, hogy talán ő szöktette meg Adát hazulról s vette rá erre az életre! A legjobb barátja, a ki előtt nem volt titka, a kit úgy szeretett, mintha édes testvére lett volna!

Idegességét fokozta az a körülmény, hogy Ada hirtelen feltünése a Solmingenékkel való amúgy is elég nehéz viszonyát majd még jobban kiélesíti. Kizártnak tartotta, hogy a titkot, a melyet Ada látszólag mindenáron fenntartani kívánt, előbb-utóbb fel ne fedezzék s hogy ez akkor összes szép, édes reményeire nézve csak végzetes lehetett: ahhoz, szerinte, nem fért kétség. Pedig oly mély volt a Liviához való szerelme s már annyira beleélté magát abba a gondolatba, hogy semmi sem választhatja el őket többé egymástól, hogy, a midőn attól kellett tartania, hogy Ada feltünése boldogságát rombadönthetné, önkénytelenül is azt gondolta magában, hogy miért nem tartja meg a föld, a kit már egyszor eltemettek!...

De a következő pillanatban már megbánta szívtelen gondolatát, szidta önmagát s aggodalom, kétkedés, fájdalom és testvéri szeretet közt valóssággal pokoli kínokat szenvedett. S nem tudta többé elfelejteni, hogy Asta, a mikor tőle a Solmingen által rendezett orgia után a Palugyayban,

a hol lakott, elbúcsúzott, milyen különösen nézett rá. Valami végtelenül nagy bánat, egy kimondhatatlanul mély vágy szólalt meg Asta tekintetéből s ha utóbbi nem fordul el tőle oly gyorsan, a mint tette, nem tudta volna megállani, hogy nővérét nevéen szólítva, ne zárja karjaiba. De jobb volt, hogy erre nem került a sor. Jobb volt mindkettőjükre nézve, ha megmaradnak a modus vivendi mellett, a melyet követni Asta jónak látott. Jobb volt, ha Ada meghalt, még ha élt is. Mert az ő élete nem volt élet . . .

Másnap Miklós agyongyötörve, fejfájással, sötét hangulatban ellátta szolgálatát s aztán végképen elbúcsúzott Regensperg kapitánytól, eddigi századosától, a ki, a mióta az ezrednél szolgált, mindig kedves, jó barátjának bizonyult.

Miklós egy perczig sem kívánt többé Pozsonyban maradni s áthelyeztetése, a melynek hírét még két nappal ezelőtt inkább kelletlenül fogadta, most valóságos megváltás volt rá nézve. Astával pedig már épenséggel sem kívánt többé találkozni s így szolgálat után hazasietett, hogy becsukja bőröndjét s utolsó utasításokkal lássa el tisztiszolgáját, a kinek már korábban kellett a lovakkal indulnia Szentgyörgyre.

A tisztii étkezés után, a melyen nem találkozott Maróthyval, a ki bizonyára Astával töltötte az idejét, egyenesen ki akart hajtani a pályaudvarra, ámbár még sok ideje volt vonata elindulásáig. De eszébe jutott, hogy az üres lakása kulcsát még nem adta volt át a házigazdának s így még egyszer visszament.

A kapu előtt hordár várta. Levelét hozott számára a Palugyayból, azt mondta.

Magnust ez igen kellemetlenül érintette s mégis örült neki. Persze, mindjárt tudta, hogy ki küldte a levelet s azt idegesen, izgatottan bontotta fel. A mint megpillantotta az írást, ha még voltak, utolsó kételyei is széteszlottak. Ada írása volt. A levél így szólt:

«Kedves Magnus gróf!

Ha ideje megengedi s kérésemet elvi okokból sem találja teljesíthetetlennek, nagyon boldoggá tenne, ha ma délután 2 és 3 között megtisztelne látogatásával. Egyedül leszek, jelen soraimról nem tud senki. Ne válaszoljon!

Szívélyesen üdvözli

Asta Maartens.»

A hordár, a ki tudta, hogy választ nem kap, ezalatt távozott s Miklós pillanatig habozott. Menjen? Ne menjen? Megnézte az órát: tíz perczel mult kettő.

Hirtelen elhatározással zsebre tette a levelet, átadta a lakás kulcsát a házmesternek s egyenesen a Palugyayba ment. A meleg, verőfényes juliusi napnak daczára sietett. Meg akarta lassítani lép-teit, de hiába. Valami vitte, húzta előre.

Mikor bement a szállóba, szíve erősen dobogott. Újból habozott.

— Ennek nincsen értelme! — gondolta magában.

És mégis felment az emeletre. A portás megmondta volt a művésznő szobaszámát: 33 és 34.

Az ajtóhoz lépett s kopogtatott. Belülről nem feleltek, de a következő pillanatban kinyitották az ajtót.

Halaványzöld, könnyű negligében, a melyet övszerűen vékony bársonyszalag tartott össze, Asta állt előtte, ugyanazzal a tekintettel, a melylyel az este nézett volt rá.

Néhány másodperczig egyikük sem szólt. Heves küzdelem folyt mindkettőjükben. Nem is akarták s mégis akarták kimondani azt a szót, a melyről érezték, hogy el kell hangzania...

Végre Asta mozdult meg először. Kezet nyujtott Miklósnak. Egyszerűen, minden színészi póz nélkül. S ebben a pillanatban nem volt többé az a nő, a ki este magával ragadta a közönséget s olyannak tűnt Miklós előtt, mint egy félelmetesen szép fantom. Ada volt, az a serdülő kislány, a kit utoljára látott husvétkor, évekkel ezelőtt...

A fiatal tiszt nem tudott többé ellentállani. Megszorította Asta kezét s gépiesen hozzáhajolva, hosszasan homlokán csókolta. Ott, a hol ondulált vörös haja szét volt választva.

— Meg tudsz nekem bocsátani? — kérdezte Asta kis idő múlva.

Miklós feltekintett.

— Mit? — mondta vontatva.

— Azt, hogy megjelentem a láthatárodon, hogy megzavarom a nyugalmaidat, a boldogságodat!... Hallom, hogy vőlegény vagy... Milyen szép a

menyasszonyod! Láttam az arczképét a Salon-blattban...

Miklós nem felelt. Lehajtotta a fejét s a földre nézett. Hallotta ugyan, hogy Asta mit mondott, de mégis úgy tűnt neki, mintha messziről, nagyon messziről szólna hozzá ez a hang, majdnem a más-világról...

Asta, Miklóst kezénél fogva, a kerevethoz ment, a mely a nyitott ablak előtt állott s leült. Miklós követte a példáját. A zsaluk ki voltak támasztva s kint forrón tűzött a nap. Az utcza csöndes volt és elhagyatott.

Miklós feltekintett, majd lassan kivonta kezét Astából, ránézett. Szánalmasan, szemrehányóan.

— Megvetsz, Miklós, tudom... — hebegte Asta. A fivére nem felelt. Kinézett az ablakon. Igenis, megvetette. De ezt mégsem akarta, ezt nem tudta neki megmondani.

— Értelek, — folytatta Asta egyszerűen, vállat vonva. — A te helyedben talán én is így vélekednék. Ha abban a világban élnék, mint te... abban a rozsdás világban...

— Lehet rozsdás, de tisztességes! — vágott közbe Miklós. — Te, a barátom szeretője! Te — Ada! Az én nővérem! Magnus János gróf leánya — kokott!

A fiatal tiszt fejét rázta, keserűen felkaczagott. Asta összerezett, de aztán ráhagyta:

— Nem nagyon válogatod a kifejezéseidet, de mindegy. Ha egy nőt, a kinek senkivel szemben sincsen obligója, a ki megáll a saját lábán, megél

a keresetéből s a ki a társadalmi rendre füttyülve, azt az egyetlen jogot követeli a maga számára, hogy szerethessen, a kit akar, minden ellenszolgáltatás nélkül, — kokottnak akarod nevezni: akkor igazad van. Kokott. Az vagyok!

— Csodálom az őszinteségedet, — felelte Magnus, lehetőleg nyugodtan. — Csak azt nem értem, hogy ha már oly büszke vagy emanczipált életedre, miért bujkálsz akkor a világ előtt? Miért hiteted el a világgal, hogy öngyilkos lettél, miért nem iratod ki nagy betűkkel a színlapokra, hogy Magnus Ada grófnő? Azt hiszem legalább, hogy ez kitűnő reklám volna, vagy nem?

Asta elmosolyodott.

— Ezt te kérded tőlem? Épen te, Miklós? Hát ki miatt tenném, ha nem a te kedvedért? Csak nem hiszed, hogy az anyánkra való tekintetből szerepelek álnév alatt? Egy ember van a világon, a kinek igenis árthattam volna, ha az eléggé meghurczolt nevünket még a színpadra is viszem: Te. De különben?

Miklós csodálkozva nézett a nővére.

— Tehát... az én kedvemért... teszed ezt? — kérdezte, leküzdve meghatottságát.

Asta kedvesen bólintott.

— Köszönöm, — mondta Magnus, de csak nehezen jött ki a szó a száján. Bántotta, hogy hálával tartozott nővéreinek, a kit, hiába, el kellett ítélnie. — Azért még most sem értem, miért játszodtad el azt a komédiát a haláloddal! Ezt szintén az én kedvemért tetted?

— Nem, — felelte Asta határozottan. — Ezt az én kedvemért tettem. Az anyánk el akart adni, — érted? — a szó szoros értelmében el akart adni ötvenezer koronáért egy gazdag zsidónak. Nem volt senkim, a ki ez ellen megvédelmezett volna, senkim! Te sem, Miklós!

A fiatal tiszt felugrott.

— Ez lehetetlen! — kiáltotta tompán s ökölbe szorította a két kezét. — Ada!

Asta nyugodt maradt.

— Ez így van, Miklós. És ezért kívántam a halálba menekülni. Az anyánk elől. Mert komolyan meg akartam halni . . .

Miklós egy pillanatig ott állt, szótlantul és sötéten nézett maga elé. Aztán Astához lépett és megfogta két kezét.

— Szegény leány, — mondta. — Szegény leány!...

— Hogy mégis élek, — folytatta Asta, — azt egy véletlennek köszönhetem. Szerelmes voltam valakibe akkoriban. Találkoztam az illetővel, mikor mentem, hogy végrehajtsam szándékomat. Élet és halál között kellett választanom. Szerelmes voltam. Fiatal is voltam, tapasztalatlan. Az életet választottam . . .

— Ki volt az a gazember? — pattant fel Magnus, — mondd meg! Majd leszámolok vele! Maróthy?

— Nem. Nem Maróthy volt. Esküszöm!

— De ő volt!

— Nem, ha mondom.

Magnus a homlokához kapott s indulatosan tett

néhány lépést fel-alá. — Majd ismét megállt Asta előtt.

— Ki volt hát? Beszélj már! — kiáltotta majdnem durván.

— Nem mondom meg, — felelte Asta daczosan és felkelt. — Ezen most már úgysem lehet segíteni, s különben még ma is hálás vagyok az illetőnek!

— Micsoda?

— Igenis, hálás vagyok neki...

— Azért, hogy megbecstelenített, azért, hogy a faképnél hagyott? Milyen nemesszívű vagy, igazán!

— Nem ő hagyott a faképnél, hanem én őt. Neki csupán azt köszönöm, hogy megmentette az életemet s megismertetett a szabadsággal. Szabad vagyok és boldog vagyok. Nem cserélnék senkivel sem ezen a világon. Veled már épenséggel nem!

— Úgy!...

— Nem én! Mi vagy te? Egy szegény gróf, a ki kénytelen régi, elavult dallamokra táncolni, a mint azok akarják, a kik neked parancsolnak...

— Nekem nem parancsol senki!

— De igen, rabszolga vagy, jobbágy! Reggeltől estig azt teszed, a mit mások követelnek tőled s attól rettegsz, hogy véletlenül olyat tettél vagy tehetnél, a mi azoknak esetleg nem tetszenék! Ne mondd, hogy ez nincs így, mert így van! Ezt magad is tudod, csak rösteled bevallani. Ne hidd, hogy azért nem becsüllek, a mint megérdemled, szó sincs róla! Nagy, hatalmas jellem vagy, meghajolok előtted, bámullak! De én ebből nem kérek. Én járok a magam útján. Én akadályoztam meg azt a gyö-

nyörű alkut, a melyet jó anyánk kieszelt, nem te, sem más. Velem nem rendelkezik senki, nem is teheti senki, mert az én életemmel azt teszem, a mit én akarok! Csak nekem van jogom saját magamhoz, csak nekem, egyesegyedül csak nekem. S azért nem cserélnék senkivel sem!

Magnus ellenvetés nélkül hallgatta ezeket. Nem szólt semmit. Nem azért, mintha helyeselné Asta nézetét. Korántsem! Hisz az, a mit nővére most elmondott, szerinte határos volt az Istentagadással, az anarchizmussal. De belátta, hogy itt minden szó hiábavaló volna.

— Sokáig küzdöttem, adjak-e neked életjelt magamról, vagy sem? — folytatta Asta s cigarettára gyújtott, majd fivérét is megkínálta, de ez úgy tett, mintha ezt nem venné észre. — Tudtam, hogy fájdalmas lesz rád nézve ez a viszontlátás, azért inkább kerültem. De mikor aztán Maróthy révén nap-nap után hallottam rólad s felmerült az itteni vendégjátékom ideája: nem bírtam ellentállani a vágyaknak... Ugyebár, Miki, nem haragszol ezért...?

Miklós nem-et intett. Nem is haragudott. De szenvedett. Kimondhatatlanul szánta a nővérét. Pillanattig arra gondolt, hogy félredobva saját érdekeit, követeli tőle, hagyja ott a színpadot s költözzék hozzá. De Livia jutott eszébe. S abban a pillanatban letett a szándékáról. Mert ha megvalósítja, vége mindennek. Akár mindjárt le is csatolhatta volna kardbojtját.

Ada egy kis gyémántokkal megrakott órára nézett, a melyet negligéjére feltűzve viselt.

— Menjek? — kérdezte Miklós.

— Végtelenül rosszul esik, hogy ismét el kell válnunk, — mondta Asta, — de mindjárt itt lesz a barátod s a saját érdekedben nem kívánám, hogy találkozzatok. Mivel magyaráznád látogatásodat?

— Persze — felelte Miklós. — Kedves tőled, hogy ilyen figyelmes vagy irántam. Hisz elvégre nem annyira nekem teszed, mint a nevünknek, atyánk emlékének . . . Isten veled!

— Mikor látlak ismét?

— Nem tudom. Még ma Szentgyörgyre megyek, új századomhoz, aztán meglátogatom a menyasszonyomat. Ha szükséged van valamire, írd. A mit tehetek, azt mindíg meg fogom tenni, szívesen.

— Köszönöm. Nincs, és remélhetőleg nem is lesz szükségem semmire sem. Azért jól esnék, ha egyszer-máskor meglátogatnál Bécsben. Címem : Gusshausstrasse 65, III. emelet. Az ősszel amúgyis Berlinbe megyek s ki tudja, hogy aztán mikor találkozunk ismét?

Miklós pillanatig habozott.

— Jó, majd eljövök, — mondta aztán s kezet fogott a nővérével. De Asta két kezébe vette a fejét és megcsókolta. Forrón, szeretettel. S Miklósnak pillanatra az a gondolata jött, hogy Livia csókja inkább olyan volt, mint egy színesznőé, míg az a csók, a melyet Asta nyomott az ajkára, oly szűzi volt, akár egy apáczáé . . .

A kilincsre tette a kezét. Ebben a pillanatban kopogtatás hallatszott.

Mindketten összerezzenek.

— Ez Maróthy, — súgta Asta. — Mindegy. Ki kell nyitítani az ajtót. Azért jöttél, hogy exkuzáld magad, érted?

Miklós, igen kellemetlenül érintve, igent bólintott s hátralépett, míg Asta az ajtóhoz ment s azt kinyitotta.

A fiatal Solmingen herczeg lépett be a szobába.

— Oh, pardon, — mondta a legnagyobb fokig meglepetve, mikor Miklóst pillantotta meg. — Azt gondoltam, hogy egyedül van...

— A mint látja, nem vagyok magam. — felelte Asta, majd hozzátette: — Mindjárt jön Maróthy is.

Rudi herczeg arrogáns, gúnyos mosolylyal mérte végig leendő sógorát, a ki szögletesen, ügyetlenül állt ott s nem tudta, mit tegyen.

— Nem zavarok? kérdezte Solmingen, Astához fordulva.

— Csöppet sem, — felelte emez. — Parancsoljon helyet foglalni. Tessék, ott a czigaretta.

A herczeg leült. Asta vele szemben foglalt helyet, majd odaszólt Miklóshoz:

— Ne siessen, kedves gróf, vagy nem ér rá?

Miklós habozott, aztán jobbnak látta még ott maradni. Mit gondolhatott most róla Solmingen? S egész biztos volt benne, hogy Rudi el fogja mondani a dolgot Pohánkán...

— Ha megengedi — hebegte s szintén leült. Magában pedig azt gondolta: — Mit keres itt a herczeg? Ada talán vele is...? De nem fejezte be a gondolatát, mert Solmingen hozzá fordult:

— Mit csinálsz te még Pozsonyban? Hisz neked már Szentgyörgyön kellene lenned!

— Ma este ott is leszek, — felelte Magnus s egyenesen a szemébe nézett a hercegnek, a ki fürkészőleg tekintett rá. Valami végtelenül kellemetlen, kihívó vonás volt Solmingen szája körül.

— Legfőbb ideje, hogy innét elkerülj, — folytatta utóbbi, — mert ha a nővérem megtudja, hogy milyen bilincsek lánczolnak ide, akkor köszönöm!

Bántóan nevetett s Astára nézett.

— Ha szükségesnek látod, meg is táviratozhatod Pohánkára, hogy engem itt találtál, — vágott vissza Miklós. — Én majd meg fogom magyarázni a dolgot, de csak annak, a kinek joga van tőlem lépéseimet számon kérni!

— Na, na! Csak ne olyan hevesen, barátom! — felelte Solmingen, a kit Miklós indulata mulattatott. — Azt hiszem, még vissza fogod vonni kijelentésedet!

— Dehogyan vonom vissza!

— Jó, jó! — folytatta Solmingen és Astához fordult: — Kérem, ne hallgasson erre a fiatalemberre, az egy nagy kópé! Vőlegény, hisz' talán hallotta, aztán udvarolni akar magácskának! Remélem, hogyha már ő benne nincsen annyi...

— Ugyan kérem hallgasson! — vágott közbe Asta, a ki úgy érezte magát, mintha kőpadra feszítenék. — Mit tudja maga, kedves herceg, hogy Magnus gróf miért látogatott meg! Egyszerűen Maróthytól hozott nekem üzenetet, a ki különben minden pillanatban itt lesz!

— Ez más, — felelte Solmingen. — Az ilyen üzenetek előtt meg kell hajolnom, ámbár nem tudom elképzelni, mi üzeni valója lehetett Maróthynak, a kitől bizonyára csak a reggeli órákban vett érzékeny búcsút, ugyebár?

Asta felkelt.

— De fenség, kérem! — mondta indignáltan. — Milyen hangot enged meg magának velem szemben?

— No üljön le szépen, drágám és ne komédiázzon, — folytatta Solmingen nevetve, impertinens mosolylyal, majd Asta keze után kapva, magához akarta vonni. De Asta ráütött a kezére.

— Haragszom magára, — szólt, — nincs joga így beszélni hozzám...

— Ne haragudjék, szép kis cziczám, — felelte Solmingen, mialatt Miklósnak összeszorult a szíve. — Mondja meg inkább, mit szeret azon a totyakos Maróthyn?

— Ehhez semmi köze...

— De. Nem nézhetem ezt a dolgot! Nem nézhetem! S miután Miklós tisztelt barátom amúgy is csak elefántoskodik Maróthynak, hát nem fogom féltékenynyé tenni, ha kicsit udvarlok magának! Ugyebár, megengeded, Miklós?

— Maga veszedelmes ember, kedves herczeg, — felelte Asta kényszerű mosolylyal.

Magnus vállat vont. Sápadt volt s úgy ült ott, mintha minden pillanatban fel akarna ugrani. Asta ezt észrevette s másra akarta terelni a beszélgetést.

— A mint látom, már kiheverte a tegnapi csatát, — szólt Solmingenhez. — Hisz ez rettenetes

volt, a mit ott művelt, abban a separéban! Mondja, mindig így be szokott csípni, ha mulat?

— Többnyire, — felelte Solmingen, nagyokat nevetve, — de különösen akkor, ha bosszankodom. Már pedig tegnap igazán bosszankodtam, a mikor ott ült a mellett a rákszemű Maróthyja mellett, míg én a Pipikkel és Miczikkel mulathattam! Kellott, hogy egy kis életet hozzak abba a kompániába, hisz' eleinte olyan unalmas volt mindenki, akár csak egy udvari bálon!

— Jaj, be kedves!

— Úgy látszik, még sem vagyok az, — mondta Solmingen, — mert különben már régen ott hagyta volna Maróthyt. Nézze, drágám, legyen okos és hallgasson rám. A mélyen tisztelt leendő sógor uram amúgy sincsen érdekelve, tehát nyíltan beszélek előtte, legalább van egy tanúms nem vonhatok vissza semmitsem.

Asta idegesen tcppantott.

— Ne folytassa kérem, ennek nincsen célja, — mondta rosszkedvűen. — Legalább is ízléstelenség, mások előtt így beszélni!

— Bocsánatot kérek, arról én nem tehetek, ha mások jelen vannak, — felelte Solmingen.

Magnus felkelt.

— Ajánlom magamat! — mondta, összeverte a sarkantyúját s az ajtóhoz lépett. De Asta utána-szaladt s elállta az útját.

— Maradj! — súgta s könyörögve nézett rá. Miklós habozott.

— Engem csöppet sem zseniroz, — folytatta Solmingen jókedvűen, — csak maradjon itt a mélyen tisztelt sógor úr!

Asta visszament a herczeghez.

— Az egekre kérem, hagyja már abba ezt a tónust!

— szólt hozzá halkán, hogy Miklós ne hallja.

— Adjon egy pusztit, akkor hallgatok! — felelte Rudi herczeg.

— De kérem...

— Egy pusztit akarok! Miklós, fordulj meg!

Solmingen hirtelenül magához ragadta Astát s meg akarta csókolni, de a színésznő undorral eltaszította magától.

Ez több volt, mint a mit Miklós elviselhetett. Már régen forrt benne minden, de a mikor Solmingen durva erőszakosságát látta, kifogyott a türelemből.

— Elég volt! — kiáltotta remegve, sötét ábrázattal s Solmingen elé állt.

— Ej ha! Hát neked mi jut eszedbe? — kérdezte a herczeg. Pillanatig úgy látszott, hogy a két hatalmas ember nyomban tettelegességre ragadtatja el magát.

— Nem tűröm, hogy így viselkedjél ezzel a hölgygyel, — felelte Miklós, csak nehezen mérsékelve magát.

— Bolond! — szólt Solmingen, hátat fordított Magnusnak s ismét Astához fordult.

— Egy pusztit kérek!

— Hagyjon békében!

— Egy pusztit kérek, egy pusztit!

Asta ijedten a kerevet mögé menekült. A herczeg nevetve utána ment. De Magnus követte s oly erővel ragadta meg karjánál Solmingent, hogy az belebotlott a kardjába s majdnem elesett.

— Ejnye, nézze meg az ember! — kiáltotta Rudi herczeg, látva, hogy ennek fele se tréfa. — Mit akarsz tőlem? — rivalt rá Miklósra s kiegyenesedett. Asta a két férfi közé vetette magát.

— Ne veszekedjenek, az Istenért! — mondta kétségbeesetten. — A szomszédok...

— Mit akarsz? — kérdezte Solmingen ismét, mitsem törődve Astával. — Kikérek magamnak mindenféle beavatkozást, értetted?

— Menj haza, hisz még most is részeg vagy, — felelte Magnus.

Solmingen elsápadt.

— Vigyázz magadra, mert nem tudom, mit csinállok veled, — hebegte rikácsoló hangon.

— Megtiltom, hogy ezzel a hölgygyel ilyen hangon beszélj!

— Hallatlan! Hát ki vagy te, hogy nekem parancsolni akarsz? Isten vagy micsoda?

— Nem. Én egyszerűen a fivére vagyok Astának, azaz Magnus Ada grófnőnek s ezért megparancsolom neked, hogy távozzál innét azonnal!

Asta felkiáltott s arczát két kezébe temetve, a kerevetre dőlt. Solmingen, a ki még az imént habozott a dühtől, hátratántorgott s bambán nézett hol Miklósra, hol a színésznőre. Aztán hangosan elnevette magát. Valóságos görcs vett rajta erőt.

Miklós ott állt, mozdulatlanul. Most, hogy ki mondta a nagy szót, a mely már régen a fulladozásig gyötörte, egyszerre úgy érezte magát, mintha bilincseket tépett volna le a testéről. Szúrós, elszánt tekintetét pedig le sem vette a herczegről.

Solmingen abbahagyta a nevetést és menni készült. Minek is izgatta magát ennyire az imént? Igazán nem volt érdemes! Elég volt a botrányból. Egy csöpp harag sem volt többé a szívében. A szinte hihetetlen újság, a melyet ugyan nem tudott felfogni, a melynek valódiságában azonban, mivel egyébként kapóra jött neki, nem kételkedett, annyira lefoglalta egész ítélőtehetségét, hogy most csak vele kívánt foglalkozni. Astánál nem ért el semmit, de ez most már nem bántotta. Mert biztosra vette, hogy ezzel a hírrel a kezében, megmentheti Liviát a legképtelenebb házasságtól, a melyre valaha készültek.

— Most mindent értek, — mondta végre udvariasan s meghajtva magát Asta és Miklós előtt, az ajtóhoz lépett. Itt mégegyszer visszafordult: — Nem akarom tovább zavarni családi idilljüket ...

Ezzel kiment.

Asta feltekintett s mintegy álomból felriadva, körülnézett.

— Hogy mondhattad meg ezt, te szerencsétlen, — nyögte végre.

Miklós nem felelt, csak odalépett Astához s kezével lágyan, gyöngéden megsimogatta vörös égő haját ...

XXI.

A mint Solmingen herczeg a Palugyayból kilépett, Maróthyba ütközött, a ki rosszat gyanítva, megállította. A herczeg nem jött zavarba. Nem is kellett

mentetetődznie, mert azok a dolgok, a melyeket tisztársának ujságotlatott, felmentették minden további magyarázat alól.

Maróthy felrohant az emeletre, a hol rövidesen megtudta, hogy Solmingen igazat mondott neki.

A váratlan események hatása alatt a s milyen szerelmes még most is volt, újból elhatározta, hogy megvalósítja már egyszer felmerült szándékát s elveszi Astát feleségül. Ha már akkoriban is, mikor még nem is ismerte a színésznő származását s csupán a nőt szerette benne, csak Asta akaratán mult, hogy tervét végrehajtsa : most még kevésbé voltak scrupulusai. Sőt, talán még erősebb, őszintébb volt az akarata. Egyrészt új vonzerőt gyakorolt rá a helyzet regényes volta, másrészt pedig nem képzelhetett szebbet, mint azt, hogy legjobb barátjával rokonságba kerüljön. Asta multjával már akkor sem törődött, mikor legelőször arra gondolt, hogy elvegye, annál kevésbé látott abban most akadályt. Előtte Asta, a kit régen jól vélt ismerni, oly tiszta és szeplőtlen volt, hogy túltette magát minden társadalmi konvenczión. Anyagi helyzete pedig megengedte neki, hogy megváljék attól a pályától, a melyet ő is, családja is inkább csak időtöltésnek tekintett.

Hármuk közül, a mint ott ültek a szálló emeleti szobájában, ő volt a legboldogabb s nem bírta fel fogni, hogy a másik kettő nem osztozik örömeiben.

— Nem értelek benneteket, édes gyermekeim, — mondta sugárzó ábrázattal. — A helyett, hogy egymás nyakába borulnátok s tánczolnátok az eszmé-

letlenségig, lógatjátok orrotokat s úgy tesztek, mintha rátok nézve ez a viszontlátás a legnagyobb szerencsétlenség volna a világon!

— Miklósra nézve mindenesetre az, — felelte Asta. — A herczegnő csak nem fog hozzámenni egy emberhez, a kinek a nővére színész nő!

— Ada, kérlek! — vágott közbe Miklós.

— Hát látod, micsoda nő ez? — szólt Maróthy. — Most még önmagát is gyalázza s csak arra gondol, hogy neked ne szerezzon bajt!

— De igaz! — mondta Asta.

— Semmi sem igaz, — vágott vissza Maróthy s megfogta Asta kezét. — Tőled függ minden. Ha akarsz: egy csapásra, egyetlen szóval megoldódik a helyzet.

— Hogyhogy? — kérdezte Asta. Miklós is feltekintett.

— A dolog nagyon egyszerű, — folytatta Maróthy kedélyesen. — Otthagyod a színpadot.

— No és? Miből éljek?

— Jaj, te kis ártatlanság! Már egyszer megmondtam neked, hogy te nem születted színésznőnek. Akkor pedig még nem is tudtam, hogy igazam van. Való, hogy nagy művésznő vagy, talán a legnagyobb, a kit valaha láttam, de ez még nem bizonyít semmit. Látod, Miklós például, találmányaival bátran vezethetne valami világhírű gyárat vagy műszaki irodát és nem teszi. Hiába, nem akar Edison lenni. Inkább katona. Ezt értem. Teljesen értem. Te is lehetsz nagy művésznő és még sem kell fellépned, ez világos. Nem látod be ezt?

— Sehogysem.

— Akkor másképen kell beszélnem.

Maróthy felállt s bizonyos keresettséggel Miklós-hoz fordult.

— Kedves barátom, — mondta majdnem ünnepelesen, — engedd meg, hogy mint a családotok fejétől, megkérjem tőled nővéred kezét.

Miklós rábámult Maróthyra, aztán Astára nézett. Maróthy bizakodva leste a választ.

— Nem tudom, mit feleljek erre, — mondta Magnus kis idő múlva. — Én persze, csak boldog volnék...

Maróthy megszorította Miklós kezét, majd Astához fordult:

— És te, aranyom? Te nem szólsz semmit?

Asta nagyon komoly volt.

— Nem szeretnék háladatlan színben feltűnni előttetek, — felelte néhány percznyi habozás után. — A mit mondasz, meghat, elkábit engem...

Elhallgatott. Némán tekintett maga elé.

Miklós összehúzta a szemöldökét.

— Ada, te még gondolkozol? — mondta nehezen, visszafojtva lélekzetét.

Asta feltekintett.

— Te előbb feláldoztad magad értem, Miklós, — mondta egyszerűen, — tehát van jogod hozzá, hogy tőlem is követelj áldozatot.

— Áldozatot? — szólt Maróthy, fájdalmasan meglepetve. — Áldozatnak neveznéd ezt?

— Kedves barátom, ne érts félre, — felelte Asta élénken. — Tudom, hogy a mit ajánlasz, olyasmi,

a mit nem is lehet eléggé megbecsülni. Mondom : meg vagyok hatva s ámbár már egyszer beszéltél erről a dologról, mégis oly felfoghatatlan valami előttem, hogy zavarban vagyok. Csak nem kételkedsz abban, hogy szeretlek?

— Miért habozol akkor? Miért? kérdezte Maróthy.

— Ezt én sem értem, — hagyta rá Miklós.

— Nem akarom otthagyni a színpadot. Nem bírom! Miklós felugrott.

— Nevetséges! — mondta türelmetlen hangon.

— Te ezt sohasem fogod megérteni, édes Miklós, — felelte Asta. — Ti nem is tudjátok, hogy mit követeltek tőlem! Mondjak le arról, a mi megszerettette velem ezt az életet, elfelejtette velem a multat, azt a penészes, rothadt levegőt, a melyben születtem s a mi nekem jogcímet ad a szabadságomra? Akkor inkább lemondok az életemről is!

Asta elhallgatott.

— Látom, már nem szeretsz engem semmitsem. — szólt Maróthy kis idő múlva.

— Hogy mondhatsz ilyet! — felelte Asta kedvesen. — Hisz én téged nagyon, nagyon szeretlek! Látod, ha rossz, számító, önző volnék, elfogadnám ezt, a mit ebben a pillanatban nagylelkűen ajánlasz nekem s aztán visszatérnék a színpadhoz. A mint ismerlek, tudom, hogy ebbe is beleegyeznél. Nincs igazam?

Maróthy lehorgasztotta a fejét. Miklós kinézett az ablakon s keze idegesen játszott kardbojtjával.

— Nem, nem, ez örület volna! — mondta ismét Asta és felkelt. Odament Miklóshoz. — Rajtad

pedig ez mitsem segítene, — szólt hozzá. — Akár otthagynom a színpadot, akár nem: megtörtént a baj s ezen most már nem lehet segíteni. Miért is kellett neked ezt megmondani! Miért jöttem ide egyáltalában?

Miklós oldalvást nézett rá nővérére.

— Bizony, jobb lett volna, ha minden a régiben marad, — mondta keserűen. — Rád nézve is..

Asta nem felelt. Maróthy hátradűlve ült s lábát kinyújtva, feltekintett a mennyezetre. Asta viselkedése nagyon bántotta s egyszerre úgy érezte, hogy ez a nő nem érdemli meg nagy szeretetét, áldozatkészségét. Asta talán nem is szerette, csak játszott érzelmeivel, csak jólesett hiúságának, hogy egy férfit talált, a ki rabszolga módjára teljesítette minden óhaját, parancsát...

— Tudod mit? — szólt Asta nagy belső küzdelem után Miklóshoz. — Hagyjuk függőben a dolgot. Belátom, hogyha mindenki áldozatokat hoz, egyedül én nem tehetem magamat túl mindenen! Ajánlok egy megoldást: alávetem magamat menyasszonyod családja kívánságának. Ha ők akarják: nem bánom. Lemondok a színpadról.

Miklós meglepetve nézett Astára.

— Ezt csakugyan megtennéd? — kérdezte.

Asta igent bólintott. De Maróthy felült s így szólt:

— Bocsánatot kérek. Így nem lehet tárgyalni. Rólam, nélkülem. Nagyrabecsülöm Asta testvéri szeretetét, áldozatkészségét, de elvégre itt rólam is van szó s a kettőnk közti viszonyt talán mégsem

lehet kizárólag a ti privát nézőpontotok szempontjából megítélni.

— Az természetes, — felelte Miklós.

— Sőt, — hagyta rá Asta. — De a mi bennünket illet, a házasság kérdését: azt hiszem, az már elvén intézve. Most csakugyan csak Miklósról és rólam van szó...!

— Hogyhogy? — kérdezte Maróthy csodálkozva.

— Én az imént csak azt mondtam, hogy ha Solmingenék ragaszkodnak ahhoz, hogy lemondjak a színpadról: megteszem. Megteszem a fivérem érdekében. Megzavartam a boldogságát, jóvá akarok tenni, a mit tehetek. Vagy talán ehhez is kérjem ki a te beleegyezésedet?

Maróthy nagy szemekkel bámult Astára.

— Tehát otthagynád a színpadot még akkor is, ha el sem veszek? — kérdezte hirtelenül.

— Igen.

Maróthy fejét rázva, lapos kezével térdére csapott.

— Te egy nagy talány vagy előttem, édes Astám, látom, hogy sohasem foglak megérteni, — szólott a lemondás hangján.

Miklós tanácstalanul állt ott és harapdálta ajkait. Nem tudta, mit tegyen. Ha elfogadja Asta pro-
pozícióját: talán tényleg nem kell lemondania szerelméről, Liviáról s akkor ez az egész csak egy rossz álmom volt. De másrészt: mihez fogjon Asta? És Maróthyt ki kényszeríthesse, tartsa fenn elhatározását, mikor Asta oly világosan megmutatta, hogy csakis a helyzet kényszernyomása alatt hozná meg áldozatát? Aztán: lehetett-e Astát egyáltalában

még megmenteni? Használt-e volna valamit, ha Maróthy elveszi? Tisztességessé vált-e volna ezáltal, lemosta-e volna róla ez a házasság a mult szennyét?

Nem. Miklós nem kívánt áldozatokat senkitől sem ezen a világon. Nem akart lekötelezettje lenni nővérének sem. Talán elhamarkodta, talán ügyetlenség volt részéről, mikor Solmingennek megmondta a valóságot. De ha már egyszer megtette: vállalta is a következményeket. Egyedül. Nem kellett neki segítség senkitől sem.

— Köszönöm, Asta, — mondta határozottan, csak a hangja remegett kissé. — Maradj, a mi vagy, nem akarlak boldogtalanná tenni. Nem értelek ugyan, de az én hibám is, hogy ennyire jutottál. Solmingenékkel pedig magam intézem el a dolgomat. Hisz Livia így is, úgy is csak hozzám jönne feleségül, nem te hozzád...

Asta szomorúan tekintett Miklóusra. Ez a hang nagyon fájt neki. Hiába: a fivére nagy egoista volt. Olyan, mint már akkoriban is...

— Rendben van, — mondta halkan, majdnem büszkén, de nem kihívóan. — Hisz' én ezzel csak jót akartam...

Maróthy ismét másként gondolkozott. Megbánta előbbeni megjegyzését s érezte, hogy a mikor az imént el akarta hitetni önmagával, hogy ő, meg Asta nem szeretik többé egymást: csak pillanatnyi benyomás hatása alatt állt.

Astához sietett s a színésznőt gyöngéden magához ölelve, meleg hangon így szólt:

— Asta édes, hisz az lehetetlen, hogy mi meg ne

értsük egymást! Hát komolyan, egész komolyan nem akarsz a feleségem lenni?

Asta lassan rázta a fejét, de kedvesen rátekintett Maróthyra.

— Azért nagyon, nagyon szeretlek . . . — mondta.

XXII.

Magnus Miklós még aznap este Szentgyörgyött volt. Mikor kiszállt a vonatból szolgálja örömmel üdvözölte s elvezette a fogadóba. Útközben azonban elmondta neki, hogy a tanítónak volna egy kiadó szobája, egészen kint, a község végén, újonnan épült, csinos kis házban.

A fogadó oly rossz benyomást tett Magnusra, hogy nyomban elvezettette magát a tanítóhoz, a ki épen családja körében, fiatal feleségével, két gyermekével és még egy községbeli asszonynyal ült a háza előtt.

Igen előzékeny, egyszerű de szimpatikus embereknek látszottak. Készséggel megmutatták neki a kiadó lakást, mely egy nagyobb s egy egész kis szobából állott. A nagyobb szobának egy ablaka s egy ajtaja egyenesen a kertre nyílt, míg a kis szoba hálókamrának volt szánva. A bútorok egyszerűek voltak, de minden tiszta benyomást keltett. Így a feltételek tekintetében is hamar megegyeztek. Istálló szemben volt vagy ötven lépésnyire, egy öreg parasztgazdánál, külön épületben s a tanító

kijelentette, hogy tud helyet szorítani a szolgálójának részére is.

A fiatal tiszt gépiesen kicsomagolta holmiját, csak a legszükségesebbet. Készülékei, modelljei és iratai külön-külön nagy ládákban voltak elhelyezve, de ezekhez hozzá sem nyúlt. Útját mindent, nem érdeklődött semmi iránt sem s a mikor megtudta, hogy az egyetlen tisztességesebb fogadóban — abban, a melyet má: látott — Ezwegh gróf kapitány és még két tiszttársa szoktak étkezni s hogy ezeket most bizony ott találja : lemondott a vacsoráról is.

Nem volt étvágya. A gyomra ugyan üres volt s bizonyos fájdalmat érzett benne, de kedélyállapota olyan volt, hogy még a pusztá gondolattól is undorodott, hogy egyék valamit. Tisztjáróival pedig már ébenséggel nem kívánt találkozni.

Úgy, a mint volt, le sem vetkőzve, lefeküdt tehát az ágyára. Teljes kedvetlenség, bénító fáradtság vett rajta erőt. Úgy érezte, hogyha abban a pillanatban belépett volna hozzá valaki s pisztolyt szegez a mellének, még meg sem mozdult volna, hogy védekezzen.

Eddig még sohasem lankadt ereje, bátorsága, kitartása. Mindig azt hitte magáról, hogy minden akadályt le tud küzdeni s a tények bizonyították is, hogy sokra képes.

De most, hogy oly közel állt a legnagyobb boldogsághoz, hogy megnyerhette Livia kezét, annak a finom, kedves, álomszerű lénynek, a ki szívében, mintha eddig érzett ürt töltött volna ki melegséggel, czirógató, édes gyönyörrel, s mindez egy csapásra

problematikussá vált: hirtelenül elvesztette ön-bizalmát. Hiába igyekezett önönmagát megnyugtatni, hogy hiszen mi sem változott meg saját viszonyaiban azáltal, hogy nővérét ismét megtalálta, még ha a színpadon is: egy belső hang azt mondta neki, hogy most újabb és még nagyobb nehézségeket fognak gördíteni boldogsága elé. Livia persze nem, de a többiek...!

Eredetileg, mikor eljött a nővérétől, otthagya az ismét az élvezhetetlenségig szentimentális Maróthyt is, az volt a terve, hogy egyenesen Pohánkára utazik s megelőzve Rudi híradását, maga adja elő a történeteket. De ez olyan lett volna, mintha bocsánatot kérne olyasmiért, a miért ő nem tehetett s ha ehhez még elképzelte az öreg hercegné arcát, csípős megjegyzéseit: inkább lemondott útjáról. Arra, hogy megalázza magát, képtelen volt.

Erre aztán írni akart Liviának. Úgy, mint minden nap tette. De erre sem tudta magát elhatározni. Fatalista lett belőle. Hadd tudja meg Livia fivéréből mindazt, a mit az elmondani jónak látott! Vagy szerette őt a hercegnek vagy sem. S ha szerette: ki kellett tartania mellette minden körülmény között...

S Magnus, holtfáradtan, keserűséggel a lelkében, a mely érzéktelenné, közönyössé tette minden iránt, a mi őt körülvette, mély álomba merült, a melyből csak másnap reggel ébredt föl.

Ugyanabban az időben ünnepelték a pozsonyiak Asta Maartenst második vendégszerepében, a «Dollárkirálynő»-ben s a lelkesedés talán még nagyobb volt, mint előtte való este.

A művésznő brilliánsan játszotta az elkényeztetett, szeszélyes amerikai milliárdos-leány szerepét, a melyben tehetségét, műveltségét és egész megjelenését még jobban érvényesíthette, mint az «Évá»-ben.

Természetesen ott volt ismét a színházban az egész tisztikar jeunesse dorée-ja, Solmingennel az élén, a ki már jóval előre is gonaoskodott róla, hogy mindenki megtudja az érekes ujságot. Abszolúte nem volt érdekében, hogy a dolog titok maradjon, sőt az volt a meggyőződése, hogy minél szélesebb körökben terjed el a hír Asta Maartens romantikus kilétéről, annál biztosabban fogják követelni szülei az eljegyzés felbontását.

Így történt aztán, hogy a művésznő virágai között már olyan koszorú is akadt, a melynek szalagján nagy betűkkel az állt, hogy: «Magnus Ad. grófnőnek — hálás pozsonyi bámulói».

De Asta mitsem törődött ezekkel a másodrendű körülményekkel. Gondolatai egész máshol voltak. Nemcsak, hogy fivérének sorsa állandóan foglalkoztatta, de más újabb várhatlan körülmény is kavarta volt fel lelke mélyét.

Közvetlenül előadás előtt levelet kapott, a melyben Lénárd Viktor báró kérve-kérte, nyujtson neki alkalmat a találkozásra.

Mikor Asta ezt a levelet kezéhez vette, majdnem ideggörcsöt kapott. Ha már a fivérével való viszontlátás s az izgalmas jelenetek Solmingennel és Maróthyval igen nagy mértékben kimerítették: ez a teljesen más lipra tartozó és abban a pillanatban

legkevésbé várt esemény több volt, mint a mit el tudott viselni. Már le akarta mondani a fellépését s csak Maióthynak, a kinek a kétségbeesett színigazgató eszeveszetten szekundált, volt köszönhető, hogy Asta meg is átment a színházba.

Bátortalan volt s kudarcztól félt. Kizártnak tartotta, hogy ilyen lelki állapotban játszhassék. Mint minden művész és művésznő, ő is babonás volt s a kellemetlen incidensek különös, félelmetes lánczolatában rossz előjelt látott. Meg volt róla győződve, hogy itt még egészen más, még súlyosabb dolgoknak kell bekövetkezniök. Gyakran megfigyelte, hogyha valahol tűz üt ki egy színházban, nyomban utána két-három másik helyen is hasonló szerencsetlenségek történnek vagy hogy a lapok csak ritkán adnak hirt egy hajó pusztulásáról. Rendesen többeket éri a katasztrófa, rövid egymásutánban.

De a mint belépett az öltözőbe s megütötte az orrát az a sajátos szag, a mely minden színpadon egyforma s amikor aztán felöltözve és maszkirozva a színpadra nézett s látta a díszleteket s észlelte maga körül azt a bizonyos izgatottságot, a mely a színházi eseményeket meg szokta előzni: egyszerre ismét nyugodtabb lett s a kellemetlen impressziók mind háttérbe nyomultak. S mikor végre felgördült a függöny s elhangzott a végszó, a melyre meg kellett jelennie a lámpák előtt: megfeledkezett minden bajáról s játszott és érekel, mintha csakugyan maga volna az a gondnélküli, boldog teremtés, az a Dolly, a ki nem tud mit csinálni millióival.

Játékában még az sem zavarta meg, hogy az egyik

páholyban megpillantotta Lénárdot, a ki le sem vette róla a tekintetét s minden énekszám után feltűnést keltően tapsolt. Néha, mintha egyenesen neki játszott volna, nevetve, kaczerkodva, magához vonzva s ismét eltaszítva magától partnerét, s látva Lénárd megindultságát, idegességet, jóleső érzés fogta el, a mely nagyon emlékeztetett a káröröm érzésére . . .

Maróthy ezt a szemjátékot, nem minden féltékenykedés nélkül, észrevette s csak a mikor megtudta szomszédjától, Trattenberg gróftól, hogy ez az úr a páholyban kicsoda, találta meg az összefüggést a levélügy s Asta meglepő viselkedése között. De ez az összefüggés még semmitsem mondott neki s már alig várta, hogy vége legyen az előadásnak. Mert most már csakugyan kíváncsi volt arra, hogy ez az úr, a ki ott ült gyászruhában s úgy tapsolt, mintha fizetnék, vajjon miféle szerepet játszik Asta életében?

De bizony, még egy kis türelemre volt szüksége, mert mikor Astáért ment az öltözőbe, megtudta, hogy a barátnője előadás után Lénárd bárót fogadni kívánja a szállóban s ezt már meg is üzente neki a páholy-nyitogató nővel.

Maróthy orrolt, de Asta csakhamar megnyugtatta, midőn ezt mondta neki :

— Az az úr nyilván azt kívánja, mossam meg neki a fejét. Ezt meg is fogom tenni s át szeretnék ezen esni mielőbb . . .

Aztán pedig megígérte a barátjának, hogy este, vacsora közben, elmondja neki az egész Lénárd-történetet.

Mialatt Maróthy nagy léptekkel és nyugtalanul járt fel-alá a Palugyay előtt, Asta a szobájában fogadta Lénárd látogatását. Már messziről látta, mikor hazaérkezett s most várta a kopogtatását. A szíve dobogott s valami összeszorította a torkát.

Ezer meg ezer emlék a multból cikázott át a fején s érezte, hogy sok erőre lesz szüksége. De nem félt többé. Bátran nézett szemébe a jövődőknek. Ez a dolog be volt fejezve, nem akarta többé feltámasztani.

Mikor Lénárd zavartan, komolyan és majdnem óvatosan belépett, Asta egyszerűen így szólt hozzá :

— Örülök, hogy látlak, Viktor. Hogy vagy?

Lénárd nem felelt. Kezet csókolt neki, aztán, Asta felszólítására, helyet foglalt. Látszott rajta, hogy valami nagyot akar mondani, de nem tudja, hogy s mint kezdje. Asta nyugodtan nézett rá. Lénárd alig változott azóta, hogy utoljára látta, két évvel azelőtt. Talán csak egy kissé megférfiásodott s az orra körül valami keményebb vonás volt. Sehogysem tetszett Astának. Nem értette, hogy valamikor szerelmes lehetett ebbe az emberbe.

— Nos, hát szólj már valamit! — mondta ismét, inkább jókedvűen. — Minek köszönhetem ezt a szerencsét?

Lénárd feltekintett, aztán kiejtette monokliját a szeméből.

— Boldog vagy, Ada...? — kérdezte kis idő múlva.

— Nagyon! — felelte Asta habozás nélkül, ám-

bár nyomban eszébe jutott, hogy most épenséggel nem volt az.

— Ennek igazán örülök ...

Ismét szünet állt be. Lénárd körülnézett a szobában, de nem látott semmit sem, a miről beszélhetett volna. Újból bekapta a monokliját.

— Kit gyászolsz? — kérdezte Asta, kissé türelmetlenül.

— A nagybátyámat, Csáthy Elemér grótot. Már nagyon beteg volt, szegény ... Megváltás volt rá nézve ...

— Szegény ... És örököltél tőle ...

Lénárd kómikus szomorúsággal bólintott.

— Ez némiképen vigasztal, ügyebár?

— Ühüm ... Ada ...?

— Tessék?

— Igazán boldog vagy?

— Igazán.

— Nem bántad meg ... hogy otthagytál?

— Nem.

— Úgy ... És már nem szeretsz semmitsem?

— Nem. Azaz, nem haragszom rád s vannak bizonyos dolgok kettőnk életében, a melyekre mindig szívesen fogok visszagondolni, az kétségtelen.

— No látod!

— Nem látok semmit. Mi ketten olyan körülmények között váltunk el egymástól, hogy ...

— Félreértések, egyetlenem ...

— Igen, félreértések!

— Sajnálattaméltó félreértések. Mikor azon a végzetes napon, megbocsáthatatlan indulatomtól el-

ragadva, távoztam hazulról s egy óra múlva, bűnbánatosan visszatértem: már üres volt a kis fészünk. Megszöktél...

— Az volt a legokosabb, a mit tehettem.

— Lehet, hogy akkor indokolt volt. Talán megérdemeltem. De oly üres, oly rideg most az életem, hogy ezt így nem bírom ki tovább. Gyere vissza hozzám, Ada, Adus...

— Quelle idée! Soha!

— Gondolj vissza azokra a kedves napokra, az Adria partján, aztán Párisban, Bécsben...!

Asta elgondolkozott kisse.

— Nem tagadom, egész szép idő volt. De volt! Ez nagy szó, barátom!

— Újra kezdhethük. Megokosodtunk azóta s ismét boldogok lehetünk...

— Azt csak képzeled. Ha meglehettél nélkülem két esztendeig...

— Irtóatosan szenvedtem!

— Bah! Nem is törődtél velem egész idő alatt!

— De. Kerestelek mindenütt!

— De mennyire! Két napra rá elutaztál Olaszországba!

— Honnét tudod?

— Tudom.

— Hát igen. Elutaztam. El akartalak felejteni. De nem sikerült. Szerelmesebb vagyok beléd, mint valaha! Igaz, hogy ez a Maróthy hadnagy a barátod?

— Igaz.

— Szereted?

— Nagyon.

— A fivéreddel találkoztál? Tudja ő?

— Igen.

— Na jó. Így tehát megint mehetnék.

Lénárd báró felkelt, de nem valósította meg szándékát. Nem ment el.

— Ada!

— Mi az?

— Tehát elutasítasz? Nem akarsz hozzám visszajönni?

— Nem.

— Pedig meg fogod bánni! Emlékezz vissza arra, a mit mondok! Meg fogod bánni!

— Alig.

— Majd meglátod. Nem is értem: hogy kerültél a színpadra?

— Régi tervem volt, tudod. Mikor elváltunk, egyszerűen elmentem a Theater an der Wien igazgatójához. Megmutattam neki, mit tudok s eleinte kinevetett. Aztán kiképeztetett. Felleptem kisebb szerepekben. Egyszer beteget jelentett a Günter, beugrottam helyette s megvolt.

— Ilyen könnyen ment ez? Ez szép...

— Szerencsém volt. Ez az egész.

— Na, akkor megyek. Kivel vacsorázol ma este?

— Maróthyval.

— Persze...

— Nem akarsz velünk vacsorázni?

— Köszönöm.

Lénárd pillanetig még habozva állt, aztán kiejtette monokliját a szeméből, kezét csókolt Astának s az ajtóhoz ment. Itt megállt.

— Szeretnék megnősülni, Ada, — mondta aztán, mintegy zavarban. — Mit szólsz hozzá? Megengeded?

Asta meglepetve nézett Lénárdra, aztán elnevette magát.

— Már hogyan engedném meg? Sőt, szívből gratulálok hozzá! Van már menyasszonyod?

— Még nincs, de keresek...

— Okosan. Ez a legjobb, a mit tehetsz, Viktor. Csak aztán ne kínozd annyira a feleségedet, folytonos féltékenykedéssel, mint engem!

— Nem, nem. Okultam a multon... No, most igazán megkönnyebbültem!

Lénárd még egyszer visszament s újból kezét csókolt Astának. Aztán lehajtott fővel kiment.

A művésznő elgondolkozva utánanézett. S úgy érezte, mintha ezzel az emberrel együtt egy darab élete távoznék. De nem sajnálta egy csöppet sem. Mert ez a darab élet: balgaság volt s a mi maradt belőle, azt nem adta volna oda semmiért sem: a szabadságát.

Maróthy fellelegzett, mikor távozni látta a kellemetlen látogatót s a vacsoránál Asta mindent elmondott neki, úgy a mint történt. S a multjából sem csinált többé titkot előtte.

XXIII.

Hiába ünnepelték Asta Maartenst — a művésznőnek csak egy kívánsága volt: Pozsonyt mielőbb elhagyni. Üldözte az a gondolat, hogy a kellemetlen-

ségek egész láncolata fog még bekövetkezni, a mióta fivérével találkozott.

Ő is, Miklós is, más világban éltek. Jobb volt, ha ismét széjjelválnak utjaik, nem haladtak egy cél felé.

S most megzavarta, megbolygatta Miklós életét. Talán helyrehozhatatlan bajt is okozott váratlan megjelenésével.

Félt a jövőtől...

Asta Maartensnek igaza volt.

Másnap reggel az összes helybeli, valamint a dél-előtt folyamán érkező fővárosi lapok is, a következő hírt közölték:

«Szélhámos grófné. Megírtuk annak idején, milyen kínos feltűnést keltett özvegy Magnus Jánosne grófné szereplése a híres Roland-pörben. Akkor maga a közvádoló vágta szemébe a tanuként kihallgatott asszonynak a tárgyalás folyamán, hogy az ő könnyelműsége előbb a férjét kergette halálba, utóbb pedig ő miatta került Roland a vádlottak padjára. Úgy látszik, hogy most elérte a nemezis a grófnét is. Egy Wottitz nevű ügynök ellen ugyanis váltóhamisítás és többrendbeli csalás miatt történt feljelentés, az ügynök állítása szerint azonban van bűnrészesé özvegy Magnus grófné személyében. Az ügynököt le tartóztatták, a grófnét keresi a rendőrség.»

Így szólt a könyvmatos közlése s a legtöbb lap azzal elégedett meg, hogy azt minden változtatás nélkül közzétette. Azért természetesen akadt köztük olyan is, a mely még mindenféle kommentárokkal

is fűszerezte az esetet s egy különösen lelkiismeretes szerkesztő a gothai almanach segítségével megállapította, hogy ez a Magnus grófné anyja annak a bizonyos Magnus Miklós grófnak, a ki csak nemrég jegyezte el Livia hercegnőt, XVI. Keresztély leányát . . .

Mindenütt a világon túlsúlyban vannak az újság-olvasó emberek s így a délelőtt folyamán valóságos pánik támadt a lovassági laktanya udvarán.

Miklós jóbarátai, ezek között Maróthy is, kétségbeesetten vitatták, hogy itt valami tévedésnek kell fennforognia, míg ellenfeleiből, a kik jó ideig, a körülmények hatása alatt hallgattak, egyszerre ismét elementáris erővel tört ki a rosszakarat és a legsötétebb gyűlölet. Mert most már mindeki érezte, hogy nincs az a hatalom, a mely megmenthetné a szerencsétlen tiszt reputációját.

A századoknál sietve, kapkodva, jóval előbb, mint rendesen fejezték be a szolgálatot s a tiszték a kaszinójukba rohantak, hogy az összes lapokból győzdjenek meg a megdöbbentő hír valóságáról.

Solmingen herceg szótlánul, komor ábrázattal, sápadtan járt-kelt a többiek között, aztán hirtelenül eltűnt.

Egy nagyobb csoportban a kövér Gilbert vitte a nagy szót. Styx, a buldoggja, lihegve a lábainál ült s otromba tekintettel szemlélte a tiszteket. Gilbert pedig egyik pohár pálinkát fogyasztotta a másik után, mellette azonban szidott mindent, az italokat is.

— Mi a fene ez, Jóska? — ordított rá az ordo-

nánczra, — denaturált szesz vagy mi? Ez nem embernek való, ez legyen a kutyáé!

Ezzel tányért szedett elő a közeli pohárszékéből, ebbe kiürítette pohárkája tartalmát s a tányért a kutyája elé tolta.

— Da hast, Styxl, — szólt a bulldogghoz, — such' schön, gut...

S a kutya kinyalta a tányért.

De senkisémmel figyelt erre a furcsa produkezióra s mindenki csak a lapokat böngészte.

Belépett Maróthy is. Ijedten tekintett körül.

— Na was ist? — vigyorgott rá Gilbert.

— Borzasztó! — felelte Maróthy halkán s ujságot vett a kezébe.

— Eljegyzés visszavonásig! — szólt a malicziózus Bonyhády szomszédjához, Maál Györgyhöz.

— Rettenetesen sajnálom azt a szegény herczegnőt, — hagyta rá emez.

— Az öreg fenségek még sajnálatraméltóbbak, — szólt közbe Trattenberg.

— Most már igazán itt az ideje, hogy ez az alak elhordja magát az ezredtől, — kiáltotta Gilbert.

Maróthynak fejébe szökött a vér.

— Hóhér! — szólt rá Gilbertre. — Hát mit tehet ez a szerencsétlen Magnus erről az egész dologról?

Valósággal felzudáltak erre a körülállók, de Maróthy feléjük fordult:

— Mit vétett Magnus nektek? Mit?

Gilbert felelt a többiek helyett is:

— Mit? Sokat. Mit vétettem én vagy például ez a szegény kutya, hogy kénytelenek vagyunk min-

denütt ott látni ezt a kellemetlen pofát? Mire föl? Úgy-e, Styxl? Putz' weg!

— És ezért üldözöd? Ezért? — vágott vissza Maróthy.

— Ezért. Ha egy légy az orrom hegyére száll, irgalmatlanul leütöm. Ez a Magnus is olyan kiállhatatlan légy, a mely folyton zümmög az ember orra előtt. Menjen a fenébe vagy pedig le kell ütni! Minek tolja föl magát annak a körnek, a melyben keresnivalója nincsen? A kinek nincs rendben a szénája, az vonuljon vissza, az ne provokálja a becsületes emberek haragját, az ne rántsön magával egy ártatlan fiatal leányt abba a pizsokba, a melyben született!

— Kérlek, mérsékelj magad kissé!

— Ah mit, a mi igaz, az igaz! Csak nem hiszed, hogy akár Váry vagy Trattenberg, vagy Esső vagy én, azért szolgálunk ennél az ezrednél, hogy reggeltől estig egy ilyen alakkal lehessünk együtt? Hogy bennünket ő miatta talán szintén kiírjanak az ujságba? Barátom, ha erre az alapra helyezkedünk, akkor csukjuk be a boltot, menjünk a szekeresekhez vagy a pékekhez, én pedig az aranykulcsomat Styxl nyakába fogom akasztani!

— Igazad van, nagyon is igazad van! — helyeselt Bonyhádý és tapsolt a szavaihoz. Hiába, látni, hogy úr vagy! Menjen ez az ember, a hová akar, de bennünket végre már hagyjon egyszer békében! Kérlek: körözik az anyját! Egy császári és királyi tiszt anyját körözik! Hallottál már ilyet?

— Vagy ő vagy mi! kiáltotta Gilbert. — Ha nem

sikerül őt innét eltávolítani, tömegesen fogjuk kérni áthelyeztetésünket. Ilyen emberrel én nem szolgállok egy ezredben...!

Így tartott ez még sokáig, mikor Rudi herceg, a ki a tisztikaszinóból távozva, egyenesen az ezredeshez ment s egy napi szabadságot kért tőle, már régen gyönyörű Mercedes-kocsijában ült s száguldott Pohánka felé.

Szerinte mindennek volt határa. Ezek után az eljegyzést nyomban fel kellett bontani, azt a hó-bortos Liviát pedig, ha nem látná be maga is a helyzet tarthatatlanságát, a legsürgősebben el kellett vinni máshová, szükség esetén még a világ végére is.

A pohánkai kastélyban nagy volt a meglepetés, mikor Rudi herceg autója berobogott az udvarra.

Elsőnek Livia üdvözölte az érkezőt.

— És Miki? — kérdezte. Már két nap óta nem kapott hírt vőlegényétől s most, hogy hallotta az autó túlkölését, egészen az utolsó pillanatig azt hitte, hogy Miklós csak el van bujva a takarók alatt s egyszerre meg fog jelenni, mosolyogva, boldogan, nevető kék szemével....

De a mint a fiatal leány ránézett a fivérére, rögtön megértette, hogy valami baj történt. Elsápadt s halálos félelemmel azt kérdezte:

— Csak nem történt szerencsétlenség?

Rudi herceg gúnyosan elmosolyodott.

— Ne félj semmit, — mondta. — A te Miklósodnak nincs semmi baja. De bennünket ért szerencsétlenség s mindennek te vagy az oka.

— Én?

— Igen, te. Megspórolhattad volna a szegény öregeknek ezt a sok kellemetlenséget. Azt sem tudom, hogy s mint hozzam elő a dolgot!

— Az Istenért, mi történt?

— Majd meg fogod tudni. Most csak arra kérek, ne csinálj ilyen desperát pofát, mert kell, hogy a mamát meg a papát előkészítsem erre a históriára.

Livia még kérdezett valamit, de Rudi herczeg a soffórhöz fordult:

— Tartsd magad készenlétben, mert lehet, hogy minden pillanatban ismét indulunk!

A két testvér szótlanul, sietve ment fel a lépcsőn. Ebben a pillanatban megszólalt a gong, a mely villásreggelihez hívta a kastély lakóit.

Rudi herczeg nem is gondolt az evésre. De Livia még kevésbé. Lüktetett a vér az ereiben s szédült az izgatottságtól. Nem tudta elképzelni, hogy mi történhetett. De azzal az egygyel már most tisztában volt, hogy akármit is mondanak vőlegénye ellen, — hiszen csak ő róla lehetett szó, — utolsó leheletig ki fog tartani mellette.

Az öreg herczegék is meg voltak lepetve fiúk látogatásától, de eleinte elfogadták tőle azt a magyarázatot, hogy pihenő nap lévén, nem akart a meleg és poros városban maradni.

Gyorsan terítettek Rudi herczeg számára is, aztán asztalhoz ültek. Livia ideges viselkedése és a fiatal herczeg hallgatagsága azonban nem került ki a többiek figyelmét. Még Dünhusen grófnő is sejtett

valamit. Észrevétlenül hol Rudi herczegre, hol Liviára szegezte lorgnonját.

Mikor már végéhez közeledett az ebéd, Rudi herczeg odavetette :

— Maguk itt még nem olvastak mai ujságot, ügyebár?

Az öreg herczeg rázta a fejét s a felesége így szólt :

— Ez csakugyan bohasztó, hogy az embeh itt mindenhől csak huszonnégy órával később értesül, pláne, mikoh mi csak bécsi lapokat jáhatunk. Kellene egy magyah lapha is abonálni...

— Mindenesetre jó volna, — felelte Rudi herczeg. — Mivel pedig a mai lapokban egy eléggé érdekes hír van, hoztam magammal néhány ujságot.

Ezzel a zsebére mutatott, a mely csak úgy dagadt a papiroستól.

— Mi az? Mi az? — kérdezte a herczegné.

XVI. Keresztély feltekintett.

— Háború? — mondta, mintegy magához szólva.

— Nem, — felelte Rudi herczeg. — Egészen más valami... Majd aztán megmondom.

Oldalvást pillantott Dünhusen grófnőre, a ki ezt a «majd aztán»-t már ismerte. Tudta, hogy ez mit jelent.

S a mikor felkeltek az asztal mellől, Friderika grófnő nesztelenül el is sompolygott. Már mindenki kíváncsi volt az ujságra.

— Mi az már, no? — türelmetlenkedett még maga

XVI. Keresztély is.

Rudi herczeg karszékbe dobta magát, rágyújtott

s egyik kezével szemét eltakarta, maga elé fujva a füstöt.

— Erről a Magnusról van szó, — mondta.

Mindenki rátekinett, a hercegné lassan a kerevetre ereszkedett le.

— Igen, Magnusról, — folytatta a fiatal herceg. — Még pedig igen kellemetlen hírt hoztam maguknak. Ez egy lehetetlen ember!

Livia odaugrott a fivéréhez, de ez visszatartotta.

— Ülj le szépen, mert így nem tárgyalunk, — folytatta Rudi.

— Mon dieu! — sopánkodott az öreg hercegné. — Éhzem, hogy valami bohásztót fogok hallani. Beszélj máh!

Livia fivérével szemben foglalt helyet, míg az öreg herceg egy karszékhez támaszkodott.

— Hisz maguk tudják, — kezdte ismét a fiú, — hogy Magnusnak egy nővére van?

— Van? — mondta a herceg.

— Volt! — hagyta rá a hercegné, míg Livia hozzátette: — Az anyja elől a halálba menekült, ezt tudja mindenki!

— Igaz. Ezt tudja mindenki, — felelte Rudi, — de mindenki rosszul tudja. Az a nővér él, operette-énekesnő s jelenleg Pozsonyban vendégszerepel.

— Oh, quelle hohheuh! — kiáltotta a hercegné olyan arczkifejezéssel, mintha legalább is legyilkolnának valakit előtte.

XVI. Keresztély rázta a fejét, a szívéhez nyult s leült. De Livia ismét felugrott s ragyogó arcczal, kipirulva, majdnem a nyakába borult a fivérének.

— Hisz ez mesés! — mondta élénken, — hisz ez gyönyörű! Hát él az a szegény leány! Él! Jaj, be boldog vagyok!

— Livia! — krákogott a hercegné rendreutasítólag. — Te máh egészen elvesztetted ítélőképességedet! Az a nő egy Theater-dame, nem hallottad? Egy opehettediva — végem van!

— Ugyan kérem, ne legyen ilyen nevetséges, mama, — replikált Livia. — Hisz ez roppant érdekes! Istenem, bár csak megölelhetném azt az édes kis nőt!

Általános felháborodás követte ezt a kijelentést. Még XVI. Keresztély is kijött a sodrából.

— Hallgass! — szólt keményen. Ő ugyan valamikor maga is szívesen ölelt meg színésznőket, de hogy a leánya is ezt tegye, még pedig — nem, ez már mégsem járta.

— De mit tegyünk, mit csináljunk? Itt tenni kell valamit, ez világos! — rimánkodott a hercegné. — Ez az egész eljegyzés még a síhba kehet! Meg kell tiltani annak a pehszonának, hogy fellépjen! Meht különben . . .

— Kérem, ne izgassa magát, — vágott közbe Rudi herceg. — Erre úgy sem kerül a sor. A mit elmondtam, az még mind semmi.

— Semmi? — kiáltotta a hercegné. — Hát mi legyen még? Hettegek, hettegek, mondhatom!

Livia elkomolyodott s visszafojtott lélekzettel leste, hogy fivére mit fog mondani.

De Rudi herceg egyszerűen elővette a lapjait s egy-egy példányt nyújtott át mindenkinek. Mialatt

szülei és Livia kapkodva kikeresték a czeruzával megjelölt közleményt, Rudi herczeg visszaült a helyére s két kezébe tette a fejet.

Livia volt az első, a ki a czikket végigolvasta.

— Aljas rágalom, hazugság minden! — kiáltotta kikelve magából s indulatosan földre dobta az ujságot. De a következő pillanatban ledült egy nagy bőrszékre s zsebkendőjével szemét eltakarva, halkan elkezdett zokogni.

A herczegné viszont kétszer is kénytelen volt a közleményt elolvasni, de még akkor sem értette meg egészen. Annyit azonban mégis kivett belőle, hogy Magnus anyjáról volt szó, a ki valami újabb skandalummal betetőzött mindent, a mit róla már eddig is szájról-szájra adtak az emberek. A lap kiesett a kezéből s a szeme ijesztően elkezdett körben forogni.

— Bothány! Bothány... bothány...! — hebegte s toppantott a lábával. — Komphomittálva vagyunk, ez nem jáhja, c'est fou cela, ich bin ganz hin...!

XVI. Keresztély, a ki a «Pester Lloyd»-ból értesült a hírről, lehorgasztotta a fejét s szótlanul megfésülte szép fehér szakállát. Csak néha-néha hallott inartikulált hangokat, olyasmit, mint: — Hm-ja, ahum-ja... ohom-ja...

Sok mindenben esett át már életében s volt alkalma megtanulni, miként kell megóvni a látszatot. Ő, a ki szó nélkül trónt tudott elveszteni, most sem veszíthette el lélekjelenlétét. De most már az ő türelme is fogytán volt. — Idáig s ne tovább! — gondolta magában.

Lassú léptekkel fiához ment s megérintette a vállát. Rudi herczeg feltekintett.

— Már beszéltél Miklóssal? — kérdezte XVI. Keresztély halkán, nyugodtan.

— Még nem, — felelte a fiú. — Legjobb szeretném, ha egyáltalában nem kellene vele többé találkoznom. Azt hiszem, ilyen körülmények között maguknak is csak egy üzenetük lehet Magnus számára s azt — akármilyen kellemetlen is lesz a misszió — készséggel át fogom neki adni.

Az öreg herczeg nem felelt s szánalommal nézett a leányára, a ki mozdulatlanul ült és sírt.

— Tehméztesesen! — szólalt meg most a herczegné. — Itt nincs más megoldás. Ilyent! Ilyent! Ehhe csakugyan nem voltam elkészülve!

— Jó volna, ha megbeszélnök a dolgot, — kezdte ismét Rudi herczeg. — Itt sok mindent lehet jót tenni, ha az ember idejekorán intézkedik. S ha maguk is egyetértenek.

Nem folytatta, mert XVI. Keresztély, Liviára mutatva, intett neki, hogy most ne szóljon. A herczegné is megértette a férjét. Felkelt s majdnem szokatlan gyöngédséggel megsimogatta leánya fejét.

— Szegény, — mondta, ajkát hegyezve, — szegény Liviám! Mi éhtünk téged, azért nem szabad elveszíteni a fejedet . . . Menj föl a szobádba és síhd ki magad, az meg fog könnyíteni. Mi azalatt tanácskozni fogunk s meg lehetsz győződve, hogy jó szüleid meg fogják találni a leghelyesebb megoldást . .

Livia sokáig habozott, aztán felkelt. A herczegné homlokon csókolta.

— Menj, kis lányom, menj fel a szobádba, — ismételte.

S Livia nem nézett sem balra, sem jobbra, hanem szótlanul kiment a szalonból.

Mikor kiért a folyosóra megállt, s az ablakhoz támaszkodva, újból keservesen elkezdett sírni. Hal-kan, de a könnyei úgy hullottak, hogy a keze egészen vizes lett tőlük.

Gyermekkorától eltekintve, még soha életében nem sírt. Erre sohasem volt oka s azokat az apróbb bánatokat, a melyek érték, — ideértve flirtjeinek mindig többé-kevésbé erőszakos befejezését is, — eddig mind könny nélkül élte túl. De most nem is azért fájt a szíve, mert, a mint hallotta, ismét beavatkozás készült, hanem azért, mert rettenetesen sajnálta Miklóst s beleképzelte magát az ő helyze-tébe. Ismerte vőlegénye érzékeny, finom, jó lelkét s az a gondolat, hogy Miklós szenved, megbénította tagjait. Másrészt pillanatig sem ismerte el az el-jegyzés felbontásának szükséges voltát, a melyre előbb odabent félre nem érthető módon czéloztak s ha nem tiltakozott ez ellen már most, a mint szíve neki megparancsolta, csak azért tette, mivel nem akarta elmérgesíteni a helyzetet. Azzal tisztá-ban volt, hogy úgy mint eddig is az egész Magnus-ügyben, végeredményképen mégis csak ő fog győze-delmeskedni.

De ott, abban a pillanatban, a mint az ablak-nyílásban állt s szabad folyást engedett fájdalmá-nak, csak egy vágya volt: viszontlátni Miklóst, őt megvigasztalni s kitartásáról, hűségéről biztosítani.

Lenézett az udvarra s akkor szembeszökött neki Rudi automobilja. Összerezzent. Vakmerő, előtte is regényes gondolata támadt: megszökni...

Körülnézett, hallgatódzott. A távoli szalonból tompítottan hallatszott ki Rudi hangja. Épen nagyon perorált. Finom mosoly futott végig Livia arczán.

Aztán óvatosan lement az előcsarnokba, feltette az ott egy asztalon fekvő széles szalmakalapját, vállára vetette porköpenyét s a színes üvegajtón át kinézett az udvarba. Nem látott senkit. A soffőr sem volt ott. Bizonyára nem tudott ellentállni annak, hogy be ne térjen a konyhába...

Livia gyorsan, elszántan kilépett a szabadba s mint a ki teljesen értett az automobil kezeléséhez, — Hartmann tanítványa volt! — egy-kettőre megforgantyúzta a kocsit, beledobta magát s a következő pillanatban már kifordult a parkból. Hátranézett. Nem látott senkit sem. A szalonból sem láthatták, mivel annak ablakai az épület másik oldalára nyíltak.

Mikor kiért az országútra, az ispánnal találkozott, a ki földig emelte meg kalapját. Könnyed fejbólintással viszonzta az alkalmazott köszönését, aztán nekieresztve a gépkocsit az egyenes, elhagyatott, fehér útnak, mint a szélvész repült Pozsony felé.

Livia nem tudta, hogy Miklós időközben már Szentgyörgyre került. Hallott ugyan arról, hogy ez be fog következni, de ebben a pillanatban teljesen megfélekedezett róla. Ismerte Miklós pozsonyi lak-

czímét, az útat pedig már vagy húszszor is tette volt meg, hol kocsin, hol automobilon.

Most, hogy elhagyta Pohánkát, fellélegzett. A nyomás, a melyet még az iment érzett, elmúlt s a fájdalmát enyhítették kellemes izgatottsága s az a tudat, hogy legkésőbbben egy óra múlva Miklós-nál lesz.

Hirtelenül az a gondolata támadt, hogy mégis csak észrevették a távozását s üldözőbe veszik. De aztán eszébe jutott, hogy a saját autójuk Pozsonyban volt a javítóműhelyben s míg befogtak, kocsira ültek s utána dözögtek, addig ő már Isten tudja, hol lehetett. Vonat pedig csak este indult.

Egy baja történhetett: panne-t kaphatott. Megrémült, mikor azt elképzelte, de aztán bizott a vadonatúj kocsiban s a jó Istenben is, a ki nem fogja cserbenhagyni, mikor szive sugallatának engedve, egy szerencsétlen, kétségbeesett szegény emberhez sietett...

S a Mercedes-kocsi repült, repült Pozsony felé...

Egyszerre csak megpillantotta a pozsonyi várkastélyt. Ámbár eddig csak háromnegyed óráig jött, mégis már azt gondolta, hogy sohasem éri el a célját. S mindig úgy érezte, hogy nyomában van valaki.

Még egy falun kellett áthaladnia. Meglassította a gyorsaságot s a kanyarulatnál, a főtéren, majdnem nekiment egy a korcsma előtt vesztegelő parasztfogatnak. A lovak megbokrosodtak, valaki kiabált utána, de ő csak tovább száguldott. Akármilyen történt, most nem bírt megállani.

Kiért a faluból s ismét teljes erővel hajtattott előre. Tíz perczre rá már a gyárnegyedben volt s három további percz mulva a gépkocsi megállt azelőtt a kis földszintes ház előtt, a melyben még nem is olyan régen Miklós lakása volt.

Livia, a ki egész fehér volt a portól, leugrott a kocsiról s becsöngetett. Néhány gyermek kibujt a szomszédos kapukból s csodálkozva körülállta az autót.

Soká nem jött senki. Végre kinyílt az ajtó s ingujjban idősebb ember jelent meg, a ki értelmetlenül rábámult az előtte álló hölgyre.

Livia megnevezte Miklóst.

— Ah, den Herrn Graf'n suach'n S'! — mondta egyszerre barátságosan az ember. — No, der is do gestern Abend furtgfahr'n nach Sankt-Georg'n, is ma eh leid um den lieab'n, guat'n Herrn! S' hat heut' eh scho jemand g'fragt nach eahm!

A hercegnő szinte kővé vált. Az első pillanatban azt sem tudta, mit csináljon. Aztán rögtön Szentgyörgyre akart továbbmenni. De ekkor már eszébe jutott, hogy Miklós bizonyára a nővérénél időzött. Most, hogy ilyen bajban volt az a két aranyos ember...

Mindenesetre előbb erről kellett meggyőződnie. Livia megköszönte az öreg felvilágosítását, aztán megkérdezte tőle, nem tudja-e, hol lakik a gróf nővére?

— Was? A Schwester hat er a? — mondta az ember.

A hercegnő látta, hogy ezen a helyen már nem

fog megtudni semmit sem, bólintott s felült a kocsira.

Néhány percz mulva megállt a színház előtt. Épen arra ment egy kopott külsejű, munkásféle ember, a ki be akart nyitani egy oldalbejáróba.

Livia megszólította s Magnus Ada grófnő, a bécsi primadonna után kérdezősködött.

Ez egyszer szerencséje volt. Az ember, a ki csak a bécsi primadonna szavakat hallotta, mindjárt tudta, kiről van szó. Megadta a szükséges felvilágosítást s Livia pár perczre rá már felrohant a Palugyay első emeletére. Mivel a nagy világosságból hirtelenül a sötét folyosóba került, eleinte nem látott semmit sem. De aztán mégis megtalálta a 33. számot, a melyet a kapuban szunnyadozó s az autó közeledése által álmából felriadt portás mondott volt meg neki.

Pillanatig hallgatódzott. Bent beszélgettek. Egy férfi meg egy nő. Kopogtatott.

— Szabad! — feleltek belülről.

Livia benyitott. Egy idegen huszártiszt jött elébe, meglepetve, kérdő tekintettel s az ablak irányából magas, karcsú, vöröshajú nő közeledett feléje, halaványzöld negligében.

A herczegnő habozott. De a mint jobban vehette ki a hölgy vonásait, nem voltak kételyei többé. Ha nem is volt nagy a hasonlatosság Miklóssal, mégis ráismert annak nővérére.

— Ada? — kérdezte, majdnem félénken, kedves mosolylyal.

Asta nem tudta, mit feleljen, de Maróthy, a ki

a hercegnőt látásból ismerte s látta, hogy ez nem tévedésből nyitott be a szobába, odaszólt Astához :

— Solmingen Livia hercegnő . . .

Asta vonásai kiderültek s könnyed térdhajtással két kezét nyujtotta Liviának.

De Liviát nyomban elragadtatta vérmérséklete, odasietett Astához, megölelte s össze-vissza csókolta.

— Ada, édes Ada! — kiáltotta, — nem is tudod, milyen boldog vagyok, hogy veled megismerkedhetem!

Így álltak néhány perczig szótlantul, egyik érezve a másik szíve dobogását s Maróthy, a ki meg sem mert mukkanni, elfordult s vastag hüvelykjével szét nyomott egy hatalmas, forró könnyet . . .

XXIV.

Magnus Miklós gróf nem sejtett semmit sem. Nem tudta, micsoda fekete, félelmetes felhők tornyosulnak össze feje fölött. Hisz' már azt a jelentéktelen távoli dörgést is, a melynek a tegnapi nap eseményeit minősítette, nem bírta nyugodtan fel fogni s kínozza önmagát. De hogy még valami, egészen más oldalról, váratlanul érje újabb szerencsétlenség : arra nem volt elkészülve.

Szolgálat után együtt ebédelt tisztársaival a fogadóban s mivel ezek vagy egyáltalában nem, vagy csak szieszta előtt pillantottak a délben érkező lapokba, — pozsonyit nem járattak — még ők sem tudták, hogy mi izgatja a lelkeket Pozsonyban.

Miután elbúcsúzott a tisztektől, ezek között az örökké fagyos Ezwegh Mihály kapitánytól is, hazament. Ő is próbált aludni. De nem tudott. Ismét egyszer elfogta a vágy Liviáért s most nem tudta megállani, hogy ne írjon neki mégis.

Az asztalhoz ült és írt. Írt vagy tizenhat oldalt. Elmondta a történeteket, a valósághoz híven s leveleiben önkéntelenül is Ada védelmére kelt. Magyarázta, hogy ez a szegény leány, magára hagyatva, a szégyen elől a halálba akart menekülni, de aztán szerelmébe kapaszkodva, elcsábítva, bizonyára csalfa ígéretekkkel hitegetve, elbukott. Támasz nélkül állva a világban, fivéréhez nem mert fordulni s így tehetségeit értékesítve, a színészi pályára adta magát . . .

Magnus valósággal megkönnyebbült, mikor ezeket papírra vetette s végül, leküzdve büszkeségét, kérte Liviát, hogy ne a szerencsétlen Magnus család tagját lássa benne, hanem egyesegyedül azt, a ki őt rajongásig, őszintén és igazán szereti.

Mikor befejezte a levelét, János behozta kis fekete pléhtálczán az uzsonnáját, a melyet a tanítóné figyelmesen elkészített volt, szobaura számára.

De Miklós alig nyúlt a kávéhoz meg a süteményhez, hanem fogta a sapkáját s maga vitte a levelet a postára. Nem az épületen ment át, hanem a kis kerten, mert közelebb volt s mert nagyon tűzött a nap.

Három óra lehetett s alig volt öt percze annak, hogy a fiatal tiszt hazuról távozott, mikor egy sápadt, tetőtől-talpig portól ellepett, kopott kiné-

zésű, de azért városiasan öltözött nő, fekete selyemkendővel a fején, kis táskával kezében, óvatosan benyitott a szobába.

János, a ki épen azzal volt elfoglalva, hogy gazdája ruháját, a melyet mint rendesen kiváló gondallal kitisztított volt, a szekrénybe elrakja, a neszre megfordult s daczára katona létére, megijedt. Oly különösen, majdnem kísértetiesen nézett ki az a nő.

— Kit tetszik keresni? — szólt rá kissé keményen az idegenre, miután megemberelte magát.

— Mondja csak, kedves barátom, jó helyen járok-e itt? Magnus Miklós gróf hadnagy urat keresem, — felelte a hölgy fáradt hangon, alig hallhatóan.

— Igenis, ez a méltóságos gróf úr lakása. Ma azaz, tegnap este óta. De nincs itthon. Elment.

Ez a felvilágosítás láthatólag kellemetlenül érintette az asszonyt.

— Úgy... — mondta lassan, majd kérdezte: — Mikorára várja a gazdáját?

János vállat vont.

— Lehet, hogy mindjárt hazagyün a gróf úr, de lehet, hogy soká elmarad. Mi tetszik tőle?

— Fontos közölnivalóm van vele... be fogom várni...

János gyanakvó szemmel figyelte a nő minden mozdulatát.

— A nagysága nem ide való, Szentgyörgyre, ugyi? — kérdezte kis idő múlva.

— Nem. Igazán az Isten háta mögött van ez a

hely. Már a vasúti utazást is alig gyózi az ember, hát aztán, míg ideér, a falu végébe!

— Bizony nem valami finom hely. Pozsonyban jobb volt. A mint látom, a nagysága messziről gyün.

— Messziről igen.

— Aztán csak valami jó hírt hozzon a gróf úrnak, kérem, mert a mióta eljegyeztük a hercegnő őfenségét, még nem láttam ilyen rosszkedvűnek, mint tegnap és ma!

Az idegen nő feltekintett, de aztán, a mint észrevette az asztalon az uzsonna maradványait, valami vad vonása támadt a szája körül s gépiesen az asztalhoz lépett.

— Oly éhes vagyok, — mondta, majdnem szégyenkezve, — tegnap este óta semmit sem ettem, nem értem rá...

Letette a táskáját s félénken, mint a kiéhezett kutya, a ki lopva visz el csontot a konyhából, leült, kitöltötte a kávé t s mohón fogyasztotta a süteményt.

János csodálkozva nézte a jelenetet. Nem tudta, hogy viselkedjék ezzel a nővel szemben, a ki úgy tett, mintha otthon volna. Elgondolkozva elővette a pipáját s megfélelkezve a hely méltóságáról, rágyújtott.

Az ismeretlen nő szeme felcsillogott.

— Nézze csak, barátom, — mondta, most már valamivel erősebb hangon, — ha már rágyújt, akkor engem is megkínálhatna a gróf úr szivarjaiból!

— Aj ha! — szólt bámulattal, — a nagysága

bagózik? Ilyet se láttam még vászoncelédtől! Tán cigkrétát tetszik érteni?

— Nem, nem, szivart kérek...

A legény fejét vakarta, aztán megkereste gazdája szivardobozát s azt oda tette az asszony elé. Ez pedig rágyújtott s látható élvezettel nyelte le a füstöt.

— Igazán jól esik, — mondta, mintegy magában.

— Egészségére váljék, — felelte János mosolyogva.

— Most még csak egyet kérek: adjon ujságot, — szólt az ismeretlen nő.

— Ujságot? Nem kávéház ez kérem, hogy ujságot tartsunk! A gróf úr sohasem olvas ujságot!

— Igazán?

— Soha. Először is nem ér rá, másodszor hallottam, a mint azt mondta, hogy mind hazugság, a mi benne van az ujságokban, harmadszor sohse jár kávéházba se, aszondja, másodszor nincs is kávéház Szentgyörgyön, én legalább még nem láttam s hatodszor, még ha volna is kávéház, akkor sem menne oda a méltóságos gróf úr...

Az idegen nő csöndesen hallgatta János előadását, de néha, mintha összerezzen volna. Aztán kinézett az üvegajtón a napos kertbe. Majd azt kérdezte a legénytől, boldog-e a gróf, a mióta vőlegény?

— Hát persze, hogy boldogok vagyunk, — felelte János önérzettel, aztán elmesélt mindent, a mit tudott.

A hölgy bólogatott. Letette a szivart s majd hogy lecsukódtak a szemei. Hirtelenül feltekintett.

— Oly fáradtnak érzem magam, — mondta s látom, hogy a gróf úr nem jön. Szeretnék kissé lepihenni. Nincs itt semmi kerevet, pamlag?

János néhány perczig tanácstalanul állt.

— Ne féljen semmit, — folytatta a hölgy, — a gazdája nem fogja összeszidni, ha kicsit előzékeny irántam. Én a gróf úrnak közeli rokona vagyok, érti?

— Hát tessék oda befáradni a másik szobába, ott van a gróf úr ágya. Leheverhet rajta, de ha aztán mérges lesz...

— Nem, nem lesz mérges, köszönöm.

Az ismeretlen nő felvette a táskáját s majdnem tántorogva bement a kis kamrába, a hol erőtllenül ledűlt Miklós ágyára.

János jó ideig benézett utána a kulcslyukon, aztán látva, hogy semmisem mozog odabenn, leszedte az asztalról az uzsonna maradványait s kiment.

Mikor vagy egy negyedóra múlva ismét belépett a szobába, látta Magnus grófot, a ki átjött a kerten s a ház irányába tartott.

Zavartan, bamba tekintettel fogadta a belépőt.

— Mit bámulsz? — kérdezte a gróf.

János összeütötte a bokáját.

— Hadnagy uramnak alásan jelentem: vendége van!

Magnus meglepődött.

— Vendégem van? Hol?

— Ott a hálókamrában. Aszondta, kissé lefekszik a hadnagy úr ágyába...

— Az én ágymba? Ki az?

— Bíz' én nem tudom, alásan jelentem a had-

nagy uramnak, egy nagysága, a ki a vonatról ide-érkezett s fontos dolgokat akar elmondani a hadnagy úrnak.

Magnus csodálkozása nőttön-nőtt.

— Csak nem a nővérem? Vagy Livia? — gondolta magában. Aztán kiküldte a legényét, pillanatig habozott, majd gyors elhatározással kinyitotta az ajtót.

Az anyja állt előtte.

A fiatal tiszt megmerevedett, aztán hátralépett, mert attól félt, hogy hanyattesik.

— Maga... itt... — hörögte erőfeszítéssel s az asztalhoz támaszkodott.

— Nem vártál, úgy-e, — mondta a grófné keserű mosolylyal s kijött a hálókamrából.

— Nem...

— Elhiszem. Egész viselkedésed kinevezésed óta, az a levél, a melyet akkor írtál nekem... Mindez olyan volt, hogy sokszor magam is kételkedtem benne, vajjon igazán én szültelek-e...? De nem azért jöttem, hogy szemrehányásokkal illesselek. Nem is alkalmatlankodnám nálad, ha erre nem kényszerítene a végszükség. Ha te nem segítesz, — végem van...

A grófné halkán beszélt s meglátszott rajta, hogy minden szava megerőlteti. Az a néhány esztendő, hogy Miklós nem látta, nagyon megváltoztatta. Erősen deresedett a haja, a szája körül sok volt a ráncz s külseje el volt hanyagolva. A fiatal gróf alig mert ránézni az anyjára. Intett neki, foglaljon helyet.

— Mivel segítsen én magát? — kérdezte hidegen. Attól félek, hogy olyat kíván tőlem, a mim nincs. Pénzt...

— Eltaláltad. Mi másról lehetne szó, ha nem az átkozott pénzről?

Miklós összehúzta a szemöldökét.

— Nagyon sajnálom, — felelte, — de ma épen olyan szegény vagyok, mint voltam. A katonai pályán nem lehet keresni. Az a kis apanage, a mit Geroldingen bácsitól kapok, oly kevés, hogy csak igen nehezen tudok kijönni. Selvégre mi ez a nyomorult segély azokhoz a százezrekhez képest, a melyek a maga kezén fordultak meg!

— Valamikor igen, de a mióta szegény Adusunk meghalt...

— Biztos benne, hogy Ada meghalt? — vágott közbe Miklós bizalmatlanul.

— Igen, — felelte a grófné meggyőződéssel. — A mióta eltűnt hazuról, nem hallottam többé róla. S a levele, a melyet hátrahagyott...

— Tudom, — szólt ismét közbe a tiszt. — Azt is tudom, hogy maga elől menekült a halálba!

— Nevetséges! Miből gondolod?

— Maga el akarta adni azt a leányt, maga...

Miklós nem folytatta s öklével lecsapott az asztalra. A grófné elsápadt.

— Nem tudom, hogy ki költötte ezt a rémhistoriát, de ez a pillanat nem alkalmas arra, hogy tisztázzam magam egy vád alól, a mely nem egyéb, közönséges rágalmazásnál. Elég az hozzá, hogy attól kezdve napról-napra rosszabbodott a helyzetem.

A végén már azt sem tudtam, honnét vegyek pénzt a mindennapi kenyérre. S azok az adósságok! Szent Isten! Majd megőrültem...

A grófnén ideges sírás vett erőt s tartott néhány másodperczig, míg magához tért.

— Egyszerre úgy látszott, hogy fogok valami kivezető utat találni, — folytatta élénkebben. Egy pénzember, valami Wottitz, — hisz talán te is találkoztál vele — nálam, akkoriban?

— Nem...

— Ez a Wottitz igazán zseniális műveletet ajánlott, a mely, ha beválik, néhány hét alatt gazdaggá tehetett volna. Ismerve jó összeköttetéseimet, hozám fordult s én, bízva szakavatottságában, belementem az ügyletbe. Némely aláírásról volt szó, a melyet nekem kellett ismerőseimmel eszközölnetni, Wottitz pedig eszkomptálta volna őket. De ez a szerencsétlen ember úgy látszik, valami törvénybeütköző manipulációt csinált, rajta csípték s elfogták. Nem olvastad a lapokban?

— Nem. Nem olvasok ujságot, — felelte Miklós visszafojtott lélekzettel.

— Igen, Wottitzot becsukták, — folytatta a grófné. — Csalással és okirathamisítással vádolják... Mivel pedig mindenféle iratokat találtak nála, a melyekből kitűnik, hogy én velem is állott összeköttetésben...

A grófnének megbicsaklott a hangja.

— Folytassa, folytassa! — szólt Miklós magánkívül az elszörnyedéstől.

— Hát... engem is...

— Beszéljen már!

Miklós felugrott.

— Engem is vizsgálati fogságba akarnak helyezni, de megszöktem hazulról s csak hült helyemet találtak... Most... köröznek...

Miklós a torkához kapott s mint egy őrült rohant fel-alá a kis szobában. Aztán hirtelenül megállt a grófné előtt.

— Ez is bent van a lapokban? — kérdezte egész testén remegve.

— Ez is.

Miklós felkaczagott, aztán kiegyenesedett s az ajtóra mutatott.

— Takarodjék innét! — kiáltotta.

— Miklós! — jajdult fel a grófné. — Lehetséges, hogy egy fiú így beszéljen?

— A mint látja, igen, — felelte a tiszt tobzódva. — Tudom, hogy keményszívű vagyok, de maga nem érdemel mást. Ezzel tartozom a nevünknek, de tartozom atyám szent emlékének is!

A grófné lehorgasztotta a fejét.

— Voltak napok, mikor másképen beszéltél hozzám, — mondta elhaló hangon. — Eszembe jut egy meleg nyári délután, mint a mai, kint, a birtokunkon. Ott voltál te, mint hat éves kis fiúcska s Adus, mindketten nagymamátok gondjaira bizva. Apád meg én aznap visszaérkeztünk Párisból, a kiállításról s kis vasutat hoztam neked, vágányokkal együtt. Örültél a játékodnak, de még jobban a szép, aranyos anyuczidnak és nem akartál lemenni az öléből... Mindig csak azt ismételted: — Anyus, anyus, én

magát úgy szeretem! Én magát elveszem feleségül s ha öreg lesz építek magának arany kastélyt, abban lesz a királyné, én pedig ott fogok ülni a piczi kis lábainál és vigyázok magára... És íme: öreg vagyok, üldöznek ártatlanul s a fiam, ugyanez a fiam, a ki aranykastélyt akart nekem építeni — most kidob az utczára...

Miklós hallgatta, hallgatta a megtörött asszony panaszát s mikor ez befejezte, még jó ideig nem szólt semmit. Livia jutott eszébe... Behunyta a szemét, aztán erőt vett magán. Nem akart a herczegnőre gondolni. Mert még ezzel is beszennyezte volna menyasszonya képét a lelkében.

— Mit tehetek magáért? — kérdezte most, egészen megváltozott hangon.

A grófné feltekintett, aztán nagynehezen odahordta magát a fiához, megragadta a kezét s azt meg akarta csókolni.

De Miklós, küzdve meghatottságával, kitépte a kezét a grófnééből.

— Ne, ne! — mondta hebegve, aztán kérdezte: — Mondja meg őszintén: csak nem követett el olyan dolgot, a melyért elítélnék? Hisz csak az a pénz-ügynök rántotta bele ebbe a dologba?

— Hagyjuk ezt, — felelte a grófné kitérőleg s visszaült a helyére. — Tudom, mi vár rám. A látogatás ellenem szól. El akarom kerülni a legrosszabbat és kimegyek Amerikába. Ma szombat van s a hajó hétfőn, hajnalban indul Brémából. Új existenciát akarok magamnak teremteni, dolgozni fogok. A világ pedig nem fog többé rólam hallani...

— Ez csakugyan a legjobb, a mit tehet.

— Igen. A legjobb. Ez az egyetlen módja, hogy kíméljelek a szégyentől. A lapok talán még egyszer fognak említeni, aztán elhallgatnak. Nem akarom megzavarni a boldogságodat...

— Annak ügyis már vége, — mondta Miklós keserűen. — Ilyan nő fiához senkisésem adhatja a leányát! De ne is beszéljünk róla. Belátom, hogy a mit tenni akar: az az egyedüli lehetőség...

— Kérlek, Miklós, most csak egyre van szükségem: pénzre. Adj ezer koronát, vagy ha nincs, teremtsd elő ezt az összeget, a honnét tudod!

Miklós elszédült.

— Ezer koronát! — kiáltotta. — Honnét vegyek én ezer koronát?

— Kérj kölcsönt valakitől.

— Nincs itt egyetlenegy emberem sem, a kitől ilyet kérhetnék. Hja, ha Pozsonyban volnék! Mikor kell ez a pénz?

— Azonnal! Azonnal!

A grófné remegve, kétségbeesetten, de még mindig reménykedve nézett a fiára, hátha eszébe jut valami megoldás. De Miklós sötéten tekintett ki a kertbe, az üvegajtón keresztül. Nem talált kibuvót.

Ebben a pillanatban különös hangok ütötték meg a fülét. A ház másik oldaláról zakatolás hallatszott, aztán automobil-tülkölés.

— Mi az? — riadt fel a grófné.

— Magam sem tudom, — felelte Miklós izgatottan.

— Nem szabad, hogy itt találjanak, — mondta

a grófné ziháló hangon s körültekintett, majd a kert felé mutatott. — Oda? — kérdezte.

Miklós habozott.

— Ments meg, kérlek, ments meg! — könyörgött a grófné összetett kezekkel. Most már az ajtó előtt beszéltek, odakünt.

Miklós kinyitotta a hálókamra ajtaját, s az anyját támasztva, bevezette, majd intett neki, feküdjék az ágyára. Aztán visszament a szobába, ráfordította a kulcsot a kamrára, a kulcsot zsebetette s várta, hogy most mi fog történni.

Belépett János s az ajtót félig betéve, jelenteni akart valamit. De Miklós kinézett s két fiatal nőt pillantott meg, a kikben azonnal ráismert nővérére és Liviára.

Teljesen meglepedkezve minden bánatáról s a szomszédszobában rettegő anyjáról, örömfelkiáltással kirohant s behozta a két nőt a szobába. Megragadta kezeiket, hol az egyik, hol a másikra nézett, nem értette, hogy mi történt itt s hogy miként kerültek ide együtt Livia és Asta, a kik szeretettel kapaszkodtak egymásba. Egyikük sem szólt, de a végén Miklós nem bírta magával. Szájához emelte Livia kezét s azt szédülve, támolyogva megcsókolta, meghatottan, boldogan, kikelve magából.

Aztán hallotta, hogy a két nő szólt hozzá, olyasmit értett, mintha arról beszélnének, hogy eljöttek őt megnyugtatni, hogy ne aggódjék, rendbe fog jönni minden...

Miklós képtelen volt odafigyelni, hogy mit mondanak neki. Az események oly hirtelenül és várat-

lanul követték egymást, a legnagyobb csapás után most egyszerre ismét rásütött a boldogság verőfénye: teljesen magánkívül volt.

De egyszerre olyat hallott, a mi mégis lekötötte a figyelmét. Maróthy nevét említették. Szintén ott van s tárgyal a csendőrökkel, a ház előtt, azt mondták.

Összerezcent. Csendőrök? Az anyja jutott eszébe. Elsápadt s érezte, a mint elkezdett remegni. Hátra-nézett s kénytelen volt leülni.

— Mi az? — kiáltották a nők egyszerre, észre-
véve rajta a változást.

Miklós rázta a fejét s erőltetett mosolylyal csak annyit mondott, hogy:

— Az öröm, a meglepetés...

Ebben a pillanatban kívülről újabb hangzavar hallatszott be a szobába. Nehány férfi beszélt egy-mással.

— Tessék, most már ide is be akarnak jönni, —
szólt Livia Astához.

Miklós tágranyílt szemekkel bámult a nővére-re. De ez csak vállat vont. Azért sápadt volt ő is és nyugtalan.

A fiatal szép tiszt felkelt s az ajtóhoz lépett. Ki-nyitotta és kinézett.

Két csendőr állt előtte. Egy őrmester és egy őrsvezető. Mögöttük pedig Maróthy, a ki intett Miklósnak. De ez nem értette meg. Nem is figyelt oda.

A két csendőr feszesen szalutált.

— A törvény nevében! — mondta az őrmester.

— Mit akarnak? — kérdezte Miklós, mintegy

álomban. A folyosó tele volt emberekkel s kint, az utcán is sokan álltak.

— Hadnagy uramnak alássan jelentem, — szólt az őrmester érczes hangon, — hivatalos járatban vagyok. A törvény nevében kérem a hadnagy urat: tessék megmondani, kit rejteget a lakásán?

— Én? Senkit sem... — felelte Miklós látszólagos nyugalommal. — Itt van ez a két hölgy, a mint látja, különben nincs bent senki. Ez nyilvánvalóan tévedés és kérem önöket, ne csináljanak itt kellemetlenséget, ezek előkelő, úrihölgyek, a kiket nem kereshet a csendőrség!

Livia felkaczagott. Nevetnie kellett. Maga sem tudta, miért.

— Semmi közünk a kisasszonyokhoz, — felelte az őrmester. — Ezek csak most érkeztek automobilon, ezzel a hadnagy úrral, mi azt láttuk. De van még valaki a lakásban. Egy idősebb nő, fekete fejkötővel, kezitáska is volt a kezében. Azt keressük. Itt a körözőlevél!

A herczegnő ismét nevetett. De egyszerre az a gondolata támadt, hogy az a nő, a kit a csendőrök keresnek, talán bizony Miklós anyja, a kiről az ujságok megírták, hogy körözik. Elsápadt s remegve símult Astához.

Az őrmester ezalatt odatartotta az okmányt Magnus elé, a ki nyugalmat színlelve, néhány lépést tett hátrafelé a szobában s úgy tett, mintha az ablaknál tanulmányozná az okmányt. A valóságban azonban nem látott semmitsem s a betűk össze-

folytak előtte. Nem is volt kíváncsi a körözlevél tartalmára, amúgyis tudta, hogy benne áll az irtó-zatos valóság...

A csendőrök is bejöttek, Maróthy pedig követte őket s betette az ajtót. Aztán Miklóshoz lépett s halkán kérdezte:

— Csak nincs itt, a lakásodon?

Magnus nem felelt, összehajtott a okmányt s visszaadta az őrmesternek.

— Ez tévedés, barátom, — mondta, — ilyen nő nincs nálam. Rossz nyomon járnak.

Az őrmester vállat vont.

— Bocsánatot kérek, — felelte, — biztosan tudom, hogy itt van s nem marad más hátra, mint-hogy házkutatást tartunk.

Maróthy rászólt az őrmesterre:

— Gondolja meg jól, mit mond, őrmester! Ha a gróf úr kijelenti, hogy az, a kit keresnek, nincs itt, akkor úgy is van!

— Parancs, parancs! — felelte az őrmester.

Maróthy még akart szólni valamit, de Miklós leintette.

— Tegyétek meg a kötelességüket, — szólt a csendőrökhöz, aztán Liviához fordult: — Az Istenért, menjenek innét! — mondta összetett kezekkel. — Ez nem maguknak való dolog!

De Livia meg sem mozdult.

— Itt maradok! — felelte s szeretetteljesen, de egyszersmind szomorúan szegezte rá tekintetét Miklósról, úgy hogy ez elfordult.

Ekkor Maróthy próbálta kapacitálni a herczeg-

nőt és Astát, de hiába. A két nő egymásba bujva, az ablaknyílásba húzódott meg.

A csendőrök körültekintettek, aztán az őrmester egyenesen a hálókamra ajtajához ment. Mikor látta, hogy be van zárva, előbb Magnusra tekintett, aztán az ajtóhoz hajolva, azon beszólt:

— A törvény nevében tessék kinyitani!

Mély csönd követte ezt a felszólítást. Az őrmester hátrafordult.

— Hadnagy úr, engedelmet kérek: erőszakot kell alkalmaznom, — szólt Magnushoz.

A gróf nem felelt. A többiek megdermedve álltak. Maróthy újból ki akarta vezetni a nőket a szobából, de eredménytelenül.

A csendőrök most már egy-kettőre felfeszítették az ajtót, aztán betörték a hálókamrába. Rémes sikolgatás hasította át a levegőt. S a következő pillanatban a csendőrök behurczolták a grófnét a szobába, a ki előbb megrémülten, mint egy vadállat, ránézett a jelenlevőkre, aztán elkezdett kapálódzni, ütötte, harapta a csendőröket, miközben kiabált és ordított.

— Eresszenek el! Eresszenek el! Mit akarnak tőlem? No, de eresszenek el...!

Livia, halálos félelmében elkezdett zokogni, Asta, a ki közel volt az ájuláshoz, még jobban magához szorította a hercegnőt, s Maróthy önkéntelenül Miklóshoz lépett. Mintha meg akarná oltalmazni valami ellen. Rettenetes pillanat volt.

Magnus a fal felé fordult s egyik kezét görcsösen a szeméhez nyomta. De a grófné rákiáltott:

— És te? Tűröd ezt? Nézheted? Segíts, Miklós!

Az őrmester, a ki társával együtt alig bírt boldogulni az asszonygyal, ismét a törvényt emlegette.

— Mit törvény! — rikácsolt a grófné, aztán újból Miklóshoz fordult: — Te gyáva, gaz, alávaló fiú!

Magnus ránézett az anyjára.

— Kérem, ne...

De nem jutott szóhoz. A grófné fokozódó dühvel támadt rá, magával rántva a csendőröket:

— Félsz? Ugy-e, félsz? Gógödben, önzésedben hagyod veszni az anyádat! És te akarod megmenteni a család becsületét? Te?

Izgalmas, rövid szünet követte ezt a kitörést, de a következő pillanatban Livia kiugrott az ablaknyílásból.

— Miklós! — kiáltotta. — Hát csinálj már valamit! Csak nem nézheted nyugodtan, hogy bántalmazzák az anyádat? Így csak nem lehet elbánni egy grófnéval?

Magnus kiegyenesedett s végignézett Livián. Végtelen szomorúsággal, de szigorúan, majdnem rendretasítólag.

— Kérem, herczegnő, távozzék innét, ismételen kérem! — mondta nyomatékosan.

Livia türelmetlenül, indulatosan hátat fordított neki. A grófné tágranyílt szemekkel bámult rá. Levegő után kapkodva, szólni akart valamit, de a tekintete most megakadt Astán, a ki előrejött, hogy a herczegnőt magához vonzza, vissza az ablakhoz. Mikor ráismert leányára, megrémülve, rángatózva a csendőrökbe kapaszkodott.

— Ada! — ordította. — Még a halottak is föl-
támadnak, hogy üldözzenek! El innét! El innét!
Vezessenek a börtönbe, öljenek meg! Megfulladok!

A grófné szája habzott s a szeme kidúlt. Aztán
hirtelenül magával rántotta a két csendőrt, a ki
felhasználva az alkalmat, gyorsan kinyitotta az
ajtót s kituszkolta a szerencsétlent a folyosóra,
majd az utcára.

Mikor a minden nőiességéből kivetkőzött nőt meg-
pillantották s a közelből hallották rettenetes sikol-
gatását az emberek, rémület támadt az utcán
várakozó sokaság között. De a kíváncsiság nagyobb
volt, minden mint egyéb emberi érzület s a tömeg
követte a különös, visszataszító menetet. S csakhamar
kiürült a hely a tanító háza előtt, csak egy nagy
automobil állt ott, gazdátlanul.

Bent a szobában Livia, Asta és Maróthy tanács-
talanul, röstelkedve egymás előtt, feldúlt lélekkel
álltak s nem mertek szólni. Magnus, a ki mikor a
grófnét kivezették, néhány lépést tett utána, mintha
még az utolsó pillanatban közbe akart volna lépni,
egyszerre elkezdett tántorogni, aztán a torkához
kapott s mintegy elaléltn az asztal előtt álló székbe
dült. Testének egész súlyával ránezedett az asztalra.

Végre Asta lépett hozzá s rátette kezét a fejére.

— Mit akarsz? Mit akartok itt egyáltalában? —
kiáltott fel Magnus fájdalmasan, indulatosan.

Most Livia is odament.

— Kérlek, ne izgasd magad, — mondta, de nem
folytatta, mert érezte, hogy szavának nincsen ér-
telme.

Miklós felemelkedett. Undor, kétségbeesés rítt ki a vonásaiból.

— Hagyjatok, kérlek, hagyjatok már! — szólt becsukott szemmel, ökölbe szorítva a kezét. — Mit akartok még tőlem, nyomorult kuttyától?

Livia Miklós nyakába akart borulni. De ez erővel, gorombán ellökte magától.

A hercegnő felsikoltott :

— Miklós! Mit tettem én magának? Mit?

— Semmit! — felelte a tiszt ingerülten. — Kérem, menjen már, hercegnő, hisz magának itt igazán semmi keresni valója nincsen . . . !

Ezekkel a szavakkal ismét ledűlt s eltemette arczát két kezébe.

Livia megsemmisülten hol Astára, hol Maróthyra nézett, mintha tőlük várna segítséget, aztán önkéntelenül az ajtóra tekintett.

Asta Maróthyhoz lépett és valamit súgott a fülébe, mire ez helyeslőleg bólintott s Liviához fordult.

— Engedje meg, hercegnő, hogy hazakisérjem, — szólt hozzá halkán, — ez a szegény Miklós olyan lelki állapotban van, hogy már azt sem tudja, mit beszél . . .

Livia habozott egy pillanatig aztán így szólt :

— Jól van, megyek . . .

Majd várta, hogy Miklós feltekintsen. De ez meg sem mozdult. Livia mégegyszer hozzálépett, ráhajolt s megcsókolta a haját. Miklós pedig lassan a hercegnő keze után nyúlt s azt ajkához szorította. De aztán összerezzen.

— Menj, menj . . . ! — mondta elhaló hangon.

Livia zokogva eltakarta az arcát zsebkendőjével, kezét fogott Astával s Maróthy által követve, kísietett a szobából.

Néhány másodpercze rá már hallatszott a megforgantyúzott gép zakatolása s a jármű elindult Pohánka felé.

Asta, a ki a kiállt izgalmaktól már alig bírta a lábán állani, Miklóssal szemben leült. Úgy kimerítette volt mindaz, a min keresztül esett, hogy még gondolkozni sem bírta . . .

Álomszerű állapotából valami nesz ébresztette fel. Feltekintett s látta, hogy Miklós óvatosan kinyitotta az asztal fiókját, abból kivett valamit s azt zsebre rakta. Aztán felkelt s a hálókamrába ment.

Mikor átlépte az ajtó küszöbét, Asta, a legroszszabbat sejtve, felugrott s utána vetette magát. Épen abban a pillanatban ért hozzá, mikor Miklós a zsebébe nyúlt s abból revolvert vett elő.

Asta hátulról megragadta fivére karját, kicsavarta a kezéből a fegyvert s azt eldobta magától.

— Hiába akarsz engem megakadályozni, — mondta Miklós, aztán az ágyára dült. — Mi marad hátra?

Asta nem felelt, hanem melléje ült s Miklós fejét az ölébe tette.

A tiszt nyöszörögve, mint egy tehetetlen gyermek, eltűrt mindent. Behúnyta a szemét s várta, hogy vége legyen mindennek. Azt gondolta, hogy nem bírja túlélni a bánatát . . .

Így ültek talán egy óráig is, de nem lett vége. Az élet könyörtelenül ragaszkodott Miklóshoz s a nővére gyöngéden, szeretettel figyelt minden mozdulatára, lehelletére . . .

Este pedig Frl. Marie Wondrasek volt kénytelen elénekelni a «Herczegkisasszony» című szerepét, mert senkisé sem tudta megmondani, hogy a bécsi primadonna hová lett.

De pár napra rá mindent megtudtak az emberek s ha a pozsonyiak el is estek egy érdekes vendégszereplés élvezetétől, a lapok szenzációja mindenért kárpótolta őket s mindenekelőtt: a szenzáció Pozsonyé volt . . .

XXV.

Asta önfeláldozása átsegítette Miklóst a veszedelmes krízisen. Pillanatig sem hagyta magára s úgy ápolta, mint egy súlyos beteget. Pozsonyi vendégszereplésétől visszalépett, meghosszabbította szabadságát a bécsi színháznál s feltette magában, hogy csak akkor hagyja ismét magára fivérét, ha látja, hogy nem forog többé kockán az élete.

Magnus még aznap este több levelet írt. Az egyikben XVI. Keresztélylyel közölte, hogy a fennforgó körülmények között természetesnek találja, hogy a Liviával való eljegyzése felbontassék, mivel semmi szín alatt sem fogadná el, hogy a hercegnő ő hozzá kösse életét.

A második levél Petneky ezredeshez volt címezve s ebben Miklós bejelentette, hogy lemond tiszti

rangjáról. Egyúttal kérte az erre vonatkozó folyamodványának pártolását és hogy azt az illetékes tényezőkhöz továbbítsák.

Ugyanezt közölte egy harmadik levélben Ezwegh gróf kapitányával is s abbeli reményének adott kifejezést, hogy ez el fogja neki engedni a személyes jelentkezést.

Mind a három levél czélt ért. Az öreg herceg szívélyes hangú válaszában, — nehéz szívvel bár, de meghajolva a felhozott indokok előtt, — elfogadta az eljegyzés felbontását s néhány vigasztaló szóval felkérte Magnust, ne veszítse el a fejét s haladjon tovább is azon az úton, a melyen ritka tulajdonságainál fogva hiszi, hogy érvényesülni fog...

Egyidőben érkezett levél Liviától is. A hercegnő közvetlen, kedves modorával biztatta Miklóst a kitartásra s kijelentette, hogy bármikor meggondolná a dolgot, csak írjon neki egy szót s ő, még szüleinek akarata ellenére is, rögtön hozzámegy és elkíséri a világ végéig. Egyszersmind tudatta, hogy néhány nap múlva Karlsbadban mennek, a honnét anyjával átköltözködik Marienbadba, míg a herceg Nauheimot keresi fel. Szép volna Miklóstól, ha vagy itt, vagy ott meglátogatná őket...

Ezwegh gróf udvarias levélben magától érthetőnek minősítette, hogy Magnusnak nem kell személyesen elbúcsúznia s Petneky ezredes táviratilag tudatta vele, hogy a tiszti rangról való lemondása biztosan el fog fogadtatni, utazzék el, ha kedve van s csak hagyja hátra a címét.

Miklós gépiesen, látszólag minden emóció nélkül

olvasta ezeket a leveleket, a valóságban azonban rettenetes kínokon esett át. Még többször a fegyverhez nyúlt, de a nővére mindig megakadályozta végzetes szándéka végrehajtásában.

Végül pedig becsületszóval kénytelen volt megfogadni, hogy nem tesz kárt életében.

Nagy, heves jelenet előzte meg ezt az ígérését. Teljes erővel tört ki Miklósból a napokig magábafojtott keserűség és kétségbeesés.

— Nincs többé mit keresnem ezen a világon! — kiáltotta. — Eddig volt egy szent célom, amelyért szembeszálltam volna az egész világgal is! Beletörött a kardom ebbe a küzdelembe, a melyet utópiáért folytattam!

— Nem küzdöttél hiába, ez nem igaz! — felelte Asta. — Ha az anyád talán meg is fosztott egy édes álomtól: azt, hogy tisztességes, becsületes ember vagy, el nem veheti tőled senki! Más utakon, az igaz, később, mint én, de te is csak oda jutottál, a hová én már régen érkeztem: az egyéni szabadsághoz! Csak annak, a ki nem rabszolgája senkinek sem, érdemes élnie!

— Mit értesz te ehhez, te nagy gyermek!

— Többet, mint te, biztosíthatlak! Most, hogy túlestünk ezeken a borzalmas napokon, nem is bánom, hogy minden úgy történt, a mint történt!

— Igazán?

Miklós keserűen elmosolyodott.

— Hát azt hiszed, hogy igazán boldog lettél volna ebben a körben, a melyben minden áron élni akartál? — folytatta Asta. — Azt hiszed, hogy el

tudták volna neked felejtteni, hogy ki volt az anyád? Vagy azt hiszed, hogy Livia előbb-utóbb, valamikor a mikor kiábrándult volna a nagy, bódító szerelem első mámorából, a te oldaladon igazán megtalálta volna azt, a mi egy hosszú élet tartós boldogságához szükséges? Ó, egy uralkodó herczeg leánya? Nem érezte-e volna ő is, úgy mint talán már az eljegyzések első pillanatától kezdve az öreg herczegék, meg az a gőgös Rudi, azt az áthidalhatatlan ürt, a mely benneteket nemcsak születésetek óta, hanem már vagyoniilag is elválaszt egymástól? Hidd el, jobb volt, hogy maga a sors kényszerített arra, a mit saját jóvoltodból sohasem tettél volna meg!

— A teóriában ez mind nagyszerűen hangzik, de a kivel megesik . . .

— Velem is megesett. S ha ki nem nyitom idejekorán a szememet, még rosszabbul járok, mint te. Ma pedig a magam s nem a mások kedvéért élek! Szakíts te is a multtal, dobd el végre magadtól az előítéleteknek rád nehezedő bilincseit, felejtsd el a családi tradicziót értéktelen halmazát és becsüld meg önmagadban a — tisztességet! Légy ember! Ez nagyobb, ez nemesebb feladat, mint egy rozsdás grófi korona kétes fényét ismét feléleszteni!

Magnus elgondolkozva hallgatta Astát. Nem értette, hogy ez a nő, a ki szerinte minden erkölcsi alapot nélkülözött, honnét vette ezeket az ideákat? Mégis, szívéhez szólt, a mit nővére mondott. Jól esett neki, hogy volt egy lélek, a ki kitartott mellette s szerette, becsülte. Megfogta Asta kezét.

— Szegény jó Mikim, — folytatta Asta kis idő

mulva. — Rombadőlt az a fellegvár, a melyet annyi fáradtsággal építettél magadnak! Szappanbuborék volt az egész. A mai világban más feladatok várnak egy olyan kaliberű emberre, mint a milyen te vagy. Természeted, hajlamaid, tehetségeid egész helyesen meg is mutatták már régebben is, hogy milyen úton kell haladnod! És nagyon rosszul tetted, hogy ezeket az ösztönszerű hangokat elnémítottad magadban!

— Miről beszélsz tulajdonképen? — kérdezte Miklós.

— Miről? Hát a találmányaidról, tudom is én? Miklós csodálkozva nézett a nővére.

— Ez hogyan jutott eszedbe? — kérdezte.

— Édes Istenem, mindig az volt a vágyam, hogy ezen a téren érij el valamit! De nem: neked ilyen külsőségeken járt az eszed. Érthetetlen! Nem tehetek róla, de azt hiszem, hogy a Magnus névnek nagyobb szolgálatot tennél, több dicsőséget szerezhethnél neki komoly, praktikus, céltudatos munkával, mint azzal, hogy hadnagy vagy egy huszárezredben...

— Voltam!

— Jól van, voltál! Azért lelkeddel, szíveddel még most is az vagy. Én nagyon szeretem, becsülöm a katonákat, de ahhoz, hogy nekem valaki imponáljon, mégis csak valamivel több kell egy csillagnál a galléron, vagy egy pár csengő sarkantyúnál. Nagy baj, valósággal csapás volt rád nézve, hogy grófnak születél. Mire jó az neked? Épen neked? Vagy azt hiszed, hogy nem lennél az többé, a mi vagy, ha nem tennéd rá a névjegyedre a rangodat?

Magnus már csak fél füllel hallgatott arra, a mit a nővére mondott. Nagy ládái előtt állt, a melyek még mindig várták, hogy felbontsák őket. Azokban voltak a modelljei, rajzai és könyvei...

Miért nem jutottak neki eszébe már régebben azok a kedves tárgyak?

S ekkor ígérte meg Astának, hogy letesz sötét szándékáról.

— Nincs többé mit keresnem ezen a világon! — mondta még egy félórával ezelőtt s most belátta, hogy nem volt igazza.

Mikor aztán, mint minden nap, megérkezett Maróthy, azt magára hagyta a nővérével s kiült a kertbe, a hol teljesen belemerült irataiba. Kezébe került az északamerikai kormány régebbi ajánlata, a melyről már teljesen megfeledkezett volt s egyszerre egész új perspektívák nyíltak előtte. A mi még nem is olyan régen mintegy csábító rossz cselekedet kísértett körülötte, azt most kedvesnek, kívánatosnak, megfontolandónak találta s úgy érezte, hogy kár volt ezzel a kérdéssel nem már előbb közelebbről foglalkozni.

Másnap már tisztában volt azzal, hogy új jövőt alapít magának, teljesen más bázison. Az egyik dolog: úszókészüléke, oly tökéletes szerkezet volt, hogy semmiféle javításra nem szorult többé, a mit különben legjobban bizonyított az az ajánlat, a melyet az amerikai kormány már régebben tett neki. E szerint negyvenezer koronáért megvettéé volna tőle a szabadalmat s azonkívül minden egyes darab után kapott volna bizonyos részesedést.

De az a bécsi ügynök, a kivel annak idején szóbelileg is folytatott tárgyalásokat, — igaz, hogy ezt akkoriban inkább csak azért tette, hogy a hazai katonai körök döntését siettesse, — azt is említette, hogy legcélszerűbb volna, ha maga venné kezébe készülékének gyártását s megbízható, ügyes pénzkapacitással összeállva, gyárat alapítana. A kezei között lévő ajánlatok alapján a vállalat finanszírozása a legkisebb akadályba sem ütköznek.

Az ilyen gyárral kapcsolatban — így tervezgette Miklós — kiserületi állomást is létesíthetne s meg volt róla győződve, hogy akkor egyéb ideáit, úgy az új erőgép problémáját is könnyen oldhatná meg, miáltal módjában volna a gyár üzemét fokozatosan fejleszteni.

Elhatározta, hogy mindenekelőtt újból érintkezésbe lép bécsi ügynökével s annak tanácsához képest cselekszik, de már most eltökélt dolog volt részéről saját munkásságát is belevinni a létesítendő vállalatba, még pedig ott, a hol eddigi tevékenységét máris legjobban méltatták: Amerikában.

Ettől a pillanattól kezdve minden gondolata, cselekedete már csak erre irányult. Néhány napra rá nővérével együtt el is hagyta állomáshelyét s miután holmiját elszállíttatta, Astával Bécsbe utazott.

Közvetlenül elutazásuk előtt izgató hír rázkód-tatta meg a két testvér lelki egyensúlyát. A hír arról szólt, hogy az anyjuk egy őrizetlen pillanatban maga vetett véget életének a vizsgálati fogságban, még pedig borzalmas módon. Eltörött üvegcserep-

pel vágta fel ereit s mikor a személyzet észrevette tettét, már késő volt.

Ezzel befejeződött ennek a veszedelmes kalandornőnek a szomorú pályafutása is, a kinek minden egyéb rosszasa mellett az volt a főbűne, hogy mindig azokat rántotta magával, a kik legközelebb állottak hozzá. Az ő gonoszsága miatt bűnhődtek ártatlan gyermekei s a mikor elfogultságában őket üldözte a társadalom, bebizonyította, hogy az a bíró, a ki a Roland-pörben épen a társadalomra hivatkozott, mint arra a tényezőre, a mely hivatva van a törvények hibáját pótolni: nagy idealista volt és alaposan tévedett.

Még egy dolog volt, a mi Miklósnak nehéz pillanatot okozott: «Kesely»-től való búcsúja. Könnyezve homlokon csókolta azt a kedves állatot, hű barátját, melynek abban az álmvilágban, a hol eddig élt, legszebb emlékeit köszönhette. Kesely hátán indult neki annak a szédületes diadalmenetnek, mely ideig-óráig elhitette vele, hogy elérheti maga elé tűzött célját s visszahódíthatja magának azt a pozíciót, a melyre — a mint vélte — születése, neve predestinálták.

A lovat Maróthynak adta ajándékba, ezüst versenydíját pedig az ezred tiszti kaszinójának ajánlotta fel.

Asta még egynéhányszor fellépett Bécsben, a nyári szünet előtt, de nem tudta rávenni a fivérét, hogy elmenjen a színházba. Miklós ezerféle kifogást talált s többnyire az ügynökével való tárgyalásaira hivatkozott, a melyek tényleg azt eredményezték,

hogy tervei konkrét stádiumba jutottak. Az ügynök ugyanis több előkelő, befolyásos amerikai pénzemberhez utasította Miklóst, sőt nagyobb előlegét is eszközölt ki számára, úgy, hogy e tekintetben a legkedvezőbb auspicziumok között indulhatott útnak.

Asta már annyira beleélte magát a fivérével való együttlétbe, hogy csak nehezen bírt tőle elválni. Szeretettel, de minden érzelgősség nélkül búcsúztak el egymástól, ámbar abban a pillanatban, a mikor azt mondták, hogy : a viszontlátásra, — egyikük sem hitte, hogy ez valamikor tényleg bekövetkezhetnék. Mert a mi Miklóst erre az útra vitte, kevésbé találmányainak értékesítése, mint épen az az elhatározása volt, hogy mindennel szakít, a mi hazájához, Európához, az egész régi világhoz köti. S ezt érezte, ezt tudta Asta is, de belátta, hogy a fennforgó körülmények között a fivére által választott út az egyetlen helyes megoldás.

Miklós viszont nem gondolt arra, hogy olyasmit is visz magával, a minek új hazájában talán még nagyobb értéke lesz, mint életrevalósága és tevékenységének kész eredményei : a címét. Már nem használta ugyan többé, de nem tartott soká s arra a tudatra ébredt odaát, hogy még abban az országban is, a hová a társadalmi előítéletek uralma elől menekült, az emberek csak épen olyanok, mint a régi világban. Csakhogy ezúttal hasznára voltak az emberek előítéletei . . .

Asta és Maróthy — az utóbbi is eljött Bécsbe, búcsúztatni a barátját — úgy tudták, hogy Miklós egyenesen Berlinen át Hamburgba utazik, de nem

így történt. Volt Miklósnak egy kedves titka, a melyet nem árult el senkinek sem. Tudomására jutott a lapokból, hogy XVI. Keresztély Karlsbadban megbetegedett, minek folytán a hercegné és Livia is még ott tartózkodnak.

Nem tudott ellentállni a váagnak, hogy még egyszer, utóljára ne lássa a hercegnőt. Nem akart vele beszélni, még azt sem akarta, hogy Livia meglássa, de ő, igen, ő kívánta látni messziről.

Magnus Miklós nem sejtette, hogy Livia Karlsbadban egy fiatal orosz nagyherceggel ismerkedett meg s hogy köztük csakhamar oly mértékben ébredt kölcsönös rokonszenv, a melyet koronás családoknál már szerelemnek szokás nevezni. A kis Greuze még az őszszél hozzá is ment a nagyherceghez, áttért az orosz vallásra, — a mi ugyan bizonyos nehézségeket okozott, de a cél kedvéért simán intéztetett el — s szorgalmasan oroszul tanult. De akkor Karlsbadban, még csak az eljegyzésről sem beszéltek.

Magnus egy másodrendű fogadóban töltötte az éjszakát, aztán másnap reggel a legfrekventáltabb utcán, az «Alte Wiese»-n vegyült a sokaság közé, mert megmondták neki, hogy nincs fürdővendég Karlsbadban, a ki naponta legalább egyszer ne tenné meg ezt az utat. Azzal számolt, hogy esetleg estig is kell várnia, de nem bánta. Mert látni kívánta Liviát utóljára, messziről.

Egy kávéház előtt, árnyas fa mögé meghúzódva, látszólag ujságok olvasásába elmerült. De nem olvasott, hanem a mint kezében tartotta a lapot, azon át nézte, nézte az embereket.

Többnyire külföldiek voltak, angolok, amerikaiak, németek. Csak itt-ott tűnt fel egy alak, a kit látásból ismert. Egyetlen személyes ismerőse Trattenberg gróf volt, a ki civilben elsétált mellette, s egy fiatal leánynak francia nyelven udvarolt. Nem vette észre Miklóst, a ki különben is az utolsó asztal-sorban ült és szintén polgári ruhát viselt.

Egyszerre különös érzés fogta el Miklóst. Kellemes és mégis fájdalmas. Az a szenzációja támadt, hogy Livia a közelében van, hogy érzi hajának bódító illatát, érzi a testéből kiáradó meleget, lehelletét . . . úgy, mint akkor, a pozsonyi kastély kerti kapujánál, éjnek idején, aztán később, a pohánkai park barlangjában is . . .

Mereven tekintett maga elé. S a mint nézett, nézett, ismert hang ütötte meg a fülét, majd ezüstcsengésű édes nevetés. Pillanatra megállt a szíve dobogása. Csak annyi ereje volt, hogy beletemesse arcát a lapjába. Mert ott, öt lépésnyire előtte ment el Livia, fehér angol vászonruhában, néhány szál piros rózsával a kezében. Mellette sétált Dünhusen grófnő és komolyan, kimérten, méltóságteljesen beszélt és oktatott. A hercegnő gúnyosan mosolygott, aztán hangosan felkaczagott.

Miklós elejtette a lapot, s az asztal márvány-lapjába kapaszkodott. Ha Livia odanéz, ki volt zárva, hogy fel ne ismerje. De nem nézett oda, hanem tovább ment, s nemsokára eltűnt a sokaságban.

Miklós görcsösen nézett arra a helyre, a hol Livia eltűnt szeme elől. S önkéntelenül arra a csokor

piros rózsára kellett gondolnia, a melyet valamikor a kis Greuzetól kapott. Régen elhervadtak már a virágok azóta. Vagy nem. Mégsem. Mert egy rózsza friss maradt, mintha ma szakították volna az ő számára. Ott is feküdt előtte öt lépésnyire az utcza szélén. Csoda, hogy még össze nem tiporták a járókelők.

Magnus felriadt merengéséből. Vagy nem álmodta ezt? Nem. Ott hevert a virág. A piros rózsza. Livia elvesztette, a mint arra ment...

Egy ugrással ott termett a virág mellett, felkapta, s a zsebébe rejtette. Boldog mosoly futott végig az arczán.

Negyvennyolcz órával később már a hatalmas gőzös fedélzetén állt, a mely vitte az új világ, az új élet felé. De nem nézte a távozó partokat, hanem a végnélküli tengert s nem értette, hogy ez a világ, a mely oly nagy és tág, az embernek miért oly kicsiny és szűk?

OSZK

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

